

***Výročná správa
a verejný odpočet
za rok 2021***

Bratislava máj 2022

Predkladá: prof. MVDr. Jozef Bíreš, DrSc., ústredný riaditeľ ŠVPS SR

IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Názov

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky

Sídlo

Botanická 17, 842 13 Bratislava

Rezort

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Forma hospodárenia

rozpočtová organizácia

Kontakt

tel. 02/60257212; fax 02/60257 242,

e-mail: sekretariat-UR@svps.sk

Členovia vedenia v roku 2021:

ústredný riaditeľ:

odborný riaditeľ:

riaditeľ sekcie ekonomiky:

vedúca osobného úradu:

vedúci odboru legislatívneho a právneho:

prof. MVDr. Jozef Bíreš DrSc.

MVDr. Zuzana Büchlerová

Ing. Mgr. Juraj Bučko

Ing. Elena Hrubšová (poverená zastupovaním)

JUDr. Bohuslav Harviľak

Hlavné činnosti:

Postavenie Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky (ďalej len „ŠVPS SR“) bolo **v roku 2021** upravené zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 39/2007 Z. z.“) a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov, v oblasti úradnej kontroly zákonom NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 152/1995 Z. z.“) a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov.

1. ŠVPS SR je rozpočtovou organizáciou s finančnými vzťahmi zapojenými na rozpočet Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „MPRV SR“).
2. ŠVPS SR vykonávala štátnu správu vo veterinárnej oblasti podľa zákona č. 39/2007 Z. z. a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov. V oblasti úradnej kontroly potravín jej pôsobnosť vyplýva zo zákona č. 152/1995 Z. z.
3. ŠVPS SR je orgánom kontroly kvality rastlinných produktov a živočíšnych produktov podliehajúcich spoločnej organizácii trhu podľa nariadení Európskej únie (ďalej len „EÚ“) a zákona č. 491/2001 Z. z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov.

4. ŠVPS SR vykonávala štátnu správu na úseku veterinárnej farmácie podľa zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach (ďalej len „zákon č. 362/2011 Z. z.“) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
5. ŠVPS SR plnila ďalšie úlohy podľa zákona NR SR č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon) (ďalej len „zákon č. 271/2005 Z. z.“).
6. ŠVPS SR vykonávala dozor nad dodržiavaním zákona č. 147/2001 Z. z. o reklame a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
7. ŠVPS SR vykonávala kontroly podľa
 - Dohody o delegovaní činností uzavretej medzi Pôdohospodárskou platobnou agentúrou (ďalej len „PPA“) a ŠVPS SR,
 - zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
 - zákona č. 144/1998 Z. z. o skladiskovom záložnom liste, tovarovom záložnom liste a o doplnení niektorých ďalších zákonov v znení zákona č. 526/2002 Z. z.,
 - zákona č. 313/2009 o vinohradníctve a vinárstve.

Hlavné úlohy vykonávala ŠVPS SR v roku 2021 v súlade so zákonom č. 39/2007 Z. z., ktorý ustanovuje:

ŠVPS SR

1. riadi, usmerňuje, koordinuje a kontroluje výkon štátnej správy, ktorý uskutočňujú regionálne veterinárne a potravinové správy (ďalej len „RVPS“) (40) a ústav kontroly veterinárnych liečiv,
2. vykonáva hraničnú veterinárnu kontrolu prostredníctvom hraničných kontrolných staníc (ďalej len „HKS“) na vonkajšej hranici EÚ (3),
3. riadi, usmerňuje a kontroluje úradné veterinárne laboratóriá a Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov,
4. rozhoduje v druhom stupni vo veciach, o ktorých v prvom stupni rozhoduje regionálna veterinárna a potravinová správa a ústav kontroly veterinárnych liečiv,
5. predkladá ministerstvu národné pohotovostné plány, ktorými sa určujú opatrenia pri podozrení na chorobu alebo pri výskyte chorôb zvierat,
6. vykonáva klasifikáciu chovov, regiónov alebo oblastí z hľadiska výskytu chorôb,
7. vykonáva prostredníctvom veterinárnych inšpektorov veterinárne kontroly
 - prevádzkarní, zariadení a činností, ktoré vykonávajú postupy na zvieratách, chovajú alebo dodávajú zvieratá na účely takého postupu alebo chovajú zvieratá na účely zachovania druhov,
 - prevádzkarní na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov,
 - prevádzkarní pri vývoze do tretích krajín, ak to vyžadujú príslušné orgány tretích krajín podľa príslušných právnych predpisov danej tretej krajiny,
8. schvaľuje miesta oddychu zvierat pri preprave, inseminačné stanice, tímy na odber a prenos embryí,
9. kontroluje, odborne usmerňuje a koordinuje zabezpečovanie systému identifikácie a registrácie zvierat.

Podľa zákona č. 152/1995 Z. z. vykonávala úradnú kontrolu nad výrobou, manipuláciou a umiestňovaním na trh

- a) potravín živočíšneho pôvodu okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- b) potravín rastlinného pôvodu vrátane čerstvého ovocia, čerstvej zeleniny, zemiakov a ostatných poľnohospodárskych produktov (v poľnohospodárskej prvovýrobe po zbere úrody), nápojov vrátane potravín s niektorými zložkami živočíšneho pôvodu (zmiešaný pôvod) okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- c) geneticky modifikovaných potravín okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- d) tabakových výrobkov okrem poskytovania služieb spoločného stravovania.

ŠVPS SR je kontaktným miestom SR pre systém rýchlej výmeny informácií pre potraviny a krmivá.

Na základe poverenia MPRV SR vykonávala úlohu špecializovaného styčného orgánu pre oblasť podvodov s potravinami a krmivami.

Obsah

IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE	2
POSLANIE ORGANIZÁCIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD	11
ČINNOSTI ORGANIZÁCIE.....	15
1. Legislatívny proces	16
1.1. Legislatíva	16
1.2. Odvolacie konania	16
2. Zdravie zvierat	17
2.1. Identifikácia a registrácia zvierat.....	18
2.2. Klasifikácia chovov, regiónov a oblastí	24
2.3. Eradikácia, kontrola a prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike	25
2.3.1. Besnota.....	25
2.3.2. Klasický mor ošípaných	26
2.3.3. Africký mor ošípaných	29
2.3.4. Aujeszského choroba	37
2.3.5. Infekčná bovinná rinotracheitída	38
2.3.6. Choroby hydiny a voľne žijúceho vtáctva	39
2.3.7. Plán prieskumu katarálnej horúčky oviec na Slovensku na rok 2021	43
2.3.8. Monitoring BSE u hovädzieho dobytku (HD).....	44
2.3.9. Mor a hniloba včelieho plodu	49
2.3.10. Vírusová hemoragická septikémia lososovitých rýb	50
2.4. Hlásenie ochorení.....	50
3. Ochrana zvierat.....	51
3.1. Kontrola ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely	51
3.2. Kontrola ochrany zvierat počas prepravy	52
3.3. Kontrola ochrany zvierat používaných na vedecké účely alebo vzdelávacie účely	53
3.4. Kontrola ochrany spoločenských, cirkusových a nebezpečných zvierat	55
3.4.1. Ochrana spoločenských zvierat.....	55
3.4.2. Ochrana zvierat používaných v cirkusoch	57
3.4.3. Ochrana nebezpečných druhov živočíchov	58
3.4.4. Ochrana zvierat v zariadeniach, ktoré držia alebo chovajú zvieratá za účelom ich vystavovania verejnosti	58
3.5. Kontroly ochrany zvierat v čase ich zabíjania alebo usmrcovania.....	59
4. Krmivá	61
4.1. Úradné kontroly	61
4.2. Odber úradných vzoriek krmív	62
4.2.1. Odber vzoriek v rámci VPO	62
4.2.2. Kontrola zákazu skrmovania spracovaných živočíšnych bielkovín.....	65
5. Vedľajšie živočíšne produkty.....	65
5.1. Úradné kontroly	65
5.2. Odber úradných vzoriek.....	66

6. Rezíduá veterinárnych liekov a kontaminantov, monitoriny rezíduí.....	67
6.1. Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike	68
6.2. Monitoring poľovnej zveri a rýb.....	73
6.2.1 Monitoring zveri	73
6.2.2. Monitoring rýb	74
6.3. Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku	75
6.3.1. Monitoring surového kravského mlieka v programe SKM/EÚ	76
6.3.2. Rádiohygienická kontrola	77
7. Veterinárna farmácia	82
7.1. Úradné kontroly nad zaobchádzaním s veterinárnymi liekmi, prípravkami a pomôckami.....	82
7.1.1. Veľkodistribúcia veterinárnych liekov veterinárnych zdravotníckych pomôcok a veterinárnych prípravkov	82
7.1.2. Verejné lekárne, vrátane ich pobočiek, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky.....	82
7.1.3. Súkromní veterinárni lekári.....	83
7.1.4. Kontroly u chovateľov	83
7.1.5. Výrobcovia medikovaných krmív	83
7.1.6. Výroba veterinárnych liekov	84
7.1.7. Vstupná inšpekcia pre povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami.....	84
7.1.8. Iné úradné kontroly.....	84
7.2. Úradné kontroly nad dodržiavaním zákazu používania niektorých látok	84
7.3. Úradné kontroly používania biocídnych látok.....	84
7.4. Úradné kontroly na zaobchádzanie s veterinárnymi prípravkami a pomôckami	84
8. Hraničná veterinárna kontrola, veterinárna certifikácia a kontroly pri výmenách, dovozoch a vývozocho.	86
8.1. Hraničná veterinárna kontrola - Dovoz a tranzit zvierat, násadových vajec, zárodočných produktov a produktov živočíšneho pôvodu, vybraných produktov rastlinného pôvodu pochádzajúcich z tretích krajín	86
8.1.1. Hraničná veterinárna kontrola na hraničných kontrolných staniach SR.....	90
8.1.2. Kontrola dobrých životných podmienok zvierat	93
8.1.3. Kontrola spoločenských zvierat.....	94
8.1.4. Kontrola produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách cestujúcich vstupujúcich z tretích krajín	95
8.2. Vývozy zo SR do tretích krajín	96
8.2.1. Vývoz zvierat a zárodočných produktov zo SR do 3. krajín za rok 2021	97
8.2.2. Vývoz produktov živočíšneho pôvodu zo SR do 3. krajín za rok 2021	98
8.3. Obchod v rámci EÚ	99
8.4. Kontroly počas transportu	102
8.5. Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov	107
9. Kontrola krížového plnenia a delegované činnosti.....	108
10. Úradné kontroly potravín v zmysle zákona o potravinách	109
10.1. Výsledky úradných kontrol potravinárskych prevádzkarní	109
10.2. Cílené kontroly	113

10.2.1. Cielená kontrola Veľká noc 2021	113
10.2.2. Cielené sledovanie Vianoce 2021.....	113
10.3. Politika kvality	114
11. POTRAVINY RASTLINNÉHO PÔVODU	115
11.1. Výsledky úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu.....	115
11.1.1. Kontrola potravín neživočíšneho pôvodu dovážaných z tretích krajín	119
11.1.2. Výsledky kontroly označovania GMO potravín	120
11.1.3. Výsledky úradných kontrol internetového predaja	121
11.1.4. Cielené kontroly potravín a vína	122
11.2. Právoplatné rozhodnutia	124
11.3. Audity u prevádzkovateľov podnikov rastlinného pôvodu	124
11.4. Kontrola tabakových výrobkov	125
11.5. Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny	126
11.5.1. Výsledky kontrolnej činnosti pri kontrole obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny.....	126
11.5.2. Správne konanie.....	130
11.6. Kontrola kvality a zdravotnej neškodnosti vína	130
11.6.1. Plánované kontroly	130
11.6.2. Cielené kontroly u vína.....	132
11.6.3. Správne konania	134
12. Kontrola klasifikácie jatočne opracovaných tiel hovädzieho dobytká a ošípaných.	134
13. Potraviny živočíšneho pôvodu.....	135
13.1. Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby	136
13.1.1. Prvovýroba – surové mlieko.....	136
13.1.2. Prvovýroba – zberné strediská zveri	136
13.1.3. Prvovýroba vajec – chovy nosníc	136
13.2. Úradné/veterinárne kontroly na úrovni výroby, spracovania a skladovania produktov živočíšneho pôvodu.....	137
13.2.1. Výsledky prehliadky jatočných zvierat a mäsa.....	137
13.2.2. Úradné kontroly a audity v schválených prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu a v schválených skladoch	145
13.2.3. Veterinárne kontroly v schválených/určených prevádzkarni - Africký mor ošípaných.....	146
13.3. Kontroly zásielok pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu.....	146
13.4. Veterinárne kontroly v mieste určenia zásielok produktov živočíšneho pôvodu dodávaných z ostatných členských štátov	147
13.5. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu na úrovni maloobchodu.....	147
13.5.1. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu v maloobchodných prevádzkarniach	147
13.5.2. Priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu, mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej	147
13.5.3. Automaty na predaj surového kravského mlieka	148
13.5.4. Veterinárne kontroly v registrovaných prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu.....	148

13.5.5. Úradné kontroly produktov rybolovu, ktoré sa týkajú informácií pre spotrebiteľov	148
13.6. Odber vzoriek	148
13.6.1. Odber vzoriek potravín živočíšneho pôvodu	148
13.6.2. Analýza výsledkov podľa jednotlivých druhov potravín živočíšneho pôvodu	151
13.7. Cílené kontroly a osobitné kontroly produktov živočíšneho pôvodu	158
13.7.1. Cílené kontroly produktov živočíšneho pôvodu	158
13.7.2. Osobitné kontroly.....	162
13.8. Politika kvality	163
13.9. Kontroly označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa	163
13.10. Kontroly odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu na schválených bitúnkoch a schválených rozrábkarniach	163
13.11. Domáce zabíjačky – monitorovanie BSE, TSE a trichinelózy.....	163
13.12. Školenia a následné skúšky poľovníkov a preškolenia poľovníkov	164
13.13. Značka kvality SK 2021 - potraviny živočíšneho pôvodu	164
13.14. Opatrenia na zabezpečenie účinnosti	164
13.14.1. Opatrenia na zabezpečenie dodržiavania predpisov prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov	165
13.14.2. Audity FVO.....	166
13.14.3. Audity z iných krajín	166
13.14.3. Zmeny a doplnenia národného plánu kontroly	166
14. Laboratórna diagnostika	166
14.1. Úradné laboratória-Štátny veterinárny a potravinový ústav v Dolnom Kubíne	166
14.1.1. Veterinárny a potravinový ústav Bratislava s detašovaným skúšobným laboratóriom Nitra	166
14.1.2. Veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín s detašovaným skúšobným laboratóriom Prešov.....	167
14.1.3. Veterinárny ústav Zvolen	167
14.1.4. Veterinárny a potravinový ústav Košice.....	167
14.2. Vyhodnotenie údajov o laboratórnom vyšetrení úradných vzoriek	168
14.2.1. Vyhodnotenie kontroly rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného a živočíšneho pôvodu.....	168
14.2.2. Vyhodnotenie odberu vzoriek a analýz dioxínov, furánov, dioxínom podobných PCB vo vybraných potravinách.....	171
14.2.3. Vyhodnotenie cieľného odberu vzoriek na stanovenie množstva kyseliny kyanovodíkovej (HCN) v marhuľových jadrách a prítomnosti tropánových alkaloidov vo vybraných komoditách	172
14.2.4. Vyhodnotenie cieľnej kontroly zameranej na zistenie prítomnosti anorganického arzénu (iAs) vo vybraných vzorkách potravín	173
15. Systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá	173
15.1. Členovia Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike	174
15.2. Výsledky činnosti Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike.....	174
15.3. Informácie pre spotrebiteľov	185

16. Systém administratívnej pomoci a spolupráce.....	185
16.1. Styčné orgány v systéme administratívnej pomoci a spolupráce.....	185
16.2. Výsledky činnosti systému administratívnej pomoci a spolupráce v Slovenskej republike	186
17. Systém potravinových podvodov (Food Fraud).....	186
18. Certifikácia.....	187
18.1. Politika kvality.....	187
18.2. Vydané certifikáty	189
18.3. Dozor nad certifikovanými výrobkami.....	189
18.4. Zrušené certifikáty.....	192
19. Informačné technológie a ich význam pre činnosť organizácie	192
20. Rozpočet organizácie	195
20.1. Rozpis ukazovateľov verejného rozpočtu a jeho plnenie za rozpočtové organizácie v riadení ŠVPS SR vrátane vlastnej činnosti ŠVPS SR	195
20.2. Plnenie príjmov štátneho rozpočtu k 31.12.2021	196
20.2.1. Príjmy štátneho rozpočtu.....	196
20.2.2. Kapitálové príjmy	197
20.2.3. Príjmy z poisťných udalostí	197
20.2.4. Príjmy z EÚ.....	197
20.2.5. Príjmy – duálna kvalita – Projekt č. 811210 – CONS-CPC-2017.....	197
20.2.6. Pohľadávky z príjmov RO	198
20.3. Čerpanie výdavkov rozpočtu k 31.12.2021	198
20.3.1. Program 0900801 – Koordinácia vstupov a zodpovednosť za zdravie zvierat a potravinovú bezpečnosť	198
20.3.2. Program 0900802 – Veterinárna a potravinová ochrana a kontrola	200
20.3.3. Program 08W0102 – potravinový dozor	201
20.3.4. Program 0900803 – eradikácia chorôb.....	202
20.3.5. Programe 08W010I – Odborná činnosť pre bezpečnosť potravín.....	202
20.3.6. Program 0EK0K03 – podporná infraštruktúra.....	203
20.3.7. Kapitálové výdavky	203
20.4. Výdavky na samostatných účtoch ŠVPS SR	204
20.4.1. Zdroj 36 – program 0900803.....	204
20.4.2. Zdroj 11P1	204
20.4.3. Krížové kontroly	205
20.4.4. Prehľad o mimorozpočtových účtoch	205
20.5. Verejné obstarávanie zákaziek na dodanie tovaru, na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác v roku 2021.	205
20.5.1. Realizované verejné súťaže	206
20.5.2. Finančné príspevky z Európskych štrukturálnych a investičných fondov ..	207
21. Personálne otázky.....	208
21.1. Zamestnanci ŠVPS SR a jej podriadených organizácií	208
21.2. Národný plán vzdelávania.....	208
22. Vyhodnotenie kontrolnej činnosti	214
22.1. Interné audity.....	214
22.1.1. Interné audity podľa zákona NR SR č. 152/1995 Z. z.	214
22.1.2. Interné audity podľa zákona NR SR č. 39/2007 Z. z.	217
22.2. Vnútorne kontroly	219

22.2.1. Vnútorne kontroly podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z.	219
22.2.2. Vnútorne kontroly podľa zákona NR SR č. 357/2015 Z.z.	220
22.3. Iné podania, sťažnosti, petície a sprístupňovanie informácií.	222
HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV – VÝSTUPOV A PREZENTOVANEJ ČINNOSTI	226
ZÁVER.....	227

POSLANIE ORGANIZÁCIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD

ŠVPS SR bola zriadená (z oblastnej veterinárnej správy so sídlom v Bratislave) 1.1.1969 ako Štátna veterinárna správa ministerstva poľnohospodárstva a výživy SSR. Po postupoch v reštrukturalizácii štátnej správy bol zmenený názov štátnej veterinárnej správy SR zákonom č. 23/2002 Z. z., ktorý mení a dopĺňa zákon č. 152/1995 Z. z. na ŠVPS SR.

Poslaním ŠVPS SR ako orgánu štátnej správy je hlavne výkon, riadenie, kontrola a usmerňovanie aktivít a činnosti v oblasti veterinárnej starostlivosti zdravia zvierat, ochrany zvierat, hygieny krmív, ekológie, veterinárnej farmácie, úradnej kontroly potravín a hygieny potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu, špeciálnych komoditných režimov, prislúchajúcej laboratórnej diagnostiky a rýchleho výstražného systému.

V roku 2021 boli stanovené nasledovné priority

- príprava a realizácia stretnutí v rámci auditov zo strany Európskej komisie
- realizácia projektu efektívna verejná správa (CAF)
- zahájenie riešenia dopytových projektov (Manažment údajov ŠVPS SR" a „Malé zlepšenia eGov služieb ŠVPS SR“)

v oblasti ochrany zdravia zvierat

- realizácia národných ozdravovacích programov a ich aktualizácia v zmysle platnej legislatívy a nálezovej situácie
- surveillance a ozdravovanie afrického moru ošípaných
- vylepšovať systém kontroly identifikácie a registrácie hospodárskych zvierat
- vylepšovať veterinárny informačný systém
- aktualizácia národných pohotovostných plánov v zmysle platnej legislatívy
- surveillance katarálnej horúčky oviec, ozdravovacie programy infekčnej bovinej rhinotracheitídy
- monitoring nákaz včiel
- monitoring nákaz u rýb

v oblasti ochrany zvierat (animal welfare)

- ochrana zvierat používaných na vedecké účely a vzdelávacie účely
- vykonávanie kontrol pohody farmových zvierat
- vykonávanie kontrol ochrany zvierat na bitúnku v čase ich zabíjania zvierat – posúdenie súladu vypracovanosti príručky osvedčených postupov (POP) každej prevádzky
- ochrana spoločenských a cirkusových zvierat
- školenie určených osôb v oblasti ochrany zvierat používaných na vedecké účely a pracovníkov bitúnku vykonávajúcich súvisiace úkony s usmrcovaním

v oblasti veterinárnej certifikácie, dovozov a vývozov

- zabezpečenie dôsledného vykonávania hraničných veterinárnych kontrol živých zvierat a živočíšnych produktov dovážaných z tretích krajín do EÚ
- negociácia veterinárnych podmienok s tretími krajinami
- riadenie a vyhodnocovanie kontrol počas transportu
- vykonanie plánovaných kontrol RVPS so zameraním sa na kontroly v mieste pôvodu a veterinárnu certifikáciu pri obchode vo vnútri EÚ a pri vývozoch do tretích krajín, na kontroly v mieste určenia pri obchode vo vnútri EÚ a pri dovoze z tretích krajín

v oblasti laboratórnej diagnostiky

- rozširovanie spektra analýz vykonávaných v rámci úradnej kontroly potravín, zavádzanie nových vysokocitlivých analytických metód.
- zavádzanie nových metód v rámci zisťovania falšovaných potravín
- plnenie činnosti národných referenčných laboratórií najmä v oblastiach, pre ktoré sú menované nové európske referenčné laboratóriá
- úspešné zapájanie sa do plánovaných monitoringov v rámci rozborov potravín a surovín, ktoré organizuje Európska Komisia (ďalej len „EK“).

v oblasti hygieny produktov živočíšneho pôvodu

- vykonávanie úradných kontrol, ako jedného z činiteľov bezpečnosti potravín, ktorými sa sleduje a overuje, či prevádzkovatelia potravinárskych podnikov dodržiavajú požiadavky ustanovené v príslušnej hygienickej legislatíve
- zapájanie sa do systému úradných kontrol pri podozrení z falšovania a potravinových podvodov
- zvyšovanie počtu kontrol výrobkov s chráneným zemepisným označením, chráneným označením pôvodu a zaručených tradičných špecialít
- zefektívnenie účinnosti kontrol, ich výkon na základe analýzy rizík
- organizácia mimoriadnych kontrol
- zavádzanie opatrení proti šíreniu Covid-19 prostredníctvom potravín

v oblasti surovín a potravín rastlinného pôvodu

- vykonávanie odberu vzoriek na základe stanoveného plánu založeného na hodnotení rizika
- organizácia mimoriadnych cielených kontrol
- zabezpečenie výkonu kontrol na požiadanie PPA v rámci Dohody o delegovaných činnostiach
- zabezpečenie výkonu krížových kontrol
- zabezpečenie kontrol kvalitatívnych ukazovateľov vína
- zabezpečenie kontrol kvalitatívnych ukazovateľov ovocia a zeleniny

v oblasti hygieny krmív a veterinárnej farmácie

- vykonávať kontrolu rezíduí cudzorodých látok v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu prostredníctvom národného plánu kontroly rezíduí a monitoringov ako rádiohygienická kontrola a monitoring poľovnej zveri a rýb
- zamedzovanie výskytu nelegálnej distribúcie veterinárnych liečiv prostredníctvom sprísnených kontrol na všetkých stupňoch, kde sa manipuluje s liekmi, v súlade s platnou legislatívou
- prostredníctvom spolupráce s organizáciami zastrešujúcimi liekovú politiku zabezpečiť pohyb liekov na trhu v súlade s platnou legislatívou a ich vystopovateľnosť
- kontroly na úseku hygieny krmív a v oblasti živočíšnych vedľajších produktov
- vypracovanie národného plánu opatrení v rámci problematiky antibiotickej rezistencie a jeho realizácia

ČINNOSTI, KTORÉ BY MALA ORGANIZÁCIA KONTINUÁLNE V BUDÚCNOSTI VYKONÁVAŤ

- ✚ Príprava a realizácia stretnutí v rámci auditov zo strany Európskej komisie a tretích krajín na Slovensku v rámci overovania účinnosti úradných kontrol na každom stupni potravinového reťazca
- ✚ Realizácia projektu efektívna verejná správa (CAF, rybné hospodárstvo, kybernetická bezpečnosť)

- + Výkon všetkých prác v rámci dopytových projektov („Manažment údajov ŠVPS SR“ a „Malé zlepšenia eGov služieb ŠVPS SR“), (digitalizácia odborných činností ŠVPS SR)
- + Realizovať komplexnú analýzu odborných činností organizácií ŠVPS SR z pohľadu personálneho, materiálno-technického a finančného zabezpečenia, dodržiavania národnej a európskej legislatívy a posúdenia možností zvýšenia efektívnosti
- + Kontinuálne venovať pozornosť výkonu všetkých opatrení v súvislosti s pandemiou Covid – 19, zapájať sa do odborných aktivít, ktoré prináša táto téma
- + Zamerať odborné činnosti v súvislosti s vojnovým konfliktom na Ukrajine na presuny zvierat z Ukrajiny, obchodovanie s potravinami, charitatívne pomoci s potravinami

Okrem všetkých menovaných úloh je do úloh a realizovaných aktivít zahrnuté

- + kontinuálne pracovať na implementácii „Viacročného národného plánu kontrol“
- + na základe OIE štandardov garantovať zlepšovanie zdravia domácich a voľne žijúcich zvierat, verejného zdravia, podieľať sa na zvyšovaní ochrany zvierat, bezpečnosti potravín, zabezpečovať veterinárnu ochranu štátneho územia prostredníctvom HKS, ktoré sú vstupnými miestami nielen do SR ale celého spoločného priestoru EÚ,
- + realizovať opatrenia na minimalizáciu rizika výskytu, rozširovania a cirkulácie pôvodcu vtácej chrípky s cieľom ochrany zdravia spotrebiteľa,
- + realizovať opatrenia na minimalizáciu rizika výskytu, rozširovania a cirkulácie pôvodcu afrického moru ošípaných,
- + venovať pozornosť kontrole zdravotného stavu včiel, vodných živočíchov a voľne žijúcej zveri tak z pohľadu ochrany zdravia zvierat vrátane prenosu nebezpečných nákaz na domáce zvieratá, ale i ochrany verejného zdravia,
- + spĺňanie základných princípov etického kódexu zamestnancov ŠVPS SR ohľadom ďalšieho napredovania veterinárnych a ostatných činností
 1. profesijné riadenie a rozhodovanie (pozícia vzdelávania, skúseností – základné, kontinuálne)
 2. nezávislosť (osobná nezávislosť na komerčných, finančných, hierarchických a politických tlakoch, ktoré môžu ovplyvňovať odborné rozhodnutia)
 3. nezaujatosť
 4. bezúhonnosť, charakter
 5. objektívnosť, transparentnosť a profesijná zodpovednosť
- + vyžadovanie vysokej profesionality, odbornej zodpovednosti, dobrej komunikatívности, kreatívности umocnenej flexibilitou, morálnu bezúhonnosť a kolegiálnosť od všetkých pracovníkov na každej úrovni riadenia a odbornej činnosti,
- + komunikácia so spotrebiteľmi,
- + transparentnosť vo výkone úradných kontrol zabezpečovaná najmä prostredníctvom webového portálu.

ČINNOSTI ORGANIZÁCIE

Zabezpečenie odborných garancií a činnosti bolo založené na spolupráci a komunikácii medzi ŠVPS SR, jej riadenými organizáciami a ostatnými odbornými, výrobnými, riadiacimi a kontrolnými organizáciami na národnej úrovni a v medzinárodnom meradle a ochotou vzájomne spolupracovať. Od pracovníkov veterinárnych a potravinových organizácií na Slovensku sa vyžadovala permanentne zvyšujúca sa odborná erudícia, komplexný pohľad s multidisciplinárnym myslením, profesijná rozhodovacia činnosť s uplatňovaním i osobnej zodpovednosti a zdravým riskovaním, využívanie odborných a vedeckých skúseností v analýze a syntéze poznatkov, aktívny prístup k informačným technológiám a dokumentácii aj v cudzom jazyku.

1. Legislatívny proces

1.1. Legislatíva

V roku 2021 boli v oblasti pôsobnosti Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky spolupracovala na príprave:

1. Návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov
2. Návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 362/2011 Z.z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach v znení neskorších predpisov

1.2. Odvolacie konania

V roku 2021 bolo na ŠVPS SR uskutočnených **132** odvolacích konaní proti rozhodnutiam vydaným v správnom konaní na jednotlivých RVPS. Do konca roku 2021 bolo v **121** prípadoch vydané meritórne rozhodnutie a v **11** prípadoch bolo odvolanie vybavené listom bez vydania rozhodnutia vo veci z dôvodu oneskoreného odvolania alebo pochybenia v procese oznamovania prvostupňového rozhodnutia, pričom neboli zistené dôvody na obnovu konania alebo na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania. Pokiaľ ide o meritórne rozhodnutia, v **54** prípadoch boli prvostupňové rozhodnutia potvrdené a odvolania zamietnuté, v **25** prípadoch boli rozhodnutia odvolacím orgánom zmenené pričom nešlo o zmenu výšky pokuty, v **15** prípadoch boli rozhodnutia odvolacím orgánom zmenené pričom bola zmenená výška pokuty, v **6** prípadoch boli rozhodnutia zrušené a v **20** prípadoch boli prvostupňové rozhodnutia zrušené a vrátené prvostupňovému orgánu na nové prejednanie. V **jednom** prípade bolo odvolacie konanie zastavené.

2. Zdravie zvierat

Na úseku zdravia zvierat ŠVPS SR v roku 2021 plnila povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 39/2007 Z. z.

Hlavné úlohy /ciele činnosti odboru

1. riadenie usmerňovanie a koordinácia výkonov štátnej správy vykonávanej 40 RVPS na úseku kontroly dodržiavania požiadaviek na identifikáciu a registráciu zvierat, na klasifikáciu chovov, regiónov a oblastí z hľadiska výskytu určitých chorôb zvierat
2. implementácia programov na kontrolu, monitoring a eradikáciu chorôb a na kontrolu dodržiavania požiadaviek na prevádzkovanie stredísk na zhromažďovanie zvierat, trhov so zvieratami, zberných stredísk pri obchode so zvieratami, inseminačných staníc, chovov zvierat a iných zariadení na chov a držbu zvierat podliehajúcich schváleniu alebo povoleniu orgánom veterinárnej správy.

V rámci hlavnej úlohy /cieľov činnosti odboru uvedených pod bodom 1 bol na úseku zdravia zvierat počas roka 2021 vypracovaný

- Plán veterinárnej prevencie a ochrany štátneho územia Slovenskej republiky na rok 2022 (ďalej len „VPO 2022“)
- usmernenie na vykonávanie kontrol na dodržiavanie požiadaviek na klasifikáciu chovov, regiónov a oblastí súvisiace s veterinárnymi požiadavkami na premiestňovanie zvierat na základe istých zdravotných štatútov.
- spracované resp. aktualizované národné pohotovostné plány

slintačka a krívačka; klasický mor ošípaných; aviárna influenza hydiny; pseudomor hydiny; bluetongue- zhubná katarálna horúčka oviec; vírusové choroby rýb; transmisívne spongiformné encefalopatie; africký mor koní; vezikulárna choroba ošípaných; africký mor ošípaných; exotické choroby povinné hláseniu

VPO 2022 zahŕňa plán diagnostických akcií a očkovaní hradených zo štátneho rozpočtu alebo chovateľom pre trinásť skupín zvierat (hovädzí dobytok, ošípané, ovce, kozy, hydina, kone, ryby, včely, voľne žijúce zvieratá, farmové chovy zveri, všetky druhy zvierat, voľne žijúce vtáky a zoo zvieratá) s celkovým počtom stošesťdesiatštyri druhov preventívnych a diagnostických akcií. Plán VPO odráža aj nový zákonník zdravia zvierat prijatý na úrovni EÚ ktorý vstúpi do platnosti od 21.04.2021.

Na úseku zdravia zvierat bolo počas roka 2021 vypracovaných a následne predložených na MPRV SR na schválenie pätnásť národných programov na eradikáciu, kontrolu alebo prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike:

- Plán prieskumu (surveillance) katarálnej horúčky oviec (bluetongue) v Slovenskej republike pre rok 2021;
- Národný kontrolný program pre klasický mor ošípaných v diviačej populácii na Slovensku v roku 2021;
- Národný program eradikácie moru a hniloby včelieho plodu na rok 2021-2022;
- Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voľne žijúcich vtákov na Slovensku v roku 2021;
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v reprodukčných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2021;
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch nosníc kury domácej (*Gallus gallus*) produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2021;
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2021;

- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch moriek v Slovenskej republike v roku 2021;
- Plán eradikácie infekčnej bovinnej rinotracheitídy (IBR) na Slovensku na rok 2021;
- Národný program eradikácie niektorých transmisívnych spongiformných encefalopatií (TSE) v Slovenskej republike pre rok 2021;
- Chovateľský program na rezistenciu oviec voči prenosným /transmisívnym spongiformným encefalopatiám – scrapie v Slovenskej republike na rok 2021.
- Národný kontrolný program pre africký mor ošípaných v diviačej populácii na Slovensku na rok 2021.

Zamestnanci ŠVPS SR zaradení na odbore zdravia a ochrany zvierat na úseku zdravia zvierat sa počas roku 2021 zúčastnili na rôznych pracovných skupinách odborníkov organizovaných EK a Radou Európskej Únie (distančne) a podieľali na online odborných seminároch a v poradných a kontrolných orgánoch EK.

2.1. Identifikácia a registrácia zvierat

Cieľom úradných kontrol identifikácie a registrácie hospodárskych zvierat bolo zistenie nedodržavania platnej legislatívy v označovaní zvierat, vedení registrov na farmách, zasielaní hlásení a dokladov k presunu v stanovenom termíne.

K 1.1.2021 bolo v SR evidovaných 449 965 kusov živého hovädzieho dobytku v 14 411 chovoch, 8 000 chovov ošípaných s 544 095 zvieratami a počet chovov s ovcami a kozami 14 366 s 325 411 zvieratami, počet chovov s koňovitými zvieratami bol 5 788 s 15 194 koňovitými zvieratami. Počet zberných stredísk na zhromažďovanie hospodárskych zvierat bol 30, počet sprostredkovateľov nákupu a exportérov bol 190, počet bitúnkov bol 134 a počet aktívnych spracovateľských závodov vedľajších živočíšnych produktov bol 4.

Veterinárni inšpektori v roku 2021 skontrolovali 518 chovov hovädzieho dobytku. Bolo vykonaných 525 úradných kontrol na identifikáciu a registráciu hovädzieho dobytku na mieste a 19 dodatočných kontrol. Z celkového počtu 38 462 kusov hovädzieho dobytku v kontrolovaných chovoch bolo skontrolovaných 35 392 zvierat. Na odstránenie zistených nedostatkov boli v 37 chovoch uložené opatrenia, ktoré sa týkali 394 zvierat a v 58 prípadoch boli uložené pokuty.

Tabuľka 1

Výsledky kontrol vykonaných v chovoch hovädzieho dobytku na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2021

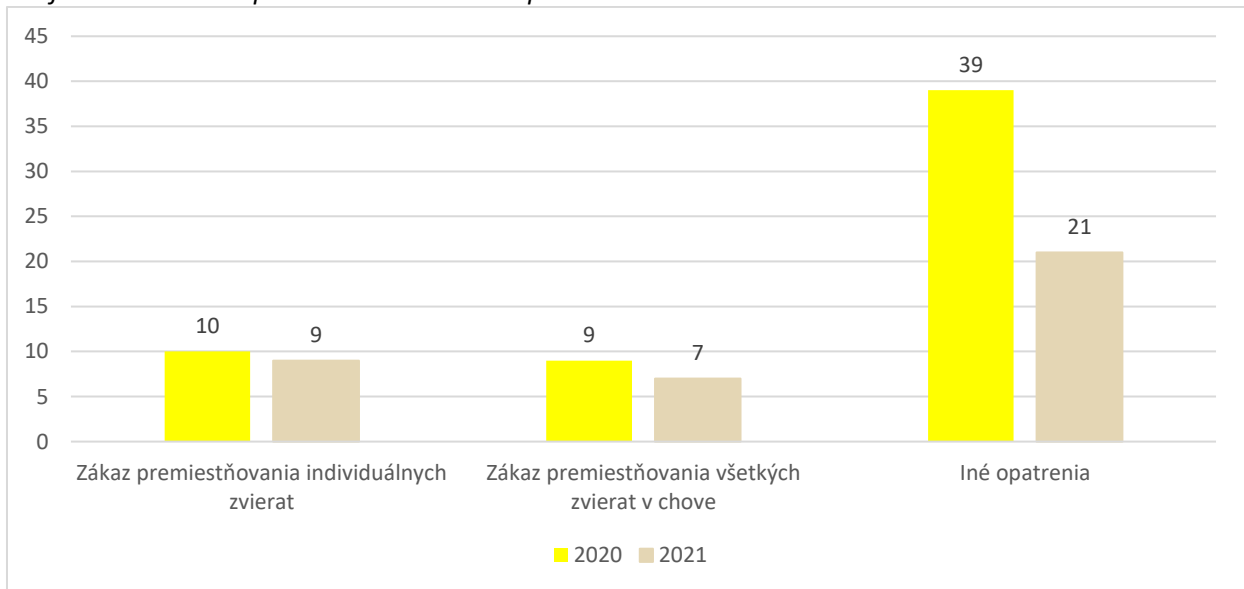
Nedostatky podľa kategórií	Zvieratá	Chovy
Nedostatky v identifikácii	68	16
Nedostatky v individuálnom registri	200	21
Chyby a nedostatky pri nahlasovaní narodenia, smrti	181	41
Chyby a nedostatky pri nahlasovaní presunov	254	34
Nedostatky v pasoch	50	9
Zvieratá/chovy len s jedným nedostatkom z bodov 1- 4	315	51
Zvieratá/chovy s viac ako jedným nedostatkom z bodov 1-4	244	24
Zvieratá a chovy s nedostatkami spolu (body 5 a 6)	559	75

Tabuľka 2

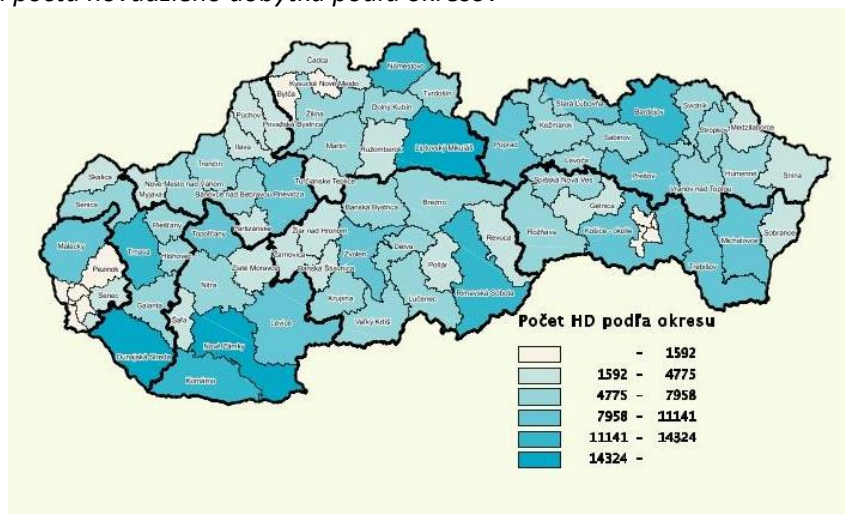
Nariadené opatrenia v chovoch hovädzieho dobytku na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2021

Opatrenia	Zvieratá	Chovy
Zákaz premiestňovania individuálnych zvierat	21	9
Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	288	7
Zneškodnenie zvierat	0	0
Iné opatrenia	85	21
Spolu	394	37

Graf 1 Nariadené opatrenia v chovoch HD pri kontrole na mieste 2021

Obr. 1 Prehľad počtu hovädzieho dobytku podľa okresov

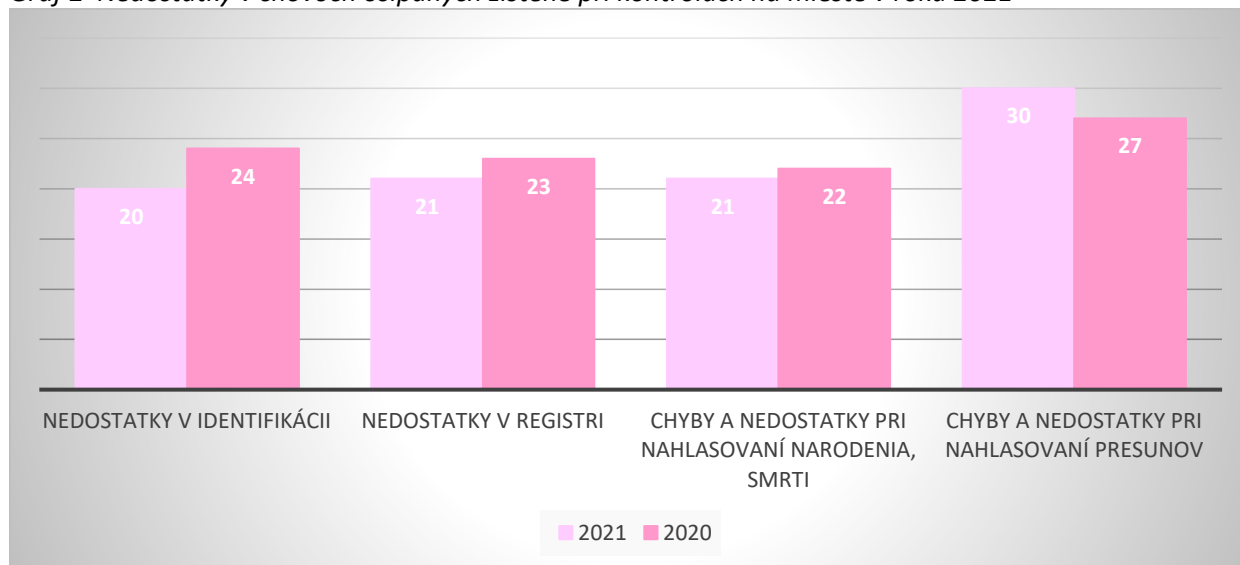

Vykonaných bolo 378 úradných kontrol zameraných na plnenie požiadaviek na registráciu chovov a identifikáciu zvierat v 373 chovoch ošípaných a 15 dodatočných kontrol. Počas kontrol bolo z celkového počtu 24 859 kusov ošípaných na farmách skontrolovaných 5 875 kusov, pri dodatočných kontrolách 169 kusov. Na základe zistených nedostatkov boli v 31 chovoch uložené opatrenia, ktoré sa týkali 380 kusov ošípaných a v 53 prípadoch bola uložená pokuta.

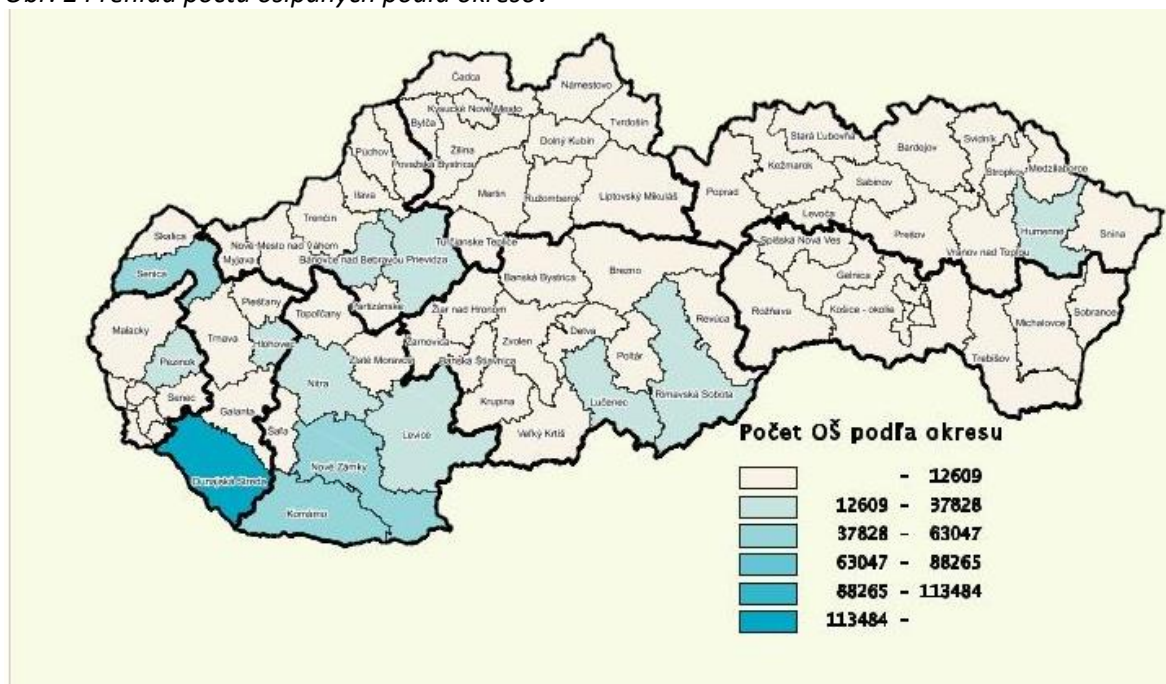
Tabuľka 3 Výsledky kontrol vykonaných v chovoch ošípaných na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2021

Nedostatky podľa kategórií	Chovy	
Nedostatky v identifikácii	20	
Nedostatky v registri	21	
Chyby a nedostatky pri nahlasovaní narodenia, smrti	21	
Chyby a nedostatky pri nahlasovaní presunov	30	
Spolu	92	
Opatrenia	Zvieratá	Chovy
Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	64	12
Zneškodnenie zvierat	0	0
Iné opatrenia	316	31
Spolu	380	43

Graf 2 Nedostatky v chovoch ošípaných zistené pri kontrolách na mieste v roku 2021

Obr. 2 Prehľad počtu ošípaných podľa okresov

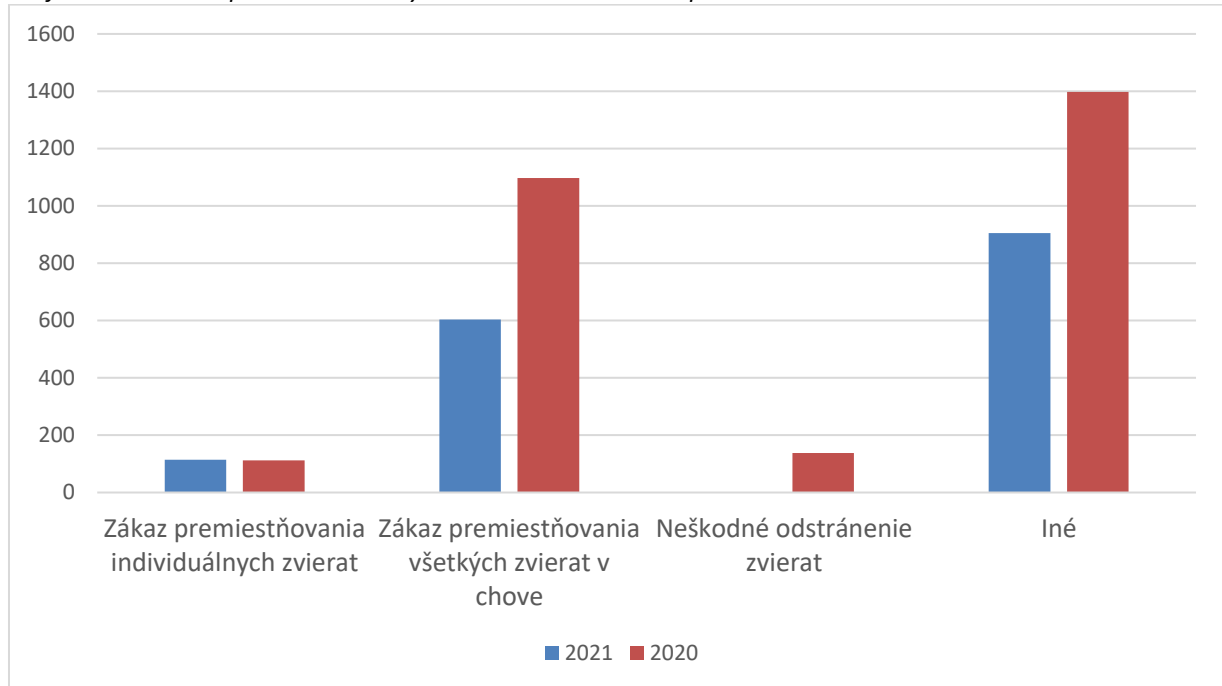

V chovoch malých prežúvavcov bolo v roku 2021 vykonaných 468 úradných kontrol identifikácie a registrácie oviec a kôz v 422 chovoch. Okrem toho bolo vykonaných 37 dodatočných kontrol. Z celkového počtu 28 865 oviec a kôz chovaných na kontrolovaných farmách bolo skontrolovaných 13 361 kusov. Na základe výsledkov týchto kontrol a zistených nedostatkov boli v 83 chovoch uložené opatrenia na odstránenie nedostatkov, ktoré sa týkali 1623 zvierat a v 68 chovoch príslušná RVPS uložila pokutu.

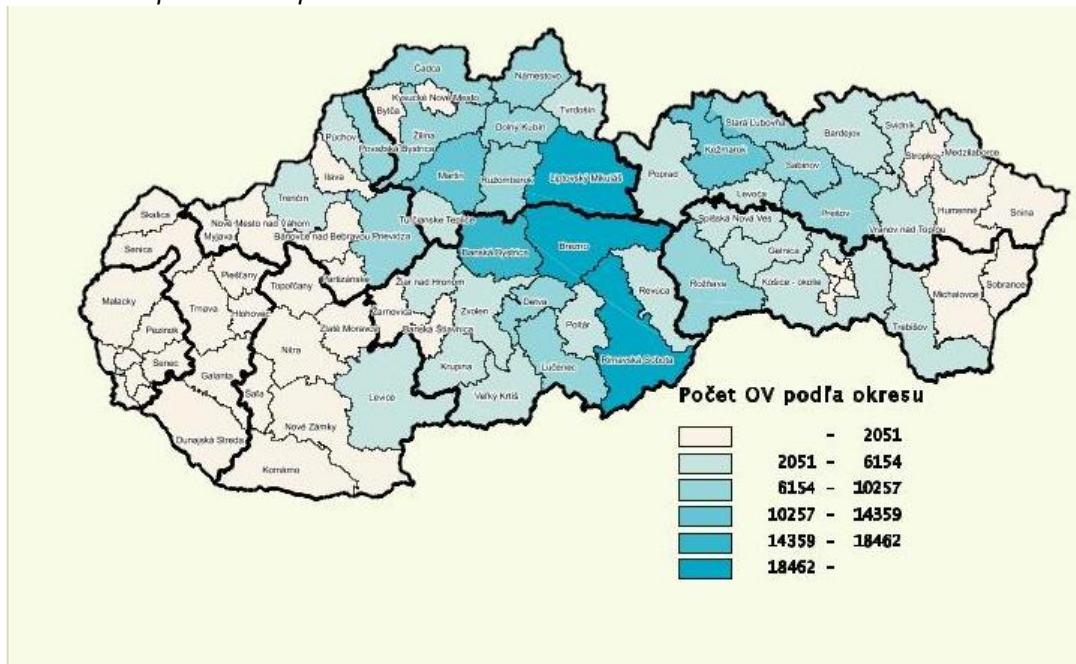
Tabuľka 4 Výsledky kontrol vykonaných v chovoch oviec a kôz na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2021

Nedostatky podľa kategórií	Zvieratá	Chovy
1 a. Zistenie nesúladu v súvislosti s identifikáciou oviec	467	33
1 b. Zistenie nesúladu v súvislosti s identifikáciou kôz	359	36
2. Nezrovnalosti v záznamoch individuálneho registra v chove	855	49
3. Neoznámenie presunu	212	16
4. Anomália v súvislosti s dokladom presunu	181	19
5. Zvieratá/chovy, v súvislosti s ktorými sa zistil len jeden nedostatok uvedený v bodoch 1- 4	838	29
6. Zvieratá/chovy, v súvislosti s ktorými sa zistilo viac nedostatkov uvedených v bodoch 1- 4	610	54
Celkový počet nedostatkov v súvislosti so zvieratami a chovmi (body 5. a 6.)	1 448	83
Opatrenia	Zvieratá	Chovy
Zákaz premiestňovania individuálnych zvierat	114	7
Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	604	32
Neškodné odstránenie zvierat	0	0
Iné	905	44
Spolu	1623	83

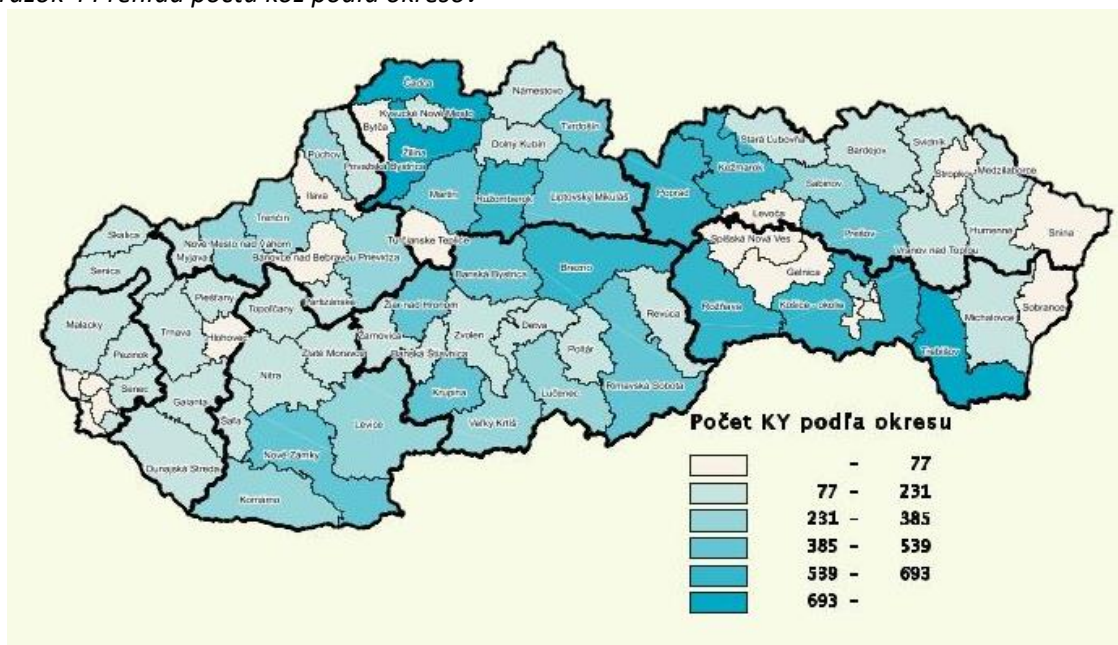
Graf 3 Porovnanie opatrení nariadených v chovoch oviec a kôz pri kontrolách na mieste v roku 2020 a 2021

Obrázok 3 Prehľad počtu oviec podľa okresov

Obrázok 4 Prehľad počtu kôz podľa okresov

V chovoch koňovitých bolo v roku 2021 vykonaných 154 úradných kontrol identifikácie a registrácie v 151 chovoch. Okrem toho bolo vykonaných 17 dodatočných kontrol. Z celkového počtu 694 koňovitých chovaných na kontrolovaných farmách bolo skontrolovaných 680 kusov. Na základe výsledkov týchto kontrol a zistených nedostatkov boli v 27 chovoch uložené opatrenia na odstránenie nedostatkov, ktoré sa týkali 116 zvierat a v 10 chovoch príslušná RVPS uložila pokutu.

Tabuľka 5 Výsledky kontrol vykonaných v chovoch koňovitých na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2021

	Počet zvierat	Počet chovov
1. Nedostatky v identifikácii zvierat	23	9
2. Nedostatky v individuálnom registri	66	13
3. a) Chyby a nedostatky pri nahlasovaní úhynu, utratenia, zabitia, straty, kastrácie, prvotnej registrácie	40	11
b) Chyby a nedostatky pri nahlasovaní presunov, zmeny vlastníka	12	7
4. Nedostatky v pasoch	32	9
Spolu	173	49
Opatrenia	Počet zvierat	Počet chovov
1. Zákaz premiestňovania individuálnych zvierat	3	1
2. Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	37	7
3. Neškodné odstránenie zvierat	0	0
4. Iné	76	19
Spolu	116	27

Úradné kontroly identifikácie registrácie zvierat sa vykonávali aj v zberných strediskách na zhromažďovanie hospodárskych zvierat, kde bolo vykonaných 28 kontrol, u exportérov a sprostredkovateľov obchodu sa vykonalo 53 kontrol, na bitúnkoch sa vykonalo

151 úradných kontrol, na bitúнку bola uložená 1 pokuta za nedodržanie povinností súvisiacich s identifikáciou a registráciou hospodárskych zvierat.

2.2. Klasifikácia chovov, regiónov a oblastí

V zmysle § 20 ods. 4 zákona č. 39/2007 Z.z. premiestňovanie živých zvierat a zárodočných produktov možno vykonať len v súlade s klasifikáciou chovov¹ a regiónov. Klasifikovanie chovov a regiónov z hľadiska výskytu chorôb uvedených v prílohách č. 4 a 5 zákona č. 39/2007 Z. z. vykonáva podľa § 6 ods. 2 písm. f) tohto zákona ŠVPS SR.

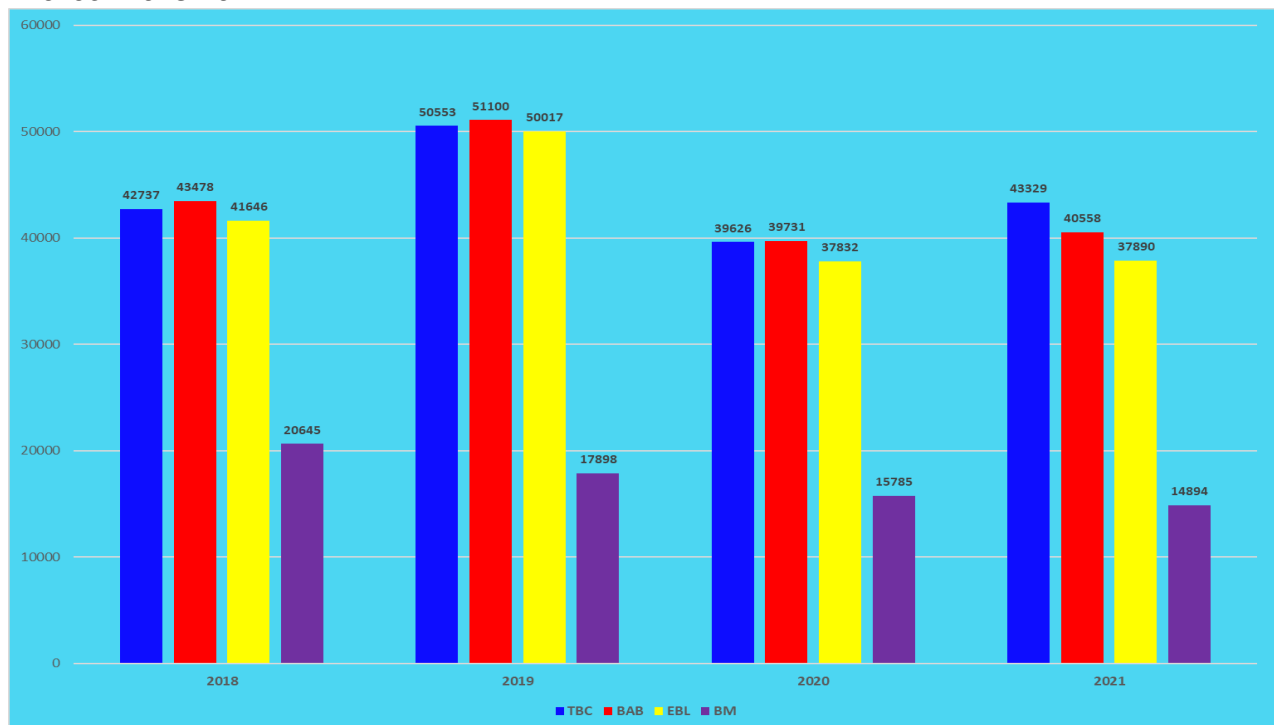
Podľa článku 170 Nariadenia 2016/429 môžu členské štáty naďalej prijímať vnútroštátne opatrenia na kontrolu chorôb pokiaľ ide o premiestňovanie suchozemských zvierat a ich zárodočných produktov na svojich územiach, avšak prijaté opatrenia nesmú brániť premiestňovaniu zvierat a produktov medzi členskými štátmi. V súlade s touto kompetenciou ŠVPS SR určila podmienky, za ktorých sa vykonávala klasifikácia chovov, a za ktorých bolo možné premiestňovať živé zvieratá a zárodočné produkty medzi chovmi.

Slovenská republika si počas roka 2021 udržala štatút krajiny úradne bez výskytu tuberkulózy hovädzieho dobytku, brucelózy hovädzieho dobytku, enzootickej bovinnej leukózy a brucelózy oviec (*Brucella melitensis*).

Na udržanie štatútov bolo v SR počas roka 2021 vykonaných celkom

- 43 329 tuberkulínácií hovädzieho dobytku,
- 40 558 sérologických vyšetrení na brucelózu hovädzieho dobytku
- 37 890 vyšetrení na enzootickú bovinnú leukózu.
- Na brucelózu oviec (*Brucella melitensis*) bolo vyšetrených celkom 14 894 oviec a kôz starších ako 6 mesiacov veku a všetky plemenné barany.

Graf 4 Prehľad počtu zvierat vyšetrených na TBC, brucelózu, leukózu HD a brucelózu oviec v rokoch 2018-2021

¹ **chovom** sa rozumie „zariadenie“ podľa článku 4 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429

2.3. Eradikácia, kontrola a prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike

Orgány veterinárnej správy v SR v roku 2021 v rámci kontroly zdravia zvierat zaznamenali výskyt 15 rôznych chorôb zvierat. Zoznam chorôb, postihnutý druh a počet ohnisk a zvierat sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 6

Sumárny výkaz nálezov za SR				
Obdobie od januára do decembra 2021				
Druh nákazy	Nové ohniská	Počet zvierat v nových ohniskách	Zaniknuté ohniská	Aktuálne ohniská 31.12.2021
A120 sui Africký mor ošipaných	9	16 430	7	3
A 121 fau Africký mor diviakov	149	408	15	196
A150 avi Mor hydiny	3	104	2	1
A150 fau Mor hydiny (u divožijúcej)	2	2	6	2
B053 fau Echinokokóza/Hydatidóza	2	3	2	0
B110 bov Infekčná boviná rinotracheitída	0	0	0	3
B160 ovi Klusavka	5	2 481	9	5
B059 bov Paratuberkulóza	0	0	0	2
B255 fau Trichinelóza	1	1	4	0
B452 api Mor včelieho plodu	120	1 980	109	139
B453 api Hniloba včelieho plodu	2	33	1	2
C611 bov Listeriόza	1	668	1	0
C619 avi Salmonelόzy	1	450	2	0
0000 kliešťová encefalitída	1	46	1	0
C855 avi Aviárne salmonelόzy – okrem týfu	3	35 530	2	0

2.3.1. Besnota

Cieľom realizovaného programu bolo

- Včasná detekcia výskytu besnoty a zamedzenie vzniku nových prípadov besnoty v Slovenskej republike;
- znížiť nebezpečenstvo prenosu besnoty na domáce zvieratá a ľudí;
- odstránenie prekážok pri premiestňovaní mäsožravcov a iných vnímavých druhov zvierat;
- minimalizovať sa výdavky štátneho rozpočtu vynakladané na prevenciu a tlmenie besnoty v rezortoch pôdohospodárstva a zdravotníctva.

Úspešným ukončením programu sa zníži riziko reintrodukcie besnoty a zlepši sa nálezová situácia u voľne žijúcich a domácich zvierat;

Národný program eradikácie besnoty na Slovensku na rok 2020 - 2021 (ďalej len „eradikačný program besnoty“) bol a je zameraný na prevenciu šírenia besnoty a na jej včasnú a bezpečnú diagnostiku v prípade vzniku rizika jej šírenia prostredníctvom poranenia potenciálne besným zvieratom.

Eradikačný program besnoty bol implementovaný prostredníctvom povinnej vakcinácie domácich mäsožravcov proti besnote na náklady chovateľa a prostredníctvom orálnej vakcinácie líšok proti besnote uskutočnenej v dvoch sezónnych kampaniach - jar a jeseň 2021, hradenej z prostriedkov štátneho rozpočtu a spolufinancovanej EÚ.

Nakoľko Česká republika a Rakúsko sú vyhlásené za krajiny bez výskytu besnoty a v Maďarsku je priaznivá situácia vo výskyte besnoty, vakcinačné územie Slovenskej republiky

bolo zmenšené o územia RVPS: Bratislava, Senec, Dunajská Streda, Galanta, Trnava, Senica, Komárno, Nové Zámky, Levice, Nitra, Topoľčany, Šaľa, Nové Mesto nad Váhom, Trenčín, Prievidza, Púchov, Žiar nad Hronom, Zvolen, Veľký Krtíš, Lučenec, Rimavská Sobota, Banská Bystrica a Martin. Na území RVPS Liptovský Mikuláš sa vakcinovalo iba územie okresu Liptovský Mikuláš.

Tabuľka 7 Orálna vakcinácia líšok v roku 2021

Sezónna kampaň	Počet dávok	
	Letecká pokládka	Ručná pokládka
Jarná kampaň 2021	363 480	4 316
Jesenná kampaň 2021	363 480	4 316

Laboratórnou diagnostikou kontroly účinnosti orálnej vakcinácie líšok proti besnote a podozrivých zvierat sa overovala a zabezpečovala ochrana zvierat a ľudí pred šírením besnoty.

Tabuľka 8 Počet testovaných zvierat v roku 2021

Domáce zvieratá					Voľne žijúce zvieratá				
pes	mačka	hovädzí dobytok	ovce	iné	líška hrdzavá	psík medvedíkovitý	kuna	iné	netopier
51	45	0	0	7	785	16	3	11	1

Od augusta 2006 do januára 2013 bola Slovenská republika bez výskytu besnoty. Napriek všetkým opatreniam došlo k reintrodukcii besnoty z Poľska a Slovenská republika už nebola krajinou bez výskytu besnoty. V roku 2015 bolo potvrdených 5 prípadov besnoty u líšok, v bezprostrednej blízkosti poľských hraníc. V rokoch 2014, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 a 2021 nebol v Slovenskej republike potvrdený prípad besnoty.

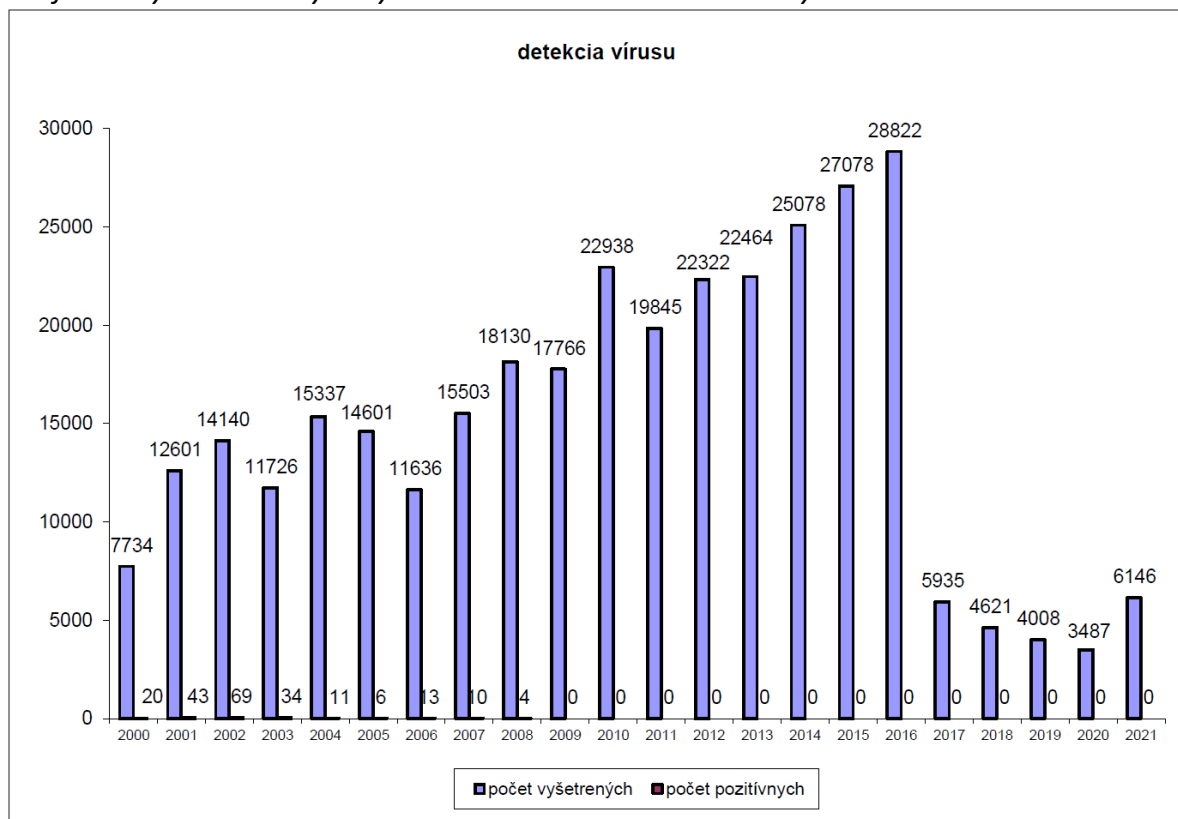
V roku 2020 Slovenská republika splnila podmienky medzinárodného úradu pre nákazy OIE týkajúce sa samo deklarácie krajiny bez výskytu besnoty. Slovenská republika zaslala v septembri 2020 túto žiadosť na OIE a proces schválenia bol v roku 2021 úspešne ukončený.

2.3.2. Klasický mor ošípaných

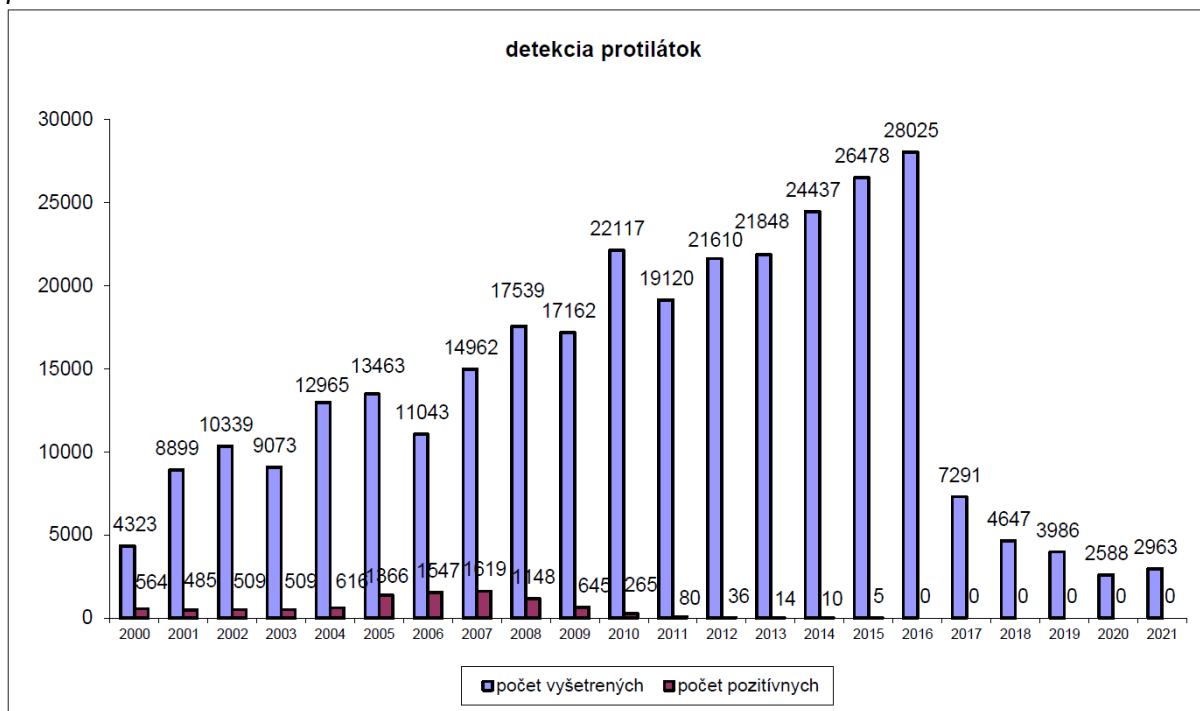
Cieľom programu bolo monitorovanie situácie ohľadom tejto nákazy a udržanie statusu krajiny bez výskytu KMO. Monitoring klasického moru ošípaných (ďalej len „KMO“) v chovoch domácich ošípaných ako aj monitoring KMO v diviačej populácii bol vykonaný v súlade s Národným kontrolným programom pre klasický mor ošípaných v diviačej populácii na Slovensku v roku 2021, ktorý bol schválený EK a spolu financovaný z prostriedkov EÚ.

V priebehu roka 2021 sa v Slovenskej republike nevyskytol žiaden prípad KMO v chovoch domácich ošípaných a u diviačej zveri .

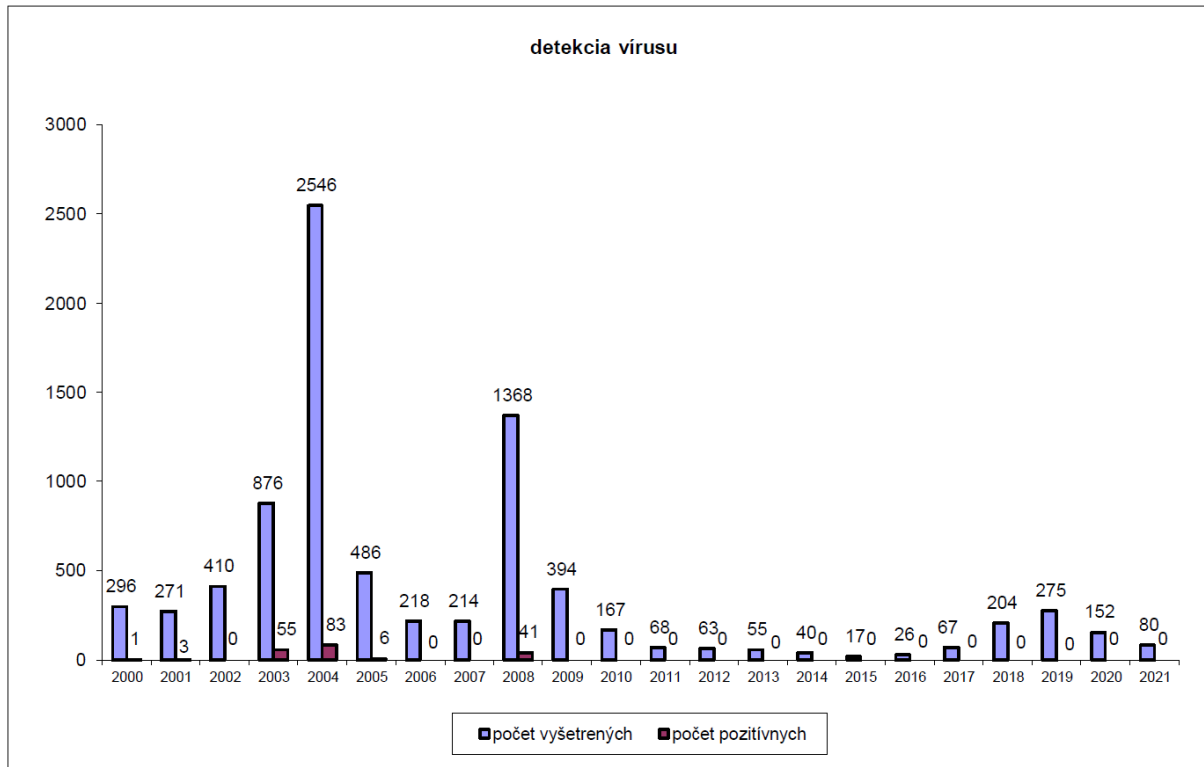
Graf 5 Počty laboratórných vyšetrení KMO u diviakov v SR roky 2000 -2021 – detekcia vírusu

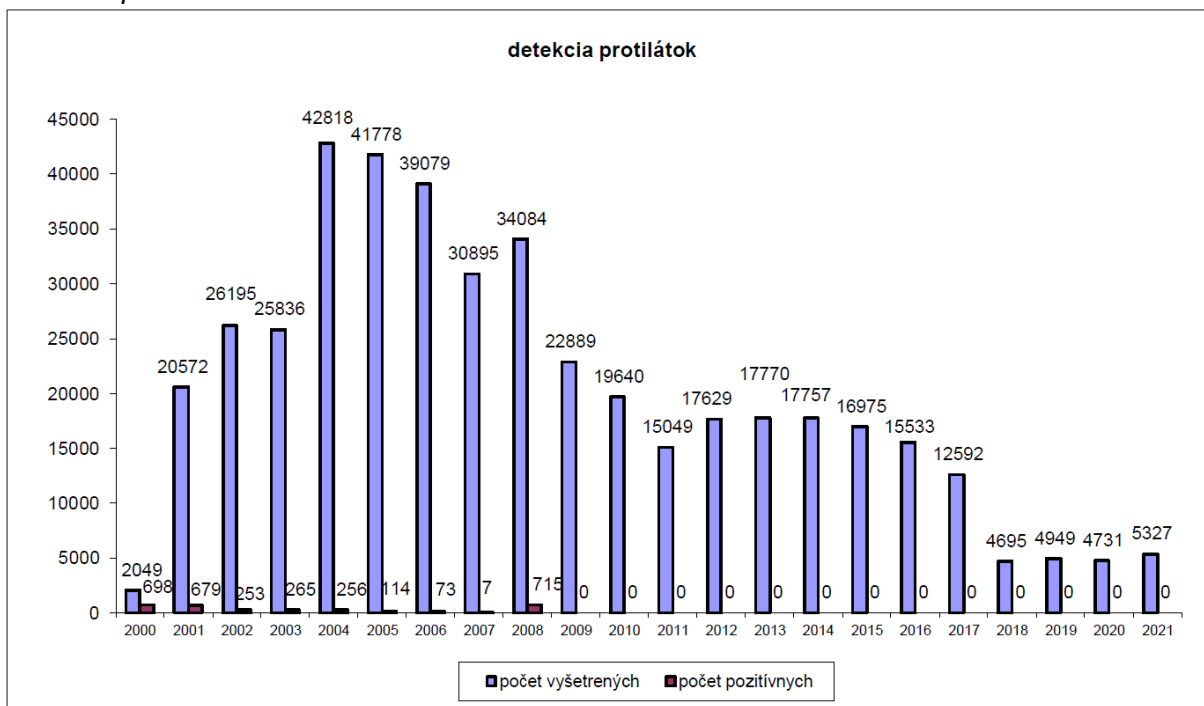
Graf 6 Počty laboratórných vyšetrení KMO u diviakov v SR roky 2000 -2021 – detekcia protilátok

Graf 7 Počty laboratórných vyšetrení KMO u domácich ošípaných v SR roky 2000 - 2021 - detekcia vírusu

Graf 8 Počty laboratórných vyšetrení KMO u domácich ošípaných v SR roky 2000 - 2021 - detekcia protilátok

Od júna 2011 nie je Slovenská republika na zozname infikovaných oblastí pokiaľ ide o KMO .

2.3.3. Africký mor ošípaných

Hlavné ciele programu

- Realizácia opatrení na dosiahnutie eradikácie AMO.
- Plnenie právnych požiadaviek a odporúčaných postupov zmysle usmernení a metodických pokynov týkajúcich sa sledovania AMO u diviakov a domácich ošípaných
- Uplatňovanie ustanovení vykonávacieho nariadenia Komisie 2021/605/ EC platného od 21.4.2021
- implementácia opatrení a postupov dohodnutých s členskými štátmi a predložených vo forme pracovného dokumentu Komisie (SANTE/7113/20151) do vnútroštátnych právnych predpisov a/alebo programov ako Strategický prístup k manažmentu boja proti africkému moru ošípaných v EÚ

Monitoring afrického moru ošípaných (ďalej len „AMO“) v diviačej populácii bol vykonaný v súlade s Národným eradikačným programom pre africký mor ošípaných v diviačej populácii na Slovensku v roku 2021, ktorý bol schválený EK a spolu financovaný s prostriedkov EÚ.

Historicky prvý výskyt afrického moru ošípaných (AMO) na území SR bol potvrdený 25.7.2019 v obci Strážne v okrese Trebišov, bolo lokalizované 470 metrov od hranice s Maďarskou republikou, kde sa africký mor už dlhodobo vyskytoval v populácii diviakov. Je vysoký predpoklad, že africký mor ošípaných bol na územie SR introdukovaný prostredníctvom infikovaných diviakov z územia Maďarska, čo potvrdzuje aj následný výskyt AMO u diviakov na našom území v tej istej oblasti aj v roku 2020 s následným postupným šírením do ďalších oblastí na území SR v roku 2021.

Africký mor u domácich ošípaných

V roku 2021 bolo potvrdených celkom 10 ohnisk AMO u domácich ošípaných v okresoch Trebišov, Lučenec, Brezno, Veľký Krtíš, Vranov nad Topľou, Humenné, Rimavská Sobota a Nové Zámky. Prvé ohnisko v roku 2021 bolo potvrdené na farme ošípaných v Lučenci dňa 22.6.2021. Všetky ošípané v ohniskách AMO boli usmrtené. Zároveň boli vytýčené ochranné pásmo a pásmo dohľadu, kde boli prijaté prísne opatrenia najmä v súvislosti s premiestňovaním ošípaných. Ostatný výskyt u domácich ošípaných bol zaznamenaný dňa 6.12.2021 na komerčnej farme v okrese Nové Zámky.

Prehľad výskytu AMO u domácich ošípaných je zverejnený a aktualizovaný na webovom sídle Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky:

https://www.svps.sk/Zvierata/choroby_AMO_SR.php

Po eradikácii AMO u domácich ošípaných sa ŠVPS SR a RVPS v infikovaných oblastiach u diviakov a v rizikových oblastiach sústreďujú na pravidelný monitoring AMO v chovoch a plnenie biologických opatrení pred zavlečením AMO do chovov od infikovaných diviakov a z infikovaného prostredia.

Africký mor ošípaných u diviakov

Aj napriek každoročne prijatým opatreniam uvedených v Národných eradikačných programoch pre AMO v diviačej populácii na Slovensku v jednotlivých rokoch sa doposiaľ nepodarilo eradikovať AMO v diviačej populácii. V roku 2021 bolo potvrdených 3284 infikovaných diviakov v 31 okresoch (spolu 1671 hlásení na EK). Najviac infikovaných diviakov bol zaznamenaný v okresoch Košice okolie a Prešov.

Opatrenia v infikovanej oblasti sú cielejšie najmä na spomalenie šírenia infekcie do neinfikovaných oblastí a minimalizácii prežívania vírusu AMO vo vonkajšom prostredí a zahŕňajú najmä:

1. Zákaz lovu diviakov vo vybraných revíroch
2. Zákaz lovu s poľovnými psami
3. Aktívne vyhľadávanie uhynutých diviakov
4. Dodržiavanie zásad biologickej bezpečnosti
5. Individuálny lov diviakov na vnaďiskách
6. Bezpečné nakladanie s vývrhmi a uhynutými diviakmi
7. Bezpečné uskladnenie tiel ulovených diviakov až do obdržania výsledku laboratórneho vyšetrenia

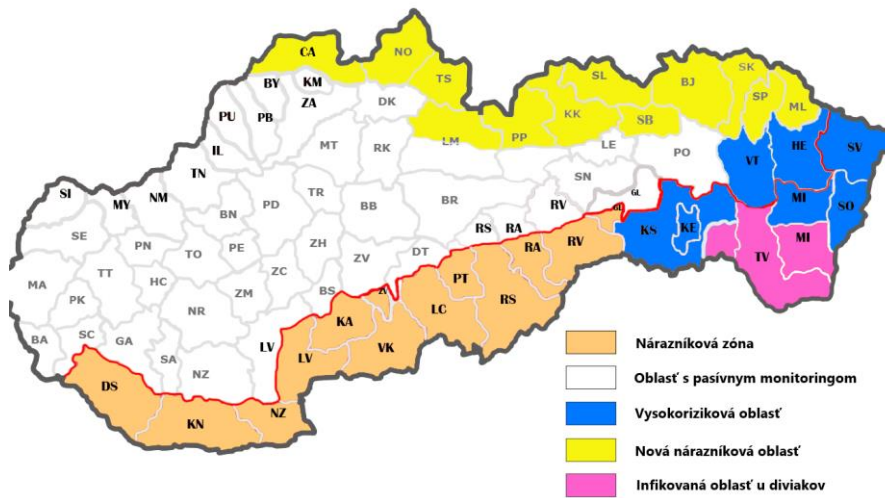
Okrem riešenia aktuálnej situácie v infikovaných oblastiach je nevyhnutné zabezpečiť včasnú detekciu vírusu AMO a zamedzenie šíreniu AMO pozdĺž celej slovensko-maďarskej hranice. Za týmto účelom boli vydané opatrenia pre užívateľov poľovných revírov v celej tzv. „nárazníkovej oblasti“ v slovensko-maďarskom pohraničí:

1. Celoročný intenzívny lov diviačej zveri za účelom monitoringu AMO a znižovania denzity diviačej zveri v poľovnom revíri,
2. Opatrenia na zníženie denzity diviačej zveri a dosiahnutie normovaných kmeňových stavov,
3. Sanáciu uhynutej diviačej zveri a vedľajších živočíšnych produktov z ulovenej zveri,
4. Dodržiavanie opatrení pri manipulácii s ulovenými diviakmi, ich zvyškami ako aj s uhynutými diviakmi zabraňujúce šíreniu AMO,
5. Opatrenia na odber a predkladanie vzoriek na vyšetrenie všetkej ulovenej zveri (a nájdenej uhynutej diviačej zveri),
6. Vykonávanie monitoringu u diviačej zveri a odber vzoriek iba osobami vyškolenými na prehliadku zveri po ulovení na mieste alebo osobami vyškolenými regionálnou veterinárnou a potravinovou správou na odber vzoriek na KMO,
7. Vedenie evidencie užívateľom poľovného revíru o každom ulovenom, uhynutom diviakovi a rozdelení diviny,
8. Možnosť uvádzať na trh ulovené diviaky a premiestniť mimo poľovný revír (PR) až po obdržaní negatívneho laboratórneho výsledku na AMO,
9. Možnosť premiestňovania živo odchytených diviakov mimo poľovný revír len do zverníc v rámci nárazníkovej oblasti a so súhlasom príslušnej RVPS,
10. Predkladať mesačne príslušnému odboru pozemkového a lesného okresného úradu hlásenia o love a úhyne diviačej zveri podľa ich usmernenia.

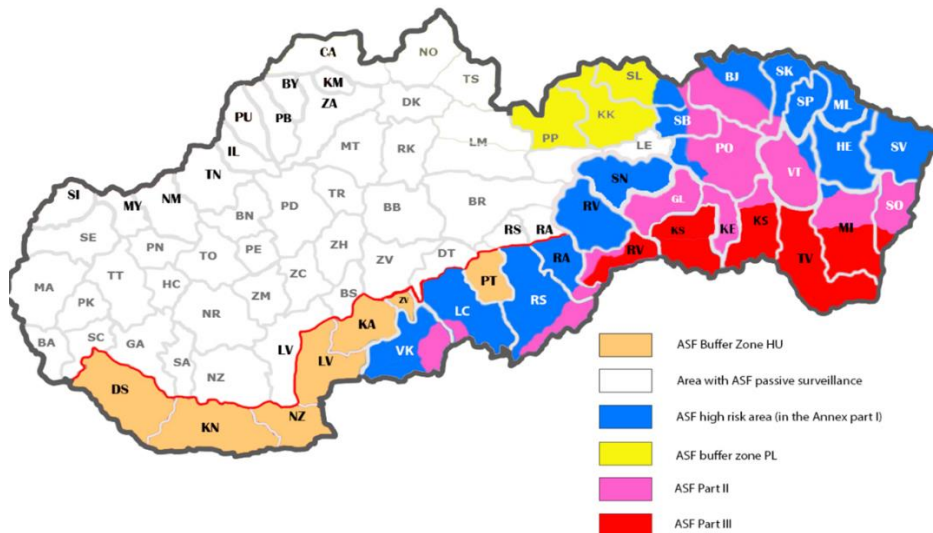
Aktuálna regionalizácia SR vo vzťahu k AMO ako aj prehľad výskytu AMO v diviačej populácii je zverejnený a aktualizovaný na webovom sídle Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky.

Porovnanie regionalizácie SR – AMO – roky 2019, 2020 a 2021

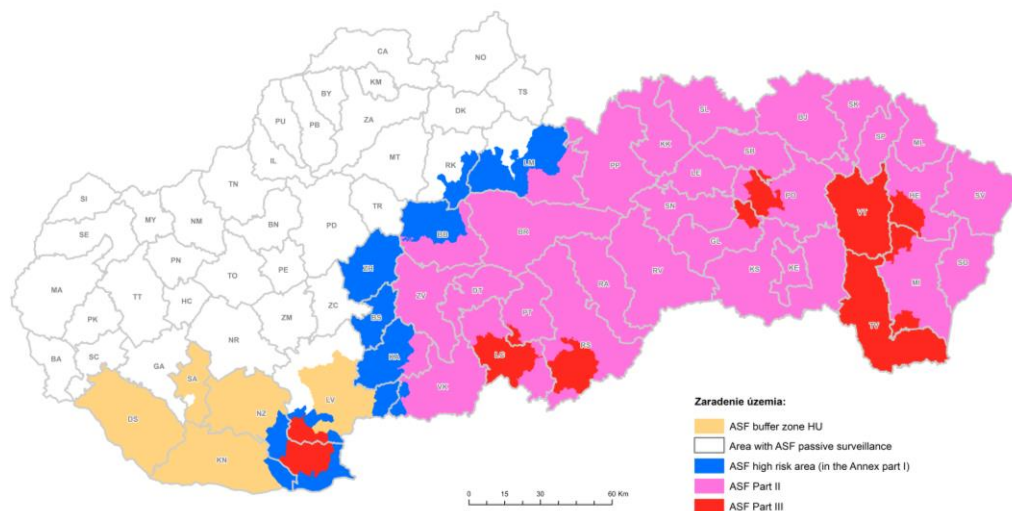
Obrázok 5 Regionalizácia SR vo vzťahu k AMO k 31.12.2019

Obrázok 6 Regionalizácia SR vo vzťahu k AMO k 31.12.2020

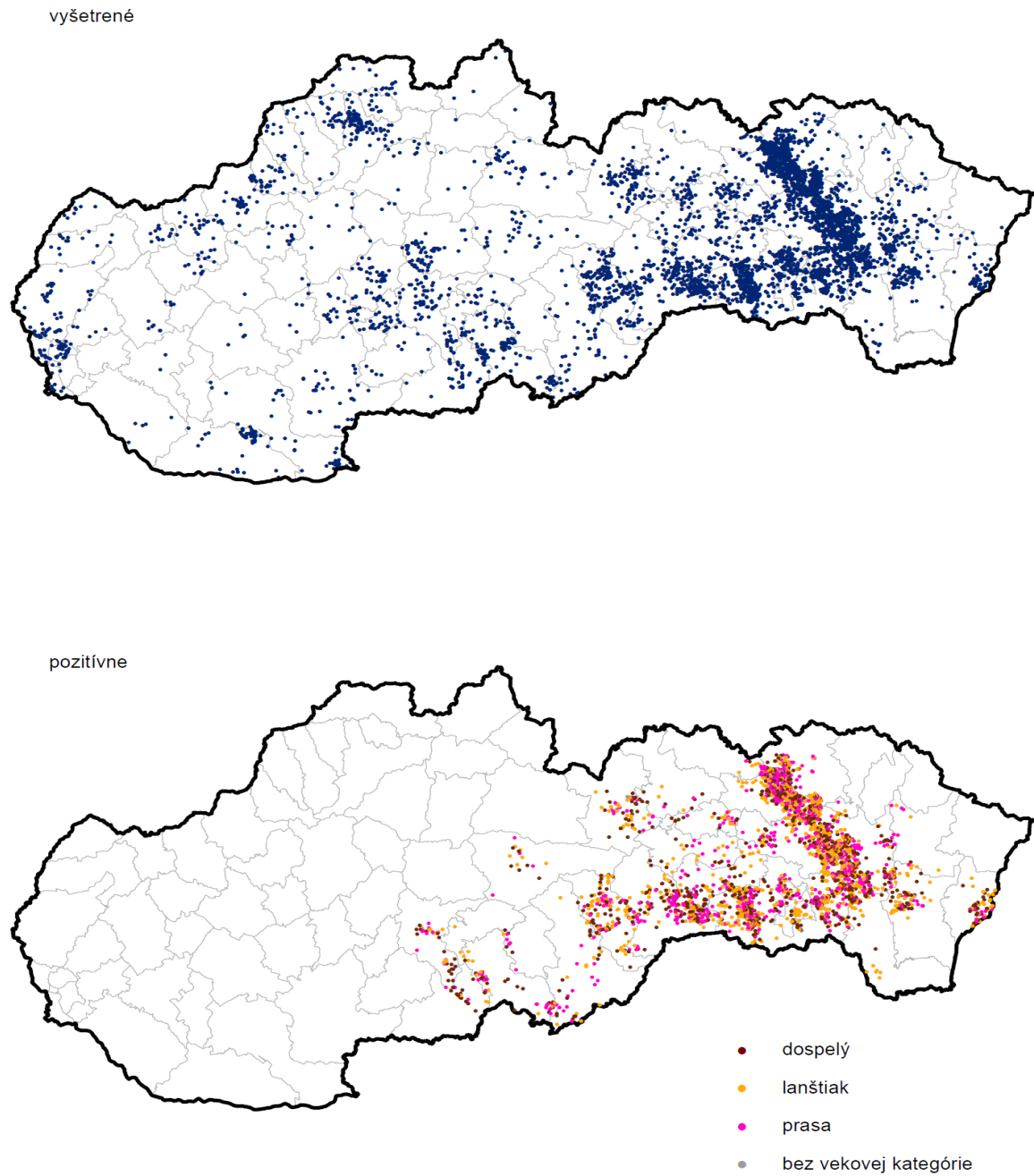

Obrázok 7 Regionalizácia SR vo vzťahu k AMO k 31.12.2021

Obrázok 8

Geografický pôvod vzoriek od diviakov zaslaných na detekciu vírusu ASF na Slovensku v roku 2021 - pasívny monitoring

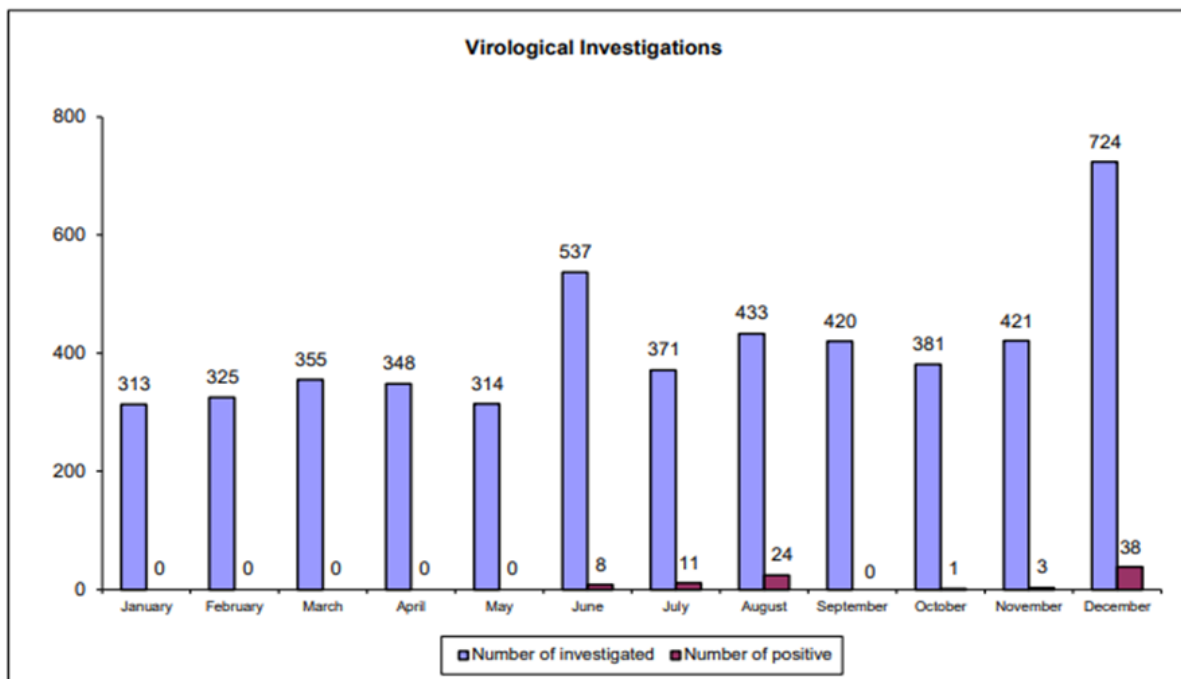

Obrázok 9

Geografický pôvod vzoriek od ošípaných zaslaných na detekciu vírusu ASF na Slovensku v roku 2021

Graf 9 Počty laboratórnych vyšetrení AMO u domácich ošípaných v roku 2021

Tabuľka 9 Kontroly biologickej bezpečnosti chovov ošípaných – rok 2021

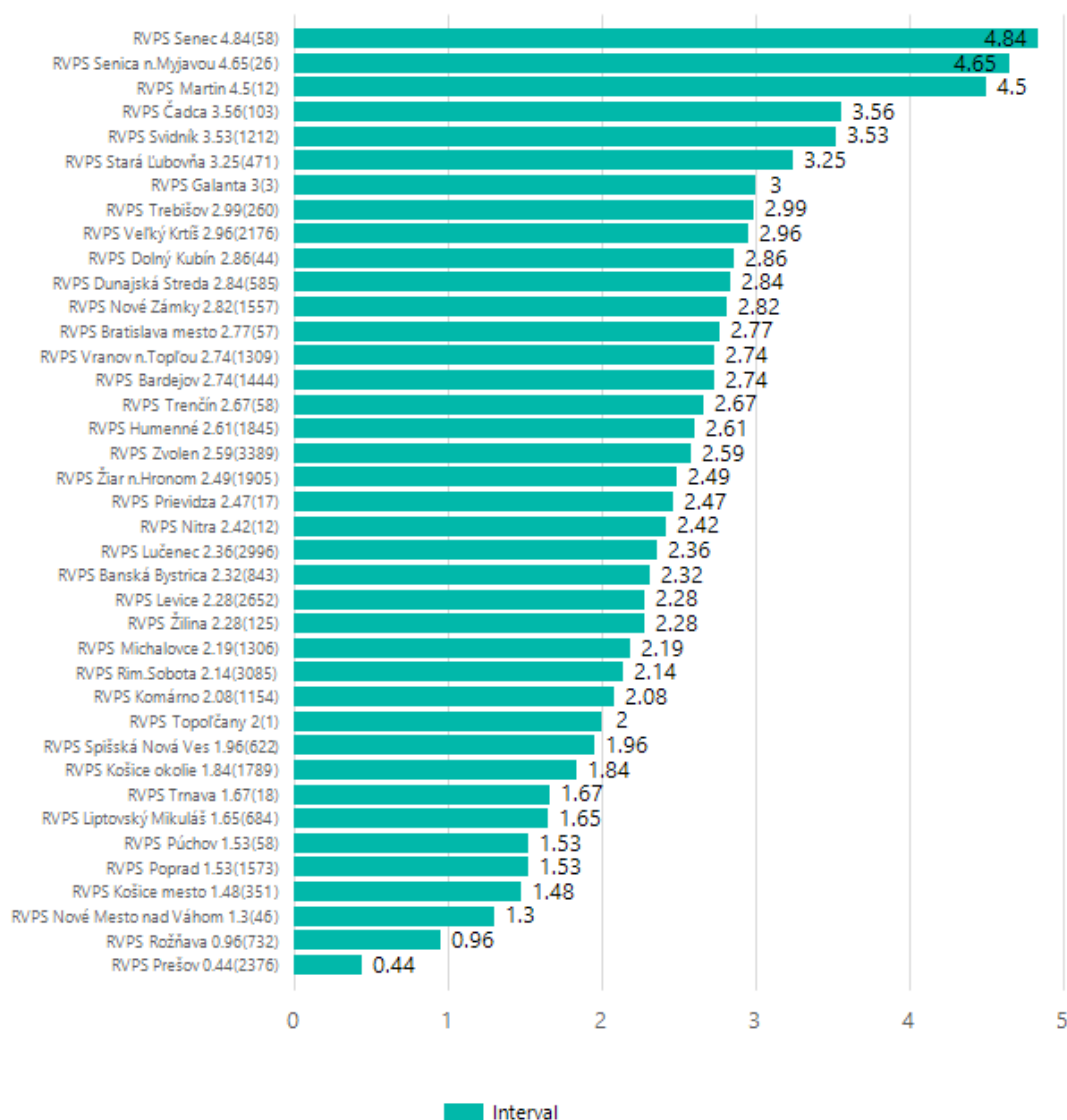
RVPS	Počet chovov s vykonanými kontrolami BB Komerčné chovy	Počet chovov s vykonanými kontrolami BB Nekomerčné chovy	Počet chovov so zistenými nedostatkami
B. Bystrica	10	18	0
Bardejov	4	154	0
Bratislava	0	0	0
Čadca	5	34	2
D. Kubín	12	0	0
D. Streda	34	133	0
Galanta	16	58	0
Humenné	14	273	2
Komárno	88	530	11
Košice m.	0	2	0
Košice o.	12	190	21
L. Mikuláš	7	91	97
Levice	17	0	0
Lučenec	18	85	27
Martin	3	10	0
Michalovce	15	222	0
N. M. n. V.	6	18	0
Nitra	0	215	0
Nové Zámky	22	118	0
Poprad	43	1421	7
Prešov	13	346	6
Prievidza	20	75	0
Púchov	8	142	3
R. Sobota	26	91	0
Rožňava	2	713	35
S. Ľubovňa	3	280	0
S. N. Ves	8	852	42
Senec	0	0	0
Senica	22	220	0
Svidník	3	252	0
Šaľa	9	25	31
Topoľčany	14	115	0
Trebišov	40	802	306
Trenčín	0	0	0
Trnava	18	221	0
V. Krtíš	1	105	0
Vranov n. T.	11	50	0
Zvolen	11	85	0
Žiar n. H.	11	28	0
Žilina	2	103	22

Tabuľka 10 Kontroly poľovných revírov v roku 2021

RVPS	Počet revírov	Bez obmedzení		Nárazníková zóna		Part I		Part II		Počet nedostatkov
		Plán kontrol	vykonané kontroly	Plán kontrol	vykonané kontroly	Plán kontrol	vykonané kontroly	Plán kontrol	vykonané kontroly	
B. Bystrica	53					2	2	26	24	
Lučenec	55							55	55	2
R. Sobota	81							81	33	
V. Krtíš	39					3	2	20	18	
Zvolen	61					17	15	44	43	
Žiar n. Hronom	49	10	4			36	15			
Bardejov	38							38	16	
Humenné	66					8	8	50	47	
Poprad	38							38	38	
Prešov	46							46	54	2
St. Ľubovňa	23							23	23	
Svidník	36					13	13	10	10	
Vranov/Topľou	31							31	16	
Košice mesto	4							4	4	
Košice-okolie	60							60	53	2
Michalovce	63							63	37	
Rožňava	40							40	40	16
Spiš. N. Ves	33							33	35	1
Trebišov	41							41	19	
Bratislava	11	2	3							
Senec	74	10	10							
Dunajská Streda	51			26	26					
Galanta	31	6	7							
Senica	52	11	11							
Trnava	87	26	20							
Nové Mesto	41	8	8							

Prievidza	39	8	8							
Púchov	49	10	10							
Trenčín	44	9	10							
Komárno	53			27	34					
Levice	89	8	5	20	19	9	8			
Nitra	79	8	5							
Nové Zámky	82			41	32					
Šaľa	18	3	3	3						
Topoľčany	28	5	5							
Čadca	29	6	10							2
Dolný Kubín	56	11	13							
Lipt. Mikuláš	44	3	3			4	4	9	9	1
Martin	31	6	4			4	9			
Žilina	33	14	14							
Spolu	1 878	164	153	117	111	96	76	712	574	26

Prehľad priemernej doby medzi dátumom prijmu a odberu prijatých Pa-K vzoriek za obdobie od 01.01.2021 do 31.12.2021

2.3.4. Aujeszkeho choroba

Cielový monitoring Aujeszkeho choroby (MA) v chovoch ošípaných sa v roku 2021 vykonával na základe VPO s cieľom udržať štatút bez výskytu MA pre Slovenskú republiku, tento cieľ bol splnený.

V septembri 2006 bol úspešne ozdravený posledný chov ošípaných od MA. V roku 2021 neboli detegované žiadne pozitívne celkové protilátky, čo korešponduje s úplným zákazom vakcinácie proti MA od roku 2006 na celom území SR.

Celkovo bolo v roku 2021 vyšetrených 3 704 zvierat.

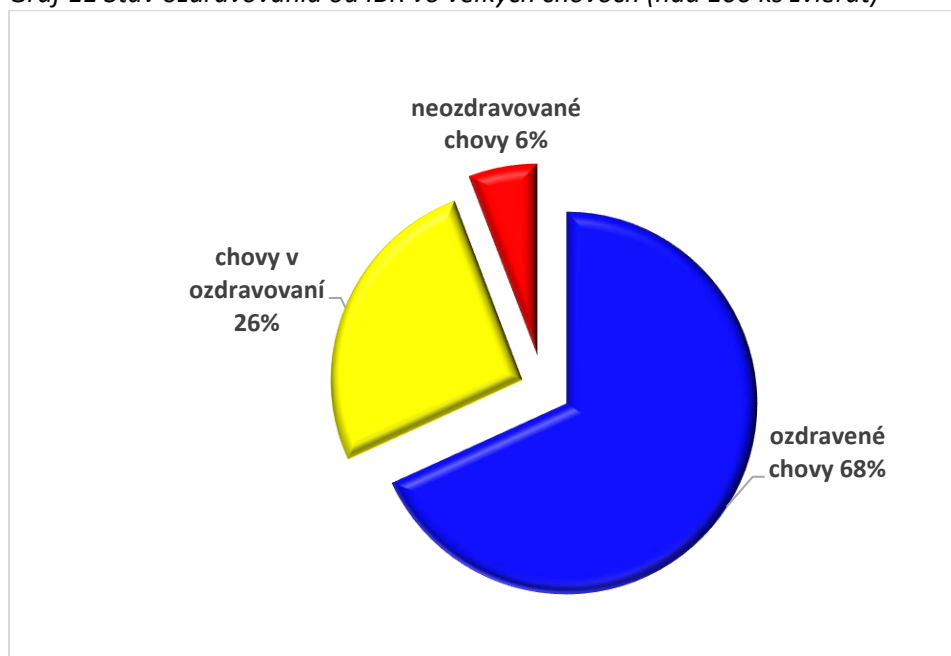
2.3.5. Infekčná boviná rinotracheitída

Cieľom programu v roku 2021 bolo

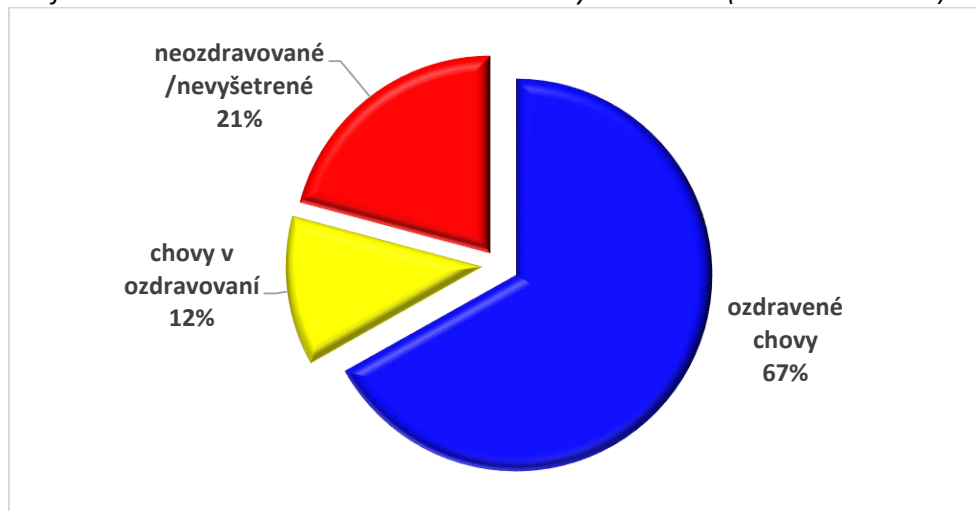
- pokračovať v ozdravovaní chovov hovädzieho dobytku od IBR/IPV na celom území Slovenskej republiky.
- ozdravením chovov zlepšovať zdravotný stav zvierat a odbúravať obchodné prekážky v domácom ako aj v zahraničnom obchode.
- pokračovať vo vakcinácii v chovoch ozdravovaných na základe vypracovaných individuálnych ozdravovacích plánov

Monitoring IBR/IPV v chovoch hovädzieho dobytku v roku 2021 sa vykonával na základe schváleného ozdravovacieho programu – Plán eradikácie infekčnej bovinnej rinotracheitídy (IBR/IPV) na Slovensku v roku 2021. Monitoring v chovoch so štatútom úradne bez výskytu a bez výskytu vykonávaný v roku 2021 v zmysle Plánu VPO pre rok 2021 ako i záverečné vyšetrenia boli hradené z rozpočtu ŠVPS SR.

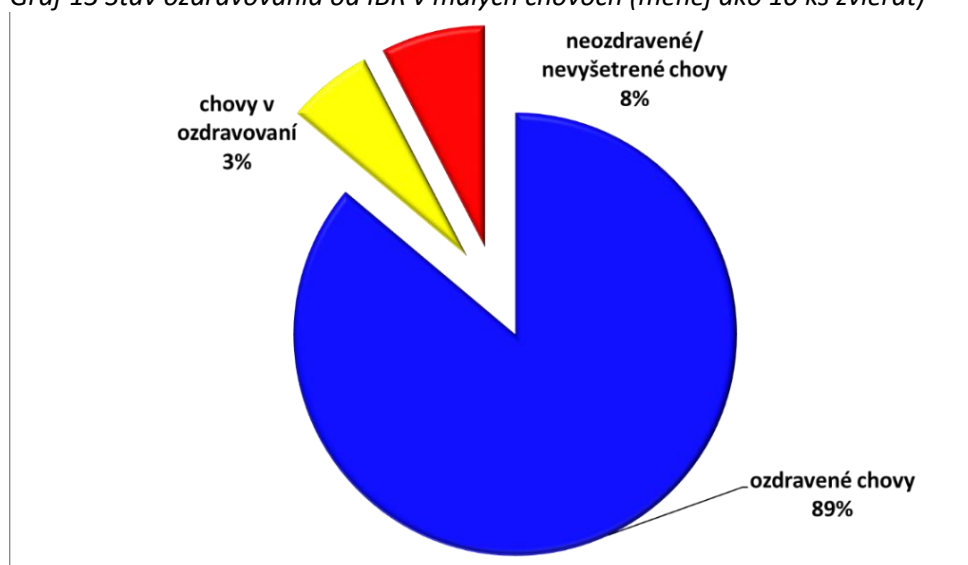
Graf 11 Stav ozdravovania od IBR vo veľkých chovoch (nad 100 ks zvierat)

Graf 12 Stav ozdravovania od IBR v stredne veľkých chovoch (10-100 ks zvierat)

Graf 13 Stav ozdravovania od IBR v malých chovoch (menej ako 10 ks zvierat)

2.3.6. Choroby hydiny a voľne žijúceho vtáctva

V roku 2021 sa monitoring chorôb hydiny opäť zameriaval na najzávažnejšie choroby, priamo ohrozujúce zdravie hydiny, ako aj zdravie ľudskej populácie.

Sledované boli:

- infekcie spôsobené *Salmonella spp.*,
- aviárna influenza u hydiny a voľne žijúcich vtákov

Tieto zoonózy okrem zdravotných problémov u samotných vtákov a nemalých finančných strát pre chovateľov hydiny, predstavujú nezanedbateľné riziko pre človeka.

Salmonelové infekcie

Monitoring salmonelových infekcií v chovoch hydiny sa uskutočňoval v rámci 4 programov:

1. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v reprodukčných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2021

Cieľom tohto programu bolo

- znižiť výskyt sérotypov *Salmonella* Enteritidis, *Salmonella* Hadar, *Salmonella* Infantis, *Salmonella* Typhimurium a *Salmonella* Virchow v chovných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) tak, aby zostalo počas roka 2021 pozitívnych maximálne 1 % alebo menej z dospelých chovných krdľov zahŕňajúcich minimálne 250 kusov.

V roku 2021 nebol zistený výskyt cieľových sérotypov salmonel v žiadnom reprodukčnom chove.

Tabuľka 11 Prehľad vyšetrených úradných vzoriek v reprodukčných krdľoch kury domácej v roku 2021

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Nitra	97	0
Dunajská Streda	24	0
Komárno	112	0
Senec	126	0
Šaľa	42	0
Púchov	12	0
Spolu	413	0

2. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch nosníc kury domácej (*Gallus gallus*) produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2021

Cieľom programu bolo

- znížiť výskyt *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium u dospelých nosníc *Gallus gallus* tak, aby zostalo počas roka 2021 pozitívnych maximálne 2 % alebo menej dospelých krdľov nosníc.

Tento program bol povinný na celom území Slovenskej republiky vo všetkých úžitkových chovoch nosníc druhu kura domáca (*Gallus gallus*), ktoré produkujú vajcia určené na ľudskú spotrebu a uvádzajú tieto vajcia na trh – t.j. **vo všetkých komerčných chovoch nosníc**. Program sa **nevzťahuje na prvovýrobu na súkromné domáce použitie a na prvovýrobcov iba registrovaných** na oddelení (odbore) hygieny potravín a potravinového dozoru miestnej príslušnej RVPS v súlade s platnou legislatívou.

V roku 2021 bolo vyšetrených 213 úradných vzoriek, pričom vo vyšetrovaných chovoch nosníc **nebol potvrdený výskyt *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium**.

Tabuľka 12 Prehľad vyšetrených úradných vzoriek v krdľoch nosníc v roku 2021

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Banská Bystrica	6	0
Dunajská Streda	3	0
Trnava	3	0
Galanta	6	0
Nitra	9	0
Levice	9	0
Komárno	42	0
Nové Zámky	6	0
Lučenec	21	0
Liptovský Mikuláš	3	0
Senec	12	0
Poprad	6	0
Košice okolie	6	0
Trenčín	6	0
Púchov	3	0
Prievidza	3	0
Nové Mesto nad Váhom	3	0
Rimavská Sobota	3	0
Zvolen	18	0
Martin	3	0
Veľký Krtíš	24	0
Michalovce	6	0
Trebišov	6	0
Svidník	3	0
Bardejov	3	0
Spolu	213	0

3. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2021

Cieľom programu bolo zníženie výskytu *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) znížením počtu pozitívnych krdľov na 1% do 31. decembra 2021. Tento kontrolný program sa vzťahoval na všetky krdle v schválených chovoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike. Program sa nevzťahoval na **prvovýrobu na súkromné domáce použitie a na prvovýrobcov registrovaných iba** na oddelení (odbore) hygieny potravín a potravinového dozoru miestne príslušnej RVPS v súlade s platnou legislatívou. V roku 2021 bolo vyšetrených 86 úradných vzoriek, z ktorých 3 boli pozitívne na *Salmonella* Infantis, ktorá nie je cieľovým sérotypom salmonel v krdľoch brojlerov. Prehľad o vyšetrených úradných vzorkách krdľov brojlerov je v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 13 Prehľad vyšetrených úradných vzoriek v krdľoch brojlerov v roku 2021

RVPS	Mikrobiologické testy	
	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek (+ sérotyp)
Bratislava	12	0
Senica	2	0
Dunajská Streda	2	0
Galanta	6	0
Trnava	2	0
Nitra	2	0
Levice	2	0
Topoľčany	2	0
Nové Zámky	4	0
Žilina	2	0
Čadca	2	0
Zvolen	2	0
Banská Bystrica	2	1x S. Infantis
Martin	2	0
Liptovský Mikuláš	2	0
Lučenec	2	0
Púchov	2	0
Prievidza	12	0
Trenčín	2	0
Rožňava	2	2x S. Infantis
Rimavská Sobota	2	0
Veľký Krtíš	2	0
Spišská Nová Ves	2	0
Poprad	2	0
Vranov nad Topľou	2	0
Košice okolie	2	0
Michalovce	4	0
Trebišov	2	0
Svidník	2	0
Spolu	86	3x S. Infantis

Z iniciatívy prevádzkovateľa potravinárskeho podniku bolo vyšetrených 4 048 krdľov brojlerov, z ktorých 6 bolo pozitívnych na cieľový sérotyp *Salmonella* Enteritidis.

Pri zistení *Salmonella* Enteritidis alebo *Salmonella* Typhimurium regionálne veterinárne a potravinové správy nariaďujú veterinárne opatrenia za účelom zabránenia šírenia nákazy, na ochranu zdravia konzumenta a za účelom zvýšenia opatrení biologickej bezpečnosti chovov.

4. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch moriek v Slovenskej republike v roku 2021

Cieľom bolo zníženie maximálneho percenta krdľov dospelých chovných moriek a moriek na výkrm, ktoré zostávajú počas roka pozitívne na *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium, na 1 % alebo menej. V roku 2021 bolo vyšetrených 136 úradných vzoriek, z ktorých nebola žiadna pozitívna na *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium

Tabuľka 14 Prehľad vyšetrených úradných vzoriek v krdľoch moriek v roku 2021

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Dolný Kubín	2	0
Levice	20	0
Nitra	102	0
Nové Zámky	2	0
Žilina	2	0
Martin	2	0
Poprad	2	0
Michalovce	2	0
Trebišov	2	0
Spolu	136	0

Aviárna influenza

ŠVPS SR v roku 2021 realizovala „Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voľne žijúcich vtákov na Slovensku v roku 2021“. Do tohto plánu boli zahrnuté:

1. chovy hydiny (aktívny monitoring)
2. voľne žijúce vtáky (pasívny monitoring)

Sérologickým vyšetrením bolo vyšetrených spolu 126 chovov hydiny (aktívny monitoring), z každého chovu bolo vyšetrených 5 – 10 vzoriek krvi (z chovov vodnej hydiny 20 vzoriek). Všetky vyšetrené vzorky odobraté v rámci monitoringu boli **negatívne**.

Tabuľka 15 Sérologický monitoring vtáčej chrípky v chovoch hydiny na Slovensku v roku 2021

Druh hydiny		Počet vyšetrených fariem	Počet pozitívnych fariem
Kura domáca	nosnice	69	0
	reprodukčné chovy	15	0
	spolu	84	0
Morky	morka domáca	21	0
Vodná hydina	hus domáca	2	0
	kačica domáca	7	0
	spolu	9	0
Ostatná hydina	pernatá zver	8	0
	bežce	4	0
	spolu	12	0
Spolu		126	0

Metódou detekcie vírusu vtácej chrípky (PCR) bolo v roku 2021 vyšetrených 79 vzoriek pochádzajúcich od voľne žijúcich vtákov (pasívny monitoring). 15 vzoriek od uhynutých voľne žijúcich vtákov bolo **pozitívnych na vírus aviárnej influenzy**. Z nich 8 bolo v jarnom období roka 2021 a 7 na jeseň. Jednalo sa o subtypy vysoko patogénnej vtácej chrípky, ktoré cirkulovali na území Európy v minulom roku v populáciách sťahovavých vtákov, ktoré zimujú na našom území.

2.3.7. Plán prieskumu katarálnej horúčky oviec na Slovensku na rok 2021

Cieľom plánu prieskumu katarálnej horúčky oviec (bluetongue, ďalej len „BT“) v Slovenskej republike je **udržanie štatútu bez výskytu BT**.

Cielený monitoring katarálnej horúčky oviec (BT) v SR bol zameraný na:

- prieskum, monitoring ochorenia v rámci celého územia SR, ktorý slúži aj na deklaráciu, že SR je bez výskytu tohto ochorenia
- zhromažďovanie údajov o odhade rizika vstupu tohto ochorenia na územie SR, dodržiavanie zásad prevencie proti zavlečeniu tohto ochorenia a uplatňovanie reštrikčných, sprísnených opatrení pri premiestňovaní zvierat zo zakázaných zón a cez zakázané zóny.

Preventívne opatrenia boli vykonávané v zmysle platnej legislatívy:

- Kontrola importovaných vnímavých zvierat
- Monitoring vnímavých zvierat pred presunom zo zakázanej zóny a pri presune cez zakázanú zónou
- Sérologický monitoring vnímavých zvierat po abortoch
- Dovoz semena od býkov - sérologický monitoring

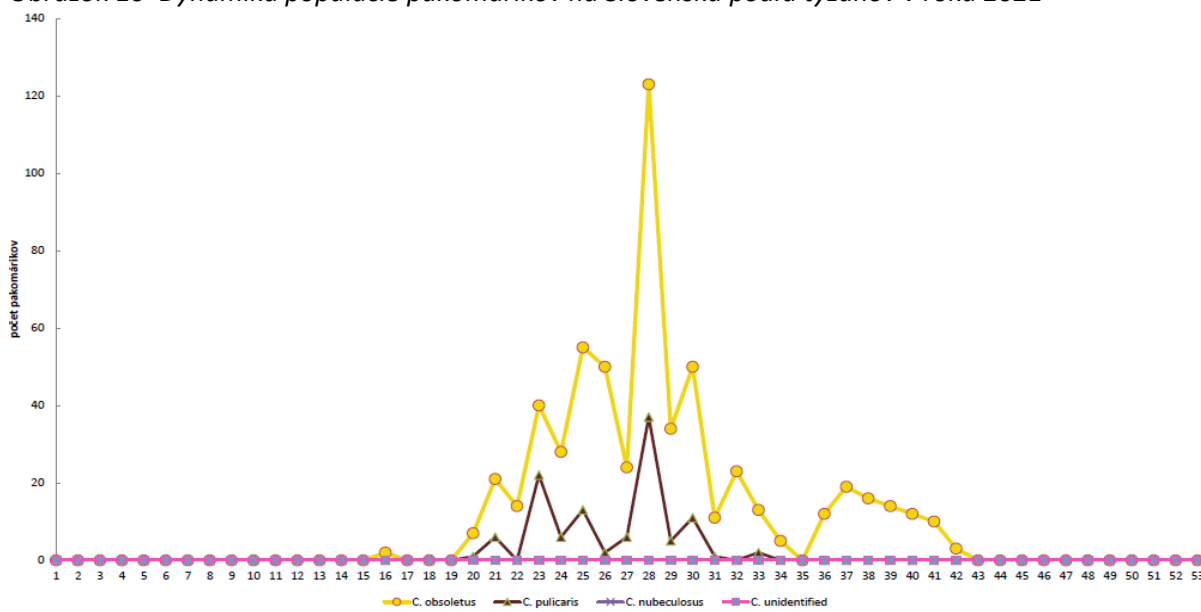
V SR sa od 1. 4. 2008 vykonáva sérologický monitoring BT v chovoch sentinelových (sérologicky negatívnych) zvierat. V rámci tohto programu bolo v roku 2021 vybraných 77 fariem/chovov HD a v každom z nich bolo vybraných 15 kusov zvierat, ktoré sa 1 krát mesačne počas sezónneho výskytu vektora podrobili sérologickému vyšetreniu krvi na BT. V SR sa od 1.4.2008 vykonáva aj entomologický monitoring BT. V roku 2021 sa vykonával v 12 vybraných chovoch HD (podľa krajov). Entomologický monitoring pozostáva z ročného programu zachytávania vektorov - pakomárikov z rodu *Culicoides* pomocou lapačov so zameraním na zhromažďovanie informácií o vektoroch, ich šírení a sezónnych profiloch na celom území SR.

V roku 2018 Slovenská republika požiadala o zrušenie zakázanej zóny a 30. apríla 2018 bola táto odstránená. V SR do dnešného dňa **nebolo zaznamenané ani jedno ohnisko výskytu BT v chove**. Súčasný vývoj ochorenia v Európe má stúpajúcu tendenciu najmä v juhovýchodnej a strednej Európe, z toho dôvodu je potrebné venovať aj v budúcom období pozornosť tomuto druhu ochorenia. SR bola uznaná EK za krajinu bez výskytu infekcie vírusom katarálnej horúčky oviec (Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/620).

Tabuľka 16 Počet vyšetrených sentinelových zvierat a počet zvierat vyšetrených pred transportom, po abortoch a v súvislosti s importom v roku 2021.

Vyšetrené zvieratá	Sérologické vyšetrenia		Virologické vyšetrenia	
	ELISA	PCR	ELISA	PCR
sentinelové	8 223	0		
pred presunom	184	173		
import	75	13		
zdravotné problémy	1	0		
prevencia	126	7		
Spolu	8 609	193		

Obrázok 10 Dynamika populácie pakomárikov na Slovensku podľa týždňov v roku 2021

2.3.8. Monitoring BSE u hovädzieho dobytku (HD)

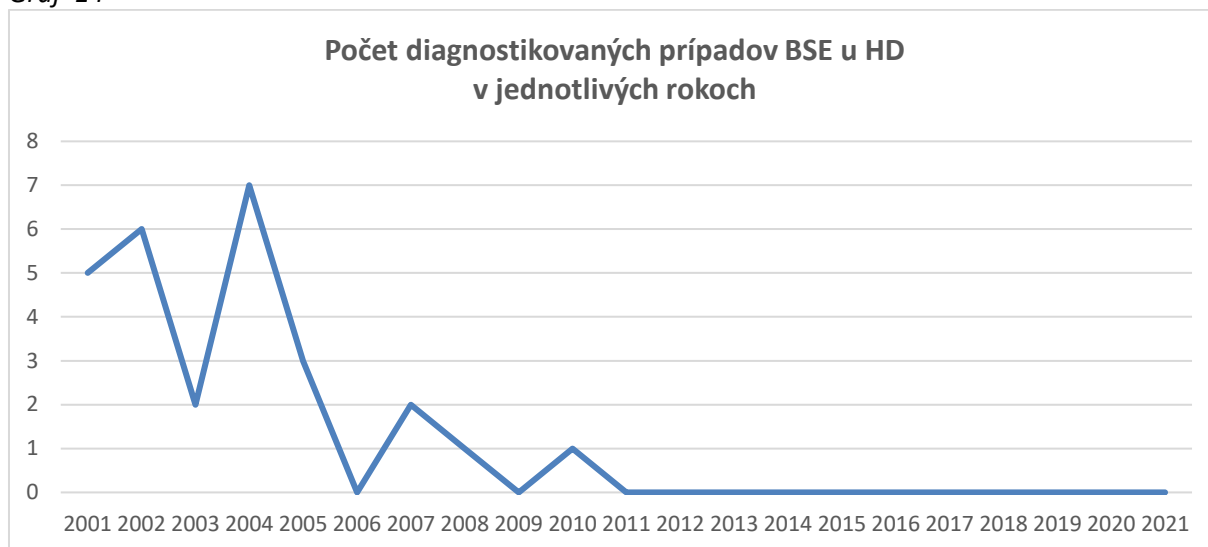
V roku 2021 bolo v Národnom referenčnom laboratóriu pre TSE VÚ Zvolen (ďalej len „NRL pre TSE“) spolu testovaných 9 112 vzoriek na BSE z HD.

V súvislosti s nesprávnym plnením monitoringu BSE u HD v roku 2021 bolo príslušnými RVPS nariadených 13 opatrení na odstránenie nedostatkov, riešené 3 správne konania a bolo uložených 11 blokových pokút. Pokuty boli uložené v celkovej výške 1 800 eur.

Tabuľka 17 Výsledky monitoringu BSE u HD za obdobie od 1.1.2021 do 31.12.2021 v SR

Cielená skupina HD	Počet vyšetrených vzoriek v NRL pre TSE	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté, utratené a naliehavo zabité	9 110	0
Zabité zdravé	2	0
Zabité z dôvodu eradikácie BSE	0	0
Podozrivé z BSE	0	0
Spolu	9 112	0

Graf 14

Od roku 2001 do 31.12.2021 bolo v SR spolu potvrdených 27 prípadov BSE.

Monitoring TSE u oviec a kôz

V roku 2021 bolo v NRL pre TSE spolu testovaných 12 822 vzoriek na TSE z oviec a 463 vzoriek na TSE z kôz.

V súvislosti s nesprávnym plnením monitoringu TSE u oviec a kôz v roku 2021 bolo príslušnými RVPS nariadených 24 opatrení na odstránenie nedostatkov, bolo riešených 6 správnych konaní a boli uložené 4 blokové pokuty. Pokuty boli uložené v celkovej výške 4 646 eur.

Tabuľka 18 Výsledky monitoringu TSE - scrapie u oviec z neinfikovaných chovov za obdobie od 1.1.2021 do 31.12.2021

Cielená skupina oviec	Počet vyšetrených vzoriek v NRL pre TSE	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté, utratené a naliehavo zabité	12 220	7*
Zabité zdravé	0	0
Podozrivé z TSE	0	0
Spolu	12 220	7*

*atypická forma scrapie

Tabuľka 19 Výsledky monitoringu TSE - scrapie u kôz z neinfikovaných chovov za obdobie od 1.1.2021 do 31.12.2021

Cielená skupina kôz	Počet vyšetrených vzoriek v NRL pre TSE	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté, utratené a naliehavo zabité	456	0
Zabité zdravé	0	0
Podozrivé z TSE	0	0
Spolu	456	0

Od roku 2003 do 31.12.2021 nebol v SR diagnostikovaný žiadny prípad scrapie u kôz.

Tabuľka 20 Výsledky monitoringu TSE - scrapie u oviec a kôz z **infikovaných chovov** za obdobie od 1.1.2021 do 31.12.2021

Cielená skupina oviec a kôz	Počet vyšetrených vzoriek v NRL pre TSE	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté, utratené a naliehavo zabité	572	5*
Zabité zdravé	37	0
Podozrivé z TSE	0	0
Zabité z dôvodu eradikácie klasickej scrapie	0	0
Spolu	609	5*

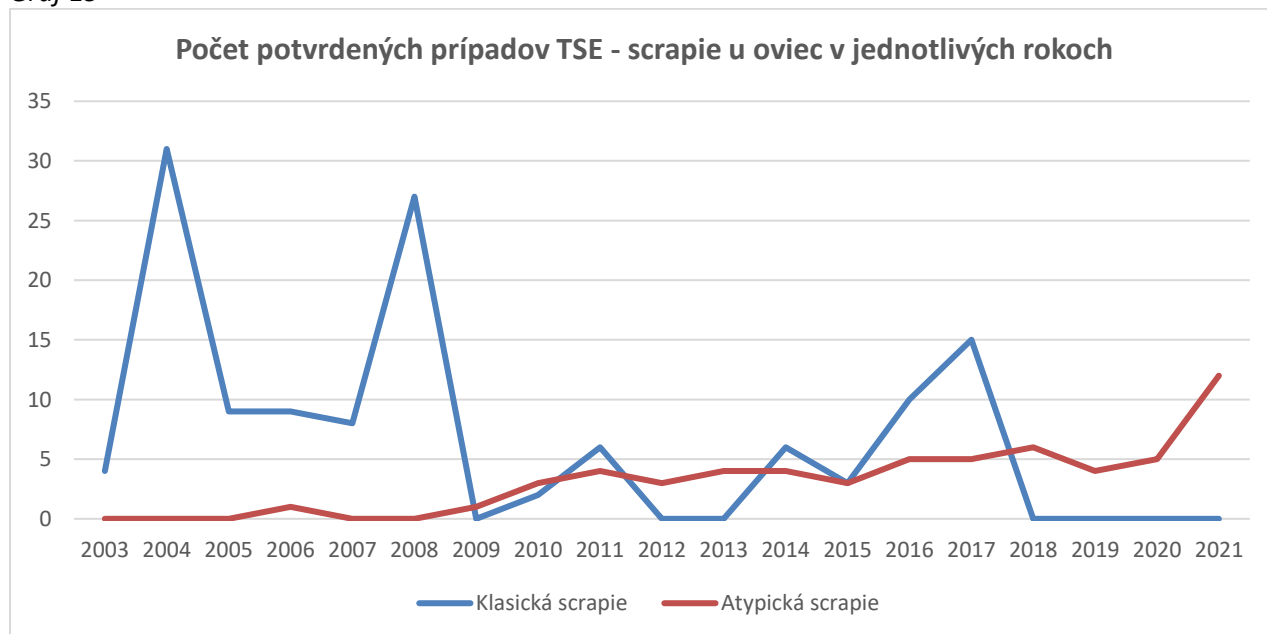
*atypická forma scrapie

Tabuľka 21 - Počet potvrdených prípadov TSE - scrapie u oviec v jednotlivých rokoch

Rok																			
2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	spolu
4	31	9	9/1*	8	27	1*	2/3*	6/4*	0/3*	0/4*	6/4*	3/3*	10/5*	15/5*	0/6*	0/4*	0/5*	0/12*	130/60*

*atypická forma scrapie

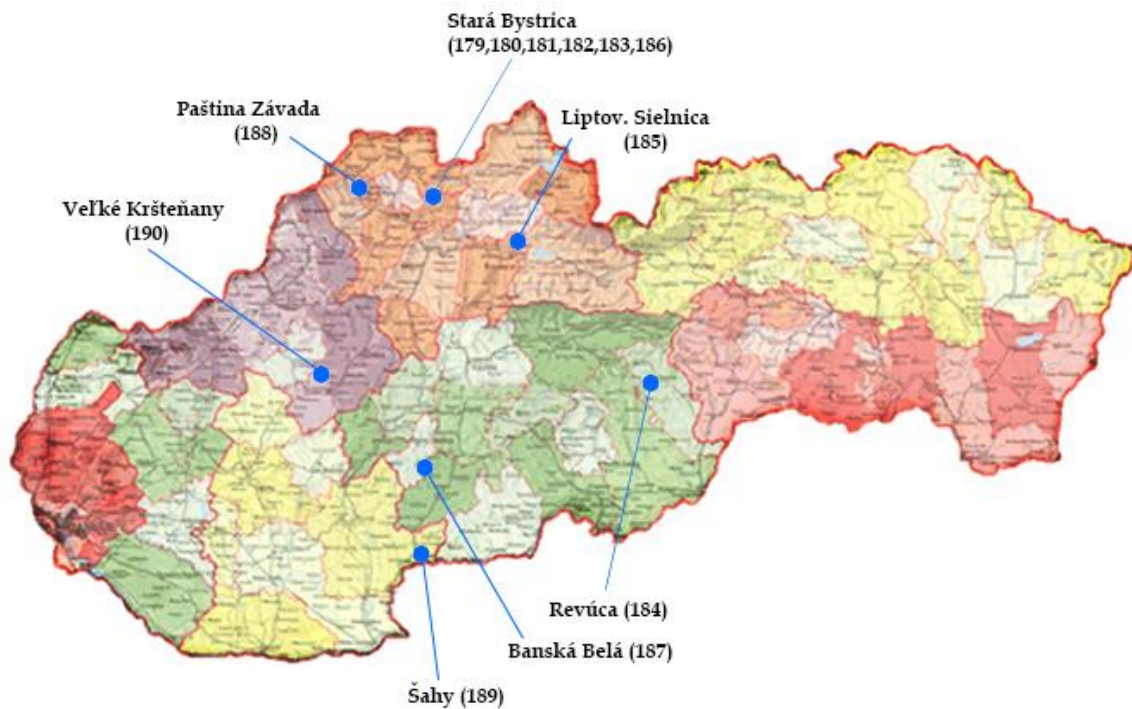
Graf 15

Od roku 2003 do 31.12.2021 bolo v SR spolu potvrdených 190 prípadov scrapie u oviec, 130 prípadov klasickej formy scrapie a 60 prípadov atypickej formy scrapie.

Všetky podrobné informácie v súvislosti s potvrdenými prípadmi scrapie v SR sú zverejnené na webovej stránke ŠVPS SR a sú priebežne aktualizované.

Obrázok 11 Mapa SR s vyznačenými obcami s diagnostikovanými prípadmi TSE-scrapie u oviec v roku 2021

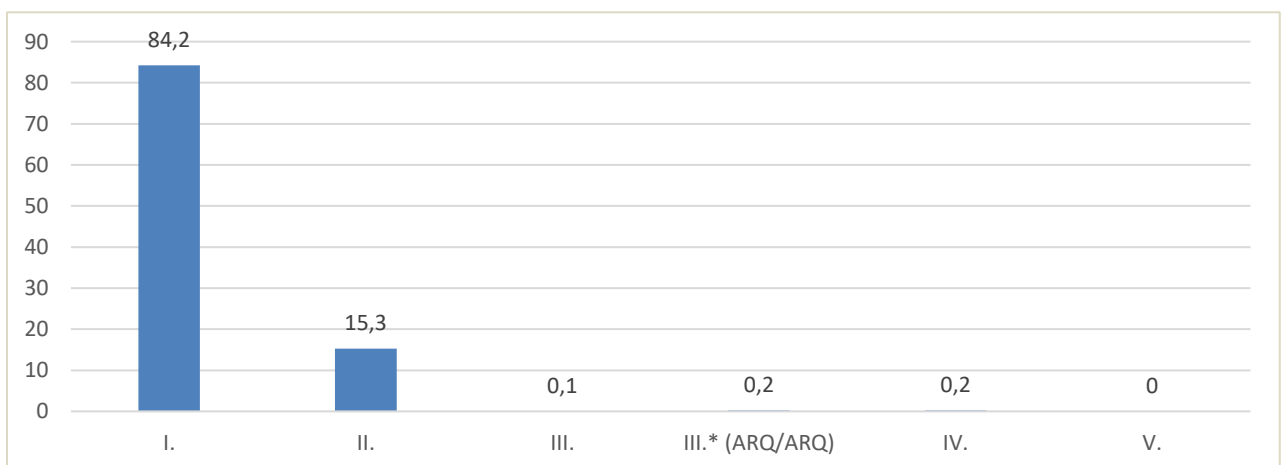
Chovateľský program na rezistenciu oviec voči prenosným spongiformným encefalopatiám – scrapie v Slovenskej republike na rok 2021 (ďalej len „Chovateľský program“)

V roku 2021 bolo v šľachtiteľských a rozmnožovacích chovoch oviec na genotypizáciu vyšetrených spolu 1 020 ks baranov.

Zastúpenie jednotlivých genotypov vyšetrených baranov podľa rizikových skupín

- v rizikovej skupine I. je zistených 84,2 %,
- v rizikovej skupine II. je zistených 15,3 %,
- v rizikovej skupine III. je zistených 0,1 %, III.* (ARQ/ARQ) je zistených 0,2 %,
- v rizikovej skupine IV. je zistených 0,2 %,
- v rizikovej skupine V. je zistených 0 %.

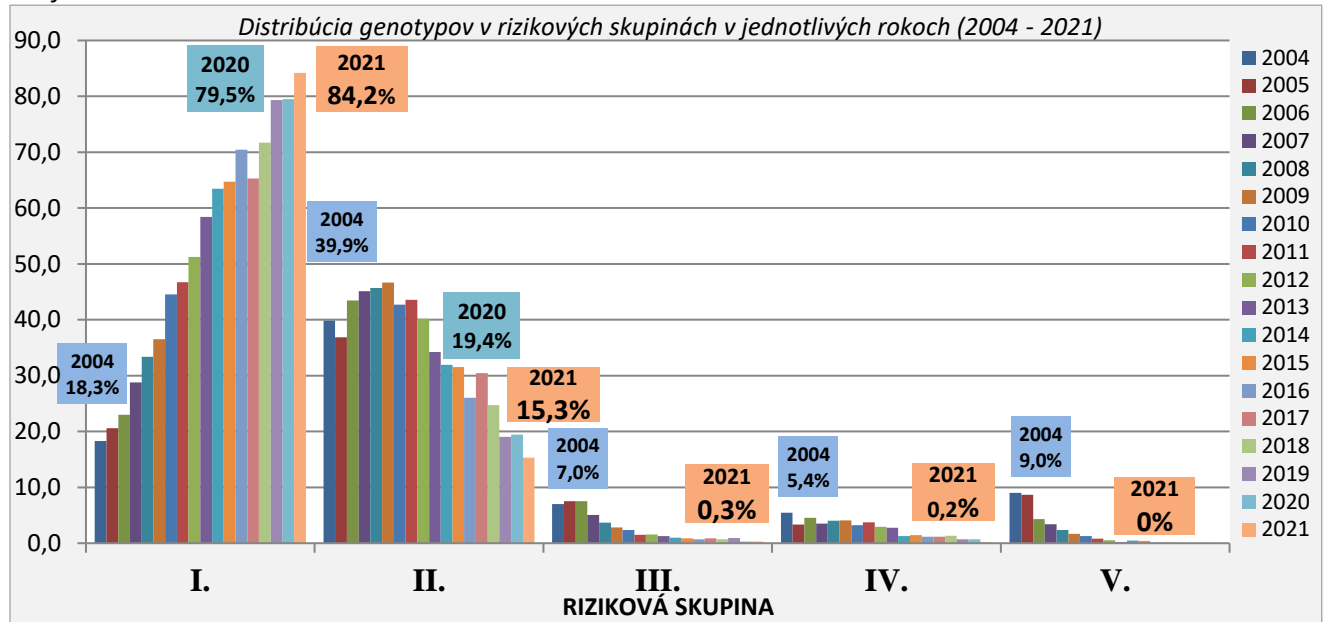
Graf 16 Zastúpenie jednotlivých genotypov vyšetrených baranov v % podľa rizikových skupín rezistencie voči scrapie v roku 2021

V porovnaní s rokom 2020 stúpol v roku 2021 počet baranov s vyhovujúcim genotypom z I., II. a III. rizikovej skupiny (okrem III* s ARQ/ARQ) z 99,1 % na 99,6%.

V roku 2021 neboli podľa Chovateľského programu genotypizované žiadne ovce/samice z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov.

Graf 17

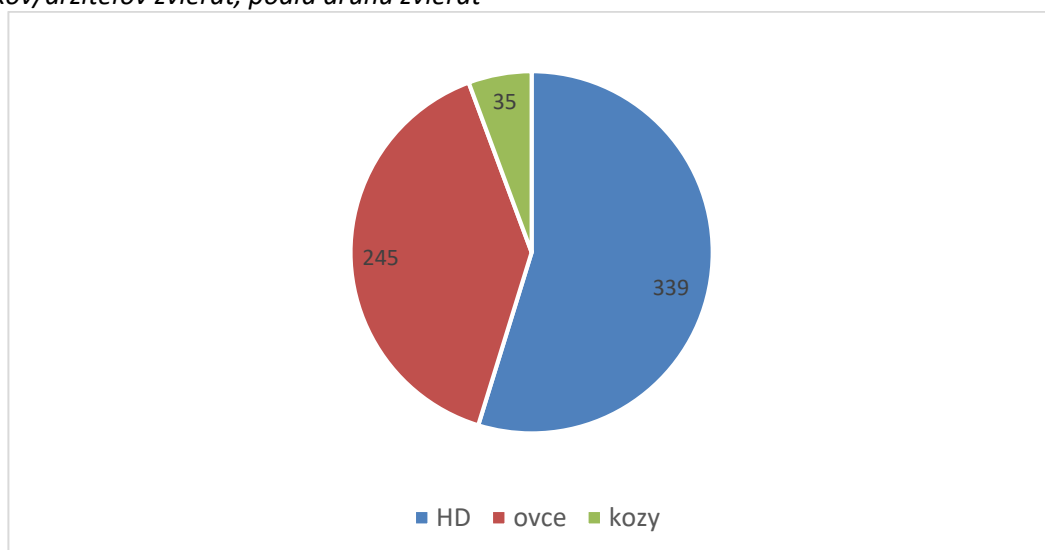

Špecifikovaný rizikový materiál (ŠRM)

Veterinárne kontroly so zameraním na nakladanie so ŠRM u vlastníkov/držiteľov zvierat hovädzieho dobytku, oviec a kôz, ktorí zabíjajú zvieratá na súkromnú domácu spotrebu mimo schválených prevádzkarní, sú vykonávané v zmysle plánu kontrol, každoročne vypracovaného jednotlivými RVPS na základe analýzy rizika.

Za rok 2021 bolo inšpektormi RVPS spolu vykonaných 619 úradných veterinárnych kontrol nakladania so ŠRM v hospodárstvach hovädzieho dobytku 339, oviec 245, kôz 35.

Graf 18 Počet vykonaných úradných veterinárnych kontrol nakladania so ŠRM za rok 2021 u vlastníkov/držiteľov zvierat, podľa druhu zvierat

V súvislosti s nesprávnym nakladaním so ŠRM boli v roku 2021 príslušnými RVPS nariadené 4 opatrenia na odstránenie nedostatkov, riešené 3 správne konania, uložené 13 blokované pokuty a 4 rozkazy o uložení pokuty. Pokuty boli uložené v celkovej výške 1 660 eur.

2.3.9. Mor a hniloba včelieho plodu

Cieľom programu bolo

- eradikovať ohniská moru včelieho plodu a ohniská hniloby včelieho plodu (ďalej len „MVP“ a „HVP“) v chovoch včiel na celom území Slovenskej republiky.
- Zlepšiť zdravotný stav včelstiev
- znížiť straty na produkcii medu a ďalších včelích produktoch,
- zabezpečiť optimálne opelenie poľnohospodárskych kultúr a ostatných rastlín
- zabezpečenie klinických prehliadok všetkých registrovaných včelstiev na území Slovenskej republiky a laboratórna diagnostika choroby

Monitoring moru včelieho plodu (MVP) bol vykonaný v súlade s Národným programom eradikácie moru a hniloby včelieho plodu v Slovenskej republike na rok 2021.

Tabuľka 22 Klinické prehliadky na mor včelieho plodu v roku 2021

Kraj	Počet klinických prehliadok na MVP	Počet aktuálnych ohnisk MVP k 31.12.2021
Bratislavský kraj	13 173	2
Banskobystrický kraj	43 778	14
Košický kraj	40 416	4
Nitriansky kraj	62 404	12
Prešovský kraj	50 554	21
Trenčiansky kraj	31 970	37
Trnavský kraj	28 843	6
Žilinský kraj	43 215	46
Spolu	314 353	142

Tabuľka 23 Vzorky vyšetrené na mor včelieho plodu (*Paenibacillus larvae*) v roku 2021

plást			melivo		
pozitívny	negatívny	spolu	pozitívne	negatívne	spolu
380	92	472	70	2 780	2 850

K 31. decembru 2021 bolo v Slovenskej republike evidovaných 142 aktívnych ohnisk moru včelieho plodu.

Slovenská republika zaradila v roku 2016 do eradikačného programu na MVP v prípade negatívneho výsledku bakteriologického vyšetrenia plodového plástu na MVP aj vyšetrenie za účelom potvrdenia alebo vylúčenia HVP (hniloby včelieho plodu).

V roku 2020 bolo po niekoľkých rokoch bez výskytu HVP potvrdené nové ohnisko na východnom Slovensku. V roku 2021 vznikli 4 ohniská hniloby včelieho plodu, k 31.12.2021 boli evidované 3 aktívne ohniská.

2.3.10. Vírusová hemoragická septikémia lososovitých rýb

Cieľom programu bola včasná detekcia a eradikácia ohnisk choroby vírusovej hemoragickej septikémie (VHS) a infekčnej hematopoetickej nekrózy (IHN) v chovoch rýb na celom území Slovenskej republiky. Ozdravením chovov sa zlepšil zdravotný stav, znížila strata na produkcii, odbúrajú obchodné prekážky v domácom ako aj zahraničnom obchode.

Vírusová hemoragická septikémia (VHS) je závažné systémové ochorenie rýb. Vírus VHS napáda najmenej 50 druhov morských a sladkovodných rýb.

Klinické infekcie sú ekonomicky závažné u chovných rýb, v Slovenskej republike je problém najmä v chovoch pstruha dúhového. Od roku 2014 bol vytvorený Národný program eradikácie vírusovej hemoragickej septikémie rýb (VHS) v Slovenskej republike, ktorý je pokračovaním pilotného programu z roku 2010 a každý rok sa aktualizuje. Na jar a jeseň v roku 2021 bol v zmysle programu vykonaný pravidelný monitoring lososovitých rýb na VHS. V roku 2021 nevzniklo v SR nové ohnisko VHS.

Tabuľka 24 Monitoring VHS v roku 2021

	Rybochovné zariadenia	Voľné vody	Spolu
Jar	56	21	77
Jeseň	59	9	68
Spolu	115	30	145

2.4. Hlásenie ochorení

Slovensko je členom medzinárodnej organizácie pre zdravie zvierat (World Organisation for Animal Health = OIE). Členstvo v tejto organizácii nám umožňuje nielen obchodovanie so všetkými druhmi zvierat, stanovenie podmienok prísunu zvierat a odsunu zvierat, ale zabezpečuje aj informácie o nákazovej situácii v ostatných krajinách.

OIE vychádza z medzivládnych štandardov, ktoré zverejňuje, a z celosvetových informácií o zdraví zvierat, ktoré zhromažďuje, ako aj zo svojej siete medzinárodných odborníkov a programov na posilnenie národných veterinárnych služieb.

Do OIE – WAHIS systému ŠVPS SR nahlasuje každé nové ohnisko nového ochorenia. Dvakrát ročne sa posielajú a hlásia aj šesťmesačné reporty všetkých požadovaných ochorení, ako aj všetky vzniknuté ohniská domácich aj dovozných zvierat ochorení ktoré sa území krajiny vyskytujú (napr. AMO). Posielajú sa hlásenia zvlášť pre suchozemské a zvlášť pre vodné zvieratá.

Slovensko je krajina, ktorá má určené štatúty niektorých ochorení. Konkrétne sa jedná o nasledovné ochorenia:

- klasický mor ošípaných – krajina bez výskytu ochorenia
- africký mor koní – krajina bez výskytu ochorenia
- mor malých prežúvavcov – krajina bez výskytu ochorenia
- slintačka a krívačka – krajina bez výskytu
- BSE – krajina so zanedbateľným rizikom

+ samodeklarácia SR ako krajiny bez výskytu besnoty

[2021-07-slovakia-rabies-eng.pdf \(oie.int\)](#)

Vyššie uvedené štatúty republiky sa každoročne posudzujú a obnovujú, aby si Slovenská republika udržala predmetné štatúty, je potrebné, aby ŠVPS SR posielala hlásenia k predmetným ochoreniam aj s veľmi podrobnými informáciami o zvieratách vnímavých na tieto ochorenia.

3. Ochrana zvierat

3.1. Kontrola ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely

Kontroly ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely vykonávajú úradní veterinári inšpektori RVPS. Aj rok 2021 bol poznačený výskytom pandémie COVID-19. Napriek prijímaným obmedzeniam, ktoré zasahovali do rôznych sfér života spoločnosti, výkon úradných kontrol v oblasti ochrany hospodárskych zvierat pokračoval. Oproti roku 2020 bolo vykonaných o 190 kontrol menej, čo predstavuje medziročný pokles o 10,04 %. Rozdiel v počte vykonaných úradných kontrol je ešte výraznejší oproti roku 2019 (posledný rok pred pandemiou), kedy bolo vykonaných až o 465 kontrol viac, čo za rok 2021 znamená pokles až o 21,45 %.

V priebehu roka 2021 bolo v chovoch hospodárskych zvierat vykonaných celkovo **1 703** úradných kontrol, počas ktorých bolo identifikovaných **45** porušení jednotlivých ustanovení – zistenia sa týkali chovov koní, hovädzieho dobytku a teliat, oviec, kôz, ošípaných a bežcov.

Kontroly v chovoch koní identifikovali nedostatky pri oznamovaní činnosti chovu, plnení veterinárnych opatrení, dennej kontrole, zdravotnom stave zvierat, zabezpečení veterinárnej starostlivosti, ochrane zvierat chovaných mimo budov a pri prístupe ku krmivu a vode. V chovoch hovädzieho dobytku a teliat boli zistené porušenia pri ochrane zvierat chovaných mimo budov, pri podmienkach ustajnenia (čistota v maštali, ostré hrany a výčnelky), pri zabezpečení potrebného ošetrovania zvierat a možnosti oddeleného ustajnenia chorých alebo poranených zvierat a pri prístupe k napájaniu. Pri plánovaných kontrolách v chovoch oviec a kôz sa nedostatky týkali neoznámenej činnosti chovu, ustajňovacích podmienok, prístupu ku krmivu a vode a dennej kontroly zvierat. V chovoch ošípaných boli plánovanými kontrolami zistené porušenia, ktoré sa týkali prístupu k materiálu na manipulovanie a prístupu k vode. Dva identifikované nedostatky v chovoch bežcov sa týkali voľnosti pohybu (nedostatočný priestor) a prístupu k vhodnému vodnému zdroju.

Tabuľka 25

Počet vykonaných kontrol a počet zistení v chovoch hospodárskych zvierat v roku 2021

Druhy hospodárskych zvierat	Počet vykonaných kontrol	Počet zistených nedostatkov	Počet chovov
Hovädzí dobytok	627	8	7 861
Ošípané	356	2	2 668
Ovce	207	8	4 012
Teliatá	190	2	2 117
Kone	89	15	2 013
Kozy	84	8	1 615
Nosnice (nad 350 kusov v chove)	69	0	89
Brojlery (nad 500 kusov v chove)	33	0	77
Zver, farmové chovy	18	0	395
Iná hydina	13	0	114
Rybné hospodárstvo	5	0	92
Bežce	4	2	45
Morky	3	0	22
Husi a kačice	3	0	7
Ostatné chovy	2	0	6
SPOLU (Σ)	1 703	45	21 133

3.2. Kontrola ochrany zvierat počas prepravy

V roku 2021 bolo hlavným cieľom monitorovanie vývozov živých zvierat do Turecka v letných mesiacoch (predovšetkým v období od 15. júna do 15. septembra) s cieľom minimalizovať negatívne dopady pôsobenia vysokých vonkajších teplôt na dobré životné podmienky zvierat. Opatrením ŠVPS SR bol vývoz zvierat do Turecka pozastavený v čase od 12. júla do 31. augusta 2021, pričom v sledovanom období (jún až september) odišlo zo Slovenska do Turecka len 11 zásielok hovädzieho dobytku, celkovo 551 zvierat.

Všeobecne, oproti roku 2020 bolo z rôznych dôvodov vykonaných až o 824 úradných kontrol menej, čo predstavuje medziročný pokles o 37,45 %.

Prepravu zvierat môžu v súvislosti s hospodárskou činnosťou (ekonomickými aktivitami) a v súlade s platnou legislatívou vykonávať len schválení prepravcovia. Zvieratá počas prepravy sprevádza odborne spôsobilá osoba. Pri preprave na dlhé cesty (nad 8 hodín) je prepravca povinný použiť schválený dopravný prostriedok. V roku 2021 bolo spolu vydaných **78** povolení prepravcov na prepravu živých zvierat, z čoho **31** povolení bolo vydaných na dlhé cesty a **47** povolení prepravcov na krátke cesty. Inšpektori regionálnych veterinárnych a potravinových správ vydali **126** rozhodnutí/osvedčení o spôsobilosti vodičov alebo sprievodcov a **65** rozhodnutí a osvedčení o schválení cestného dopravného prostriedku na dlhé cesty.

Zatiaľ čo kontroly v mieste odoslania a mieste určenia vykonávajú veterinári inšpektori príslušných RVPS samostatne, kontroly na cestách sú vykonávané v spolupráci s príslušníkmi policajného zboru, ktorí sú oprávnení zastaviť dopravný prostriedok na ceste. Počas kontroly sa úradní veterinári lekári zameriavajú najmä na kontrolu prepravnej dokumentácie (povolenie prepravcu, odborná spôsobilosť osôb vykonávajúcich prepravu zvierat, osvedčenie o schválení dopravného prostriedku na dlhé cesty), kontrolu prepravovaných zvierat – spôsobilosť zvierat na plánovanú prepravu a fyzický stav zvierat, správnosť spôsobu prepravy prepravovaných druhov a kategórií zvierat a na identifikačnú kontrolu.

Počas roka 2021 bolo pri preprave jednotlivých druhov zvierat vykonaných **1 376** kontrol, zistených bolo **5** nedostatkov, pričom štyri sa týkali prepravnej dokumentácie (preprava bez potrebných dokumentov pri preprave oviec a koňa, nevrátený plán prepravy pri hovädzom dobytku) a 1 nedostatok sa týkal spôsobilosti zvierat na cestu (ovce). Z iných druhov zvierat boli najčastejšie prepravované králiky, psy (mačky), šelmy a ryby.

Údaje o počtoch kontrol, skontrolovaných zvierat a vozidiel sú uvedené v tabuľke č. 26.

Tabuľka 26 Kontrola prepravy zvierat v roku 2021

	<i>HD</i>	<i>Ošípané</i>	<i>Ovce, kozy</i>	<i>Hydina</i>	<i>Koňovité</i>	<i>Iné</i>
Počet vykonaných kontrol	598	557	51	82	15	73
Počet skontrolovaných zvierat	13 076	100 751	3 329	1 633 406	18	9 849
Počet skontrolovaných vozidiel	420	495	66	59	13	70
Počet zistených nedostatkov	1	0	3	0	1	0

3.3. Kontrola ochrany zvierat používaných na vedecké účely alebo vzdelávacie účely

Cieľ: schvaľovanie zariadení, schvaľovanie projektov, vzdelávanie pracovníkov a povinné preškoľovanie pomenovaných pracovníkov + odborná garancia ŠVPS SR, usmerňovanie – plánovanie - výkon kontrol , poskytovanie konzultácií pre žiadateľov o schválenie zariadení a projektov; spolupráca s poradným orgánom pri schvaľovaní projektov ; úlohy národného kontaktného bodu pre implementáciu smernice 2010/63/EÚ.

Schvaľovanie zariadení

V roku 2021 bolo schválených 11 zariadení. Celkový počet schválených zariadení ku dňu 31.12.2021 bol 30 zariadení.

https://www.svps.sk/zvierata/Zoznamy_schvalene.asp?cmd=resetall&Zoznamy=ostatne&Sekcia=25&Cinnost=0&Podsekcia=0

Tabuľka 27

17.6.2021	Centrálny zverinec, JLF UK v Martine,	Malá Hora č. 11161/4D, 036 01	Martin
17.6.2021	Centrálny zverinec, JLF UK v Martine,	Malá Hora č. 11161/4D 036 01	Martin
1.10.2021	Laboratóriu gnotobiológie, Katedra mikrobiológie a imunológie, UVLF v Košiciach	Pri Hati 10, 041 81	Košice
9.9.2021	Neuroimunologický ústav SAV	Dúbravská cesta 9 845 10	Bratislava
28.9.2021	Neuroimunologický ústav SAV	Dúbravská cesta 9 845 10	Bratislava
1.6.2021	NPPC, Výskumný ústav živočíšnej výroby Nitra, Odbor výživy, Laboratórium fyziológie výživy prežúvavcov	Hlohovecká 2 951 41	Lužianky
24.9.2021	Prírodovedecká fakulta UK v Bratislave	Mlynská dolina, Ilkovičova 6, 842 15	Bratislava
21.12.2021	Ústav biologických a ekologických vied, Prírodovedecká fakulta UPJŠ	Šrobárova 2 041 54	Košice
2.9.2021	Ústav patologickej fyziológie LF UK	Sasinkova 4 813 72	Bratislava
17.3.2021	Ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv (ďalej len "UŠKVBL")	Biovetská cesta 34 949 01	Nitra
16.4.2021	Zverinec Virologického ústavu Biomedicínskeho centra SAV	Dúbravská cesta 9 845 05	Bratislava

Tabuľka 28 Prehľad o počte schválených projektov od roku 2013 do 2021

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet schválených projektov	85	129	102	79	92	65	54	50	39

Tabuľka 29 Počet a druh vydaných rozhodnutí v SR v roku 2021

Druh rozhodnutia	Počet
Rozhodnutie o schválení zariadenia užívateľa, chovateľa a dodávateľa (ŠVPS SR)	20
Rozhodnutie o schválení projektu	39
Rozhodnutie o zmenách vykonaných v schválených projektoch	16
Rozhodnutia o prerušení správneho konania	19 pri schvaľovaní zariadení 47 pri schvaľovaní projektov
Spolu	141

Viacerí užívatelia zaviedli systém využívania jednej kontrolnej skupiny pre viaceré pokusné skupiny zvierat v rámci vykonávania projektu (dodržiavanie zásad 3R). Zároveň sa výsledky získané z projektu vyhodnocujú priebežne. Viacerí užívatelia vybudovali pre svoje užívateľské zariadenia vlastné centrá pre neinvazívne zobrazovacie metódy MRI, čo výrazne znižuje počty použitých zvierat. Pri schvaľovaní projektov ŠVPS SR aj v roku 2021 pokračovala spolupráca s Poradným orgánom, ktorý je zriadený hlavným veterinárnym lekárom SR podľa legislatívnych požiadaviek.

Výkon kontrol ochrany zvierat používaných na vedecké a vzdelávacie účely

V pláne kontrol v roku 2021 bola zohľadnená zákonná požiadavka nariadenia vlády SR č. 199/2019 Z. z. , ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 377/2019 Z. z. ohľadne zvierat používaných na vedecké účely alebo vzdelávacie účely - „Najmenej 25 % zo všetkých kontrol v príslušnom roku vykoná orgán veterinárnej správy bez predchádzajúceho upozornenia“.

Tabuľka 30 Plánovanie kontrol

RVPS	Počty plánovaných kontrol v roku 2021	Počet neoznámených kontrol z celkového počtu
Bratislava	5	1
Nitra	0	0
Trnava	0	0
Martin	2	0
Košice	2	1
Prešov	2	1
SUMÁR	11	3

Výkon kontrol bol ovplyvnený celkovou dostupnosťou veterinárnych inšpektorov a zamestnancov kontrolovaných subjektov s ohľadom na COVID-19.

Tabuľka 31 Výsledky z kontrol ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely rok 2021

Druh kontroly	Počet		
	Kontrol	Zistených nedostatkov	Opatrení (§14 ods. 2) zákona
Dokladová	7	1	0
Vedenie záznamov	7	1	0
Fyzická	7	1	0

Tabuľka 32 Výsledky z kontrol ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely rok 2021

Typ zariadení	Počet zariadení	Z toho počet skontrolovaných zariadení	Nedostatky – počet	Opatrenia podľa § 14 zákona
Užívateľ	15	4	0	0
Chovateľ	9	4	3*	0
Dodávateľ	1	0	0	0
Spolu	25	8	0	0

*Opatrenia neboli uložené, bola uložená pokuta (§50 zákona o veterinárnej starostlivosti), pokuta je právoplatná a bola zaplatená -1 750€

Národný kontaktný bod pre implementáciu Smernice 2021/63/EU

ŠVPS SR ako národný kontaktný bod pre implementáciu Smernice Rady a Európskeho parlamentu 2010/63/EU v oblasti ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely hlavne :

- vedie komunikáciu s komisiou formou dotazníkov a vypracovaných hlásení
- informuje Európsku komisiu o stupni implementácie európskej legislatívy
- zodpovedá EU komisii na všetky dotazy týkajúce sa transpozície smernice v Slovenskej republike

V roku 2021 sa uskutočnili dve zasadnutia národných kontaktných bodov (máj a november 2021).

3.4. Kontrola ochrany spoločenských, cirkusových a nebezpečných zvierat

3.4.1. Ochrana spoločenských zvierat

Cieľom bola kontrola dodržiavania požiadaviek ustanovených vo Vyhláške MPaRV SR č. 283/2020 Z. z. o podrobnostiach o ochrane spoločenských zvierat, požiadavkách na odchyt túlavých zvierat a požiadavkách na karanténne stanice a útulky pre zvieratá.

Na území SR bolo k 31.12.2021 schválených spolu **49 karanténnych staníc pre spoločenské zvieratá**, z toho v roku 2021 bolo schválených 5.

K 31.12.2021 bolo na území Slovenskej republiky schválených **35 útulkov pre spoločenské zvieratá**, z toho v roku 2021 boli schválené 4.

V priebehu roka 2021 boli vydané 4 rozhodnutia o zrušení karanténnej stanice pre spoločenské zvieratá a jedno právoplatné rozhodnutie o zrušení útulku pre spoločenské zvieratá. ŠVPS SR na základe platných rozhodnutí o schválení zariadení vedie register všetkých schválených karanténnych staníc a útulkov v SR. Register je prístupný verejnosti na stránke ŠVPS SR.

V roku 2021 sa vykonalo **247 kontrol v zariadeniach na chov spoločenských zvierat, útulkoch a karanténach spoločenských zvierat.**

Tabuľka 33

Rozbor výsledkov kontrol vykonaných v karanténnych staniciach, útulkoch, registrovaných zariadeniach na chov spoločenských zvierat, strediskách na zhromažďovanie zvierat a sprostredkovateľov obchodu so zvieratami, osoby schválené na odchyt túlavých zvierat za rok 2021

Druh zariadenia	počet zariadení	počet vykonaných plánovaných úradných kontrol	počet vykonaných dodatočných kontrol	počet nedostatkov	počet nariadených opatrení			počet správnych konaní		počet prijatých zvierat	počet odsunutých zvierat	počet uhynutých zvierat	počet utratených zvierat
					§ 8 ods. 4 písm. d) e)	§ 12	§ 14	ukončených v roku 2021	neukončených v roku 2021				
ohlásené chovné zariadenie	365	25	1	9	3	0	2	0	0	134	425	1	5
registrované chovné zariadenie	1 029	97	2	10	3	0	1	1	1	12 732	17 139	24	3
stredisko na zhromažďovanie zvierat	35	15	0	0	0	0	0	0	0	94 163	94 163	0	0
karanténna stanica	49	60	2	9	3	0	0	0	0	5 804	3 645	114	61
útulok	35	46	2	6	2	0	1	3	0	5 743	4 670	86	46
osoba schválená na odchyt	71	4	0	0	0	0	0	0	0	2 298	2 049	5	4
spolu	1584	247	7	34	11	0	4	4	1	120 874	122 091	230	119

V rámci SR je schválených 67 exportérov a 35 stredísk na zhromažďovanie spoločenských zvierat resp. stredísk na zhromažďovanie spoločenských zvierat za účelom obchodovania s členskými krajinami a na vývoz do tretích krajín. V roku 2021 bolo vydané 1 rozhodnutie o schválení nového strediska na zhromažďovanie spoločenských zvierat. V zariadeniach bolo vykonaných celkovo 15 úradných kontrol. Všetky vykonané kontroly boli bez zistených nedostatkov. V roku 2021 ŠVPS SR schválila 23 osôb na odchyt túlavých a zabehnutých zvierat, ktoré majú oprávnenie vykonávať činnosť odchyту. Rovnako ŠVPS SR upravovala aj novú aplikáciu Register odchytených túlavých zvierat (ďalej len „ROTZ“), ktoré je sprístupnená aj pre verejnosť.

V roku 2021 ŠVPS SR usmernila RVPS v SR na výkon cieľenej kontroly zameranej na dodržiavanie povinností obcí podľa § 22 ods. 10 zákona č. 39/2007 Z. z., teda požiadavku, že majú zabezpečovať odchyt túlavých zvierat prostredníctvom osoby schválenej na odchyt túlavých zvierat. V roku 2021 bola cieľená kontrola vykonaná v obciach ktoré majú od 1000 do 2000 obyvateľov. V rámci tejto cieľenej kontroly, bolo skontrolovaných 592 obcí, z čoho jedna obec vykonáva sama vo svojom katastrálnom území odchyt túlavých zvierat. Ďalších 348 obcí malo uzatvorenú právoplatnú zmluvu s osobou schválenou na odchyt túlavých zvierat. Ostatným obciam mali RVPS nariadiť veterinárne opatrenia, aby došlo k odstráneniu zisteného nedostatku.

V roku 2021 bolo do ROTZ zaevidovaných 2 710 zvierat z toho bolo 2 662 psov, 36 mačiek, 12 iných zvierat. Z tohto počtu bolo 188 zvierat vrátených pôvodnému majiteľovi, 2 511 umiestnených v karanténnej stanici alebo útulku, uhynulo 11 zvierat.

3.4.2. Ochrana zvierat používaných v cirkusoch

ŠVPS SR vykonáva úradné kontroly ochrany zvierat používaných v cirkusoch podľa metodického pokynu v súlade so zákonom č. 39/2007 Z. z. a Nariadením Komisie (ES) č. 1739/2005, ktorým sa ustanovujú veterinárne požiadavky na pohyb cirkusových zvierat medzi členskými štátmi a Nariadením Rady (ES) č. 1/2005 o ochrane zvierat počas prepravy a s ňou súvisiacich činností a v súlade s Vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 350/2019 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o použití zvieratá na účely verejného vystúpenia alebo výcviku za účelom verejného vystúpenia a zoznam zvierat na účely verejného vystúpenia (ďalej len „Vyhláška MPRV SR č. 350/2019 Z.z.“) a od 21.04.2021 aj v súlade s novou európskou legislatívou tzv. AHL (animal Health law).

Z dôvodu, že v súlade s AHL nie je nevyhnutné, aby zahraničné cirkusy sprevádzali TRACES dokumenty nie je možné určiť presný počet zahraničných cirkusov, ktoré vstúpili na územie SR. Všetky údaje sú teda uvádzané z hlásení, ktoré boli poslané na ŠVPS SR z príslušných regionálnych veterinárnych a potravinových správ na území SR. Kontrola v cirkusoch sa môže vykonávať v čase verejného vystúpenia, v čase výcviku na verejné vystúpenia alebo mimo času drezúry. Inšpektori regionálnych veterinárnych a potravinových správ vykonali v roku 2021 7 úradných kontrol v cirkusoch, pri čom pri jednej kontrole boli zistené nedostatky a boli nariadené opatrenia a uložená bloková pokuta.

Tabuľka 34 Vyhodnotenie kontrol za rok 2021

Počet cirkusov na území SR	6
Počet vykonaných kontrol	7
Počet nedostatkov	1
Počet opatrení/sankcií	1
Počet dodatočných veterinárnych kontrol	0

V roku 2021 ŠVPS SR zaevidovala dve žiadosti o schválenie putovnej výstavy zvierat, teda cirkusu. ŠVPS SR na základe doručených žiadosti začala správne konania, jeden prevádzkovateľ splnil všetky podmienky a požiadavky platnej legislatívy a bolo mu vydané rozhodnutie o schválení putovnej výstavy zvierat, teda cirkusu pre plazy a ulitníky.

3.4.3. Ochrana nebezpečných druhov živočíchov

Cieľom bol výkon kontrol na overovanie zdravotných podmienok a podmienok welfare v chovných zariadeniach schválených na chov a držbu nebezpečných živočíchov.

Na území SR bolo k 31.12.2021 schválených 77 zariadení na chov a držbu nebezpečných živočíchov. V roku 2021 bolo schválených 34 nových zariadení na chov a držbu nebezpečných zvierat. Celkovo v týchto zariadeniach bolo vykonaných 63 kontrol a 3 dodatočné veterinárne kontroly za účelom skontrolovania plnenia nariadených veterinárnych opatrení. Pri kontrolách boli zistené 4 nedostatky a nariadené veterinárne opatrenia za účelom ich odstránenia.

3.4.4. Ochrana zvierat v zariadeniach, ktoré držia alebo chovajú zvieratá za účelom ich vystavovania verejnosti

V rámci SR je schválených 30 zariadení, ktoré držia alebo chovajú zvieratá za účelom vystavovania zvierat verejnosti. Z toho sú 4 zariadenia, ktorým bol orgánom ochrany pridelený štatút ZOO. A ďalších 5 zariadení je schválených ako zariadenia na záchranu chránených druhov živočíchov. Vo vyššie spomínaných zariadeniach bolo vykonaných 14 úradných kontrol inšpektormi miestne príslušných regionálnych veterinárnych a potravinových správ. Pri dvoch kontrolách bolo spolu zistených 5 nedostatkov a subjektom boli nariadené opatrenia v súlade so zákonom č. 39/2007 Z. z.. Za účelom overenia splnenia nariadených opatrení veterinárni inšpektori vykonali dve dodatočné veterinárne kontroly. ŠVPS SR je súčinná aj pri udeľovaní štatútu ZOO. V súlade s § 70 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z. ŠVPS SR posudzuje, či:

1. podmienky na držbu živočíchov zodpovedajú ich biologickým, fyziologickým a etologickým potrebám [§ 44 ods. 5 písm. a) tretí bod zákona č. 543/2002 Z. z.,
2. pre držané živočíchy je zabezpečený program preventívnej a liečebnej veterinárnej starostlivosti a podávania potravy [§ 44 ods. 5 písm. a) štvrtý bod zákona č. 543/2002 Z. z.,
3. zariadenie na držbu živočíchov je zabezpečené pred ich únikom a proti vniknutiu vonkajších škodlivých a nebezpečných organizmov, šíreniu parazitov, nakažlivých chorôb a organizmov [§ 44 ods. 5 písm. a) piaty bod zákona č. 543/2002 Z. z.

ŠVPS SR v roku 2021 vykonala v súlade s § 70 zákona č. 543/2002 Z. z. 5 úradných kontrol, z toho tri kontroly boli bez nedostatkov. V dvoch chovných zariadeniach boli zistené nedostatky a nariadené opatrenia, resp. zistenia boli postúpené na príslušné regionálne veterinárne a potravinové správy ako orgánom miestne a vecne príslušným na konanie vo veci. V jednom zariadení vykonala ŠVPS SR aj dodatočnú veterinárnu kontrolu za účelom overenia splnenia nariadených opatrení.

V súlade s výsledkami kontrol v predmetných zariadeniach ŠVPS SR zaslala na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky 6 stanovísk k prevádzkovaniu zoologických záhrad.

3.5. Kontroly ochrany zvierat v čase ich zabíjania alebo usmrčovania

Ciele:

- kontrola dodržiavania ustanovení legislatívy pokiaľ ide o ochranu zvierat počas ich zabíjania alebo usmrčovania
- posudzovanie súladu vypracovaných príručiek osvedčených postupov

Veterinárni inšpektori ochrany zvierat (VI) a inšpektori úradnej kontroly hygieny potravín (VIH) vykonávajú kontroly ochrany zvierat počas zabíjania na bitúnkoch a pri domácich zabíjačkách

Kontroly ochrany zvierat počas usmrčovania boli v roku 2021 vykonávané vo frekvencii určenej na základe analýzy rizika, v rámci ktorej je k jednotlivým ukazovateľom dobrých životných podmienok zvierat priradená váha. Na základe toho sa vypracoval operačný cieľ na jeden rok v SR vykonávať minimálne 1 zaznamenanú kontrolu ochrany zvierat na bitúnku ročne alebo maximálne 4 zaznamenané kontroly ročne na každom schválenom bitúnku v SR.

Prioritou pri kontrole dobrých životných podmienok zvierat počas ich zabíjania na bitúnku je spôsob omráčenia, frekvencia zabíjania (na základe, ktorej sa vypočítava frekvencia kontrol vykonávaná veterinárnymi inšpektormi na bitúnku) a druhy zabíjaných zvierat, čím sa zabezpečuje výkon kvalitnej kontroly ochrany zvierat počas usmrčovania na každom bitúnku podľa ich závažnosti.

Tabuľka 35 Výsledky kontrol na bitúnkoch - nedostatky

Počet zistených nedostatkov v roku 2021				
Manipulácia, znehybnenie, preháňanie	Ustajnenie	Omráčenie	Vykrvenie	Kontrola dokladov, vedenie záznamov
0	0	1	1	6

Tabuľka 36 Podrobný rozpis vykonaných kontrol s oblasťou a zistených nedostatkov

Kontrolovaná oblasť	Počet		Charakteristika zistených nedostatkov*
	Kontrol	Zistení	
Ustajnenie	230	0	
Manipulácia Preháňanie, znehybnenie	272	0	
Omráčovanie	274	1	Nedostatočné omráčenie
Vykrvenie	274	1	Vykrvovanie pri nedostatočnom omráčení
Doklady	175	4	Chýbal doklad o servise omračovacieho zariadenia; nepredložená POP (príručka osvedčených postupov, nepredložené návody pre omračovacie a znehybňovacie zariadenie)
Vedenie záznamov	191	2	Nekompletné záznamy o vykonávaní kontroly a údržby omračovacích, nepredložené záznamy v súlade s POP

Veterinárni inšpektori v roku 2021 skontrolovali dobré životné podmienky zvierat pri zabíjaní zvierat pri domácich zabíjačkách (hovädzí dobytok, ošípané, ovce, kozy) v celkom počte 233 (z toho viac ako 40 % u domácich ošípaných). V rámci kontrol domácich zabíjačiek neboli zistené nedostatky.

Príručky osvedčených postupov

ŠVPS SR zabezpečovala činnosti v tejto oblasti - posúdené POP zaslala na MPRV SR za účelom ich zverejnenia na stránke Európskej Komisie.

Notifikované POP v roku 2021 prístupné pre verejnosť v roku 2021

Tabuľka 37

Notifikované Príručky osvedčených postupov ochrany (POP) zvierat počas usmrčovania na bitúnkoch/						
Dátum notifikácie na MPRV SR	Názov prevádzky	Kategória	Adresa prevádzky	Číslo schválenia	Druhy a kategórie zabíjaných zvierat	Žiadateľ
21.1.2021	Angus Agro, s.r.o.	bitúnok a rozrábka	Hrádok 1 027 53 Istebné	SK 5037L ES A	hovädzí dobytok dospelý a teľatá od 100 kg	Angus Agro, s.r.o.
10.5.2021	Bitúnok U Ňaňa	bitúnok	Družstevná 1227 034 81 Lisková	SK 508 10 ES	Hovädzí dobytok, Ošípané, Ovce, Kozy	Jozef Žilinec

Audit DG SANTE (február 2021)

Tento audit Slovenska sa uskutočnil od 2. do 12. februára 2021 v rámci plánovaného pracovného programu Generálneho riaditeľstva pre zdravie a bezpečnosť potravín EK. Hlavným cieľom auditu bolo zhodnotiť účinnosť úradných kontrol prevádzkovateľov podnikov s cieľom zabezpečiť, aby sa zvieratá počas usmrčovania a súvisiacich úkonov ušetrili od akejkoľvek bolesti, strachu alebo utrpenia, ktorým sa dá predísť.

V správe sa dospelo k záveru, že slovenské orgány vytvorili a zaviedli komplexný a ucelený systém úradných kontrol dobrých životných podmienok zvierat počas zabíjania. Systém zahŕňa všetky nevyhnutné prvky, postupy a dokumenty potrebné na to, aby sa účinne presadzovali príslušné požiadavky EÚ a aby sa zvieratá počas zabíjania alebo usmrčovania ušetrili od akejkoľvek bolesti, strachu alebo utrpenia, ktorým sa dá predísť. Orgány správne presadzujú povinnosti prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, čo pomáha dobrému fungovaniu kontrolného systému a uľahčuje úradníkom monitorovať dobré životné podmienky zvierat počas zabíjania.

4. Krmivá

Na zabezpečenie efektívneho fungovania činnosti orgánov veterinárnej správy, ŠVPS SR na úseku kontroly krmív vypracováva metodické pokyny, ktorými usmerňuje výkon úradných veterinárnych kontrol, upravuje odbery úradných vzoriek na analýzy a stanovuje úlohy a povinnosti orgánov štátnej správy na úseku kontroly krmív. Každý rok je aktualizovaný plán odberu úradných vzoriek na analýzy na základe výsledkov z predchádzajúceho roka, novej legislatívy a aj podľa aktuálnej situácie. Podľa aktuálnej situácie v oblasti krmív v Slovenskej republike a potreby je aktualizovaný aj plán úradných kontrol.

4.1. Úradné kontroly

Úradné veterinárne kontroly vykonávané veterinárnymi inšpektormi RVPS na úseku kontroly krmív boli zamerané predovšetkým na:

- zdravotnú bezpečnosť krmív a napájacej vody pri kŕmení zvierat na farmách,
- zdravotnú bezpečnosť krmív v procese výroby,
- zdravotnú bezpečnosť krmív pri skladovaní a uvádzaní na trh hlavne kŕmnych surovín živočíšneho pôvodu,
- zdravotnú bezpečnosť krmív pri obchodovaní v rámci ES a vývoze do tretích krajín a
- zákaz skrmovania kuchynského odpadu hospodárskym zvieratám určeným na výrobu potravín.

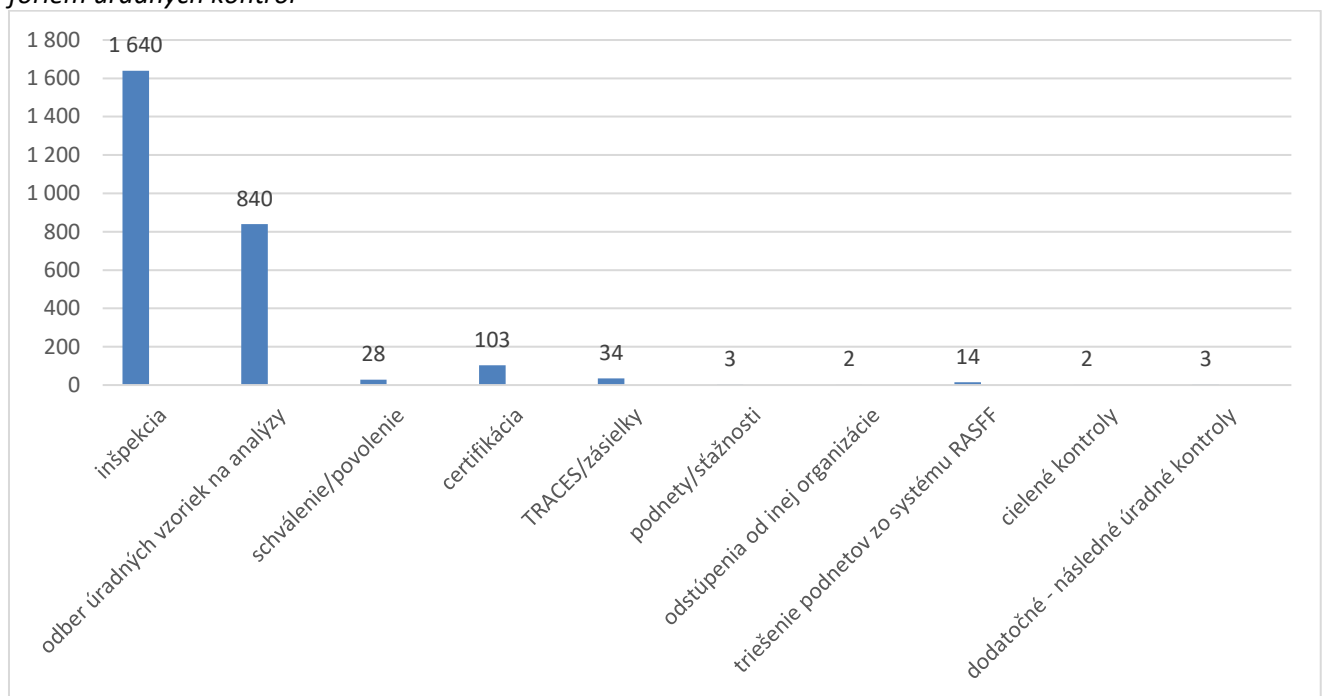
Za rok 2021 bolo spolu vykonaných 2 672 úradných veterinárnych kontrol krmív. Úradné kontroly boli vykonávané v týchto formách:

- bežné plánované veterinárne kontroly, inšpekcie – 1 640,
- plánované kontroly so zameraním len na odber úradných vzoriek na analýzy - 840,
- veterinárne kontroly na základe žiadosti o schválenie/registráciu - 28,
- certifikácia - 103,
- TRACES/zásielky - 34,
- šetrenie podnetov a sťažností - 6,
- odstúpenia od inej organizácie - 2,
- riešenie podnetov zo systému RASFF - 14,
- cielené kontroly – 2,
- dodatočné – následné úradné kontroly - 3.

Pri úradných kontrolách, inšpekciách na úseku krmív boli zisťované tieto nedostatky:

- nedostatočná dokladová evidencia,
- napájacie systémy neudržiavané v čistote,
- nevhodné skladovanie krmív,
- sklad krmív nezabezpečený proti vniknutiu škodcov,
- nepredloženie požadovaných dokumentov počas kontroly,
- nevyhovujúce výsledky vyšetrovaní vzoriek.

Graf 19 Prehľad vykonaných úradných veterinárnych kontrol krmív za rok 2021 podľa jednotlivých foriem úradných kontrol

Pri bežných plánovaných veterinárnych kontrolách boli 4 úradné kontroly s nedostatkami, pri ktorých boli zistené 4 nedostatky. V rámci šetrenia boli vykonané 3 dodatočné, následné kontroly na kontrolu splnenia vydaných opatrení. Uložená bola 1 bloková pokuta vo výške 10 €.

4.2. Odber úradných vzoriek krmív

4.2.1. Odber vzoriek v rámci VPO

Celkovo bolo odobratých 1 194 úradných vzoriek na úseku kontroly krmív. Spolu nevyhovelo 14 odobratých a vyšetrených úradných vzoriek. Z celkového počtu 7 x nevyhovela voda používaná na napájanie zvierat a 7 x krmivo.

U 7 nevyhovujúcich vzoriek vody na napájanie zvierat boli prekročené limity:

- 6x bakteriologické ukazovatele,
- 1x ťažké kovy – arzén, olovo.

Krmivá nevyhoveli u 7 odobratých a vyšetrených úradných vzoriek:

- 1x mykotoxín DON – kompletná krmná zmes pre hydinu,
- 1x zakázané látky – tetracyklíny – pšenica,
- 1x kokcidostatiká – krmná zmes pre hydinu,
- 2x zdravotná neškodnosť krmív - salmonely, plesne, kvasinky,
- 2x stanovenie koncentrácie liekov – medikované krmivá.

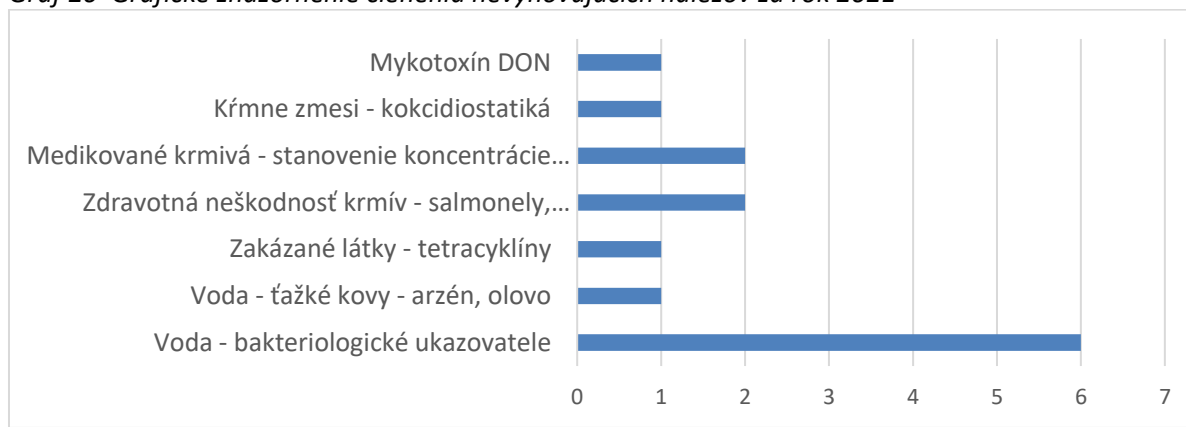
V porovnaní s rokom 2020, keď bolo 1,3 % nevyhovujúcich výsledkov vyšetrení z celkového počtu vyšetrení úradných vzoriek krmív, bol v roku 2021 zaznamenaný mierny percentuálny pokles nevyhovujúcich vzoriek. Z celkového počtu odobratých a vyšetrených vzoriek bolo taktiež 1,2 % nevyhovujúcich výsledkov vyšetrení.

Tabuľka 38 Prehľad úradných vzoriek krmív podľa komodity a cieľov vyšetrenia za rok 2021

Komodita	Cieľ vyšetrenia	Počet vzoriek		
		Plánovaných	Odobratých	Nevyhovujúcich
Pitná voda	mikrobiologické (E. coli, koliformné, CPM mezofilné, psychrofilné, Clostridium, enterokoky)	40	41	6
Pitná voda	NO ₂ a NO ₃	39	39	0
Pitná voda	ťažké kovy (Cd, Pb, Hg, As, Ni)	39	39	1
Krmivá pre hospodárske zvieratá	živočíšny proteín - krížová kontaminácia	191	190	0
Krmivá pre hospodárske zvieratá	spracovaný živočíšny proteín - HD proteín	37	37	0
Krémne suroviny živočíšneho pôvodu	ČKT + peroxidové číslo	6	6	0
Krémne suroviny, živočíšne bielkoviny ako krmne suroviny	NH ₃	6	6	0
Spracovaná živočíšna bielkovina (SŽB)	Salmonella, CPM, Clostridium	4	3	0
Krvné produkty, krvné múčky, krvné deriváty, vajecné produkty	Salmonella, CPM	1	1	0
Kafilrický tuk, deriváty tukov, rybí tuk	Salmonella, CPM	2	2	0
Mliečne krmne zmesi	Salmonella, CPM, Clostridium, koliformné	38	38	0
Rybia múčka	Salmonella, CPM	5	5	0
Spracované krmivo pre spoločenské zvieratá - salámy	Salmonella, CPM	40	40	0
Spracované krmivo - žuvačky	Salmonella, CPM	40	40	0
Konzervované krmivo pre spoločenské zvieratá (konzervy)	termostatová skúška – anaeróbne sporujúce mezofilné mikroorganizmy	40	40	0
Krémne suroviny, kompletne krmne zmesi a krmivá	mykotoxín - aflatoxín B1	30	30	0
Kompletne krmne zmesi	mykotoxín - ochratoxín A	38	39	0
Krémne suroviny, krmne zmesi, objemové krmivá	mykotoxín - DON (deoxynivalenol)	30	30	1
Krémne suroviny, krmne zmesi, objemové krmivá	mykotoxíny - fumonizíny B1, B2	38	37	0
Krémne suroviny a krmne zmesi	mykotoxín - zearalenon	38	38	0
Krémne zmesi, obilniny a vedľajšie produkty z nich	mykotoxín - T-2 a HT-2 toxín	38	38	0

Objemové krmivá, krmné zmesi, trvalé trávne porasty	dioxíny	30	30	0
Všetky druhy krmív (krmné zmesi, krmné suroviny, šroty)	PCB	41	40	0
Všetky druhy krmív (krmné zmesi, krmné suroviny, šroty)	chlórované uhľovodíky – DDT, HCH, HCB	31	30	0
Všetky druhy krmív (krmné zmesi, krmné suroviny, šroty)	organofosfáty	39	40	0
Krmné zmesi	zakázané látky - sulfónamidy	20	20	0
Krmivo podávané HZ	zakázané látky - avilamycín	20	20	0
Krmné zmesi pre ryby, hydinu, ošípané	zakázané látky - tetracyklíny	20	22	1
Krmné zmesi pre ošípané, hydinu, ryby, včely	zakázané látky - tylozín	20	19	0
Krmné zmesi pre ošípané, hydinu, ryby, hovädzí dobytok	zakázané látky - β agonisti	23	23	0
Krmné zmesi pre ošípané, hydinu, ryby, hovädzí dobytok	zakázané látky - tyreostatiká	20	20	0
Kompletné krmné zmesi pre hydinu a králiky	kokcidostatiká	34	36	1
Kompletné a doplnkové krmné zmesi, krmné suroviny	zdravotná neškodnosť krmív - salmonely, plesne, kvasinky	78	79	2
Krmné zmesi pre ovce	mikroprvky - meď	5	5	0
Krmné zmesi pre ošípané	mikroprvky - zinok	9	9	0
Objemové krmivá, krmné suroviny - obilniny	ťažké kovy - ortuť, arzén	37	37	0
Medikované krmivá	stanovenie koncentrácia liečiva	24	22	2
Krmivo v prípade podozrenia z otravy, úhyn zvierat	toxické látky	0	0	0
Všetky druhy krmív	rádioaktivita	3	3	0
Spolu		1 194	1 194	14

Graf 20 Grafické znázornenie členenia nevyhovujúcich nálezov za rok 2021

U nevyhovujúcich výsledkov analýz úradných vzoriek krmív a vody na napájanie bolo u 14 nevyhovujúcich vzoriek vydaných 17 opatrení.

4.2.2. Kontrola zákazu skrmovania spracovaných živočíšnych bielkovín

Na úseku prevencie BSE v rámci plnenia požiadaviek článku 9 a prílohy IV nariadenia 999/2001/ES bolo vykonaných 549 veterinárnych kontrol na dodržiavanie zákazu skrmovania spracovaných živočíšnych bielkovín u prežúvavcov a kontrol krmenia povolených živočíšnych krmných surovín u monogastrických zvierat.

V roku 2021 bolo inšpektormi RVPS odobratých 227 úradných vzoriek na kontrolu prítomnosti cicavčích bielkovín a z toho 37 vzoriek bolo testovaných na prítomnosť hovädzieho proteínu v krmivách pre zvieratá určené na výrobu potravín. Všetky vzorky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy.

5. Vedľajšie živočíšne produkty

5.1. Úradné kontroly

Predmetom úradných veterinárnych kontrol je dodržiavanie podmienok pri nakladaní, skladovaní, likvidácii, spracovaní, obchodovaní, zbere, preprave a používaní VŽP v zmysle platnej legislatívy.

Veterinárnej kontrole podliehajú:

1. schválené subjekty: spracovateľské závody, spaľovne, spoluspaľovne, zariadenia na predbežné spracovanie, zberné strediská, sklady, oleochemické závody, výrobcovia krmív pre spoločenské zvieratá, úprava loveckých trofejí, spracovanie včelích produktov, spracovaní koží a kožušín, vaječných škrupín, kompostovanie, spracovanie hnoja, bioplynové stanice,
2. registrované činnosti: zber, preprava, uvádzanie VŽP z mliekarenského priemyslu na krmenie hospodárskych zvierat, obchodovanie,
3. povolené výnimky pre užívateľov na skrmovanie VŽP pre uznané svorky psov, psov a mačiek v útulkoch, zoo zvierat, chránených vtákov vo voľnej prírode, spoločenské zvieratá a kožušinové zvieratá,
4. prevádzkovatelia, ktorí používajú VŽP alebo odvodené produkty na diagnostické, vedecké, výskumné a pedagogické činnosti.

ŠVPS SR vedie a pravidelne aktualizuje zoznam schválených, povolených a registrovaných prevádzkovateľov, ktorí nakladajú s VŽP alebo odvodenými produktmi na www.svps.sk.

Na základe poskytnutých údajov z RVPS bolo v správnom konaní schválených, povolených alebo aj zrušených 387 subjektov. Bolo vydaných 49 záväzných posudkov a 32 stanovísk pri povoľovaní stavieb, územných plánov alebo činnosti nakladania s VŽP.

ŠVPS SR pridělila alebo odobrala úradné čísla pre schválené subjekty za rok 2021 v počte 102, vydala potvrdenie o registrácii alebo zrušenie registrácie pre 89 prevádzkovateľov. Na základe vydaných povolení na výnimku skrmovania VŽP, ŠVPS SR zaevidovala do zoznamu 166 subjektov, aktualizovala 99 užívateľov.

ŠVPS SR v rámci svojej pôsobnosti na výkon bežných kontrol a schvaľovacej činnosti vykonala 1 veterinárnu kontrolu v spracovateľskom zariadení a vydala 1 rozhodnutie na výkon činností. Na obchodovanie s VŽP materiálu kategórie 1 a 2 boli vydané 2 rozhodnutia o povolení pre zásielky z iných členských štátov EÚ. V roku 2021 bolo vydaných 6 rozhodnutí na povolenie užívateľom na diagnostické, vzdelávacie a výskumné účely.

Celkový počet prevádzkovateľov podliehajúcich kontrole pri manipulácii s VŽP v roku 2021 na základe zoznamu a evidencie RVPS bol **1 953** a bolo u nich vykonaných 1 777 úradných kontrol (inšpekcie, certifikácia, úradné vzorky na analýzy, ciele kontroly, dodatočné kontroly).

Súčasťou veterinárnej kontroly nakladania s VŽP sú aj úradné kontroly u producentov VŽP, kam zaraďujeme všetky farmy a miesta, kde sa držia zvieratá, všetky prevádzkarne potravinárskych podnikov, v ktorých sa spracúvajú alebo používajú živočíšne produkty. Tiež sem zaraďujeme aj obchodnú sieť vrátane veľkých skladov na potraviny. Počet producentov VŽP u prevádzkovateľov potravinových produktov, ktorý podliehajú kontrolám nakladania s VŽP za rok 2021 bol cca **16 339**. Inšpektori na úseku hygieny potravín vykonali 8 024 úradných kontrol. Počet producentov VŽP pri držaní alebo chove zvierat bol v roku 2021 cca **15 946**. Na dodržiavanie požiadaviek nakladania s VŽP bolo vykonaných 1 762 veterinárnych kontrol.

V roku 2021 sa spolu pri 68 kontrolách nakladania s VŽP identifikovalo 96 nedostatkov. Rozsah a charakter zistených nedostatkov v oblasti VŽP v roku 2021 nepredstavoval závažné riziko pre zvieratá a ľudí. Vydanie opatrení bolo rešpektované a nedostatky boli odstránené. Zo zistených nedostatkov to boli: nesprávne odstránenie VŽP (ŠRM), neodstránenie VŽP, neodovzdanie VŽP oprávnenej osobe, neoznačenie priestorov, zlá hygiena priestorov skladovania, nezamedzenie vstupu zvierat, cudzích osôb, nevhodné skladovanie VŽP, nepredložené doklady, nedostatočne vyplnené doklady, neúplné vyplňovanie dokladov (OP), chýbajúce doklady, neoprávnené uvádzanie na trh, neregistrovaná činnosť, vykonávanie neschválenej činnosti, skrmovanie VŽP bez povolenia na výnimku, odber VŽP bez povolenia na výnimku, nevedenie evidencie.

Zvýšená jednotková suma za odvoz VŽP spôsobila v niektorých prípadoch zakopávanie uhynutých zvierat alebo ich vyvezenie a uloženie na pozemky v intraviláne obci alebo na polia a do lesa. V tejto súvislosti bolo nariadených 44 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a v 16 prípadoch boli uložené pokuty.

V roku 2021 bolo 80 podnetov s nakladaním s vedľajšími živočíšnymi odpadmi a 25 postúpení od iných organizácii v súvislosti so zisteniami nesúlady s nakladaním s vedľajšími živočíšnymi odpadmi.

5.2. Odber úradných vzoriek

Veterinárnymi inšpektormi RVPS bolo v zmysle VPO 2021 odobratých 247 úradných vzoriek na analýzy, ktorými sa overovalo dodržanie predpisov a bezpečnosť výrobkov uvádzaných na trh. V 7 prípadoch boli zistené nezhody a bolo nariadených 19 opatrení na ich nápravu.

Tabuľka 39 Výsledky odberu úradných vzoriek na úseku VŽP / odvodených produktov za rok 2021

cieľ vyšetrenia	plánovaný počet vzoriek	počet odobratých vzoriek	počet nevyhovujúcich vzoriek
Kontrola procesu spracovania - (spracovateľská metóda 1 +7)	14	14	0
Vaječné produkty, spracované škrupiny, krvné múčky, krvne deriváty - Salmonella a Enterobacteriaceae	0	0	0
Spracovaná živočíšna bielkovina (SŽB), hydrolyzované bielkoviny, oškvarky - Salmonella a Enterobacteriaceae	12	12	0

Kafilerický tuk 3, tukové deriváty - Salmonella a Enterobacteriaceae	6	6	0
VŽP zo spracovaného mlieka určené na priame kŕmenie (surová srvátka, biela voda, kal z odstrediviek a separátov, mledzivo, mlieko) - Salmonella a Enterobacteriaceae	24	23	3
Surové krmivo pre zvieratá, medziprodukt do krmív (chladené, mrazené) - Salmonella a Enterobacteriaceae	5	5	0
Spracované krmivo pre spoločenské zvieratá (salámy, tlačienky..), návnady a krmivo pre ryby - Salmonella a Enterobacteriaceae	6	5	0
Spracované krmivo (žuvačky, ochucovadlá, granule) Salmonella a Enterobacteriaceae	14	15	0
Konzervované krmivo pre spoločenské zvieratá (konzervy) - termostatová skúška, Salmonella a Enterobacteriaceae	1	1	0
Spracovaný hnoj, organické hnojivá (kompost,..), zúrodňujúce látky - Salmonella a E. coli	27	26	3
Rezíduá digescie a kompost - Salmonella a E.coli	20	20	0
Kafilerické tuky - zvyšné celkové nerozpustné nečistoty	7	7	0
Odpadové vody zo spracovateľských závodov	3	3	1
Kontrola účinnosti dezinfekcie	89	89	0
Kafilerický tuk 1,2/ MKM 1,2-GTH	6	6	0
Kafilerický tuk 3 / SŽB 3 -GTH	8	8	0
Organické hnojivá , zúrodňujúce látky (OF/SI) z MKM 2-GTH	1	1	0
Dioxíny - kafilerické tuky a tukové deriváty určené do krmív; SŽB -výroba	4	4	0
PCB - kafilerické tuky, tukové deriváty určené do krmív; SŽB - výroba	4	4	0
vedľajšie živočíšne produkty KAT 3 - napr. mäso, vyprázdnené črevá, tukové tkaniva na spracovanie do krmív pre zvieratá	0	0	0
vedľajšie živočíšne produkty KAT 3 - krv	0	0	0
Spolu	251	247	7

6. Rezíduá veterinárnych liekov a kontaminantov, monitoringy rezíduí

Všetky úradné kontroly zamerané na monitorovanie určitých látok a ich rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu sú riadené a vykonávané v súlade s platnou legislatívou.

Kontrola rezíduí veterinárnych liekov, zakázaných látok a kontaminantov v živých zvieratách, v produktoch živočíšneho pôvodu, v krmivách a napájacej vode prebiehala aj v roku 2021 prostredníctvom týchto plánov a monitoringov:

Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike (ďalej len „NPKR“);
Monitoring poľovnej zveri a rýb (ďalej len „MPZ“);
Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku (ďalej len „RHK“);

6.1. Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike

V NPKR sa sleduje škála veterinárnych liekov a látok, ktoré sú najčastejšie používané v Slovenskej republike a v členských štátoch EÚ a taktiež škála tých veterinárnych liekov a látok, ktorých reziduá boli zistené v predchádzajúcom roku. Taktiež sú sledované reziduá tých veterinárnych liekov, ktoré určí EK. V rámci NPKR sa taktiež sledujú substancie, ktoré vyvolali v predchádzajúcom období kauzy.

Kontrola rezíduí v rámci NPKR sa vo všeobecnosti zameriava na :

- a/ detekciu a kontrolu vzoriek biologických materiálov zo zvierat produkujúcich potraviny, produktov živočíšneho pôvodu a krmív na látky s anabolickým účinkom a nepovolené látky, ktoré patria do skupiny A;
- b/ detekciu a kontrolu, či predmetné vzorky biologických materiálov zvierat produkujúcich potraviny, vzorky produktov živočíšneho pôvodu a krmív neprekračujú povolené maximálne reziduálne limity.

Rozdelenie sledovaných látok je nasledujúce:

Skupina A

Látky s anabolickým účinkom a nepovolené látky

1. stilbény, deriváty stilbénov, ich soli a estery;
2. antityreoidné látky;
3. steroidy;
4. laktóny kyseliny rezorcylovej vrátane zeranolu;
5. beta–agonisti;
6. látky uvedené v osobitnom predpise (Nariadenie Komisie (EU) č. 37/2010 o farmakologicky účinných látkach a ich klasifikácií, pokiaľ ide o maximálne limity rezíduí v potravinách živočíšneho pôvodu, v znení doplnkov a zmien).

Skupina B

Veterinárne lieky, látky, ktoré môžu byť použité na veterinárne účely a kontaminanty

1. Antibakteriálne látky vrátane sulfónamidov a chinolínov;
2. Iné veterinárne lieky
 - a) antihelmintiká,
 - b) antikokcidiká,
 - c) karbamáty a pyretroidy,
 - d) sedatíva,
 - e) nesteroidné protizápalové lieky (NPL),
 - f) ostatné farmakologicky aktívne látky;
3. Ostatné látky a kontaminanty prostredia
 - a) organochlórové zlúčeniny vrátane PCB,
 - b) organofosfáty,
 - c) chemické prvky,
 - d) mykotoxíny,

- e) farbivá,
- f) iné.

Zachytenie rezíduí antibiotík a následne zabránenie ich prieniku do potravinového reťazca je dôležité za účelom prevencie vzniku antibakteriálnej rezistencie. Ďalším cieľom a dosiahnuteľným výsledkom z monitoringu rezíduí antibiotík je odhaliť prípadné nežiaduce účinky nielen antibiotík, ale aj iných liekov patriacich do skupiny napríklad antihelmintík a to v tých prípadoch, ak je dodržaná ochranná lehota podľa písomnej informácie pre používateľov a rezíduá antibiotík či antihelmintík sú napriek tomu zistené v hodnotách prekračujúcich maximálny reziduálny limit. Veľmi dôležitým faktorom je sledovanie rezíduí antibiotík a antihelmintík nameraných pod maximálny reziduálny limit, kde je dôležité zisťovať príčiny výskytu hodnôt pod MRL v rámci úradných kontrol. Ďalším cieľom pri výkone monitoringu je zistiť, či zvieratá v daných chovoch hospodárskych zvierat, kde boli zistené rezíduá, sú rezistentné na predmetné antibiotiká. Zistenie rezíduí kontaminantov môže taktiež odhaliť prípadné oblasti s environmentálnou záťažou. Rezíduá z environmentálnej záťaže zisťované u zvierat a v produktoch živočíšneho pôvodu sa v poslednom období dostávajú do popredia a poukazujú na nevyhnutné riešenie environmentálnych záťaží. Taktiež sa sledujú rezíduá zakázaných látok, alebo hormonálnych látok, za účelom odhalenia nelegálneho ošetrovania zvierat a následne s prepojením a odhalením nelegálneho dovozu liekov na územie Slovenska. V rámci NPKR bol v roku 2021 naplánovaný počet cielených vzoriek od živých zvierat a z produktov živočíšneho pôvodu na analýzy v počte 2 872, pričom celkovo bolo odobratých 2 869 vzoriek. Na základe analýzy rizika boli 3 vzorky odobraté navyše plánu, ale päť plánovaných vzoriek koní nebolo odobratých, pretože sa kone na bitúnku v roku 2021 nezabíjali. Z tých 3 vzoriek odobratých navyše plánu bola 1 vzorka surového kravského mlieka, 1 vzorka kráľika, 1 vzorka do hovädzieho dobytku. V roku 2021 bolo odobratých 14 suspektných vzoriek.

Výsledky z Národného plánu kontroly rezíduí za rok 2021

- *Hovädzí dobytok*

Odobratých a analyzovaných bolo 303 vzoriek. Jedna vzorka bola vyhodnotená ako nevyhovujúca pre prekročenie maximálnej hodnoty obsahu kadmia. Vzorka bola odobratá na bitúnku a v rámci došetrovania bol prípad postúpený na prešetrovanie RVPS, v ktorej pôsobnosti sa nachádza farma, z ktorej pochádzalo zviera. Vzhľadom na to, že kadmium patrí do skupiny kontaminantov, predpokladaný zdroj rezíduí je v prostredí, kde sa zvieratá pasú. Dodatočnou úradnou kontrolou nebola dokázaná úmyselná kontaminácia kadmiumom. Odobratá bola jedna suspektná vzorka, ktorej výsledok bol vyhovujúci.

- *Ošípané*

Od ošípaných bolo odobratých 379 vzoriek. Všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

- *Ovce, kozy*

Od oviec a kôz bolo odobratých 123 vzoriek. Všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

- *Kone*

V roku 2021 bol naplánovaný odober 5 vzoriek od koní, avšak tie vzorky neboli odobraté, nakoľko sa kone na bitúnku v roku 2021 nezabíjali.

- *Hydina*

Od hydiny bolo odobratých 605 vzoriek. Jedna vzorka bola vyhodnotená ako nevyhovujúca pre prítomnosť dimetridazolu. Pri šetrení nevyhovujúceho nálezu bola vykonaná dodatočná úradná kontrola na farme. Inšpektor RVPS Košice mesto vykonal úradnú veterinárnu kontrolu Hydiny sprevádzali doklady IPR. Pri kontrole dokladov IPR bolo zistené podávanie prípravkov:

Spektron, Amoxygal, CevaGumbo, Narazin, Nikarbazin, Salinomycinát sodný. U všetkých boli dodržané ochranné lehoty. Odobraté boli 3 suspektné vzorky, ktorých výsledok bol vyhovujúci. Chovateľovi boli príslušnou RVPS nariadené opatrenia, týkajúce sa nahlásenia naskladnenia turnusu hydiny za účelom odobratia suspektných vzoriek z hydiny. Taktiež boli nariadené opatrenia na odber suspektných vzoriek krmív a vody. Prípád je naďalej v riešení.

- *Ryby*

Odobratých bolo 148 vzoriek rýb. Jedna vzorka bola vyhodnotená ako nevyhovujúca pre prítomnosť rezíduí - sumu malachitovej a leukomalachitovej zelenej. Inšpektor RVPS vykonal dodatočnú úradnú kontrolu počas ktorej nebola preukázaná prítomnosť a používanie farbív alebo iných zakázaných látok. RVPS nariadila opatrenie. Predmetná farma je zaradená do plánu odberu vzoriek aj na rok 2022. Prípád je naďalej v šetrení.

- *Surové kravské a ovčie mlieko*

Odobratých bolo 363 vzoriek surového kravského mlieka a 138 vzoriek surového ovčieho mlieka. Všetky vzorky mlieka boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

- *Vajcia*

Odobratých bolo 219 vzoriek vajec z fariem a z triediarní. Jedna vzorka bola vyhodnotená ako nevyhovujúca pre prekročenie maximálnej hladiny sumy DDT. Nameraná hodnota bola 0,203 mg/kg pričom limit je 0,05 mg/kg. Inšpektorka RVPS vykonala dodatočnú úradnú kontrolu počas ktorej sa nepreukázala úmyselná kontaminácia DDT. RVPS vydala opatrenia 1. Zákaz predaja hydínových vajec až do prijatia negatívneho výsledku vyšetrenia. 2. Vhodným spôsobom informovať spotrebiteľov o nevhodnosti konzumácie vajec. 3. Stiahnuť z predaja všetky hydínové vajcia. Počas dodatočnej úradnej kontroly bol vykonaný odber suspektnej vzorky vajec, ktorej výsledok vyšetrenia bol opäť nevyhovujúci. Odobraté boli ďalšie 3 suspektné vzorky, jedna zo svalu hydiny, jedna vzorka krmiva a jedna vzorka vody, ktorých výsledky boli vyhovujúce. Chovateľovi/producentovi bola v správnom konaní uložená pokuta 500 eur. Dňa 17.08.2021 bolo na RVPS doručené ohlásenie o skončení činnosti na dotknutú registrovanú prevádzku.

- *Farmová zver*

Odobratých bolo 100 vzoriek farmovej zveri. Jedna vzorka bola vyhodnotená ako nevyhovujúca pre prekročenie maximálnej povolenej hodnoty sumy DDT. Nameraná hodnota bola 0,16 mg/kg pričom limit je 0,05 mg/kg. Inšpektor RVPS oznámil poľovnému združeniu výsledky vyšetrenia s odporúčaním, aby mäso a produkty vyrobené z mäsa vyšetreného diviaka nekonzumovali. Odobratá bola jedna suspektná vzorka, ktorej výsledok bol vyhovujúci.

- *Divina*

Odobratých bolo 120 vzoriek diviny. Tri vzorky boli vyhodnotené ako nevyhovujúce. Jedna pre prekročenie maximálnej hodnoty obsahu ortuti. Nameraná hodnota bola 0,07 mg/kg pričom limit je 0,04 mg/kg. Odobratá bola aj suspektná vzorka, ktorej výsledok bol opäť nevyhovujúci. O výsledkoch vyšetrení boli informovaní členovia poľovného združenia aj verejnosť. Lokalita z ktorej bola vzorka odobratá bude aj naďalej monitorovaná v rámci NPKR.

Ďalšia vzorka nevyhovela pre prekročenie najvyššieho prípustného množstva olova vo vzorke. Následne po prijatí nevyhovujúceho výsledku vyšetrenia bola odobratá suspektná vzorka, ktorej výsledok bol vyhovujúci. Pravdepodobne išlo o odber vzorky z blízkosti strelnej rany.

Tretia vzorka bola vyhodnotená ako nevyhovujúca pre prekročenie najvyššieho prípustného množstva olova v svalovine diviaka. Inšpektorka RVPS vykonala šetrenie a nariadila poľovnému združeniu vykonať opakovaný odber porovnateľnej vzorky v poľovnom revíri, informovať dotknuté osoby o nadlimitnom náleze olova vo vzorke diviacej zveri a poučiť ich o správnom odbere vzorky na ťažké kovy – nie z okolia miesta strelnej rany.

V jednej vzorke diviačej zveri bola nameraná Suma PCB 238 ng/g tuku – analyzovaná vzorka nie je hodnotená, nakoľko súčasná platná legislatíva neobsahuje hygienický limit. Poľovnému združeniu bolo zaslané oznámenie o výsledku vyšetrenia a odporúčanie nekonzumovať produkty živočíšneho pôvodu – diviak, u ktorých bola nameraná vysoká hodnota sumy PCB. V tomto prípade bolo odobratá aj suspektná vzorka, v ktorej bola stanovená suma PCB 394,21ng/g tuku. Diviak bol ulovený v oblasti s dlhotrvajúcou environmentálnou záťažou a ekologickým problémom Zemplína. ŠVPS SR monitoruje situáciu výskytu kontaminantov (ťažké kovy, PCB, pesticídy a dioxíny) u voľne žijúcej zveri a rýb v zemplínskej oblasti s ekologickou záťažou už od roku 1995. O dlhotrvajúcej environmentálnej záťaži a ekologickom probléme oblasti Zemplína svedčí aj kontaminácia rieky Laborec a vodnej nádrže Zemplínska šírava. Cielené analýzy zamerané na zistenie hodnôt PCB vo vzorkách rýb ulovených na Zemplínskej šírave od roku 2002 poukazujú na významné, v niektorých vzorkách až niekoľkonásobné, prekročenie hygienických limitov PCB takmer vo všetkých vyšetovaných vzorkách.

- *Med*

V roku 2021 bolo odobratých 240 vzoriek medu. Jedna vzorka bola vyhodnotená ako nevyhovujúca. Vzorka medu nevyhovela pre prekročenie maximálnej hladiny acetamipridu. Nameraná hodnota acetamipridu bola 0,42 mg/kg pričom maximálny limit podľa Nariadenia EP a Rady č.396/2005 je 0,05 mg/kg. Počas dodatočnej úradnej kontroly bolo zistené, že chovateľ vyprodukoval 20 kg medu a v čase dodatočnej úradnej kontroly bol všetok med spotrebovaný. V knihe veterinárnych úkonov boli zaznamenané úkony - dezinfekcia, použitie Gabonu PF 90 a Avartinu B 90. Chovateľovi bolo nariadené odobrať porovnateľnú vzorku medu v roku 2022 z prvej znášky s cieľovým zameraním vyšetrenia B2c karbamáty a pyretroidy v termíne máj-jún 2022. Suspektná vzorka ešte odobratá nebola.

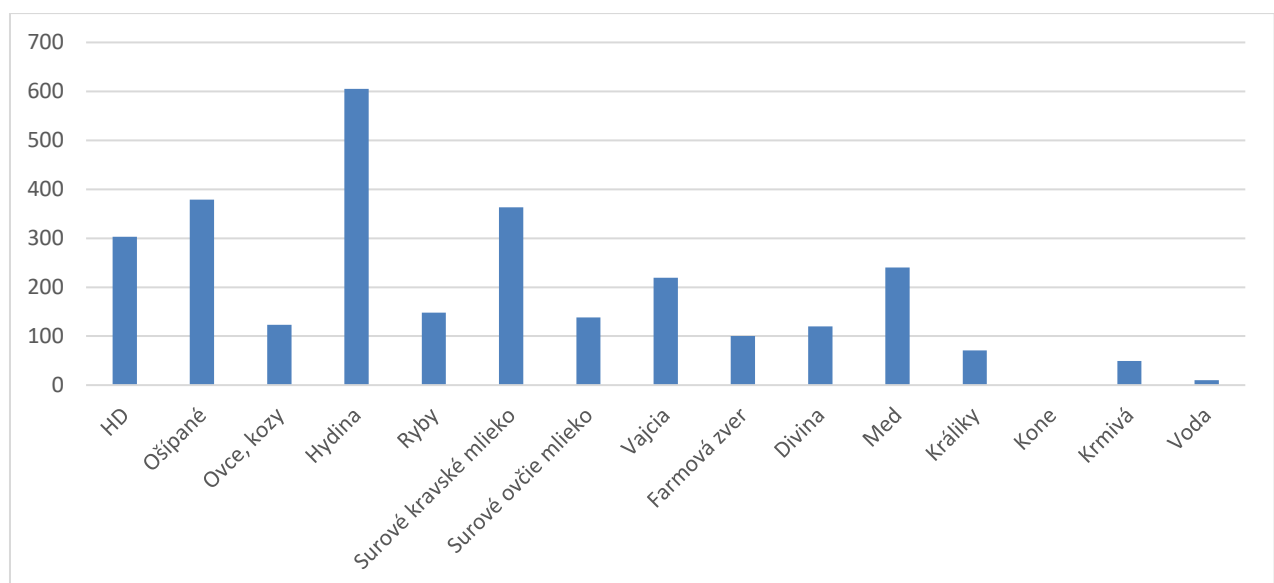
- *Králiky*

Zo 72 odobratých vzoriek všetky boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

- *Krmivo a napájacia voda*

Bolo odobratých 49 vzoriek krmiva a 10 vzoriek vody, všetky boli vyhodnotené ako vyhovujúce. Výsledky kontroly rezíduí v rámci NPKR za rok 2021 sú uvedené v tabuľke č. 40.

Graf 21 Počet odobratých a analyzovaných vzoriek v rámci NPKR v roku 2021

Tabuľka 40 Výsledky kontroly rezíduí v rámci NPKR za rok 2021: CIELENÉ VZORKY

Skupina látok	HD				Ošípané				Ovce/kozy				Kone		Hydina				Ryby		Mlieko		Vajcia		Králiky		Farmová zver				Divá zver		Med		Krmivá a napájacia voda	
	Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok	
	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV		
Suma A+B	66	0	237	1	56	0	323	0	14	0	109	0	0	0	90	1	515	0	148	1	501	0	219	1	72	0	100	1			110	4	240	1	59	0
Suma A	66	0	56	0	56	0	90	0	14	0	13	0	0	0	82	1	217	0	15	0	111	0	88	0	17	0	23	0			0		8	0	11	0
A1	4	0	6	0	6	0	6	0	2	0	1	0	0		9	0	11	0	1	0	0		0		2	0	0	0			0		0		0	
A2	4	0	6	0	8	0	6	0	2	0	1	0	0	0	9	0	11	0	0		0		0		3	0	1	0			0		0		0	
A3	10	0	10	0	12	0	22	0	1	0	2	0	0	0	8	0	25	0	2	0	0		0		2	0	1	0			0		0		0	
A4	6	0	6	0	10	0	8	0	2	0	1	0	0		9	0	22	0	0		0		0		2	0	1	0			0		0		0	
A5	6	0	8	0	10	0	6	0	1	0	1	0	0	0	12	0	62	0	0		0		0		2	0	10	0			0		0		6	0
A6	36	0	20	0	10	0	42	0	6	0	7	0	0	0	35	1	86	0	12	0	111	0	88	0	6	0	10	0			0		8	0	5	0
Suma B			181	1			233	0			96	0	0	0	8	0	298	0	133	1	390	0	131	0	55	0	77	1			110	4	232	1	48	0
Suma B1			103	0			145	0			38	0	0		4	0	133	0	36	0	227	0	50	0	18	0	26	0			0		80	0	2	0
Suma B2			44	0			52	0			38	0	0	0	2	0	95	0	5	0	80	0	30	0	27	0	30	0			0		46	1	14	0
B2a			5	0			10	0			8	0	0		2		32	0	5	0	60	0	0		12	0	11	0			0		0		0	
B2b			5	0			10	0			8	0	0		0		43	0	0		0		30	0	12	0	11	0			0		0		10	0
B2c			4	0			5	0			4	0	0		0		10	0	0		0		0		2		4	0			0		40	1	0	
B2d			10	0			15	0			4	0	0		0		0	0	0		0		0		0		0				0		0		0	
B2e			10	0			10	0			4	0	0	0	0		10	0	0		20	0	0		0	0	0	0			0		0		0	
B2f			10	0			2	0			10	0	0		0		0	0	0		0		0		0		0				0		6	0	4	0
B2e+B2f			0	0			0	0			0	0	0		0		0	0	0		0		0		1		4	0			0		0		0	
Suma B3			34	1			36	0			20	0	0		2	0	70	0	92	1	83	0	51	0	10	0	21	1			110	4	106	1	32	0
B3a			8	0			10	0			4	0			0		16	0	2	0	30	0	35	1	8	0	7	1			20	1	32	0	6	0
B3b			6	0			5	0			4	0			0		0	0	0	0	30	0	0		0		0				0		32	0	6	0
B3c			12	1			12	0			8	0			0		31	0	4	0	10	0	0		2		14	0			100	3	32	0	17	0
B3d			8	0			9	0			4	0			2	0	3	0	2	0	13	0	0		0						0		3	0	0	
B3e																	0	0	84	1			0		0						0					
B3f																	20	0					16								10	0				

6.2. Monitoring poľovnej zveri a rýb

Poľovná zver a ryby sa v Slovenskej republike monitorujú od roku 1995 v rámci Čiastkového monitorovacieho systému „Cudzorodé látky v potravinách a krmivách“. Cieľom tohto monitorovacieho systému je získať reálne údaje o kontaminácii surovín, potravín a krmív vo vzájomnej príčinnej súvislosti s kontamináciou životného prostredia SR na jednej strane a expozíciou obyvateľstva na strane druhej. Odbery vzoriek sa vykonávali v určených lokalitách s dôrazom na možnú environmentálnu záťaž následkom znečistenia životného prostredia. Pri nálezoch nevyhovujúcich platným maximálnym limitom bolo potrebné zvážiť vykonanie opatrení. Ak to okolnosti umožňovali došetrili sa príčiny, vydali sa pokyny a prijali sa opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

6.2.1 Monitoring zveri

Pre rok 2021 boli určené RVPS a lokality na odber úradných vzoriek na vykonanie monitoringu zveri v spolupráci s odborom pozemkovým a lesným príslušného okresného úradu a v spolupráci s poľovníckymi organizáciami.

• Prehľad sledovaných parametrov pri monitoringu zveri

Pri monitoringu zveri boli sledované v jednotlivých odobratých úradných vzorkách komodít nasledovné parametre:

- svalovina: chemické prvky (Hg, As, Pb, Cd, Ni), dioxíny,
- tuk: kongenéry PCB, (PCB 28, 52, 101,138, 153,180), chlórované pesticídy (HCH, DDT, HCB),
- krmivo: chemické prvky (Hg, As, Pb, Cd, Ni)

• Výsledky

V rámci monitoringu vysokej a čiernej zveri za rok 2021 bolo jednotlivými RVPS spolu odobratých 66 úradných vzoriek. Žiadna vzorka nebola posúdená ako nevyhovujúca

Tabuľka 41 Vyhodnotenie monitoringu zveri za rok 2021

RVPS	Plánovaný počet vzoriek spolu	Počet odobratých vzoriek				Počet nevyhovujúcich vzoriek spolu
		vysoká zver	čierna zver	krmivo	spolu	
Humenné	9	4	4	1	9	0
Lučenec	5	2	2	1	5	0
Michalovce	9	4	4	1	9	0
Nitra	5	2	2	1	5	0
Nové Zámky	5	2	2	1	5	0
Šaľa	5	2	2	1	5	0
Senec	5	2	2	1	5	0
Trenčín	5	2	2	1	5	0
Trebišov	9	4	4	1	9	0
Vranov nad Topľou	9	4	4	1	9	0
Spolu	66	28	28	10	66	0

6.2.2. Monitoring rýb

Pre rok 2021 boli určené RVPS a odberové miesta na vykonanie monitoringu rýb v spolupráci s rybárskymi organizáciami.

- **Prehľad sledovaných parametrov pri monitoringu rýb**

Pri monitoringu rýb boli vo svalovine sledované nasledovné parametre :

- chemické prvky - Hg, As, Pb, Cd, Ni, U₂₃₈,
- kongenéry PCB - PCB 28, 52, 101,138, 153,180,
- chlórované pesticídy - HCH, DDT, HCB,
- dioxíny.

- **Výsledky**

Z celkového počtu 24 odobratých a vyšetrených úradných vzoriek rýb boli 2 vzorky vyhodnotené ako nevyhovujúce pre prekročenú maximálnu hodnotu obsahu niektorých kontaminantov. Nevyhovujúce výsledky boli zistené u dravých druhov rýb.

Tabuľka 42 Vyhodnotenie monitoringu rýb za rok 2021

RVPS	Plánovaný počet vzoriek spolu	Počet odobratých vzoriek			Počet nevyhovujúcich vzoriek		
		dravé ryby	nedravé ryby	spolu	dravé ryby	nedravé ryby	spolu
Banská Bystrica	3	0	3	3	0	0	0
Košice-mesto	3	0	0	0	0	0	0
Košice-okolie	3	0	0	0	0	0	0
Michalovce	6	6	0	6	2	0	2
Nové Zámky	3	2	1	3	0	0	0
Spišská Nová Ves	3	3	0	3	0	0	0
Trebišov	3	2	1	3	0	0	0
Vranov nad Topľou	3	2	1	3	0	0	0
Žiar nad Hronom	3	1	2	3	0	0	0
Zvolen	3	0	0	0	0	0	0
Spolu	33	16	8	24	2	0	2

Tabuľka 43 Prehľad nevyhovujúcich vzoriek rýb za rok 2021

RVPS	Nevyhovujúca vzorka (druh ryby)	Miesto odberu	Kontaminant prekračujúci maximálnu povolenú hodnotu obsahu	Nameraná hodnota kontaminantu	Prípustná maximálna hodnota obsahu
Michalovce	Boleň dravý	ZŠ – výpustný kanál	Suma PCB Dioxíny	1 511,4 ng/g 40 pg/g	125 ng/g 6,5 pg/g
Michalovce	Jalec hlavatý	ZŠ – nápuštný kanál	Suma PCB	347,15 ng/g	125 ng/g

Za RVPS Michalovce zo šiestich odobratých vzoriek nevyhoveli dve vzorky platným limitom. Vzorky boli odobraté na Zemplínskej Šírave – výpustný a nápuštný kanál.

Nevyhovujúci nález bol spôsobený pravdepodobne staršou rozsiahlou environmentálnou záťažou v dôsledku kontaminácie toku rieky chemickým podnikom v minulosti vyrábajúcim PCB. RVPS Michalovce vydala v roku 2005 rozhodnutie, v ktorom po vyhodnotení možného závažného rizika pre zdravie ľudí a vzhľadom k dlhodobému výskytu nadmerného množstva PCB v rybách nariadila opatrenia pre miestny rybársky revír - spôsob lovu „chyť a pusť“, ktoré je v platnosti.

6.3. Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku

S ohľadom na stále pretrvávajúcu kontamináciu poľnohospodárskych a lesných pôd v SR antropogénnymi rádionuklidmi a potrebu kontroly možných vstupov ďalších rádionuklidov z potencionálnych zdrojov sa v roku 2021 pokračovalo v sledovaní vybraných komodít pochádzajúcich z poľnohospodárskej výroby, ako aj z lesného ekosystému.

Sledovanie vzoriek surového kravského mlieka (SKM) z mliekarní v rámci **monitorovacieho programu SKM/EÚ** bolo v súlade s požiadavkami Odporúčania Komisie (ES) č. 473/2000/ Euratom o aplikácii Článku č.36 Zmluvy Euratom na monitorovanie úrovne rádioaktivity v životnom prostredí pre odhad dávky ionizujúceho žiarenia na populáciu. V roku 2021 sa pokračovalo v dlhodobom sledovaní 5 mliekarenských podnikov, z ktorých jeden (Levice) bol vzorkovaný mesačne a ostatné štvrtročne. Bolo odobraných **28 vzoriek SKM zo zberných tankov** mliekarní, ktoré boli po skoncentrovaní merané so zvýšenou citlivosťou na požadovaný veľmi nízky detekčný limit pre rádionuklidy ^{137}Cs , ^{134}Cs a ^{90}Sr . Tieto izotopy sa v životnom prostredí vyskytujú len v dôsledku ľudskej činnosti.

ŠVPS SR v rámci programu „**Rádiohygienická kontrola** poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku“ (ďalej len „RHK“) sleduje nepretržite od roku 1987 výskyt najdôležitejších umelých a prírodných rádionuklidov vo významných poľnohospodárskych komoditách a vo vybraných produktoch pochádzajúcich z voľne žijúcej zveri a lesného ekosystému na Slovensku.

Komodity uvádzané v prehľade boli vzorkované z celého územia Slovenska. Po záchyťe nadlimitnej vzorky diviacej svaloviny v roku 2018 boli v roku 2019 až 2021 navýšené počty odberov tejto komodity v regiónoch, kde doterajšie výsledky indikovali možnosť výskytu koncentračných procesov v lesnom ekosystéme. Spolu bolo do analytického pracoviska v rámci RHK aj so vzorkami SKM zo sledovaných mliekarní zaslaných **353 úradných vzoriek**.

Všetky vzorky boli analyzované v Referenčnom laboratóriu environmentálnej rádioaktivity v Nitre, ktoré je súčasťou Veterinárneho a potravinového ústavu v Bratislave.

V súčasnej dobe je merateľná antropogénna kontaminácia územia Slovenska tvorená len dlhožijúcimi izotopmi ^{137}Cs ($T_{1/2} = 30,17$ roka) a ^{90}Sr ($T_{1/2} = 28,64$ roka). Kontaminanty pochádzajú z dvoch zdrojov: z dlhodobého globálneho spadajú po atmosférických testoch jadrových zbraní, ktoré prebiehali v 50. a 60. rokoch minulého storočia a najmä z havárie jadrového reaktora v Černobyle v roku 1986. Vzhľadom na skutočnosť, že aktivita týchto rádionuklidov poklesne na 1/1000 svojej pôvodnej hodnoty až o 300 rokov (^{137}Cs), resp. 286 rokov (^{90}Sr), je vhodné sledovať ich sekundárnu redistribúciu v životnom prostredí a kontrolovať možné cesty vstupu do organizmu človeka. Po chemickej stránke sa ^{137}Cs správa analogicky ako biogénny draslík a ^{90}Sr ako vápnik. Kritickými kompartmentmi v tele živočíchov sú svalová hmota (Cs) a kosti (Sr).

V roku 2021 nebola v žiadnej vzorke programu RHK na rozdiel od predchádzajúcich rokov presiahnutá limitná úroveň ^{137}Cs v potravinách, presahujúca najvyššiu povolenú hodnotu 600 Bq.kg⁻¹ [1].

Podobne ani v jednej vzorke RHK odobratej v roku 2021 nebola detegovaná prítomnosť izotopu ^{134}Cs , ktorý má kratšiu dobu rádioaktívnej polpremeny ($T_{1/2} = 2,06$ roka), ani ^{131}I (8,02 dňa). Výskyt týchto rádionuklidov by indikoval novú radiačnú udalosť s nekontrolovaným únikom štiepných prvkov.

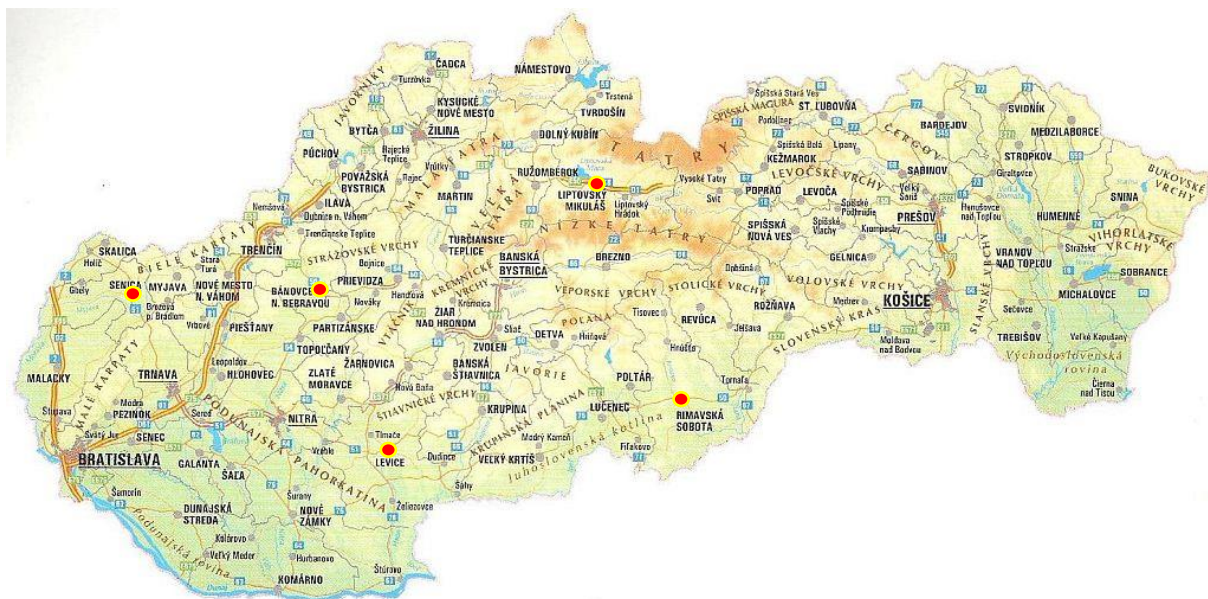
6.3.1. Monitoring surového kravského mlieka v programe SKM/EÚ

Bolo odobraných 28 vzoriek zo zberných tankov piatich dlhodobo sledovaných mliekarní (obr. 6). Jedna mliekareň (Levice) bola sledovaná s mesačnou periodicitou, ostatné (Bánovce nad Bebravou, Liptovský Mikuláš, Rimavská Sobota a Senica) štvrťročne. Vzorky boli analyzované po skoncentrovaní z 2,5 L mlieka a kvôli dosiahnutiu požadovanej citlivosti merania trvala akvizícia jedného spektra v nízkopozadovom laboratóriu 11 dní.

Výsledky analýz poskytujú reprezentatívne hodnoty pre charakterizáciu produkcie surového kravského mlieka na území Slovenska v roku 2021. Priemerná koncentrácia aktivity izotopu ^{137}Cs bola $0,023 \text{ Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$, oproti roku 2020 sa nezmenila. Najvyššia koncentrácia aktivity ^{137}Cs ($0,042 \pm 0,010$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$ bola zistená u dvoch vzoriek mlieka odobratých 7.4. a 7.12.2021 v tanku mliekarne v Leviciach. Vzorky pochádzali z rovnakej zvozej linky (PD Tehla, Žemberovce, Bátovce, Drženice). Ich hodnota nevybočila z pásma ($0,006$ až $0,088$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$, v ktorom by podľa štatistiky lognormálneho rozdelenia výsledkov analýz SKM v sledovaných mliekarňach malo ležať 95 % nameraných hodnôt. Spolu bolo v roku 2021 ovzorkovaných 9 103 hektolitrov mlieka v zberných tankoch uvedených mliekarenských podnikov, priemer na vzorku bol 325 hektolitrov na vzorku. Najvyššia nameraná koncentrácia aktivity ^{137}Cs v SKM bola v roku 2021 viac ako 1000-násobne nižšia ako priemerná koncentrácia aktivity prírodného rádionuklidu ^{40}K v analyzovaných vzorkách SKM ($48,7 \pm 2,7$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$. **Za súčasného rádioekologického stavu poľnohospodársky využívaných území Slovenska je vylúčené prekročenie najvyššej prípustnej úrovne kontaminácie mlieka rádiocéziom ($370 \text{ Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$) v súlade s Vykonávacím nariadením komisie (EÚ) 2020/1158 z 5. augusta 2020 o podmienkach ktorými sa riadi dovoz potravín a krmív pochádzajúcich z tretích krajín po havárii v jadrovej elektrárni v Černobyle, v znení neskorších zmien a doplnkov.**

V prípade druhého globálneho kontaminantu (stroncium-90) bola v tých istých vzorkách zo sledovaných mliekarní priemerná hodnota objemovej aktivity ^{90}Sr v SKM ($0,021 \pm 0,001$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$. Objemová aktivita ^{90}Sr v mlieku zo Slovenska sa dlhodobo pohybuje na hranici merateľnosti použitej metódy merania, ktorá však má dostatočnú citlivosť vzhľadom na hodnotu najvyššej povolenej koncentrácie aktivity ^{90}Sr v mlieku ($125 \text{ Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$) v súlade s Nariadením Rady (Euratom) 2016/52 z 15. januára 2016, ktorým sa stanovujú najvyššie prípustné hodnoty rádioaktívnej kontaminácie v potravinách a krmivách spôsobenej jadrovou haváriou alebo iným prípadom radiačného ohrozenia.

Obrázok 12 Rozloženie monitorovanej siete mliekarní v rámci európskeho monitorovacieho programu SKM

6.3.2. Rádiogygienická kontrola

Prehľad plánovaného počtu vzoriek podľa jednotlivých komodít odobratých v rámci RHK pre jednotlivé RVPS je uvedený v tabuľke č. 44:

Tabuľka 44

RVPS	Prehľad plánovaného počtu vzoriek v rámci RHK pre jednotlivé RVPS								
	Počet plánovaných odberov vzoriek v rámci RHK v roku 2021								
	Surové kravské mlieko	Surové ovčie mlieko	Bravčové mäso	Baranie a ovčie mäso	Med včelí	Jelenia a srnčia zver	Diviak	Huby	spolu
Banská Bystrica	1	2	1	1	1	1	3	1	11
Bardejov					1	1	3	1	6
Bratislava - mesto									0
Čadca	1	1		1	1	1	13	1	19
Dolný Kubín		1		1	1	1	13	1	18
Dunajská Streda	1		1		1	1	3		7
Galanta	1				1	1	3		6
Humenné					1	1	3	1	6
Komárno	1		1		1	1	3		7
Košice - okolie		1			1	1	3	1	7
Levice	1		1		1	1	3	1	8
Liptovský Mikuláš		1		1	1	1	13	1	18
Lučenec	1	1	1	1	1	1	3	1	10
Martin	1	1		1	1	1	8	1	14
Michalovce					1	1	3	1	6
N. Mesto n/Váhom					1	1	3	1	6
Nitra	1		1		1	1	3	1	8

Nové Zámky	1		1		1	1	3	1	8
Poprad		1		1	1	1	3	1	8
Prešov		1		1	1	1	3	1	8
Prievidza					1	1	3	1	6
Púchov		1	1	1	1	1	3	1	9
Rimavská Sobota	1	1		1	1	1	3	1	9
Rožňava	1	1		1	1	1	3	1	9
Senec	1		1		1	1	3	1	8
Senica			1		1	1	3	1	7
Spišská Nová Ves		1		1	1	1	3	1	8
Stará Ľubovňa					1	1	3	1	6
Svidník		1			1	1	3	1	7
Šaľa					1		1		2
Topoľčany					1	1	3	1	6
Trebišov	1				1	1	3		6
Trenčín	1				1	1	3	1	7
Trnava	3		1		1	1	3	1	10
Veľký Krtíš	1	1			1	1	3	1	8
Vranov nad Topľou	1				1	1	2		5
Zvolen		1		1	1	1	3	1	8
Žiar nad Hronom	1				1	1	10	2	15
Žilina		1			1	1	4	1	8
Spolu	21	18	11	13	38	37	154	33	325

Výsledky:

Bolo dodaných všetkých 325 plánovaných vzoriek podľa harmonogramu

- **Náhodná kontrola surového kravského mlieka z fariem: 21 vzoriek**

Kontrolné vzorky SKM odoberané z fariem (n=21) boli merané bez ich koncentrácie, s nižšou citlivosťou, s priemerom detekčného limitu ^{137}Cs ($0,081 \pm 0,015$) Bq.dm⁻³. Len v jednej vzorke (4,8%) bola zistená koncentrácia ^{137}Cs prevyšujúca pozadie detektora. Nameraná koncentrácia ^{137}Cs v mlieku ($0,066 \pm 0,038$) Bq.dm⁻³ mierne prevýšila maximálnu koncentráciu ($0,046 \pm 0,011$) Bq.dm⁻³ nájdenú v referenčnom súbore SKM/EÚ. Bolo to vo vzorke z farmy Trebelovce v okrese Lučenec.

Priemerná koncentrácia aktivity prírodného rádionuklidu ^{40}K ($47,5 \pm 6,7$) Bq.dm⁻³ sa v rámci štatistického rozptylu zhoduje s priemerom vo vzorkách SKM z mliekarenských tankov SKM ($48,7 \pm 2,7$) Bq.dm⁻³.

- **Surové ovčie mlieko: 18 vzoriek**

Kontrolné vzorky surového ovčieho mlieka z fariem boli merané rovnakou metódou ako pri SKM z fariem. Z 18 vzoriek len 2 vzorky (11,1%) mali koncentráciu ^{137}Cs nad detekčným limitom metódy, ktorého priemer bol ($0,092 \pm 0,017$) Bq.dm⁻³. Najvyššia hodnota koncentrácie ^{137}Cs ($0,130 \pm 0,04$) Bq.dm⁻³ bola vo vzorke z Muránskej Lehoty v okrese Revúca, rovnakú hodnotu ($0,130 \pm 0,05$) Bq.dm⁻³ mala aj vzorka z Dačovho Lomu v okrese Veľký Krtíš.

Priemerná koncentrácia aktivity prírodného rádionuklidu ^{40}K bola ($41,3 \pm 8,4$) Bq.dm⁻³.

- **Baranie a ovčie mäso: 13 vzoriek**

Najvyššia nameraná koncentrácia aktivity ^{137}Cs ($0,180 \pm 0,09$) Bq.kg⁻¹ bola nájdená vo vzorke pochádzajúcej z farmy Turček v okrese Sabinov. Len dve vzorky ovčieho alebo

baranieho mäsa prevyšovali detekčný limit metódy, ktorého priemerná hodnota bola $(0,174 \pm 0,044)\text{Bq.kg}^{-1}$. Priemerný obsah ^{40}K v svalovine bol $(84,4 \pm 20,2)\text{Bq.kg}^{-1}$.

- **Bravčové mäso: 11 vzoriek**

Všetky vzorky mali obsah ^{137}Cs pod detekčným limitom metódy, ktorého priemerná hodnota bola $(0,142 \pm 0,029)\text{Bq.kg}^{-1}$. Priemerný obsah prírodného rádionuklidu ^{40}K v mäse bol $(108,4 \pm 23,9)\text{Bq.kg}^{-1}$.

- **Jelenie mäso: 27 vzoriek**

Najvyššia hodnota koncentrácie aktivity ^{137}Cs $(2,10 \pm 0,26)\text{Bq.kg}^{-1}$ bola nameraná v 3-ročnom jeleňovi ulovenom v katastri Klokočov pri Turzovke v okrese Čadca, druhá najvyššia hodnota $(1,57 \pm 0,18)\text{Bq.kg}^{-1}$ bola zistená v svalovine 10-ročného jeleňa uloveného v katastri obce Čierny Balog v okrese Brezno. Priemer z lognormálneho rozdelenia nameraných hodnôt $0,142\text{Bq.kg}^{-1}$ ($N=11$) bol len tesne nad priemerným limitom detekcie ^{137}Cs $(0,136 \pm 0,097)\text{Bq.kg}^{-1}$. Priemerný obsah ^{40}K bol $(99,4 \pm 22,4)\text{Bq.kg}^{-1}$.

- **Srnčie a danielie mäso: 9 + 1 vzoriek**

Najvyššiu aktivitu ^{137}Cs v svalovine $(0,51 \pm 0,12)\text{Bq.kg}^{-1}$ mal srnec ulovený v katastri obce Zeleneč v okrese Trnava. Priemerný obsah ^{40}K bol $(100,1 \pm 18,8)\text{Bq.kg}^{-1}$.

- **Diviačie mäso: 157 vzoriek**

Plánovaný počet odberov v roku 2021 zahŕňal aj navýšenie v rámci cieleného monitoringu oblastí so sporadickým výskytom veľmi vysokých hodnôt kontaminácie diviakov rádionuklidom ^{137}Cs (RVPS Čadca, Liptovský Mikuláš, Dolný Kubín a Martin). Navýšenie počtu vzoriek oproti plánu bolo spôsobené schválením náhradných vzoriek za plánované vzorky húb.

Na rozdiel od predchádzajúcich rokov nebola v žiadnej zo vzoriek svaloviny zaslaných a analýzu nameraná hodnota koncentrácie aktivity ^{137}Cs prevyšujúca 600Bq.kg^{-1} . Najviac kontaminovanú svalovinu $(371,1 \pm 29,8)\text{Bq.kg}^{-1}$ ^{137}Cs mal 17 – mesačný lanštiak ulovený 1.5.2021 v katastri Klokočov (RVPS Čadca). Druhý najvyšší nález s aktivitou $(346,0 \pm 27,8)\text{Bq.kg}^{-1}$ ^{137}Cs mal 2-ročný diviak ulovený 5.7.2021 v katastri Vrútok (Martin).

V rozsahu aktivít 100 - 300 Bq.kg^{-1} bolo ďalších 7 nálezov, z nich po 3 z oblasti Turzovskej vrchoviny a okolia Tvrdošína a 1 zo Spišskej Novej Vsi (tab. 44).

Stredná hodnota koncentrácie ^{137}Cs v svalovine určená z lognormálneho rozdelenia súboru 157 vzoriek diviaka $(1,263\text{Bq.kg}^{-1})$ sa oproti minulému roku znovu zvýšila (+17,7%), a to aj napriek nižším zachyteným maximálnym hodnotám kontaminácie oproti predchádzajúcim rokom. Početnosť vzorkového súboru tvorí len niekoľko promile z celkového počtu ulovených diviakov na Slovensku počas roku 2021. Preto **vzhľadom na mozaikovú štruktúru kontaminácie lesných ekosystémov Slovenska izotopom ^{137}Cs a prebiehajúce koncentračné procesy v reťazci lesná pôda – huby - diviaky nie je možné vylúčiť sporadický výskyt úlovkov diviaka lesného s hmotnostnou aktivitou ^{137}Cs prevyšujúcou aj 1200Bq.kg^{-1} , a to najmä v období ich potravinovej núdze, čo potvrdzuje štatistická analýza výberového súboru.**

Priemerná hodnota ^{40}K v svalovine diviaka dosiahla $(98,3 \pm 26,3)\text{Bq.kg}^{-1}$.

- **Huby: 30 vzoriek**

Všetky udávané hodnoty koncentrácie aktivity rádionuklidov sa vzťahujú na vlhkú hmotnosť húb. Pre približný prepočet na sušinu možno použiť násobenie koeficientom $k = 10x$.

V roku 2021 bola najvyššia hodnota koncentrácie aktivity ^{137}Cs $(27,1 \pm 2,5)\text{Bq.kg}^{-1}$ nájdená vo vzorke z katastra Cerová (okres Senica). Hladinu 10Bq.kg^{-1} presiahlo ešte 7 vzoriek, a to z okresov Prievidza, Poltár, Kežmarok, Turčianske Teplice, Ružomberok, Krupina a Spišská Nová Ves. Stredná hodnota lognormálneho rozdelenia je $0,864\text{Bq.kg}^{-1}$..

Priemerná hodnota ^{40}K v plodniciach húb dosiahla $(112,5 \pm 61,9) \text{ Bq.kg}^{-1}$, maximálna $173,7 \text{ Bq.kg}^{-1}$ vlhkej hmotnosti.

- **Med včelí: 38 vzoriek**

Tri vzorky medu mali v tomto roku vyššiu koncentráciu aktivity ^{137}Cs , než bola najviac kontaminovaná vzorka z roku 2020. Pochádzali z exponovaných horských terénov s predpokladmi na erozívny prenos pôdnych častíc a roztokov do blízkosti sezónnych vodných recipientov. Najvyššia aktivita $(9,90 \pm 0,86) \text{ Bq.kg}^{-1}$ bola zistená v priemernej vzorke kvetového medu z Gerlachova (Poprad). Medovicový med z Klokočova pri Turzovke obsahoval $(5,52 \pm 0,46) \text{ Bq.kg}^{-1}$, kvetový med z Braväcova (Brezno) mal $(3,51 \pm 0,35) \text{ Bq.kg}^{-1}$. Pod detekčnú úroveň metódy s priemerom $(0,80 \pm 0,31) \text{ Bq.kg}^{-1}$ bolo 79% vzoriek. Stredná úroveň kontaminácie včelieho medu céziom-137 bola pod hranicou detekovateľnosti.

Priemerná aktivita ^{40}K v mede bola $25,9 \text{ Bq.kg}^{-1}$, maximálna $110,6 \text{ Bq.kg}^{-1}$.

Zhodnotenie rádiohygienickej kontroly za rok 2021

Možnými cestami prieniku ^{137}Cs do človeka sú produkty lesného ekosystému, kde dochádza k cyklickému udržiavaniu prístupných foriem rádioaktívnych izotopov cézia. Z nich je od havárie v Černobyľskej jadrovej elektrárni prítomný už len izotop ^{137}Cs . Ten sa rozličnými redistribučnými a koncentračnými mechanizmami dostáva najmä do svaloviny voľne žijúcich zvierat, plodov niektorých plytko koreniacich bobuľovitých rastlín (brusnica čučoriedková) ako aj plodníc mykoríznych húb (Mietelski a i., 2010; Kalač, 2012).

Z koncentračných mechanizmov, ktoré pre ^{137}Cs prichádzajú do úvahy, je najlepšie dokumentovaný jeho prienik do diviaka požieraním podzemných plodníc huby *Elaphomyces granulatus* (Srňka obyčajná). Táto huba veľmi účinne koncentruje rádiocéziu. V čase núdze ju diviaky vyhrabávajú z organickej vrstvy lesnej pôdy (Steiner a Fielitz, 2009). Napriek tomu, že táto huba nerastie na povrchu a pre človeka nie je jedlá, sú hlásené jej nálezy aj na Slovensku.

Počty vzoriek svaloviny diviakov, ulovených na celom území Slovenska, analyzovaných na obsah ^{137}Cs v rámci programu ŠVPS SR „Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku“ vzrástli od roku 2005 z 21 ks na 157 ks v roku 2021. **Získané výsledky z oblastí so zvýšenou hustotou vzorkovania a parametre lognormálneho rozdelenia celého súboru dát dovoľujú predpovedať sporadický výskyt úlovkov diviaka lesného s hmotnostnou aktivitou ^{137}Cs prevyšujúcou hygienický limit 600 Bq.kg^{-1} aj v iných oblastiach než je Turzovská vrchovina.**

Prehľad najvyšších nameraných hodnôt koncentrácie aktivity ^{137}Cs v svalovine diviakov v období rokov 2005 – 2021 je uvedený v tabuľke č. 44.

V súčasnej rádiologickej situácii na Slovensku nehrozia prieniky antropogénnych rádionuklidov do potravy z poľnohospodárskej výroby založenej na využívaní ornej pôdy.

Tabuľka 45 Najvyššie hodnoty koncentrácie aktivity ^{137}Cs v svalovine diviakov vo vzorkách programu RHK v období rokov 2005 - 2021

LRR#	Rok odberu	Lokalita	Okres	Koncentrácia aktivity ^{137}Cs (Bq.kg ⁻¹)		
35787	2018	Klokočov pri Turzovke	Čadca	1187,0	±	95,0
36022	2019	Klokočov pri Turzovke	Čadca	852,3	±	68,3
36379	2020	Klokočov pri Turzovke	Čadca	797,2	±	63,8
35988	2019	Klokočov pri Turzovke	Čadca	682,3	±	54,6
36341	2020	Medvedzie pri Tvrdošíne	Tvrdošín	648,0	±	51,9
36185	2019	Turček - Krahule	Turčianske Teplice	614,2	±	49,2
36063	2019	Klokočov pri Turzovke	Čadca	433,9	±	34,8
36030	2019	Oravská Lesná	Námestovo	375,0	±	30,1
36767	2021	Klokočov pri Turzovke	Čadca	371,1	±	29,8
33131	2011	Slovenský Grob	Pezinok	368,5	±	27,7
35638	2018	Beňuš	Brezno	355,0	±	28,4
36884	2021	Vrútky	Martin	346,0	±	27,8
33654	2012	Hronec	Brezno	306,8	±	32,0
34515	2014	Podsuchá	Ružomberok	286,6	±	21,6
30340	2004	Čremošné	Turč. Teplice	279,3	±	15,4
33767	2012	Horná Štubňa	Turč. Teplice	278,4	±	21,0
36827	2021	Suchá Hora	Tvrdošín	278,1	±	22,3
36843	2021	Klokočov pri Turzovke	Čadca	271,9	±	21,8
36424	2020	Korňa	Čadca	267,2	±	21,4
36349	2020	Klokočov pri Turzovke	Čadca	257,0	±	20,7
36423	2020	Klokočov pri Turzovke	Čadca	242,2	±	19,4
36412	2020	Korňa	Čadca	200,7	±	16,1
35840	2018	Tatranské Matliare	Poprad	188,6	±	15,2
36385	2020	Braväcovo	Brezno	185,1	±	14,9
36525	2020	Klokočov pri Turzovke	Čadca	172,3	±	13,9
36973	2021	Tvrdošín	Tvrdošín	169,0	±	13,7
35785	2018	Vysoká nad Kysucou	Čadca	159,4	±	12,9
36413	2020	Korňa	Čadca	155,2	±	12,5
36048	2019	Liptovské Sliače	Ružomberok	154,5	±	12,4
34727	2015	Braväcovo	Brezno	147,5	±	30,7
35786	2018	Nížne Ružbachy	Stará Ľubovňa	133,4	±	14,7
35356	2017	Liesek	Tvrdošín	130,8	±	10,7
37043	2021	Novoveská Huta	Spišská Nová Ves	129,5	±	10,4
34366	2014	Liptovská Teplička	Poprad	124,7	±	9,4
36821	2021	Olešná	Čadca	124,5	±	10,0
34367	2014	Hranovnica	Poprad	123,8	±	9,3

7. Veterinárna farmácia

ŠVPS SR vydáva každoročne Metodický pokyn – Štátny dozor na úseku veterinárnej farmácie pre aktuálny rok na základe výsledkov kontrol z predchádzajúceho roka a novej aktuálnej legislatívy, v ktorom sú zohľadnené aj aktuálne problémy štátneho veterinárneho farmaceutického dozoru.

RVPS vykonávali štátny farmaceutický dozor u veľkodistribútorov veterinárnych liekov, vo verejných lekárňach so sortimentom veterinárnych liekov, u súkromných veterinárnych lekárov a na farmách u vlastníkov alebo držiteľov (chovateľov) zvierat určených na produkciu potravín.

ÚŠKVBL vykonával farmaceutický dohľad a dozor u výrobcov veterinárnych liekov, u veľkodistribútorov veterinárnych liekov a u výrobcov medikovaných krmív.

Celkovo, na úseku veterinárnej farmácie v súlade s národnou legislatívou a legislatívou európskej únie bolo vykonaných 2 579 úradných kontrol s rôznym zameraním a 4 dodatočné úradné kontroly. Nižší počet úradných kontrol vykonaných RVPS na úseku veterinárnej farmácie v roku 2021 oproti plánovanému počtu kontrol vyplynul z pandemickej situácie COVID 19 a opatrení vyplývajúcich z jej priebehu i nedostatočnej personálnej kapacity a dlhodobej práceneschopnosti viacerých inšpektorov RVPS a následne nadmernej pracovnej vyťaženia ostatných inšpektorov.

Prehľad kontrol vykonaných RVPS a ÚŠKVBL v roku 2021 podľa jednotlivých typov subjektov podliehajúcich výkonu štátneho farmaceutického dozoru v zmysle platného metodického pokynu pre rok 2021 je uvedený v tabuľkách č. 43-47.

Na odstránenie zistených nedostatkov RVPS ukladali opatrenia dôsledného dodržiavania podmienok distribúcie, výdaja, uchovávaní a používania veterinárnych liekov a medikovaných krmív podľa platných právnych predpisov za účelom zabránenia výskytu rezíduí v surovinách a v produktoch živočíšneho pôvodu. RVPS následne kontrolovali plnenie uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a dodržanie nariadeného termínu ich splnenia. V roku 2021 RVPS správnym konaním udelili 4 pokuty v celkovej výške 850 €.

7.1. Úradné kontroly nad zaobchádzaním s veterinárnymi liekmi, prípravkami a pomôckami

7.1.1. Veľkodistribúcia veterinárnych liekov veterinárnych zdravotníckych pomôcok a veterinárnych prípravkov

V roku 2021 bolo na území SR evidovaných 49 veľkodistribučných miest veterinárnych liekov a veterinárnych prípravkov podliehajúcich veterinárnemu farmaceutickému dozoru. Inšpektori RVPS v roku 2021 vykonali 11 úradných kontrol. Pri úradných kontrolách neboli zistené nedostatky. ÚŠKVBL vykonal 18 kontrol, pri ktorých sa zistilo 44 nedostatkov týkajúcich sa správnej veľkodistribučnej praxe. Inšpektori ÚŠKVBL nariadili opatrenia na bezodkladné odstránenie zistených nedostatkov.

7.1.2. Verejné lekárne, vrátane ich pobočiek, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky

V roku 2021 bolo podľa podkladov RVPS evidovaných 1 721 verejných lekární, vrátane ich pobočiek, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky podliehajúcich veterinárnemu farmaceutickému dozoru. Jednotlivé RVPS vykonali v roku 2021 v 193 lekárňach 193 úradných kontrol. Pri úradných kontrolách bolo zistených 10 nedostatkov, keď 5 x verejná lekáreň vydala veterinárny liek viazaný na veterinárny lekársky predpis bez veterinárneho lekárskeho

predpisu a 5 x neboli pri výdaji veterinárnych liekov určených pre potravinové zvieratá zaznamenané všetky údaje v súlade s § 124 ods. 5 zákona č. 362/2011 Z. z.

7.1.3. Súkromní veterinárni lekári

V roku 2021 pracovalo v SR 856 súkromných veterinárnych lekárov podliehajúcich veterinárnemu farmaceutickému dozoru. RVPS v uplynulom roku vykonali u 208 SVL spolu 208 úradných kontrol.

Pri úradných kontrolách bolo zistených 12 nedostatkov, a to 5 x ošetrojúci veterinárny lekár v Knihe veterinárnych úkonov neuviedol všetky požadované údaje použitých veterinárnych liekov na farme, 5 x ošetrojúci veterinárny lekár nenahlásil spotrebu veterinárnych liekov u potravinových zvierat v zmysle § 104 ods. 2 zákona č. 362/2011 Z. z., 1 x ošetrojúci veterinárny lekár nezaznamenal poverenie chovateľa podaním veterinárneho lieku do Knihy veterinárnych úkonov v súlade s § 102 ods.13 zákona č. 362/2011 Z. z. a 1 x ošetrojúci veterinárny lekár na veterinárnom lekárskom predpise neuviedol všetky údaje podľa § 122 ods. 4 zákona č. 362/2011 Z. z. RVPS za zistené nedostatky udelila 1 pokutu v celkovej výške 150 €.

7.1.4. Kontroly u chovateľov

- **Chovatelia hovädzieho dobytku**

Počas 401 úradných kontrol vykonaných v roku 2021 boli zistené 2 nedostatky a vykonaná 1 dodatočná úradná kontrola, keď u chovateľov HD bolo úradnou kontrolou zistené 1 x porušenie § 102 ods. 7 zákona č. 362/2011 Z. z. a 1 x neoprávnené uchovávanie veterinárnych liekov na farme potravinových zvierat v rozpore so zákonom č. 362/2011 Z. z. RVPS udelila jednému chovateľovi HD správnym konaním pokutu vo výške 400 € a u druhého chovateľa HD priestupkovým konaním pokutu 100 €.

- **Chovatelia ošípaných**

Pri 172 úradných kontrolách vykonaných v roku 2021 bol zistený 1 nedostatok a vykonaná 1 dodatočná úradná kontrola, keď chovateľ ošípaných neuviedol Register chovateľa.

- **Chovatelia oviec**

Pri 176 úradných kontrolách vykonaných v roku 2021 neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia kôz**

Pri 47 úradných kontrolách vykonaných v roku 2021 neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia hydiny**

Pri 160 úradných kontrolách vykonaných v roku 2021 neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia rýb**

Pri 87 úradných kontrolách vykonaných v roku 2021 neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia včiel**

Pri 117 úradných kontrolách vykonaných v roku 2021 boli zistené 2 nedostatky a vykonané 2 dodatočné úradné kontroly, keď 2 chovatelia včiel neoprávnené uchovávali veterinárne lieky v rozpore so zákonom č. 362/2011 Z. z.

- **Chovatelia ostatných zvierat**

Pri 57 úradných kontrolách vykonaných v roku 2021 neboli zistené nedostatky.

7.1.5. Výrobcovia medikovaných krmív

Inšpektori ÚŠKVBL v roku 2021 nevykonali kontrolu výrobcu medikovaných krmív.

7.1.6. Výroba veterinárnych liekov

V súlade s platným zákonom podlieha štátny dozor na uvedenom úseku výlučne ÚŠKVBL, ktorý v roku 2021 vykonal 5 kontrol. Pri kontrolách ÚŠKVBL zistil 34 nedostatkov, ktoré sa týkali správnej výrobných praxe.

7.1.7. Vstupná inšpekcia pre povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami

V roku 2021 ÚŠKVBL vykonal 10 vstupných inšpekcií u fyzických a právnických osôb žiadajúcich o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami, pričom zistil 4 nedostatky týkajúce sa požiadaviek na uchovávanie omamných a psychotropných látok a požiadaviek podľa zákona 139/1998 Z. z.

7.1.8. Iné úradné kontroly

V roku 2021 RVPS vykonala na podnet 1 úradnú kontrolu internetového predaja veterinárnych liekov, pričom zistila neoprávnený predaj neregistrovaného veterinárneho lieku fyzickou osobou v rozpore s § 22 ods. 2 písm. a) zákona č. 362/2011 Z. z., ktorej správnym konaním udelila pokutu vo výške 200 €.

7.2. Úradné kontroly nad dodržiavaním zákazu používania niektorých látok

V roku 2021 bolo vykonaných 322 veterinárnych kontrol o zákaze používania niektorých látok s hormonálnym alebo tyreostatickým účinkom a beta - agonistických látok v chove hospodárskych zvierat podľa nariadenia č. 609/2008 Z. z., pričom ani v jednom prípade nebolo zistené porušenie príslušného nariadenia.

Tabuľka 46 Prehľad vykonaných kontrol nad dodržiavaním nariadenia vlády č. 609/2008 Z. z. podľa krajov

Kraj	Počet vykonaných kontrol
Bratislava	8
Trnava	37
Nitra	41
Trenčín	26
Žilina	33
Banská Bystrica	39
Prešov	81
Košice	57
SR spolu	322

7.3. Úradné kontroly používania biocídnych látok

V roku 2021 bolo vykonaných 305 veterinárnych kontrol používania biocídnych látok v chove hospodárskych zvierat podľa zákona č. 319/2013 Z. z., pričom nebolo zistené porušenie príslušného zákona.

7.4. Úradné kontroly na zaobchádzanie s veterinárnymi prípravkami a pomôckami

V roku 2021 RVPS vykonali 278 veterinárnych kontrol zaobchádzania s veterinárnymi prípravkami a veterinárnymi technickými pomôckami vo verejných lekárnach, u súkromných veterinárnych lekárov a v špecializovaných predajniach potrieb pre spoločenské zvieratá, pričom neboli zistené nedostatky (tabuľka č. 49).

ÚŠKVBL v roku 2021 vykonal 11 kontrol zaobchádzania s veterinárnymi prípravkami a veterinárnymi technickými pomôckami u distribútorov veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok, pričom sa zistilo 16 nedostatkov, ktoré sa týkali správnej výrobnéj a distribučnej praxe.

Inšpektori ÚŠKVBL v roku 2021 nevykonali kontrolu výrobcu veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok.

Tabuľka 47 Vyhodnotenie kontrol vykonaných ŠVPS a RVPS na úseku veterinárnej farmácie

Kontrolovaný subjekt	Počet subjektov v SR (CEHZ)	Počet subjektov podliehajúcich farmaceutickejmu dozoru	Počet subjektov, u ktorých boli vykonané kontroly	Počet vykonaných kontrol	Počet vykonaných následných kontrol
Veľkodistribútori veterinárnych liekov	49	49	11	11	0
Verejné lekárne/pobočka verejnej lekárne s výdajom a predajom veterinárnych liekov	1939	1721	193	193	0
Súkromní veterinárni lekári (SVL)	906	856	208	208	0
Vlastníci, držitelia zvierat (prvovýrobcovia) - Hovädzí dobytok	9 225	3 611	401	401	1
Vlastníci, držitelia zvierat (prvovýrobcovia) - Ošípané	3 809	1 265	172	172	1
Vlastníci, držitelia zvierat (prvovýrobcovia) - Ovce	4 643	1722	176	176	0
Vlastníci, držitelia zvierat (prvovýrobcovia) - Kozy	1 984	598	47	47	0
Vlastníci, držitelia zvierat (prvovýrobcovia) - Hydina	501	324	160	160	0
Vlastníci, držitelia zvierat (prvovýrobcovia) - Ryby	161	143	87	87	0
Vlastníci, držitelia zvierat (prvovýrobcovia medu) - Včely	15 239	3 794	117	117	2
Vlastníci, držitelia zvierat (prvovýrobcovia) - Ostatné	259	156	57	57	0

Tabuľka 48 Vyhodnotenie kontrol vykonaných ÚŠKVBL na úseku veterinárnej farmácie v roku 2021

Kontrolovaný subjekt	Počet subjektov, u ktorých boli vykonané kontroly	Počet zistených nedostatkov	Počet opatrení na odstránenie zistených nedostatkov
Výrobcovia veterinárnych liekov	5	34	34
Veľkodistribútori veterinárnych liekov	18	44	44
Výrobcovia medikovaných krmív	0	0	0

Vstupné inšpekcie u fyzických a právnických osôb žiadajúcich o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami	10	4	4
---	----	---	---

Tabuľka 49 Vyhodnotenie kontrol zaobchádzania s veterinárnymi prípravkami a veterinárnymi technickými pomôckami vykonaných RVPS v roku 2021

Kontrolovaný subjekt	Počet subjektov, u ktorých boli vykonané kontroly	Počet zistených nedostatkov	Počet opatrení na odstránenie zistených nedostatkov
Verejné lekárne / pobočky verejnej lekárne s vydajom a predajom, veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok	107	0	0
Súkromní veterinárni lekári	115	0	0
Špecializované predajne potrieb pre spoločenské zvieratá	56	0	0

Tabuľka 50 Vyhodnotenie kontrol vykonaných ÚŠKVBL na úseku Výrobcovia a distribútori veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok v roku 2021

Kontrolovaný subjekt	Počet subjektov, u ktorých boli vykonané kontroly	Počet zistených nedostatkov	Počet opatrení na odstránenie zistených nedostatkov
Výrobcovia veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok	0	0	0
Distribútori veterinárnych prípravkov a veterinárnych technických pomôcok	11	16	16

8. Hraničná veterinárna kontrola, veterinárna certifikácia a kontroly pri výmenách, dovozoch a vývozochoch.

8.1. Hraničná veterinárna kontrola - Dovoz a tranzit zvierat, násadových vajec, zárodočných produktov a produktov živočíšneho pôvodu, vybraných produktov rastlinného pôvodu pochádzajúcich z tretích krajín

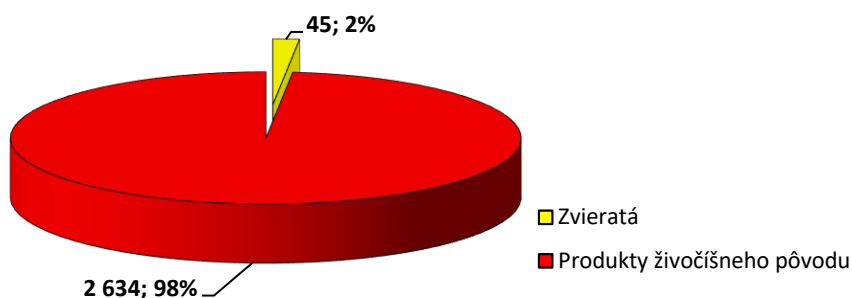
Živé zvieratá a produkty živočíšneho pôvodu môžu vstupovať do EU prostredníctvom HKS na základe striktne harmonizovaných dovozných podmienok. Pri vstupe inšpektor HKS musí vykonať povinné kontroly zahŕňajúce dokumentárnu, identifikačnú a fyzickú kontrolu s cieľom overenia, že výrobky sú v súlade s ich osvedčením a spĺňajú dovozné podmienky.

Fyzické kontroly sú požadované vždy v prípade živých zvierat. V prípade produktov živočíšneho pôvodu sa uplatňuje redukcia fyzických kontrol, ktorej súčasťou môže byť aj odber laboratórných vzoriek.

Ak zásielka uspokojujúco prešla týmito kontrolami je vystavený jednotný vstupný zdravotný doklad (CHED) ktorý povoľuje výrobky uvoľniť do voľného obehu. Na tejto úrovni je blízka spolupráca medzi veterinárnymi a colnými autoritami, ktoré neumožnia uvoľnenie zvierat a produktov živočíšneho pôvodu pokiaľ CHED nie je vystavené a podpísané veterinárnym inšpektorom.

Celkovo bolo do Slovenskej republiky za rok 2021 dovezených z tretích krajín 2 634 zásielok produktov živočíšneho pôvodu a 45 zásielok zvierat. Spolu **2 679 zásielok**.

Graf 22 Celkový počet zásielok dovezených do SR z tretích krajín

Tabuľka 51 Dovozy zvierat a zárodočných produktov do SR z tretích krajín rok 2021

Spolu 45 zásielok	Množstvo zásielky	Krajina
Kone	60 ks	Argentína, Írsko, Japonsko, Saudská Arábia Spojené arabské emiráty, Spojené kráľovstvo, Srbsko, Ukrajina
Spoločenské zvieratá	195 ks	Bielorusko, Čína, Južná Afrika, Ruská federácia, Singapur, Spojené štáty americké
Ostatné cicavce	82 ks	Ruská federácia, Spojené štáty americké
Živá Hydina	259 866 ks	Spojené kráľovstvo
Dravé vtáky	22 ks	Ruská federácia, Spojené arabské emiráty
Ostatné vtáky	1 ks	Singapur
Hmyz	107 ks	India, Nigéria, Spojené kráľovstvo
Sperma	18 zásielok	Kanada, Spojené kráľovstvo, Spojené štáty americké
Slimáky	1 752 004 ks	Spojené kráľovstvo, Ukrajina
Ryby	1 179 ks	Japonsko
Plazy	39 ks	Nigéria

Tabuľka 52 Dovozy živočíšnych produktov z tretích krajín do SR rok 2021

Spolu 2634 zásielok	Množstvo (kg)	Krajina
Mäso a jedlé droby z hydiny	22 863 466,51	Ukrajina
Ryby, rybie filé, ostatné rybie mäso	862 090,80	Argentína, Čína, Kazachstan, Kórejská republika, Ruská federácia, Senegal, Viet Nam
Mäso z hovädzích zvierat	252,20	Austrália, Japonsko

Mäso zo sviň	44 115,30	Írsko, Spojené kráľovstvo
Pečene, ikry a mliečie	341 340,50	Argentína, Bielorusko, Kazachstan, Ruská federácia, Turecko
Ustrice	22 006,70	Kórejská republika, Senegal, Ukrajina
Mliečne produkty	1 495,15	Ruská federácia, Spojené štáty americké, Ukrajina
Pripravené a konzervované ryby, mäkkýše, kôrovce	2 570 605,36	Ekvádor, Filipíny, Indonézia, Kórejská republika, Malajzia, Maroko, Salvádor, Thajsko, Viet Nam
Ostatné pripravené a konzervované mäso	22 601,00	Spojené kráľovstvo, Ukrajina
Pekárenské výrobky	95 503,92	Republika Severné Macedónsko, Spojené kráľovstvo, Turecko, Ukrajina
Čokoláda i iné produkty obsahujúce kakao	766,00	Ruská federácia, Spojené štáty americké, Srbsko
Med včelí	3 023 414,40	Argentína, Austrália, Brazília, Čile, Čína, Guatemala, Moldavská republika, Turecko, Ukrajina, Viet Nam
Črevá prírodné	404 775,50	Čína, Egypt, Iránska islamská republika, Pakistan, Ruská federácia, Srbsko, Turecko
Umelé črevá z tvrdých bielkovín	1 629,00	Ukrajina
Odpad z rýb, kôrovcov... na výrobu želatíny	5 764 997,07	Čína, Ekvádor, Honduras, Indonézia, Kolumbia, Kostarika, Mexiko, Panama, Peru, Ruská federácia, Spojené štáty americké, Viet Nam
Múčky, prášky a pelety, z mäsa alebo mäsových drobov	3 875 740,00	Srbsko
Bielkovinové látky, modifikované škroby, enzýmy, gleje	290 211, 80	Ruská federácia, Spojené kráľovstvo, Spojené štáty americké, Turecko, Ukrajina
Jedlé produkty živočíšneho pôvodu inde neuvedené	25 375,50	Čína, Ukrajina, Uruguaj
Krmivá pre zvieratá	2 739 954,97	Austrália, Kanada, Čína, India, Spojené kráľovstvo, Srbsko, Turecko, Ukrajina
Surové kože a kožky	599 612,00	Bosna a Hercegovina, Kanada, Moldavská republika, Srbsko
Živočíšne tuky a oleje	5 995 910,65	Spojené štáty americké, Srbsko, Ukrajina
Nejedlé zmesi zo živočíšnych a rastlinných tukov a olejov a ich frakcie	1 526 371,00	Ruská federácia, Ukrajina
Iné potraviny a potravinové prípravky inde nešpecifikované ani nezahrnuté	73 974,25	Čína, Egypt, Ruská federácia, Spojené kráľovstvo, Spojené štáty americké, Srbsko
Produkty živočíšneho pôvodu inde nešpecifikované ani nezahrnuté	5 254,00	Botswana, Kirgizsko, Namíbia
Zberateľské a iné predmety	7 205,98	Benin, Čína, Hong Kong, Južná Afrika, Kirgizsko, Kórejská republika, Namíbia, Tanzánijská zjednotená republika, Zambia
Hnojivá	61,20	Japonsko

Diagnostické alebo laboratórne reagenty na podložke	75,50	Čína, Ruská federácia, Spojené kráľovstvo, Spojené štáty americké, Ukrajina
---	-------	---

Tabuľka 53 Zamietnuté zásielky z tretích krajín s miestom určenia SR na všetkých HKS EÚ v roku 2021

Komodita	HIS	Počet zásielok	krajina pôvodu	Nedostatok	poznámka
Potravinové prípravky inde nešpecifikované ani nezahrnuté	Köln-Bonn - Flughafen	1	Ruská federácia	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Mäso z hovädzích zvierat	Leipzig-Halle - Flughafen	1	Austrália	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Krmivo pre psy alebo mačky	Leipzig-Halle - Flughafen	1	Austrália	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Opracovaná netvrdená želatína a výrobky z nej	Leipzig-Halle - Flughafen	1	Hong Kong	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Potravinové prípravky inde nešpecifikované ani nezahrnuté	Köln-Bonn - Flughafen	1	Spojené kráľovstvo	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Bielkovinové látky, modifikované škroby, gleje, enzýmy	Leipzig-Halle - Flughafen	1	Spojené kráľovstvo	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Pripravené alebo konzervované ryby	Bremerhaven - Hafen	1	Maroko	Nesprávny certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Potravinové prípravky inde nešpecifikované ani nezahrnuté	Köln-Bonn - Flughafen	1	Ruská federácia	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Živočíšne produkty inde nešpecifikované ani nezahrnuté	Leipzig-Halle - Flughafen	1	Spojené kráľovstvo	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Spoločenské zvieratá	Kuźnica Białostocka	2	Bielorusko	Nevhodné podmienky prepravy, Iné	Zamietnutý vstup do EÚ
Slimáky, iné ako morské slimáky	Bratislava-letisko	1	Spojené kráľovstvo	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Mlieko a smotana, v prášku, granulách alebo ostatných pevných formách	Leipzig-Halle - Flughafen	1	Spojené štáty americké	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Ostatné živočíšne tuky a oleje a ich frakcie	Köln-Bonn - Flughafen	1	Spojené štáty americké		Zamietnutý vstup do EÚ
Živočíšne produkty inde nešpecifikované ani nezahrnuté- sperma	Bratislava-letisko	2	Spojené kráľovstvo	Chýbajúci certifikát, Chýbajúci originálny certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ

Krmivo pre zvieratá	Köln-Bonn - Flughafen	1	Spojené kráľovstvo	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Mlieko a smotana, v prášku, granulách alebo ostatných pevných formách	Köln-Bonn - Flughafen	1	Ruská federácia	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Potravinové prípravky inde nešpecifikované ani nezahrnuté	Köln-Bonn - Flughafen	1	Ruská federácia	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Krmivo pre zvieratá	Luka Koper	1	Austrália	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Krmivo pre zvieratá	Bremerhaven - Hafen	1	Čína	Chýbajúci originálny certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Krmivo pre zvieratá	Köln-Bonn - Flughafen	1	Spojené štáty americké	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Ostatné pripravené alebo konzervované mäso- z hydiny	Köln-Bonn - Flughafen	1	Spojené kráľovstvo	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Mäso a jedlé droby- z hydiny	Záhony	1	Ukrajina	Chýbajúci podpis/ pečať	Zamietnutý vstup do EÚ
Rybí odpad	Köln-Bonn - Flughafen	1	Spojené štáty americké	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Krmivo pre zvieratá	Vyšné Nemecké	2	Ukrajina	Neplatný dátum	Zamietnutý vstup do EÚ
Krmivo pre zvieratá	Calais	2	Spojené kráľovstvo	Chýbajúci podpis/ pečať, Iné	Zamietnutý vstup do EÚ
Potravinové prípravky inde nešpecifikované ani nezahrnuté	Köln-Bonn - Flughafen	1	Spojené kráľovstvo	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Krmivo pre zvieratá	Calais	1	Thajsko	Iné	Zamietnutý vstup do EÚ

8.1.1. Hraničná veterinárna kontrola na hraničných kontrolných staniach SR

Hraničnú veterinárnu kontrolu môžu na území SR vykonávať iba HKS schválené EK. V SR je členenie HKS nasledovné:

- HKS Vyšné Nemecké – je schválená pre vykonávanie nasledovných kontrol:
 - Inšpekčné stredisko pre zvieratá – kontroly kopytníkov „U“, registrovaných zvierat koňovitých „E“ a ostatných zvierat „O“;
 - Inšpekčné stredisko pre produkty – kontroly produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane ŽVP a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t.j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia.
- HKS Čierna nad Tisou – je schválená pre vykonávanie kontrol:

- produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane ŽVP a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t. j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia; (nie je schválená pre vykonávanie kontrol živých zvierat).

- HKS Bratislava letisko – je schválená ŠVPS SR pre vykonávanie kontrol:

- Inšpekčné stredisko pre zvieratá – kontroly ostatných zvierat „O“ a registrovaných zvierat koňovitých „E“;

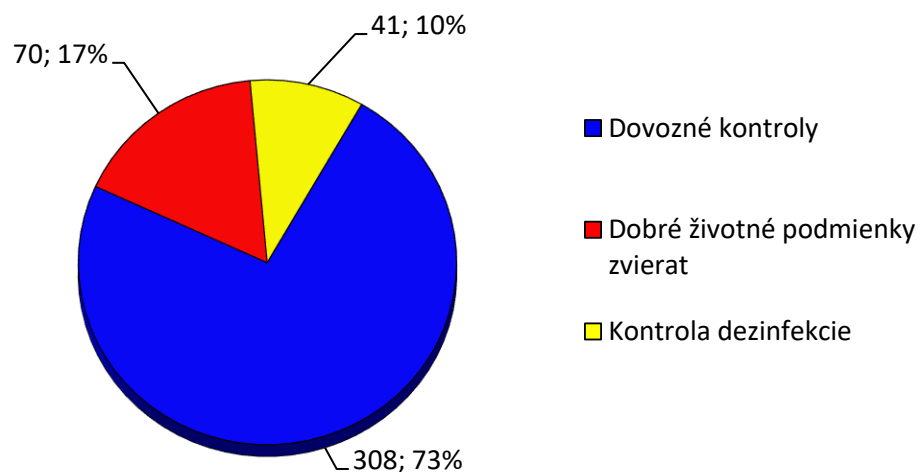
- Inšpekčné stredisko pre produkty – kontroly balených produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane ŽVP a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t.j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia.

Obrázok 13

Na HKS SR bolo v roku 2021 vykonaných inšpektormi HKS 419 úradných kontrol.

Graf 23 Počet kontrol na HKS SR rok 2021

Tabuľka 54 Dovoz produktov živočíšneho pôvodu a vedľajších živočíšnych produktov do EÚ z tretích krajín cez HKS SR za rok 2021

Komodita	Zásielky	Množstvo (kg)	Krajina pôvodu	Krajina určenia
Mäso a jedlé droby z hydiny	29	556 800	Ukrajina	Slovensko
Zmrzlina	54	640 441,58	Ukrajina	Česko, Bosna a Hercegovina
Použitý kuchynský olej	63	1 386 281	Ukrajina	Slovensko, Rakúsko
Med včelí	87	1 754 309	Moldavsko, Ukrajina	Nemecko, Francúzsko, Švajčiarsko, Slovensko
Krmivo pre psy a mačky	4	10267,2	Ukrajina	Slovensko
Črevá	5	9619	Ukrajina	Česko, Slovensko
Kafilerický tuk	26	578 120	Ukrajina	Slovensko
Koža HD mokrosolená	1	16 525	Ukrajina	Nemecko
Tricholet	3	150	Ukrajina	Česko
Perie	1	12 000	Rusko	Taliansko
Umelý kaviár	4	4 464	Ukrajina	Španielsko, Holandsko
Syr	2	96	Ukrajina	Česko, Slovensko
Mäsové výrobky	10	490	Česko	Česko
Materská kašička	3	247	Čína	Slovensko
Slimačí sliz	1	5	Čile	Slovensko

Tabuľka 55 Dovoz zvierat a zárodočných produktov do EU z tretích krajín cez HKS SR za rok 2021

Komodita	Zásielky	Množstvo	Krajina pôvodu	Krajina určenia
Drosophila Melanogaster	1	150-200 jednotiek	India	Slovensko
Sperma HD	5	20 784 jednotiek	Kanada, USA	Slovensko
Sperma psov	2	2 jednotky	UK	Slovensko
Živé slimaky	7	90 783	Ukrajina, UK	Španielsko, Slovensko
Galleria mellonella	1	1 jednotka	UK	Slovensko

Tabuľka 56 Prehľad laboratórnych vzoriek odobraných na HKS SR za rok 2021

Druh vyšetrenia	Hydinové mäso	Umelý kaviár	Kafilerický tuk	Med včelí	Krmivo pre spoločenské zvieratá	Materská kašička	Zmrzlina	Spolu
Fyzikálno-chemické vyšetrenie			1	1		1		3
Mikrobiologické vyšetrenie	1	1			1		5	8
Rádiologické vyšetrenie								
Rezíduá a kontaminanty	3			10				13
Spolu	4	1	1	11	1	1	5	24

Tabuľka 57 Ostatné dovozné kontroly v roku 2021

Komodita	Zásielky
Kontrola vozidiel na prepravu zvierat - dezinfekcia	41
Zásielky posúdené ako nepodliehajúce veterinárnej kontrole	1 475
Poštové zásielky	0

SPÄTNÝ DOVOZ

Inšpektori HKS vykonávajú kontroly spätného dovozu zásielok pôvodom v EÚ, ktoré boli vrátené z tretích krajín.

Tabuľka 58 Kontrola spätného dovozu na HKS SR/Vyšné Nemecké v roku 2021

Komodita	Počet zásielok	3.krajina, ktorá odmietla zásielku	Členský štát pôvodu	Poznámka
Mäsové výrobky	10	Ukrajina	Česko	Zamietnutý vstup do EÚ - zničenie

ZAMIETNUTÉ ZÁSIELKY

V priebehu roku 2021 bolo na HKS SR zamietnutých a neprepustených na územie EÚ 14 zásielok.

Tabuľka 59 Zamietnuté zásielky na HKS SR v roku 2021

Komodita	HIS	Počet zásielok	krajina pôvodu	Nedostatok	Poznámka
Mäsové výrobky	Vyšné Nemecké	10	Česko	Chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ - zničenie
Krmivo pre spol. zvieratá	Vyšné Nemecké	2	Ukrajina	Dokladová kontrola nevyhovujúca	Zamietnutý vstup do EÚ
Syr	Vyšné Nemecké	1	Ukrajina	Dokladová kontrola nevyhovujúca	Zamietnutý vstup do EÚ
Koža HD mokrosolená	Vyšné Nemecké	1	Ukrajina	Dokladová kontrola nevyhovujúca	Zamietnutý vstup do EÚ

8.1.2. Kontrola dobrých životných podmienok zvierat

Počas roku 2021 bolo vykonaných **70** kontrol.

Kontrola dobrých životných podmienok zvierat na HKS Vyšné Nemecké za rok 2021 pri vývoze z EÚ

Tabuľka 60

Druh zvierat	Počet zásielok	Množstvo/ks	Výsledok kontroly
Živá hydina	70	3 465 300	Uspokojivá

KRÍŽOVÉ KONTROLY

V súlade s legislatívou EÚ a legislatívou Slovenskej republiky, musí mať veterinárny inšpektor HKS prístup k informáciám o všetkých zásielkach prepustených cez hraničný priechod a musí mu byť umožnené vykonať krížové kontroly určených zásielok, zamerať sa na tovary, potraviny aj zložené potraviny, ktoré indikujú živočíšny pôvod a mohli byť prepustené na územie EÚ bez vykonania hraničných veterinárnych kontrol.

Tieto požiadavky sú zakotvené v Dohode o spolupráci medzi Štátnou veterinárnou a potravinovou správou Slovenskej republiky a Colným riaditeľstvom Slovenskej republiky. Za rok 2021 bolo vykonaných **46** krížových kontrol. Pri všetkých kontrolách sa nepreukázalo pochybenie a máme za to, že tovar je správne vyhodnotený a posielaný na predpísanú veterinárnu kontrolu.

8.1.3. Kontrola spoločenských zvierat

Zoznam vstupných miest pre spoločenské zvieratá v rámci neobchodného styku pri vstupe z tretích krajín

na hranici s Ukrajinou

- cestné hraničné priechody **Vyšné Nemecké, Ublá, Veľké Slemence**
- železničný hraničný priechod **Čierna nad Tisou**

letiská

- letisko **Bratislava, Košice, Poprad, Žilina, Piešťany, Sliač**

CÚ Bratislava - v roku 2021 boli skontrolované **3** dopravné prostriedky, v ktorých boli skontrolované **3** pasy spoločenských zvierat resp. veterinárne certifikáty.

CÚ Čierna nad Tisou - v roku 2021 bolo skontrolovaných **18** dopravných prostriedkov, pričom bolo skontrolovaných **18** pasov spoločenských zvierat resp. veterinárnych certifikátov

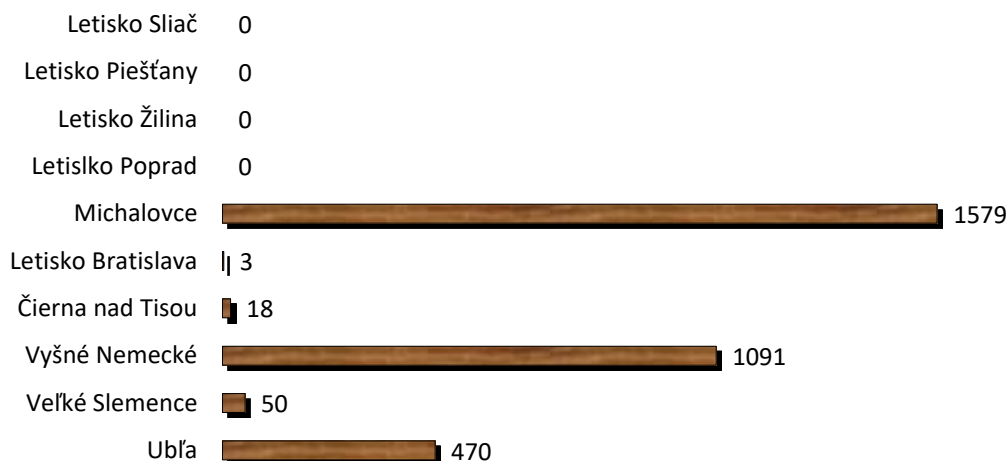
CÚ Vyšné Nemecké - v roku 2021 bolo skontrolovaných **1091** dopravných prostriedkov, pričom bolo skontrolovaných **1454** pasov spoločenských zvierat resp. veterinárnych certifikátov. Počet neprepustených spoločenských zvierat z dôvodov nedostatkov v pase resp. vo veterinárnom certifikáte bolo **41**.

PCÚ Ublá – skontrolovaných bolo **470** dopravných prostriedkov s celkovým množstvom skontrolovaných pasov spoločenských zvierat resp. veterinárnych certifikátov **470**. Počet neprepustených spoločenských zvierat z dôvodov nedostatkov v pase resp. vo veterinárnom certifikáte bol **5**.

PCÚ Veľké Slemence – skontrolovaných bolo **50** pasov resp. veterinárnych certifikátov spoločenských zvierat

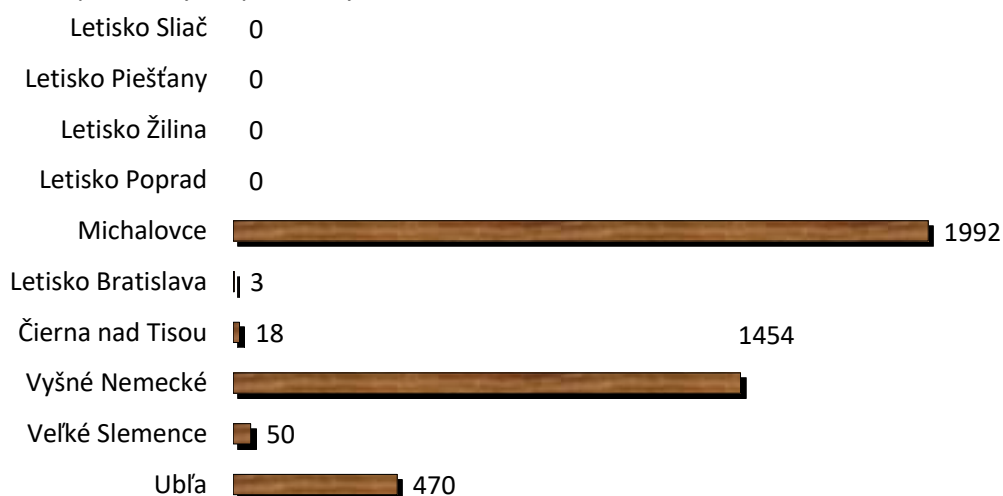
PCÚ Michalovce – **1579** skontrolovaných dopravných prostriedkov, v ktorých bolo skontrolovaných **1992** pasov spoločenských zvierat resp. veterinárnych certifikátov. V **46** prípadoch boli spoločenské zvieratá neprepustené z dôvodu nedostatkov v pase resp. veterinárnom certifikáte

Graf 24 Kontrola dopravných prostriedkov

Pri týchto kontrolách bolo preverených **3 987 pasov, resp. certifikátov** spoločenských zvierat.

Graf 25 Počet preverených sprievodných dokladov

8.1.4. Kontrola produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách cestujúcich vstupujúcich z tretích krajín

V priebehu roku 2021 bolo na priechodoch SR identifikovaných a následne zadržaných 160 prípadov nepovoleného dovozu produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách. Tieto produkty boli následne zlikvidované. Podľa jednotlivých Colných úradov sa jedná o nasledujúci počet.

PCÚ Čierna nad Tisou – **35 prípadov**. Jednalo sa o mäso a mäsové výrobky v množstve 64,523 kg a mlieko a mliečne výrobky v množstve 12,514 kg.

PCÚ Vyšné Nemecké – **122 prípadov** z Ukrajiny. Jednalo sa o mäso a mäsové výrobky v množstve 1443,970 kg (slanina, sterilizované mäso, chladené a mrazené mäso, údené

klobásy, bravčová masť, mäsové výrobky) a mlieko a mliečne výrobky v množstve 202,369 kg (syr, tvaroh, smotana, mlieko, maslo, bryndza).

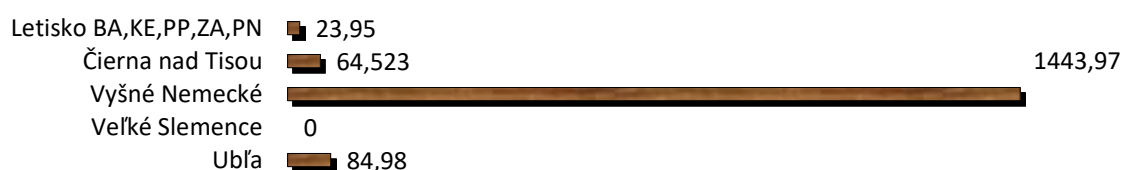
PCÚ Ubľa – **7 prípadov** z Ukrajiny. Jednalo sa o mäso a mäsové výrobky v množstve 84,98 kg (údená slanina, klobásy).

PCÚ Veľké Slemence a PCÚ Michalovce – neboli zaznamenané prípady nepovoleného dovozu produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách.

PCÚ Bratislava – **6 prípadov** z Ukrajiny a Severného Macedónska. Jednalo sa o mäso a mäsové výrobky v množstve 23,95 kg a mlieko a mliečne výrobky v množstve 9,65 kg.

Graf 26

zadržané mäso a mäsové výrobky 1 617,423 kg

Graf 27

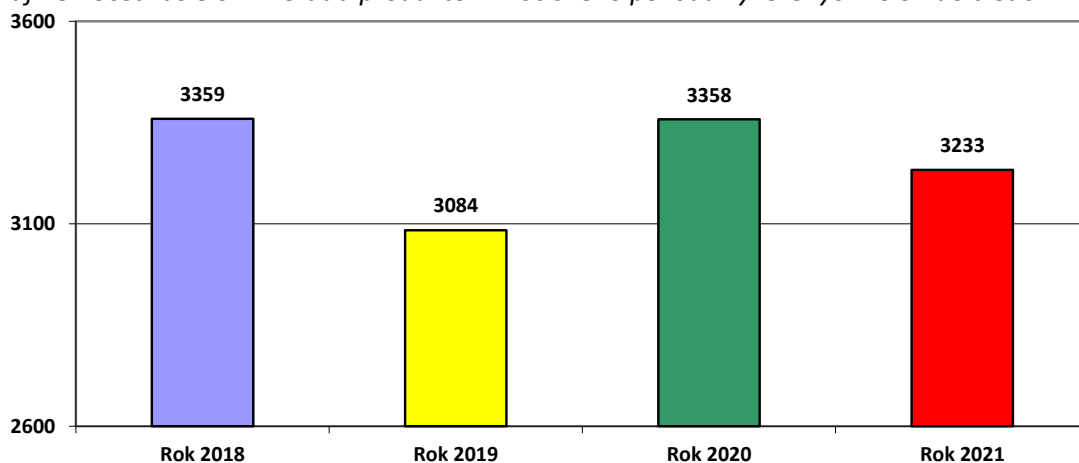
zadržané mlieko a mliečne výrobky 224,533 kg

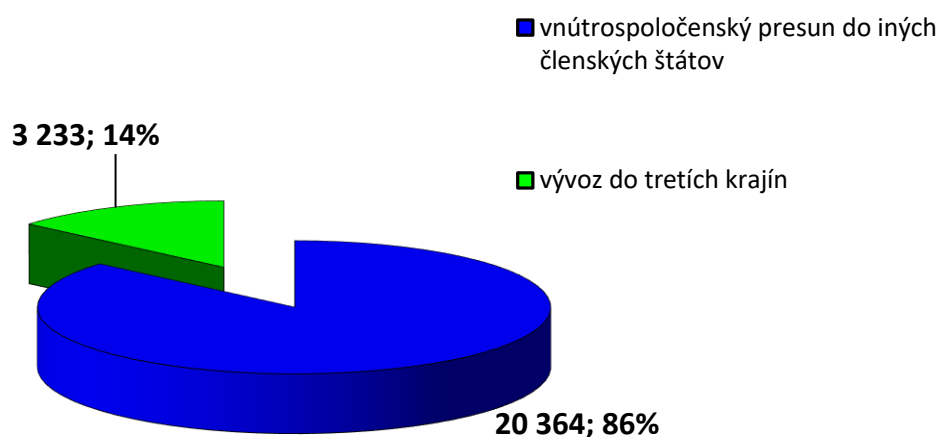
8.2. Vývozy zo SR do tretích krajín

V roku 2021 bolo vystavených do tretích krajín spolu **3 233 certifikátov**, z toho predstavuje vývoz živých zvierat a zárodočných produktov **1 314 certifikátov** a vývoz produktov živočíšneho pôvodu **1 919 certifikátov**. Všetky zistené nedostatky pri kontrolách v mieste pôvodu museli byť odstránené ešte pred vykonaním certifikácie.

Graf 28 Počet zásielok zvierat a produktov živočíšneho pôvodu vyvezených zo SR do tretích krajín

Graf 29 Porovnanie počtu zásielok vyvezených zo SR do 3. krajín a do EÚ v roku 2021

8.2.1. Vývoz zvierat a zárodočných produktov zo SR do 3. krajín za rok 2021

V roku 2021 bolo realizovaných **1 314 zásielok** vývozu živých zvierat do tretích krajín zo Slovenskej republiky.

Tabuľka 61 Vývoz zvierat a zárodočných produktov do tretích krajín

Živé zvieratá	ks	3. krajina
Kone	16	Srbsko, USA, UK, Ukrajina
HD	9 277	Gruzínsko, Irak, Kazachstan, Líbya, Libanon, RF, Tadžikistan, Turecko, Ukrajina, Uzbekistan
Ošípané	3 044	Albánsko
Ovce, kozy	103	Ukrajina
Hydina	3 348 680	Bielorusko, Moldavsko, RF, Srbsko, Ukrajina

Čmeliaky	219 897 /kolónie/	Čile, Čína, Japonsko, Korea, Macedónsko, RF, Senegal, Srbsko, Taiwan, UK, Ukrajina
Násadové vajcia	37 811 540	Bosna a Hercegovina, Irak, Japonsko, Kazachstan, Korea, RF, Saudská Arábia, Ukrajina
Ostatné živé zvieratá (spoločenské zvieratá, exotické vtáky, holuby, zoo zvieratá ...)	11 847	Bahrajn, Cyprus, Čile, Filipíny, Indonézia, Izrael, Južná Afrika, Japonsko, Kanada, Korea, Kuvajt, Maroko, Mexiko, Nepál, Nový Zéland, Omán, RF, Spojené Arabské Emiráty, Srbsko, Thajsko, Taiwan, USA, UK, Vietnam
Sperma	22 020	Irán, Kuvajt, USA

8.2.2. Vývoz produktov živočíšneho pôvodu zo SR do 3. krajín za rok 2021

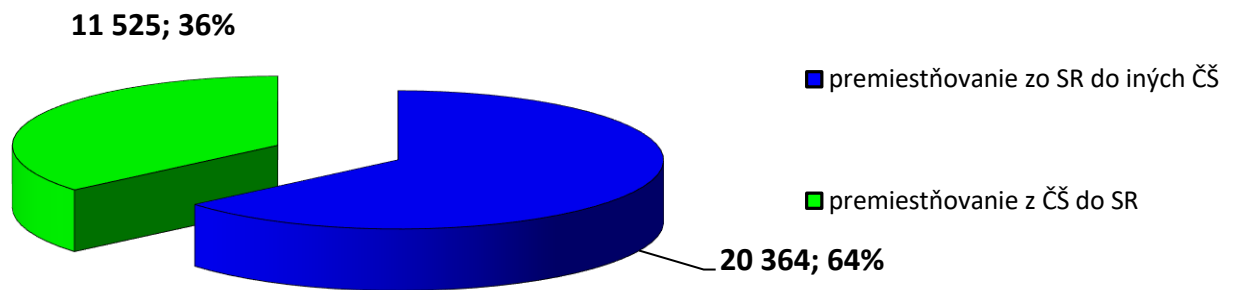
V roku 2021 bolo realizovaných **1919 zásielok** vývozov produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín zo Slovenskej republiky.

Tabuľka 62 Vývoz produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín

Produkt	kg	3. krajina
Hydinové mäso, droby, krídla, iné výrobky z hydiny	2 789 793	Bahamy, Čierna Hora, Gabon, Kazachstan, Kirgizsko, Komory, Kongo, Mayotte, Moldavsko, Severomacedónska republika, Stredoafrická republika, Vietnam, Ukrajina
Mlieko, mliečne výrobky	3 230 545	Albánsko, Austrália, Bangladéš, Bosna a Hercegovina, Čína, Egypt, Gabon, Gambia, Izrael, Kórea, Kosovo, Maroko, Maurícius, Moldavsko, SAE, Severomacedónska republika, Srbsko, Sýria, Togo, Vietnam, Ukrajina, USA
Črevá	177 872	Albánsko, Čierna Hora, Srbsko, Ukrajina
Živočíšne tuky, oleje	511 240	Srbsko
Laktóza a laktózový sirup	971 000	India, Indonézia, Ukrajina,
Rôzne jedlé prípravky, bujóny a polievky	6 082 533	Albánsko, Angola, Bahrajn, B a H, Burkina, Čierna Hora, Egypt, Gabon, Ghana, Jordánsko, Kosovo, Libanon, Líbya, Libanon, Maroko, Moldavsko, Niger, Nigéria, Senegal, SAE, Saudská Arábia, Severomacedónska republika, Srbsko, Turecko, Togo, Vietnam
Bielkovinové látky (želatína, kolagén, albumín..)	786 357	Arménsko, Austrália, Gruzínsko, India, Indonézia, Izrael, Japonsko, Kanada, Kórea, Kolumbia, Malajzia, Singapur, Saudská Arábia, Srbsko, Srí Lanka, Taiwan, Thajsko, USA, Ukrajina, UK, Čína,
Prípravky z obilnín, múky, škrobu alebo mlieka	684 617	Bosna a Hercegovina, Irak, Island, Kórea, Kongo, Severomacedónska republika, Srbsko, Togo, Turecko, Ukrajina
Surové kože, kožky	12 998 377	Čína, India, Srbsko, Ukrajina, Vietnam
Živ. a rastl. hnojivá	116 834	Rwanda, Uzbekistan, Čína, Hongkong, Kuba, Ukrajina
Krmivo pre zvieratá	1 300	UK

8.3. Obchod v rámci EÚ

Graf 30 Porovnanie počtu zásielok zvierat a vedľajších živočíšnych produktov (VŽP) odoslaných zo SR do iných členských štátov a naopak

Tabuľka 63 Zásielky podliehajúce veterinárnej certifikácii premiestnené zo SR do iných ČŠ rok 2021

	KONE	HD	OŠÍPANÉ	OVCE, KOZY	HYDINA	OST.ŽIVÉ ZVIERATÁ	ŽIVÉ RYBY	NÁS. VAJCIA	ZVER V KOŽI	SPERMA	ČMELE VČELY	SLIMÁKY	KOMERČNÝ DOKUMENT (VŽP)
	ks	ks	ks	ks	ks	ks	ks	ks	kg	jedn.	kolónie	kg	kg
BELGICKO	76					8 685		1 791 360					587 440
BULHARSKO				707		5	660				2 676		65 460
ČESKO	72	4 089	34 488	2	4 062 504	57 883	384	44 936 187	187 495	11 760	4 858		17 675 900
DÁNSKO	4					3							
ESTÓNSKO				5		2							
FÍNSKO	1					22							3 000
FRANCÚZSKO	18					250	490				40 895		704 236
GRÉCKO	1	1 276	6 999			20 540		142 680			13 934		250
HOLANDSKO	81	1 953		1 491	36 720	17 805		964 440		30 000	179 099		430 250
CHORVÁTSKO		19 264	95 084	2 539	38 000	179		33 840			2 382		
ÍRSKO		86				60							
LITVA	2					2							
LICHTENŠTAJNSKO						1							
LUXEMBURSKO						9							
MAĎARSKO	21	7 188	367 495	12 970	6 244 772	81	32 600	145 574	34 270		6 317		20 142 182
MALTA						15							
NEMECKO	63	405			58 358	9 136	10 340	224 640		500	51 371		140 945
NORSKO						11							
POLSKO	21	58 662	27 058	2 506	7 798 785	37	109	8 301 306			37 279		6 672 366
PORTUGALSKO	10					1 872							
RAKÚSKO	46	8 852		1 678		545	65 100	2 379 333	57 233	196	13 292		2 887 471
RUMUNSKO	1	300	76 998	7 338	1 431 100	1 915	6 800	1 960 744			5 664		2 449 280
SLOVINSKO	6	3 823				12			84 650		275		
ŠPANIELSKO	16	6 040				8 701					213 631		
ŠVAJČIARSKO	22					936							
ŠVÉDSKO	5					26							
TALIANSKO	22	2 475	931	9 041		60 373	3 946	51 840			79 820		3 264 330

Tabuľka 64 Zásielky podliehajúce veterinárnej certifikácii premiestnené z ČS do SR rok 2021

	KONE	HD	OŠÍPANÉ	OVCE KOZY	HYDINA	OSTATNÉ ŽIVÉ ZV.	ŽIVÉ RYBY	NÁS. VAJCIA	SPERMA	ČMELE VČELY	Zver v koži	KOMERČNÝ DOKUMENT (VŽP)
	Ks	ks	ks	ks	ks	Ks	ks	ks	jednotky		kg	kg
BELGICKO	112					5			8 020	4 244		
BULHARSKO	1											
ČESKO	413	1 954	159 914	1 256	39 419 871	9 423	1 498 167		40 378	263		4 095 400
DÁNSKO	1		9 841		58 320	1		77 760	339			288 490
ESTÓNSKO	8	718										24 000
FRANCÚZSKO	21	425	3		2 716	1 642	83		2 789			
HOLANDSKO	180	1 869	5 342		5 955 615	32		1 037 250	16 439	244		7 716 494
CHORVÁTSKO	36		430	1		414						13 119 939
ÍRSKO	8	121	37			91						
LITVA	4	439			14	3						
LOTYŠSKO		815										
MAĎARSKO	15	2 085	32 822	16	8 191 347	34 590	533 965	255 300	2 357	510	94 769	8 904 115
NEMECKO	151	176	6 434	24	639 160	84		870 203	18 943	12		540 460
POLSKO	34	122	16 564	3 142	4 050 230	149	1 014					12 529 902
PORTUGALSKO						2						
RAKÚSKO	164	4	6	17	41 200	45	4 800	466 288	13 491	29		22 751 055
RUMUNSKO	30	609		260		66	40					843 400
SLOVINSKO	62					2				225		3 726 460
ŠPANIELSKO	8				40 960	2						
ŠVAJČIARSKO	63					1						
ŠVÉDSKO	19					1		60 480				
TALIANSKO	105	11				77			72	25		4 663 296

8.4. Kontroly počas transportu

Kontroly počas transportu sa vykonávajú v spolupráci s Policajným zborom Slovenskej republiky.

Tabuľka 65

Počet kontrolných akcií	12	
Počet hliadok zapojených do kontrol	395	
Počet kontrolovaných zásielok	820	
Množstvo (t)	1397,664	
Počet nezrovnalostí	100	12,19 % z počtu kontrolovaných zásielok
Množstvo (t) nezrovnalostí	69,668	4,98 % z celkovej váhy
Vrátené zásielky	16	16 % z počtu nezrovnalostí
Množstvo (t) vrátených zásielok	13,745	19,72 % zo zásielok s nezrovnalosťami
Počet zahájených správnych konaní	8	
Počet pokút	58	
Suma spolu (EUR)	2300	

Tabuľka 66 Vyhodnotenie kontrol počas transportu január – december 2021

mesiac	počet hliadok	počet kontrolovaných zásielok	Počet kontrolovaných komodít podľa druhu	množstvo (tona)	počet nezrovnalostí	množstvo s nezrovnalosťami (tona)	vrátené zásielky	Množstvo vrátených zásielok (tona)	počet zahájených správnych konaní	počet pokút	suma
január	24	29	34	35,429	0	0	0	0	0	0	0
február	25	54	78	45,401	5	3,540	0	0	1	3	110
marec	27	58	84	257,221	4	7,690	0	0	3	1	50
apríl	33	87	131	237,234	2	9,105	0	0	0	2	130
máj	33	96	177	116,678	19	8,014	6	2,095	0	13	330
jún	33	79	125	79,783	13	7,499	2	1,850	0	7	290
júl	33	81	128	47,522	15	17,797	3	3,600	0	11	610
august	32	72	109	102,407	17	4,763	1	0,450	3	5	140
september	36	79	147	44,827	5	2,941	2	1,750	1	4	220
október	53	78	112	221,005	7	1,689	0	0	0	3	90
november	39	63	100	92,207	9	5,210	1	3	0	5	240
december	27	44	63	117,950	4	1,420	1	1	0	4	90
SPOLU/I.XII.	395	820	1288	1397,664	100	69,668	16	13,745	8	58	2300
					12,19% z celkového počtu zásielok	4,98 % z celkovej váhy	16% z počtu nezrovnalostí	19,72% zo zásielok s nezrovnalosťami			

Tabuľka 67 Percentuálny podiel prípadov nezrovnalostí podľa miesta nakládky rok 2020

	KRAJINA	POČET ZÁSIELOK (komodít) PODĽA KRAJINY NAKLÁDKY	POČET NEZROVNALOSTÍ	%
1	Maďarsko (HU)	14	3	21,42
2	Poľsko (PL)	129	11	8,52
3	Ostatné	118	4	3,38
4	Slovensko (SK)	752	22	2,92
5	Česko (ČR)	115	1	0,86
6	Rakúsko (AT)	7	0	0,00

Tabuľka 68 Percentuálny podiel prípadov nezrovnalostí podľa miesta nakládky rok 2021

	KRAJINA	POČET ZÁSIELOK (komodít) PODĽA KRAJINY NAKLÁDKY	POČET NEZROVNALOSTÍ	%
1	Poľsko (PL)	162	56	34,56
2	Maďarsko (HU)	25	4	16,00
3	Rakúsko (AT)	11	1	9,09
4	Ostatné	116	6	5,17
5	Slovensko (SK)	843	30	3,55
6	Česko (ČR)	131	3	2,29

Tabuľka 69 Najčastejšie druhy nedostatkov a približný počet nedostatkov za krajinu za rok 2021

Druh nedostatku	Krajina	Počet	% podiel nedostatku na celkových nedostatkoch
Nevyhovujúca hygiena	Poľsko	22	49,00
	Slovensko	18	
	Ostatné	4	
	Česko	3	
	Rakúsko	1	
	Maďarsko	1	
Znemožnená vysledovateľnosť, chýbajúca dokumentácia	Poľsko	27	30,00
	Slovensko	2	
	Ostatné	1	
	Česko	0	
Nedodržený teplotný režim	Poľsko	6	16,00
	Slovensko	6	
	Maďarsko	3	
	Ostatné	1	
Chýbajúce značenie	Poľsko	1	1,00
	Slovensko	0	
	Česko	0	
Ostatné	Poľsko	0	4,00
	Slovensko	4	
	Česko	0	

Tabuľka 70 Najčastejšie druhy nedostatkov a približný počet nedostatkov - porovnanie rokov 2020 a 2021

Rok 2020			Rok 2021		
Poradie	Druh nedostatku	% podiel nedostatku na celkových nedostatkoch	Poradie	Druh nedostatku	% podiel nedostatku na celkových nedostatkoch
1.	Nevyhovujúca hygiena	63,41		Nevyhovujúca hygiena	49,00
2.	Znemožnená výsledovateľnosť Chýbajúca dokumentácia	14,63		Znemožnená výsledovateľnosť Chýbajúca dokumentácia	30,00
3.	Chýbajúce označenie	2,43		Nedodržaný teplotný režim	16,00
4.	Nedodržaný teplotný režim	14,63		Chýbajúce označenie	1,00
5.	Ostatné	4,87		Ostatné	4,00

Tabuľka 71

Porovnanie jednotlivých parametrov kontrol V období 01.01.2020 - 31.12.2020 s obdobím 01.01.2021 - 31.12.2021 (prepočet je vyjadrený priemernou hodnotou na jednu kontrolnú akciu)			
	január–december 2020	január- december 2021	
Počet kontrolovaných zásielok (áut)	58,83	68,33	nárast o 9,5 zásielok t.j. 16,14%
Počet kontrolovaných komodít podľa druhu	94,58	107,33	nárast o 12,75 komodít t.j. 13,48%
Počet zistených nezrovnalostí	3,41	8,33	nárast o 4,92 nezrovnalostí t.j. 144,28%
Počet vrátených zásielok (áut) do miesta pôvodu	0,25	1,33	nárast o 1,08 zásielky t.j. 432 %
Počet správnych konaní	0,41	0,66	nárast o 0,25 t.j. 60,97%
Počet udelených pokút	2,16	4,83	nárast o 2,67 t.j. o 123,61 %

8.5. Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov

Cieľom spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva, stanovenej v legislatíve EÚ, je zabezpečiť také využívanie živých vodných zdrojov, ktoré zabezpečí trvalo udržateľné hospodárske, environmentálne a sociálne podmienky.

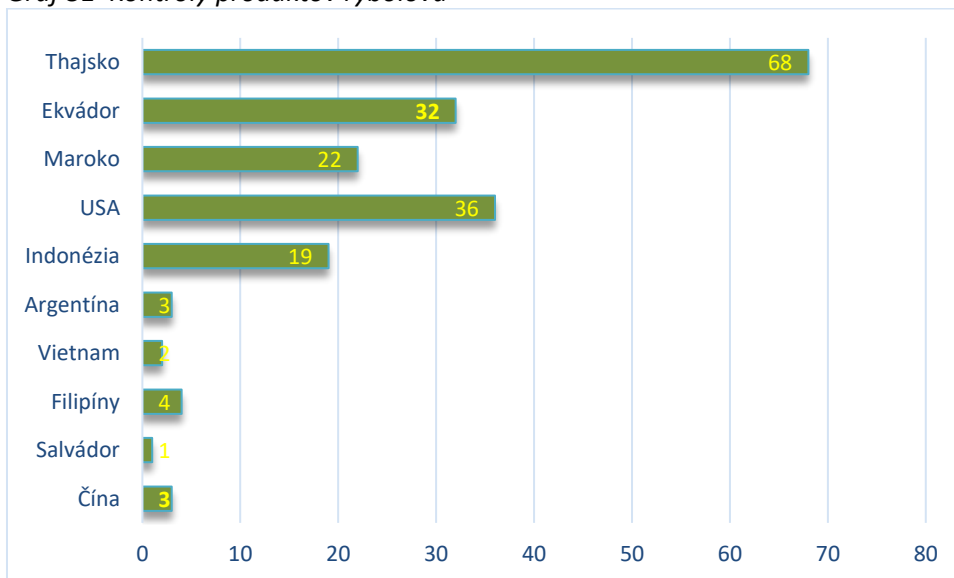
ŠVPS SR je poverená MPRV SR, ako kompetentná autorita na výkon kontrol v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 1005/2008.

Tabuľka 72

Počet zásielok	Hmotnosť (kg)	Krajina pôvodu
3	137 047	Argentína
3	18 455	Čína
36	415 962	USA
22	240 034	Maroko
19	89 850	Indonézia
4	21 729	Filipíny
32	368 718	Ekvádor
68	528 843	Thajsko
2	44 064	Vietnam
1	15 700	Salvádor

Za rok 2021 bolo v SR vykonaných 190 kontrol produktov rybolovu z pohľadu NNN Nariadenia

Graf 31 Kontroly produktov rybolovu

9. Kontrola krížového plnenia a delegované činnosti

Slovenská republika je ako členský štát EÚ zodpovedná za implementáciu krížového plnenia legislatívy EÚ – „Cross Compliance“ (ďalej len „krížové plnenie“) ako aj za výkon kontrol v rámci krížového plnenia.

Krížové plnenie sa vzťahuje na vyplácanie priamych platieb a niektorých opatrení v rámci PRV 2014 – 2020. Medzi platby v rámci PRV 2014 – 2020 patria platba pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami, platba v rámci sústavy NATURA 2000, agroenvironmentálne - klimatické opatrenie, ekologické poľnohospodárstvo, dobré životné podmienky zvierat, lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov. Krížové plnenie sa taktiež vzťahuje na platby v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013. V prípade zistenia nedodržovania stanovených požiadaviek a noriem dochádza ku zníženiu, úprave alebo odňatiu vyplácaných prostriedkov.

Kontroly vykonávajú pracovníci rezortných organizácií MPRV SR, ktorými sú PPA, ŠVPS SR a ÚKSÚP. Kontroly dodržiavania pravidiel krížového plnenia sú rozdelené na, tzv. bielu a zelenú oblasť.

Za vykonanie kontrol bielej oblasti zodpovedá ŠVPS SR spolu s inšpektorom krmív ÚKSÚP-u a za vykonanie kontrol za zelenú oblasť zodpovedá PPA a fyto inšpektori ÚKSÚP.

V rámci rizikovej analýzy PPA dodala 110 žiadateľov na kontrolu dodržiavania podmienok hospodárenia. V roku 2021 bolo spolu zaznamenaných 185 správ z kontrol na mieste. Z uvedeného počtu správ z KNM bolo 136 správ z KNM s porušením niektorej s podmienok krížového plnenia, čo predstavuje 73,5% celkového počtu správ z KNM. Na základe povinnosti v zmysle delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 640/2014 v platnom znení, ŠVPS SR nahlásila 22 výsledkov úradných kontrol v zmysle zákona č. 39/2007 Z. z. PPA na základe zistených porušení aj v krížovom plnení.

V zmysle Dohody o delegovaných činnostiach medzi Pôdohospodárskou platobnou agentúrou (PPA) a Štátnou veterinárnou a potravinovou správou SR vykonáva ŠVPS SR delegované kontrolné činnosti pre potreby PPA na účely uplatňovania Spoločnej organizácie trhu EÚ. V roku 2021 bolo spolu vykonaných 34 kontrol v rámci Dohody o delegovaní činností. Z celkového počtu kontrol sa vykonalo 24 kontrol životných podmienok zvierat a 10 kontrol trhových opatrení. Celkový prehľad vykonaných kontrol v rámci delegovaných činností v roku 2019 znázorňuje tabuľka:

Tabuľka 73 Výkon delegovaných činností ŠVPSSR za rok 2021

Kontrolovaná oblasť	počet kontrol
Životné podmienky zvierat	24
Trhové opatrenia - školské mlieko	5
Trhové opatrenia - školské ovocie a zelenina	5

10. Úradné kontroly potravín v zmysle zákona o potravinách

10.1. Výsledky úradných kontrol potravinárskych prevádzkarní

V Slovenskej republike bolo v roku 2021 celkovo zaregistrovaných v zmysle § 6 zákona 152/1995 Z.z **15 792** právnych subjektov a **27 141** prevádzkarní. Každý prevádzkovateľ vrátane prevádzkovateľa predaja na diaľku, okrem prevádzkovateľov uvedených v osobitnom predpise, musí oznámiť podľa osobitného predpisu príslušnému orgánu úradnej kontroly potravín každú prevádzkareň podliehajúcu jeho kontrole, ktorá vykonáva činnosť na akomkoľvek stupni výroby, spracúvania a distribúcie potravín na účely registrácie. Prevádzkovateľ vrátane prevádzkovateľa predaja na diaľku, okrem prevádzkovateľov uvedených v osobitnom predpise, musí oznámiť príslušnému orgánu úradnej kontroly potravín akúkoľvek významnú zmenu činnosti prevádzkarne alebo jej uzatvorenie.

V roku 2021 bolo skontrolovaných **7 926** právnych subjektov. Vykonaných bolo celkovo **44 143** úradných kontrol potravín na všetkých stupňoch v reťazci, pričom z tohto počtu bolo **2 360** kontrol s nedostatkom.

Bežné kontroly v pracovnej dobe boli vykonané v počte **43 653**, z čoho bolo **2 193** kontrol s nedostatkom, čo predstavuje 5,0 % kontrol z počtu bežných kontrol.

Kontroly mimo pracovnej doby boli vykonané v počte **490**, z čoho bolo **167** kontrol s nedostatkom, čo predstavuje 34,1 % kontrol z počtu kontrol mimo pracovnej doby.

Z celkového počtu **7 926** skontrolovaných právnych subjektov / t.j. u **14 045** prevádzkarní / boli zistené nedostatky v **1 973** prevádzkarniach (t. j 14,0 %) - (porušenosť v roku 2020 predstavovala 15,7 %).

Najčastejšie boli pri úradných kontrolách na úrovni maloobchodu zisťované uvedené typy nedostatkov:

Tabuľka 74

Typ nedostatku - maloobchod	Počet kontrol s nedostatkom	Počet nedostatkov celkom
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	357	1 296
po DS/DMT	188	967
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	473	952
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	391	799
Hygiena skladovania	203	705
Hygiena predaja	209	518
Osobná hygiena	362	466
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	132	173

*Počet kontrol s nedostatkom nie je súčtom celého stĺpca, nakoľko v niektorých prípadoch v rámci 1 úradnej kontroly bolo zistených viac typov nedostatkov

Najviac nedostatkov **3 135** bolo v hyper a supermarketoch a to v 380 prevádzkarňach. Nedostatky sa týkali hygienických požiadaviek v priestoroch potravinárskeho podniku v nadväznosti na riziko prenosu ochorenia COVID-19, nedostatky v hygiene budov, zistení tovaru po dobe spotreby a po dátume minimálnej trvanlivosti, hygieny technologických zariadení a pracovných pomôcok, označovania výrobkov, hygieny skladovania.

Pri kontrole dodržiavania hygienických požiadaviek v priestoroch potravinárskeho podniku v nadväznosti na riziko prenosu ochorenia COVID-19 boli kontroly primárne zamerané na overenie druhov prijatých opatrení a ich dodržiavanie. Inšpekčné skúsenosti RVPS SR potvrdili, že hygienické opatrenia zavedené pred vypuknutím pandémie COVID-19 (umiestnenie primeraného vybavenia na výber pekárenských výrobkov – tašiek, klieští, rukavíc, vzdelávanie a dohľadu na mieste predaja) zabezpečili dostatočné hygienické požiadavky aj v čase pandémie.

Pozitívne zistenie bolo aj v prípade lepšieho dodržiavania správnej hygienickej praxe pri predaji nebaleného pečiva maloobchodníkmi počas pandémie COVID-19. Pozitívnu úlohu zohrával vedomejší prístup a správanie spotrebiteľov, ako aj zverejňovanie základných hygienických pravidiel pri nákupe, ktoré by sa mali dodržiavať aj v bežných situáciách bez rizika epidémie infekčných respiračných ochorení. Tlak na vyššiu hygienickú normu pri predaji nebaleného pečiva počas tohto obdobia priniesol určité zmeny v organizácii predaja.

Z hľadiska jednotlivých komodít v obchodnej sieti sa kontrola v roku 2021 zameriavala vo väčšej miere na komoditnú skupinu „Čerstvá zelenina, ovocie“. Ďalšou skupinou komodít s vyššou frekvenciou inšpekcií bola skupina komodít „Fresh Fruit“ (čerstvé ovocie zabalené do plastových obalov). Náležitá pozornosť sa venovala aj iným komoditám, ktoré sú významné z hľadiska spotrebiteľského koša alebo komodít, v prípade ktorých existoval iný dôvod na to, aby sa im venovala zvýšená kontrolná pozornosť. 30 % výrobkov v obchodnej sieti predstavovalo domáce výrobky a 70 % výrobky zo zahraničia (členské štáty EÚ + tretie krajiny). Značná pozornosť sa venovala aj kontrole hygienických podmienok predaja a kontrole systémov bezpečnosti potravín na základe zásad HACCP a hodnoteniu úrovne výsledovateľnosti. Ak sa však v obchodnej sieti zistili nedostatky, ktoré zjavne neboli výsledkom nesprávneho konania predávajúceho, ale boli spôsobené chybami jedného z dodávateľov výrobkov (ako je nedostatočné označovanie balených výrobkov, určité druhy porušení bezpečnosti potravín alebo prípady falšovaných potravín), slúžili predovšetkým ako stimul na vyriešenie takýchto prípadov v mieste ich pôvodu – t. j. spracovateľ, baliareň, predchádzajúci distribútor alebo dovozca.

Najvyššia frekvencia nezhôd sa vyskytovala v maloobchode. Prehľad najčastejšie zistených skupín nedostatkov (počty úradných kontrol v zmysle zákona č.152/95 Z. z.) sú uvedené v prehľadových tabuľkách nižšie a porovnaním stavu v roku 2020 a 2021.

Prevádzkovateľom potravinárskych podnikov boli uložené opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a následne uložená pokuta v zmysle zákona č.71/1967 o správnom konaní.

Tabuľka 75 Porovnanie počtu kontrol s nedostatkom v rokoch 2020 a 2021 v obchodnej sieti a vývoj za sledované obdobie v jednotlivých oblastiach

Hypermarkety a supermarkety

Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	174	2021
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	91	
Hygiena skladovania	92	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	162	

Hygiena predaja	77	2020
po DS/DMT	68	
Poškodený obal, tovar	12	
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	217	
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	113	
Hygiena skladovania	130	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	238	
Hygiena predaja	125	
po DS/DMT	66	
Poškodený obal, tovar	8	

Stredné predajne

Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	202	2021
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	113	
Osobná hygiena	193	
Hygiena skladovania	62	
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	179	
Hygiena predaja	77	
po DS/DMT	79	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	302	2020
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	207	
Osobná hygiena	247	
Hygiena skladovania	138	
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	216	
Hygiena predaja	101	
po DS/DMT	115	

Malé predajne

Osobná hygiena	129	2021
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	121	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	109	
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	70	
Hygiena predaja	55	
Hygiena skladovania	49	
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	41	
Osobná hygiena	126	2020
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	121	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	124	
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	74	
Hygiena predaja	65	
Hygiena skladovania	64	
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	50	

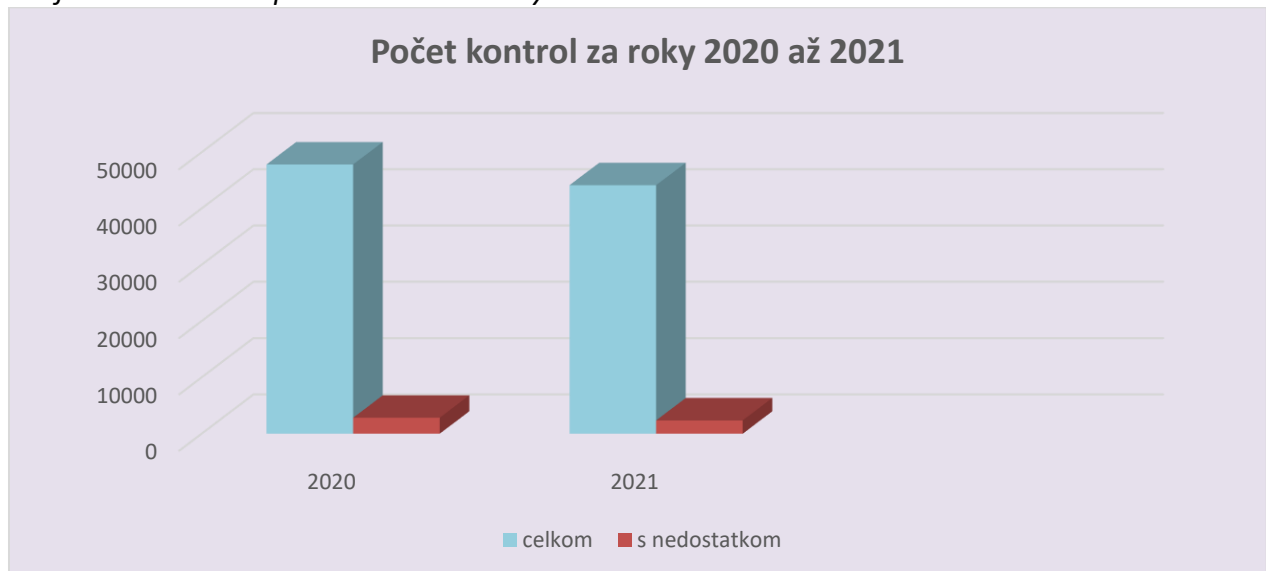
V nižšie uvedenej tabuľke sú uvádzané najviac vyskytujúce sa nedostatky, zoradené podľa počtu úradných kontrol v príslušnom kalendárnom roku zistené na všetkých stupňoch reťazca.

Tabuľka 76

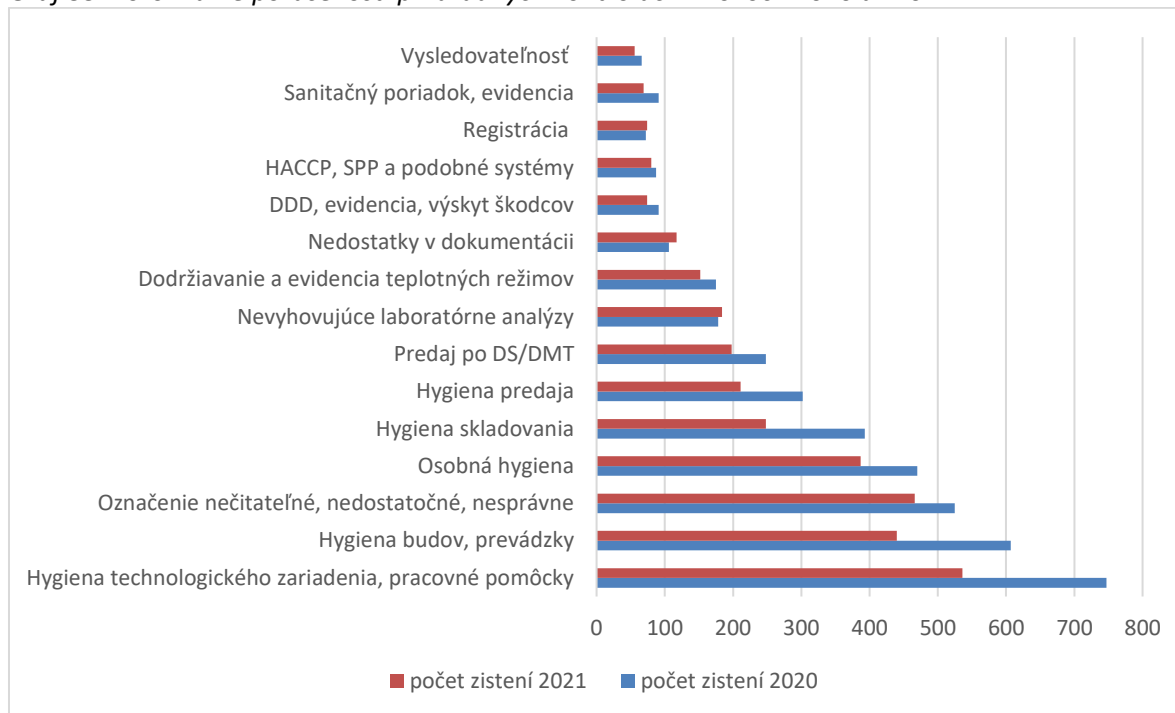
Porovnanie celkového počtu úradných kontrol s nedostatkom v rokoch 2020 a 2021

Oblasť kontroly	Rok	
	2020	2021
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	747	536
Hygiena budov, prevádzky	607	440
Označenie nečitateľné, nedostatočné, nesprávne	525	466
Osobná hygiena	470	387
Hygiena skladovania	393	248
Hygiena predaja	302	211
Predaj po DS/DMT	248	198
Nevyhovujúce laboratórne analýzy	178	184
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	175	152
Nedostatky v dokumentácii	106	117
DDD, evidencia, výskyt škodcov	91	74
HACCP, SPP a podobné systémy	87	80
Registrácia	72	74
Sanitačný poriadok, evidencia	91	69
Vysledovateľnosť	66	56

Graf 32 Porovnanie počtu kontrol za roky 2020 až 2021

Graf 33 Porovnanie porušenosti pri úradných kontrolách v rokoch 2020 až 2021

10.2. Cielené kontroly

10.2.1. Cielená kontrola Veľká noc 2021

ŠVPS SR nariadila v roku 2021 všetkým RVPS SR vykonať cieľové kontroly potravín živočíšneho, rastlinného a zmiešaného pôvodu, ktoré sa tradične konzumujú v období Veľkej noci. Kontroly boli zamerané aj na odber vzoriek potravín, ktoré nespĺňali požiadavky v predchádzajúcich rokoch a ktoré sa tradične konzumujú v čase veľkonočných sviatkov. V rámci cieľovej kontroly sa sledovala aj hygiena predaja, skladovania, preprava, manipulácia a dodržiavanie teplotného reťazca potravín. Spolu bolo vykonaných 548 kontrol potravín, pri 6 kontrolách bolo zistených 26 nedostatkov. Pri týchto kontrolách bolo odobratých 354 vzoriek, 15 nevyhovelo t.j. 4,2 %. Nevyhovujúce vzorky tvorili cukrovinky, trvanlivé pečivo a medovina, med, klobásy, tepelne opracované solené mäsa, losos a bryndza.

10.2.2. Cielené sledovanie Vianoce 2021

ŠVPS SR nariadila všetkým RVPS v SR vykonať v mesiacoch november a december sprísnené úradné kontroly potravín živočíšneho, rastlinného a zmiešaného pôvodu, ktoré sa tradične predávajú v akcii a konzumujú v období Vianoc a Nového roku (vianočné pečivo, práškový cukor, pivo, medovina, kvasená kapusta, mak, sušené huby, mikulášske čokolády a cukrovinky, vianočné čokoládové a nečokoládové cukrovinky, sušené ovocie, orechy zemiaky, liehoviny /vaječný likér, um/).

V rámci cieľovej kontroly bolo vykonaných 1 384 cieľových kontrol, pričom pri 16 kontrolách boli zistené nedostatky. Prekontrolovaných bolo 628 právnych subjektov a 1 310 prevádzok. Najviac kontrol bolo vykonaných v stredných predajniach 537, ďalej v malých predajniach 484 a v hyper a supermarketoch 293. Najviac kontrol s nedostatkom bolo v hyper a supermarketoch. Celkovo bolo zistených 143 nedostatkov, z čoho najviac nedostatkov 29

bolo v hygiene budov a prevádzky, 28 v hygiene predaja, 23 v hygiene skladovania, v hygiene technologického zariadenia, pracovných pomôcok a 13 v označení potravín. Najviac nedostatkov bolo v hyper a supermarketoch 118 a v malých predajniach 19. Na mieste boli uložené 3 blokové pokuty v celkovej hodnote 180 Eur.

V rámci cielenej kontroly bolo do laboratórií ŠVPÚ odobratých 517 vzoriek, z čoho bolo 19 vzoriek nevyhovujúcich.

10.3. Politika kvality

V zmysle Zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov, § 9a odsek (9) úradnú kontrolu poľnohospodárskych výrobkov a potravín s chráneným označením pôvodu (CHOP), s chráneným zemepisným označením (CHZO) alebo s označením zaručenej tradičnej špeciality (ZTŠ) spĺňajúcich požiadavky podľa osobitných predpisov vykonávajú orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy.

Pri bežných plánovaných úradných kontrolách v obchodnej sieti preto inšpektori úradnej kontroly potravín na jednotlivých RVPS kontrolovali aj oprávnenosť použitia loga na výrobkoch s chráneným označením.

V roku 2021 bolo v obchodnej sieti vykonaných spolu 1 110 úradných kontrol, pri ktorých boli skontrolované potraviny rastlinného aj živočíšneho pôvodu s chráneným označením. Spolu bolo prekontrolovaných 2 920 výrobkov, z toho bolo 487 výrobkov s chráneným označením pôvodu, 1 901 výrobkov s chráneným zemepisným označením a 532 výrobkov s označením zaručená tradičná špecialita. Podľa krajiny pôvodu išlo najmä o výrobky zo Slovenska, Českej republiky, Talianska, Nemecka, Grécka, Litvy, Francúzska, Španielska, a z iných krajín. Medzi najčastejšie prekontrolované komodity patrili syry, mäsové výrobky, pivo a olivový olej. Pri uvedených kontrolách neboli zistené nedostatky.

Značka kvality SK

V roku 2021 boli inšpektormi RVPS vykonané tiež kontroly výrobkov, uchádzajúcich sa o udelenie/predĺženie Značky kvality SK. Pri kontrolách inšpektori zisťovali, či výrobok spĺňa všetky požiadavky uvedené v platných Zásadách Značky kvality SK, t. j. najmä či: výrobca spĺňa požiadavky zákona o potravinách, ako aj príslušnej národnej a európskej legislatívy vzťahujúcej sa k predmetnému výrobku, výrobok spĺňa parametre uvedené v technickej dokumentácii, ktorú výrobca ako prílohu predkladal k žiadosti o udelenie značky, inšpektori venovali osobitnú pozornosť posúdeniu údajov v kolónke „nadštandardné kvalitatívne vlastnosti“, či výrobok spĺňa požiadavku na predpísané % zastúpenie surovín domáceho pôvodu, či sú všetky fázy výrobného procesu uskutočňované na území Slovenskej republiky, s výnimkou surovín z dovozu. Udelenie a predĺženie platnosti udelenia Značky kvality SK v roku 2021 sa hodnotilo v mesiacoch jún - júl 2021 a december 2021 - január 2022 špeciálnou komisiou pre „Udeľovanie ZK“ zriadenou MPRV SR.

V júni a v júli 2021 bola značka kvality udeleným 29 výrobcom v prípade 76 výrobkov a predĺženie značky kvality 84 výrobkom rastlinného pôvodu. V decembri 2021 a na prelome januára 2022 - bola udelená ZK 25 výrobcom v prípade 72 výrobkov a predĺženie ZK 13 výrobkom rastlinného pôvodu.

11. POTRAVINY RASTLINNÉHO PÔVODU

Úradná kontrola potravín sa v roku 2021 vykonávala na všetkých stupňoch výroby, spracúvania potravín a ich distribúcie, nad dovozom potravín z tretích krajín a vývozom, nad dodržiavaním podmienok zdravotnej spôsobilosti podľa osobitných predpisov určujúcich požiadavky na osobnú hygienu a hygienu osôb priamo alebo nepriamo zúčastnených na výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich umiestnení na trh ako aj nad dodržiavaním zákazu klamlivej reklamy potravín.

Cieľom úradných kontrol potravín neživočíšneho pôvodu v roku 2021 bolo overovanie dodržiavania právnych predpisov, zabezpečenie eliminácie nedostatkov u potravín vyrábaných na našom území, kontrola označovania potravín, vrátane klamlivého označenia a používania nepovolených výživových a zdravotných tvrdení a taktiež zabránenie vstupu rizikových potravín dovážaných z tretích krajín tak, aby bola zabezpečená ochrana zdravia spotrebiteľov Európskej únie, pričom sa zohľadňovali riziká pre zdravie ľudí, a akékoľvek informácie, ktoré naznačovali pravdepodobnosť toho, že by spotrebiteľia mohli byť uvádzaní do omylu, najmä pokiaľ ide o povahu, identitu, vlastnosti, zloženie, množstvo, trvanlivosť, krajinu pôvodu alebo miesto pôvodu a o spôsob výroby tovaru.

V roku 2021 odbor potravín rastlinného pôvodu zabezpečoval v oblasti hygieny a bezpečnosti potravín aj usmerňovanie výkonu úradných kontrol pri plánovaných aj pri mimoriadnych kontrolách.

Činnosť orgánov úradnej kontroly potravín bola aj v roku 2021 ovplyvnená vo veľkej miere pandémiou ochorenia COVID-19, nakoľko v dôsledku prijímaných protiepidemických opatrení bola obmedzená činnosť výkonu kontrol u prevádzkovateľov (obmedzenie činnosti prevádzok, dlhotrvajúce uzatvorenie niektorých typov prevádzok a pod.) Táto nepredpokladaná mimoriadna situácia mala významný vplyv na frekvenciu, intenzitu a povahu výkonu úradných kontrol. Pôvodný plán kontrol nebolo preto možné v plnom rozsahu naplniť. Vo zvýšenej miere sa kontroloval tiež predaj potravín na internete. V každom prípade obmedzenie kontrolných činností nemalo vplyv na zvýšenie úrovne rizika prítomnosti nebezpečných potravín na trhu.

11.1. Výsledky úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu

Najvyšší počet kontrol v roku 2021 sa opäť vykonal v maloobchodnom sektore. Je to spôsobené nielen počtom maloobchodných prevádzkarní v Slovenskej republike, ale aj skutočnosťou, že podiel potravín, ktoré nie sú v súlade s právnymi predpismi, bol počas úradných kontrol mnohonásobne vyšší v maloobchodnom sektore ako v prípade výrobcov. Kontroly v zariadeniach hromadného stravovania, kde ŠVPS SR vykonáva kontrolu v zmysle zákona č.313/2009 o vinohradníctve a vinárstve, boli výrazne ovplyvnené prijatými opatreniami, ktoré viedli k obmedzeniam ich prevádzky. Napriek tomu ŠVPS SR vykonala niekoľko kontrol so zameraním na celé spektrum legislatívnych predpisov v týchto zariadeniach. Primeraná pozornosť sa venovala aj kontrole reklamy na potraviny. Vzhľadom na požiadavky právnych predpisov sa zdá, že najrizikovejšou oblasťou reklamy je predaj na diaľku, kde sa vyskytujú chyby v označení zdravotných tvrdení.

Celkové prehľady výsledkov inšpekcií

V roku 2021 inšpektori RVPS v SR A ŠVPS SR vykonali **celkovo 44 143 úradných kontrol potravín v zmysle zákona o potravinách.**

Prehľad:

1/ **V maloobchodnej sieti** bolo vykonaných: 30 408, z toho 1 903 kontrol z nedostatkom (všetky typy činnosti predaja)
2/ **Vo výrobe** : 9 837, z toho 288 kontrol z nedostatkom
3/ **Vo VOS** : 2 142, z toho 86 kontrol z nedostatkom
4/ **V prvovýrobe** : 690, z toho 9 kontrol z nedostatkom
5/ **Na iných miestach**: 1 068, z toho 74 kontrol z nedostatkom (iné – malé množstvá, internetový predaj, distribútor, dovoz, dodávanie miestnym maloobchodným prevádzkam, dovoz z tretích krajín – osobná spotreba, miestna obmedzená okrajová činnosť, preprava, prvovýroba preprava, sprostredkovateľ, vývoz, charitatívna organizácia, miesto príjmu OZ, dodávanie miestnemu zariadeniu stravovania).

V roku 2021 bolo zistených celkovo **366** (z celkového počtu 12 075) **nevyhovujúcich vzoriek** potravín a iných výrobkov rastlinného, živočíšneho a zmiešaného pôvodu, ktoré neboli v súlade s príslušnou legislatívou.

Veterinárne a potravinové ústavy v Slovenskej republike analyzovali v roku 2021 v komoditách výrobkov rastlinného pôvodu výrobkov 5 397 vzoriek, z ktorých **234** vzoriek, t.j. 4,3 % nevyhovelo požiadavkám Európskej legislatívy, Potravinového kódexu SR, Vyhláškam MPRV SR alebo iným záväzným právnym predpisom v oblasti bezpečnosti a kvality potravín. Pre porovnanie v roku 2020 bolo odobratých 6 290 rastlinných vzoriek, z ktorých 210 vzoriek, t. j. 3,3 % nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy.

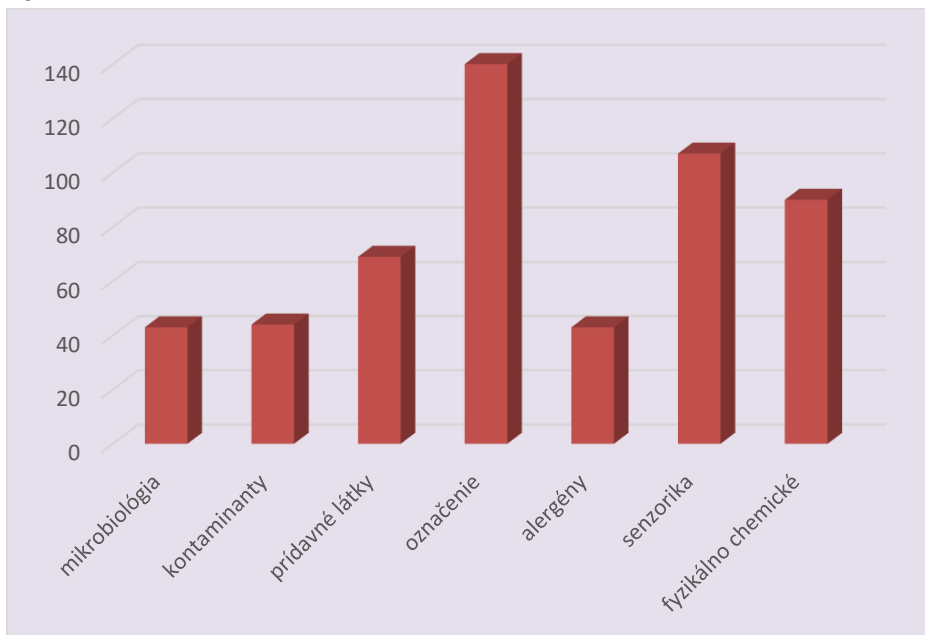
Rozpis počtu nevyhovujúcich vzoriek potravín podľa miesta kontroly:

Z celkového počtu vykonaných analýz vzoriek potravín rastlinného pôvodu nevyhovelo platnej legislatíve v mikrobiologických ukazovateľoch 43 vzoriek, v kontaminantoch 44, v prídavných látkach 69, v označovaní 140, v alergénoch 43, v senzorických ukazovateľoch 107, vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch 90 vzoriek (Príloha č. 1).

Prehľad nevyhovujúcich vzoriek rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2021 a porovnanie za rok 2020 je uvedený v grafoch.

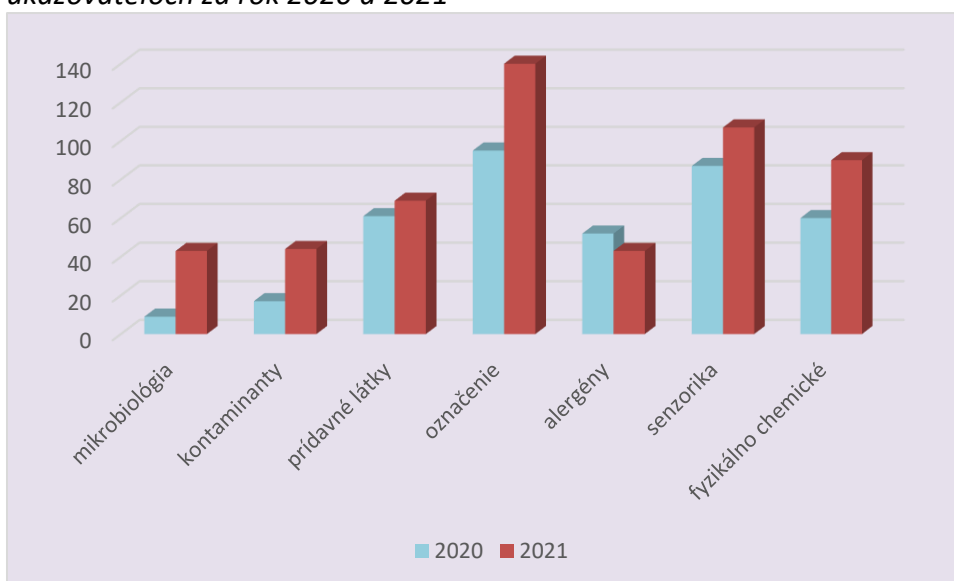
Graf 34

Prehľad nevyhovujúcich analýz rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2021

Graf 35

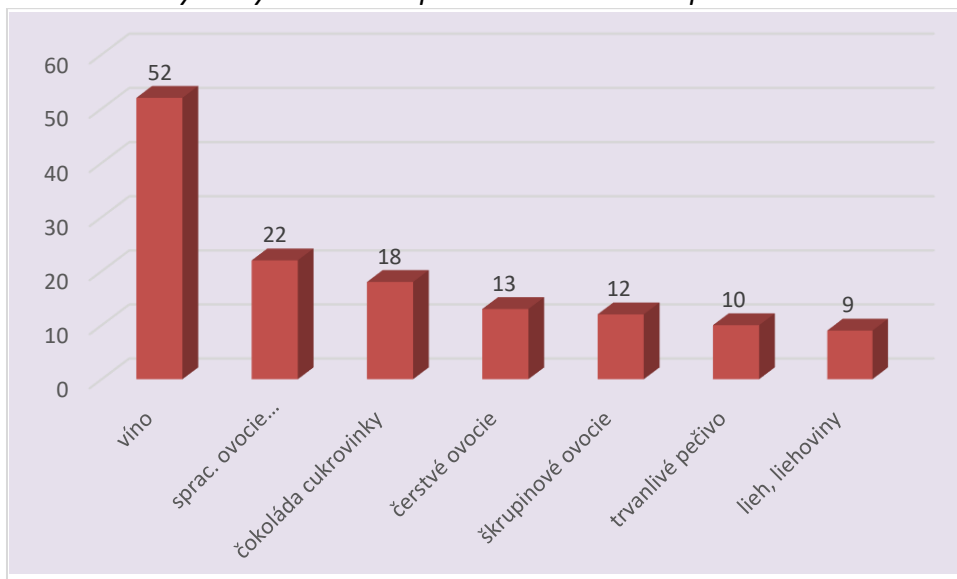
Prehľad nevyhovujúcich analýz rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2020 a 2021

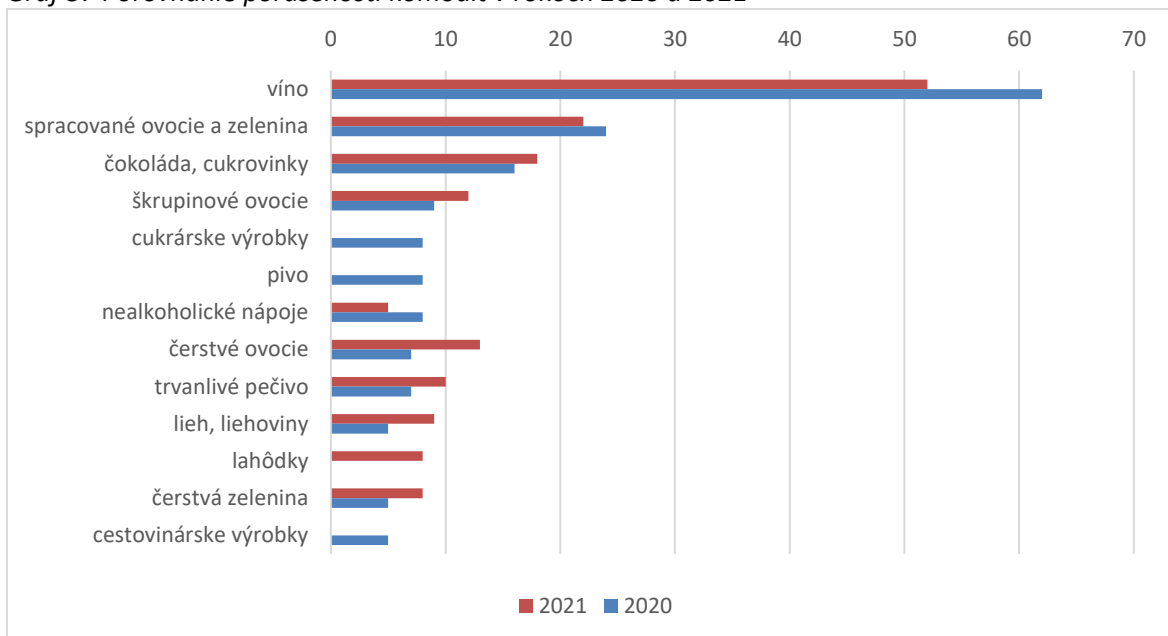
Z pohľadu jednotlivých rastlinných komodít boli najvyššie počty nevyhovujúcich výrobkov zistených u vína 52 (samostatne spracovaná časť) spracovaného ovocia a zeleniny 22, čokolády a cukroviniek 18, čerstvého ovocia 13, škrupinového ovocia 12, trvanlivého pečiva 10, liehu a liehovín 9, čerstvej zeleniny 8, lahôdok 8, piva 7, pekárskeho výrobkov 7, nealkoholických nápojov 5.

Graf 36

Porušenosť vybraných komodít potravín rastlinného pôvodu v roku 2021

Graf 37 Porovnanie porušenosťi komodít v rokoch 2020 a 2021

Tabuľka 77

Prehľad o celkovom počte odobratých vzoriek Rastlinných komodít - okrem vína

Miesto odberu	Odobraté vzorky		
	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu
Výroba	4 383	95	4 478
Obchodná sieť	7307	265	7 572
Vzorky odobraté pri dovoze z tretích krajín	19	6	25
SPOLU	11 709	366	12 075

Výroba – baliarne, malé množstvá, primárny výrobcovia, výroba, spoločné stravovanie, ostatné.

Obchodná sieť – doprava, dovoz, maloobchodné predajne, veľkoobchodné sklady, predajne výrobcu, internetový predaj

Podrobná analýza odobratých vzoriek rastlinného pôvodu za rok 2021 v jednotlivých komoditách podľa jednotlivých analytických ukazovateľov, celkového počtu a nevyhovujúcich analýz je podrobne rozpisaná v prílohe č. 1.

11.1.1. Kontrola potravín neživočíšneho pôvodu dovážaných z tretích krajín

Kontroly sú vykonávané v zmysle čl. 44 a čl. 47 NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín.

Úradná kontrola pozostáva z dokumentačnej, identifikačnej a fyzickej kontroly sporej s odberom vzoriek. Komodity podliehajú importným kontrolám v určitých frekvenciách podľa ich rizikovosti.

V roku 2021 bolo na území SR vykonaných 125 importných úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu. V priebehu importných kontrol bolo odobratých 58 vzoriek, z ktorých 4 vzorky nevyhoveli požiadavkám legislatívy. 2 vzorky sušených marhúľ z Turecka obsahovali nadlimitné množstvo konzervačných látok a 2 vzorky lieskových orechov z Azerbajdžanu obsahovali nadlimitné množstvo mykotoxínov. Vzorky boli vyhodnotené ako nevyhovujúce a boli vrátené do krajiny pôvodu, zničené alebo spracované na iný účel ako potravinársky či krmovinársky.

Tabuľka 78

Počty zásielok potravín neživočíšneho pôvodu kontrolovaných na HIS a RVPS za rok 2021

Názov HIS	Počet zásielok	Počet nevyhovujúcich zásielok	Počet nevyhovujúcich vzoriek
Vyšné Nemecké	37	3	1
Čierna nad Tisou	6	0	0
Bratislava letisko	0	0	0
RVPS	82	1	3
Spolu	125	4	4

Tabuľka 79

Prehľad počtu zásielok z niektorých krajín, kde bola vykonaná úradná kontrola za rok 2021

Krajina	Počet zásielok	Množstvo tovaru v kg
Ukrajina	18	333 623,32
Turecko	19	213 948,4
Macedónsko	20	95 066,66
Celkový súčet	57	644 078,38

11.1.2. Výsledky kontroly označovania GMO potravín

V rámci úradných kontrol vykonávaných inšpektormi RVPS sa kontroluje súlad s vyhláškou MPRV SR č. 243/2015 Z. z. o požiadavkách na označovanie potravín a nariadeniami (ES) č. 1829/2003 Európskeho Parlamentu a Rady o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách a (ES) č. 1830/2003 Európskeho Parlamentu a Rady o sledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a sledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov.

Úradné kontroly potravín sa vykonávajú v celom reťazci, prednostne u dovozcov z tretích krajín, výrobcov potravín rastlinného pôvodu, ako aj pri uvádzaní na trh a manipulácii s potravinami rastlinného pôvodu (VO-sklady, obchodná sieť), vrátane sledovania prahovej hodnoty 0,9 % v rámci analyzovaných vzoriek. Jedná sa hlavne o kontroly náhodného výskytu GMO u surovín a vo výrobkoch, ktoré nebudú mať v označení uvedené „vyrobené z geneticky modifikovaných surovín“ a o kontroly na neautorizované produkty. Pri dovozoch z tretích krajín sa postupovalo v zmysle legislatívnych požiadaviek týkajúcich sa nepovolenej geneticky modifikovanej ryže vo výrobkoch z ryže pochádzajúcich z Číny. Vzorky boli analyzované vo VPÚ Dolný Kubín (národné referenčné laboratórium) a VPÚ Bratislava.

V roku 2021 odobrali inšpektori v rámci úradných kontrol 70 vzoriek. Z tohto počtu bolo 57 vzoriek odobraných inšpektormi RVPS a 13 vzoriek inšpektormi RÚVZ. Výsledky úradnej kontroly na zisťovanie prítomnosti GMO v potravinách za rok 2021 sú spracované podľa komodít a laboratória, ktoré analýzy vykonalo. Analýzy 70 vzoriek preukázali nasledovné pozitívne výsledky v 6 prípadoch, čo predstavuje 8,57 % z celkového počtu analyzovaných vzoriek potravín:

- do 0,1 % príslušnej zložky potraviny (LOQ): žiadna vzorka
- do 0,9 % príslušnej zložky potraviny: 6 vzoriek – 1 vzorka: GM kukurica NK603 a 5 vzoriek: MON89034
GM sója MON40-3-2 a MON89788
- nad 0,9 % príslušnej zložky potraviny: žiadna vzorka

Tabuľka 80 Analyzované vzorky GMO za rok 2021

Typ vzorky	Výsledok kvalitatívnej analýzy	počet vzoriek		Spolu
		RVPS	RÚVZ	
Kukurica a výrobky z kukurice	negatívny	9	3	12
	pozitívny	1	0	1
Sója a výrobky zo sóje	negatívny	12	3	15
	pozitívny	1	4	5
Ryža výrobky z ryže	negatívny	28	2	30
	pozitívny	0	0	0
Ľan	negatívny	5	0	5

	pozitívny	0	0	0
Repka a výrobky z nej	negatívny	0	0	0
	pozitívny	0	0	0
Iné	negatívny	1	1	2
	pozitívny	0	0	0
SPOLU		57	13	70

11.1.3. Výsledky úradných kontrol internetového predaja

V roku 2021 vykonali inšpektori RVPS SR a ŠVPS SR celkom **215 úradných kontrol internetového obchodu**. Počas týchto kontrol bolo spolu zistených **45** nedostatkov pri 11 kontrolách. Pri zistení nedostatkov boli uložené opatrenia na mieste, a kontrolné orgány uložili v zmysle zákona o potravinách v správnom konaní pokuty od 100 eur do 100 000 eur. Predmetom úradných kontrol potravín predávaných na diaľku bola kontrola úplnosti a správnosti informácií týkajúcich sa potravín PIO (Prevádzkovateľ Internetového Obchodu). Kontroly boli zamerané na dodržiavanie zákona č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov a Nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom a ďalšej legislatívy. V rámci úradnej kontroly prevádzkovateľov internetového predaja boli kontroly zamerané aj na registráciu v zmysle zákona o potravinách. Z úradných kontrol vyplynulo, že mnohí prevádzkovatelia internetového predaja, nie sú dostatočne oboznámení s legislatívou určujúcou povinné označovanie potravín ponúkaných prostredníctvom predaja na diaľku, alebo nie sú registrovaní v zmysle zákona.

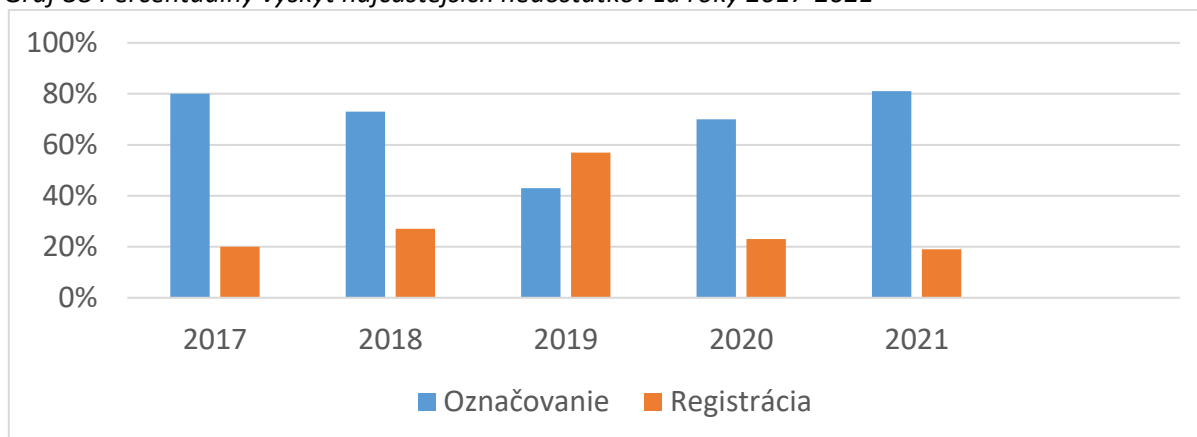
Tabuľka 81 Prehľad výsledkov úradných kontrol internetového predaja.

Typ činnosti	Počet kontrolovaných právnych subjektov	Počet kontrolovaných prevádzok	Kontroly bez nedostatkov	Kontroly s nedostatkom	Počet kontrol celkom
Úradná kontrola - plánovaná	182	182	191	5	196
216 – Veľká noc	1	1	1	0	1
Dodatočná úradná kontrola	7	7	5	2	7
Podania a podnety	10	11	7	4	11
Celkový súčet	200	201	204	11	215

Najčastejšie typy nedostatkov

- Klamlivo označené potraviny alebo ponúkané na predaj klamlivým spôsobom na webovej stránke
- Neplnenie opatrení zo strany prevádzkovateľa int. obchodu
- Povinné označenie na webe - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne
- Zistený predaj potravín po DS/DMT (v nadväznosti na fyzickú úradnú kontrolu v centrálnom sklade)
- Nesplnená povinnosť registrácie v zmysle zákona 152/995 na príslušnej RVPS SR

Graf 38 Percentuálny výskyt najčastejších nedostatkov za roky 2017-2021

Štátna veterinárna a potravinová správa vykonáva aj úradnú kontrolu potravín ponúkaných prostredníctvom predaja na diaľku v zmysle základného legislatívneho rámca EÚ (Nariadenie EU-178/2002, 1169/2011, 852/2004, 1924/2006, zákona č.102/2014). Inšpektori RVPS SR ďalej vykonávali kontrolu dodržiavania zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode a zákona č. 108/2000 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri podomovom predaji a zásielkovom predaji (ďalej len zákon 108/2000) súlad podmienok zmlúv uzavretých na diaľku so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Predmetom kontroly bolo preverenie: oprávnenia k podnikaniu, povinnosti predávajúceho pred uzavretím zmluvy, informačných povinností predávajúceho, informácií o odstúpení od zmluvy, zákaz predaja, z hľadiska dodržiavania zákona 108/2000. Zákaz klamania spotrebiteľa upravuje § 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého predávajúci nesmie klamať spotrebiteľa, najmä uvádzať nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepresné, nejasné alebo dvojzmyselné údaje alebo zamlčať údaje o vlastnostiach výrobku alebo služby alebo o nákupných podmienkach. Nekalé obchodné praktiky sú zakázané podľa § 7 zákona o ochrane spotrebiteľa. Za nekalú obchodnú praktiku sa považuje najmä klamlivé konanie a klamlivé opomenutie konania (zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil), ako aj agresívna obchodná praktika (používa obťažovanie, nátlak vrátane fyzickej sily alebo neprimeraný vplyv).

11.1.4. Cielené kontroly potravín a vína

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky v období od 01.01.2021 do 31.12.2021 vykonala prostredníctvom Regionálnych veterinárnych a potravinových správ v rámci cieľných kontrol odber vzoriek. V danom období prebiehalo 20 cieľných kontrol živočíšneho pôvodu (z ktorých 4 cieľné kontroly boli zamerané spoločne aj na produkty rastlinného pôvodu), v rámci ktorých bolo celkovo odobratých 3 466 vzoriek a 5 cieľných kontrol rastlinného pôvodu. V nižšie uvedenej tabuľke je uvedený zoznam predmetných cieľných kontrol, ich zameranie a počty odobratých vzoriek v prípade, že predmetom cieľných kontrol bol aj odber vzoriek.

Tabuľka 82

Číslo cielenej kontroly	Predmet cielenej kontroly	Celkový počet odobratých vzoriek
216	Veľká noc Cielená kontrola potravín živočíšneho, rastlinného a zmiešaného pôvodu, vrátane lahôdkarských výrobkov, ktoré sa tradične konzumujú v období Veľkej noci (čokolády, cukrovinky' jemné pečivo, zelenina, zemiaky, cibuľa, šaláty, majonézy, oleje, ovocné víno, liehoviny, potraviny živočíšneho pôvodu - najmä mäsové výrobky, mliečne výrobky, vajcia), kontrola zameraná aj na odber vzoriek potravín rastlinného a živočíšneho pôvodu (potraviny domácich výrobcov, potraviny z ostatných členských štátov a potraviny z tretích krajín), ktoré nespĺňali požiadavky v predchádzajúcich rokoch a ktoré sa tradične konzumujú v čase veľkonočných sviatkov.	354
263	Vianoce Cielená kontrola potravín živočíšneho, rastlinného a zmiešaného pôvodu, ktoré sa predávajú v akcii a konzumujú v období Vianoc a Nového Roku (ako napríklad vianočné oblátky, opekance' kvasená kapusta' mak, sušené huby, vianočné čokoládové a nečokoládové cukrovinky, majonézy, med, údené mäso, ryby' hydinové mäso a podobne), kontroly zahŕňali aj odber vzoriek potravín živočíšneho, rastlinného a zmiešaného pôvodu.	517
255	Cielená kontrola mimo pracovnej doby Cielená kontrola so zameraním na ochranu spotrebiteľa pri predaji nekvalitných, falšovaných a zdraviu škodlivých potravín po pracovnej - kontroly na trhoviskách (najmä soboty), kontroly nahlásených dovozov potravín z tretích krajín, kontroly produktov živočíšneho pôvodu dodávaných z iných členských štátov a z tretích krajín - kontroly v miestach určenia, vývozy potravín živočíšneho pôvodu do tretích krajín	2
494	Cielená kontrola zameraná na kontrolu nahlasovania zásielok potravín do elektronického systému Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR, „evidencia zásielok“ Cielená kontrola zameraná na kontrolu nahlasovania zásielok potravín dodávaných z iných členských štátov a tretích krajín do miest určenia do elektronického systému štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR „evidencia zásielok“	Úradná kontrola bez odberu vzorky
496	Cielená kontrola produktov rastlinného pôvodu - trhoviská malé množstvá Cielená kontrola zameraná na kontrolu predaja potravín na trhoviskách, hlavne sa zameraním na predaj malých množstiev	Úradná kontrola bez odberu vzorky
495	Cielená kontrola - monitoring - Salmonela v melónoch Cielená kontrola zameraná na zistenie kontaminácie melónov Salmonelou, vykonaná na základe informácií z RASFF	7
493	Cielená kontrola zameraná na zistenie prítomnosti anorganického arzenu vo vybraných vzorkách potravín Cielená kontrola zameraná na zistenie expozície obyvateľstva arzénom.	15

492	Cielená kontrola označovania čerstvého ovocia a zeleniny krajinou pôvodu Cielená kontrola zameraná na označovanie ovocia a zeleniny údajom o krajine pôvodu a správnosti uvedeného údajja. Kontrola bola vykonaná na základe predchádzajúcich zistení a podnetov.	Úradná kontrola bez odberu vzorky
500	Cielená kontrola obsahu kadmia v kakaovom prášku cielená kontrola, zameraná na kontrolu kadmia v kakaovom prášku v baliarňach kaka a v distribučných skladoch v SR.	14
256	Cielená kontrola čerstvého ovocia a zeleniny mimo pracovnej doby Cielená kontrola vykonaná z dôvodu podozrenia na predaj nevyhovujúceho ovocia zeleniny po pracovnej dobe (po 16. hodine)	Úradná kontrola bez odberu vzorky

11.2. Právoplatné rozhodnutia

V roku 2021 nadobudlo v správnom konaní právoplatnosť 1 074 rozhodnutí miestne príslušných RVPS pri výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich umiestňovaní na trh v hodnote 3 717 740 €, pričom priemerná hodnota uloženej pokuty bola 3 461,6 € a maximálna suma uloženej pokuty bola 1 000 000 €.

Tabuľka 83 Prehľad o právoplatných rozhodnutiach v roku 2021

Počet právoplatných rozhodnutí	Suma uložených pokút v €	Priemer sumy uložených pokút v €	Maximálne suma uloženej pokuty v €
1 074	3 717 740	3461,6	1 000 000

11.3. Audity u prevádzkovateľov podnikov rastlinného pôvodu

V roku 2021 orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vykonávali u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov rastlinného pôvodu audity, so zameraním na overenie zhody zavedeného systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín a správnej výrobnéj praxe s platnou legislatívou. Celkom bolo vykonaných 13 auditov pri výkone ktorých nebola zistená nezhoda.

Tabuľka 84 Výsledky auditov v roku 2021

Typ činnosti	Počet kontrolovaných právnych subjektov	Počet kontrolovaných prevádzok	Audity bez nedostatkov	Audity s nedostatkom
Hypermarkety a supermarkety	1	1	1	0
Predaj konečným spotrebiteľom na mieste vo vlastnej predajni	1	1	1	0

Výrobca vo svojej predajni – rastlinné komodity - dopekane	1	1	1	0
Výrobcovia – rastlinné komodity	10	10	10	0
Celkový súčet	13	13	13	0

11.4. Kontrola tabakových výrobkov

Úradné kontroly tabakových výrobkov sa vykonávajú u výrobcov tabakových výrobkov, pri skladovaní a uchovávaní, u prepravcov, distribútorov, pri dovoze z tretích krajín, pri predaji konečnému spotrebiteľovi, ako aj vykonávanie ďalších činností okrem poskytovania služieb spoločného stravovania.

Štátna veterinárna a potravinová správa SR vykonala v roku 2021 v zmysle zákona č. 335/2011 Z. z. o tabakových výrobkoch v znení neskorších prepisov 484 kontrol. ŠVPS SR vykonala kontrolu tabakových výrobkov u 249 právnych subjektov v 471 prevádzkach.

Kontroly tabakových výrobkov boli zamerané hlavne na kontrolu označovania tabakových výrobkov, požiadavky na skladovanie a prepravu tabak. výrobkov, registráciu prevádzkarní a podmienky umiestňovania tabakových výrobkov na trh.

Vykonané kontroly zahŕňali celý sortiment tabakových výrobkov (výrobky určené na fajčenie, žuvanie, šnupanie a cmúľanie), kontrolou bolo preverené, či nie je uvádzaný do obehu tabak na vnútorné použitie a výrobky napodobňujúce tvarom a vzhľadom tabakové výrobky alebo tabakové potreby vo forme potravinárskych výrobkov.

Tabuľka 85 Počet kontrol tabakových výrobkov v jednotlivých typoch prevádzok

Typ činnosti	Počet kontrolovaných právnych subjektov	Počet kontrolovaných prevádzok	Kontroly bez nedostatkov	Kontroly s nedostatkom	Počet kontrol celkom
Hypermarkety a supermarkety	15	56	63	0	63
Malá predajňa - Stánkový predaj (okrem trhového miesta)	26	49	50	0	50
Malé predajne	101	140	140	0	140
Malé predajne - Čerpacia stanica	12	17	17	0	17
Stredné predajne	59	166	166	0	166
Trhové miesto (stánok s trvalým stanovišťom, príležitostné)	1	1	1	0	1
Veľkoobchodný sklad	34	41	46	0	46
Výroba	1	1	1	0	1
Celkový súčet	249	471	484	0	484

11.5. Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny

Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny sa v roku 2021 vykonávala v zmysle legislatívy EÚ - nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 a národnej legislatívy – Zákona č. 491/2001 Z.z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov. Kontrolu vykonávali autorizovaní inšpektori na všetkých stupňoch obchodu, u prvovýrobcov (pestovateľov), veľkoobchodníkov, dovozcov, vývozcov a vo všetkých typoch maloobchodného predaja.

11.5.1. Výsledky kontrolnej činnosti pri kontrole obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny

K 31.12.2021 vykonávalo kontrolu zhody 54 inšpektorov autorizovaných na kontrolu obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny v zmysle § 9 zákona č. 491/2001 Z.z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov a Vyhlášky MP SR č. 50/2005. o autorizácii na výkon kontroly kvality rastlinných produktov.

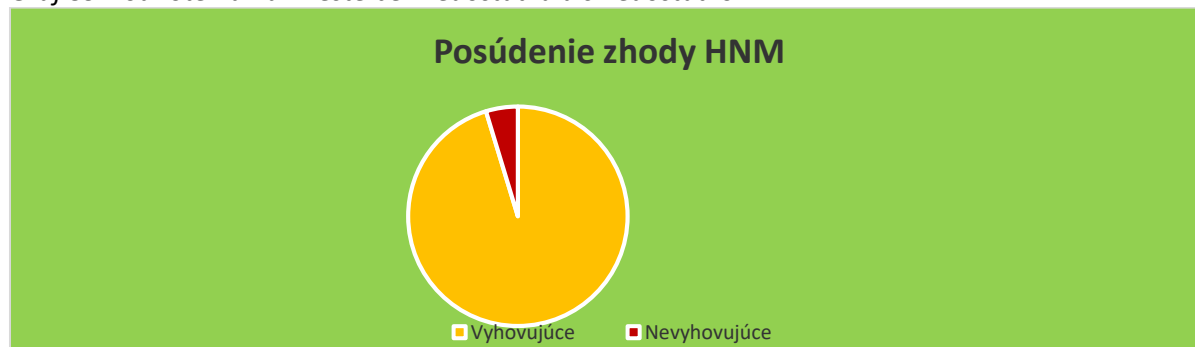
Inšpektori vykonali 2 188 kontrol na všetkých stupňoch obchodu, z čoho pri 305 kontrolách boli zistené nedostatky v obchodnej kvalite.

Najviac kontrol zhody HNM bolo vykonaných u plodiny jablká – 1 356 kontrol, rajčiaky – 1 343 kontrol a paprika zeleninová – 1 027 kontrol. V kilogramoch bolo prekontrolovaných najviac jablká – 451 993,47 kg, mandarínky – 241 972,75 kg a citróny – 143 508,38 kg. Najviac nevyhovujúcich plodín bolo u jablák – 64, u papriky zeleninovej – 55 a u rajčiakov – 53. Podľa pôvodu bolo najviac nevyhovujúcich plodín zo Slovenska – 116, Španielska – 89 a Poľska - 81, u 63 plodín nebola uvedená krajina pôvodu. Vady na ovocí a zelenine boli vo väčšine prípadov spôsobené nesprávnou manipuláciou s tovarom pri skladovaní a predaji, nesúvisia s ich pôvodom.

Tabuľka 86 Počet kontrol a hodnotenie zhody na mieste podľa jednotlivých stupňov obchodu

Miesto kontroly	Počet kontrol	Počet HNM	Z toho počet HNM nevyhovujúcich	Nevyhovujúci tovar v kg
Maloobchod	1914	11808	630	8521,12
Veľkoobchod	191	1014	10	2624,55
Prvovýroba	83	171	0	0
Spolu	2188	12993	640	11145,67

Graf 39 Hodnotenia na mieste bez nedostatku a s nedostatkom

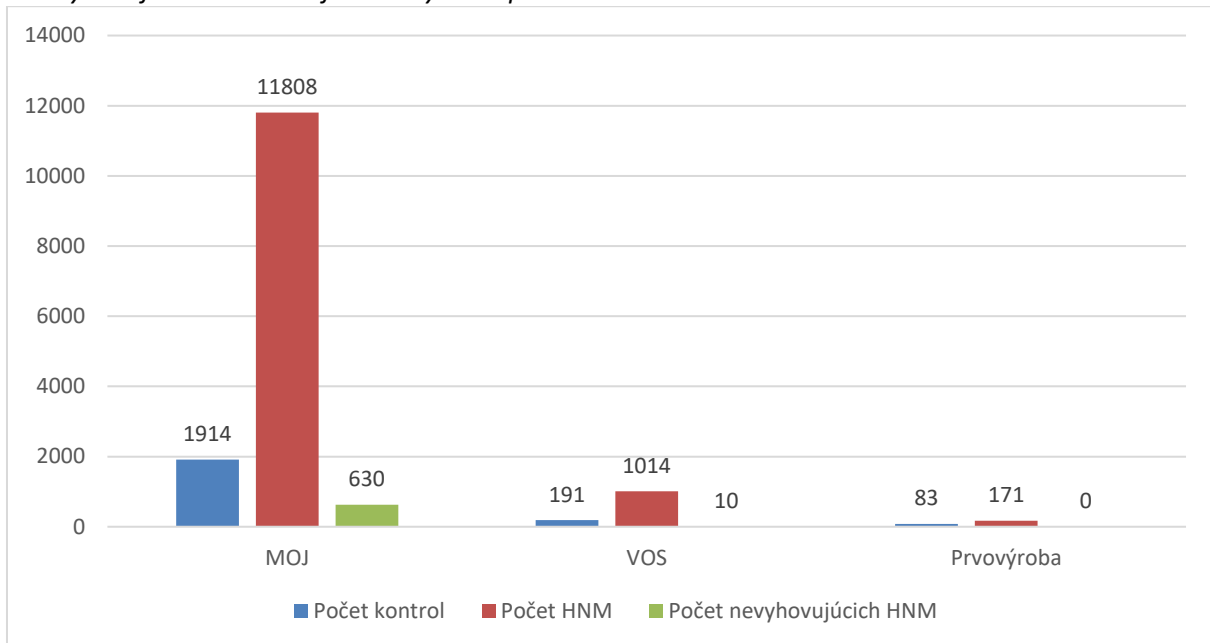
Tabuľka 87 Hmotnosť plodín hodnotených na mieste

Množstvo celkom (kg)	Vyhovujúce (kg)	Nevyhovujúce (kg)
1 595 230,82	1 584 085,15	11 145,67

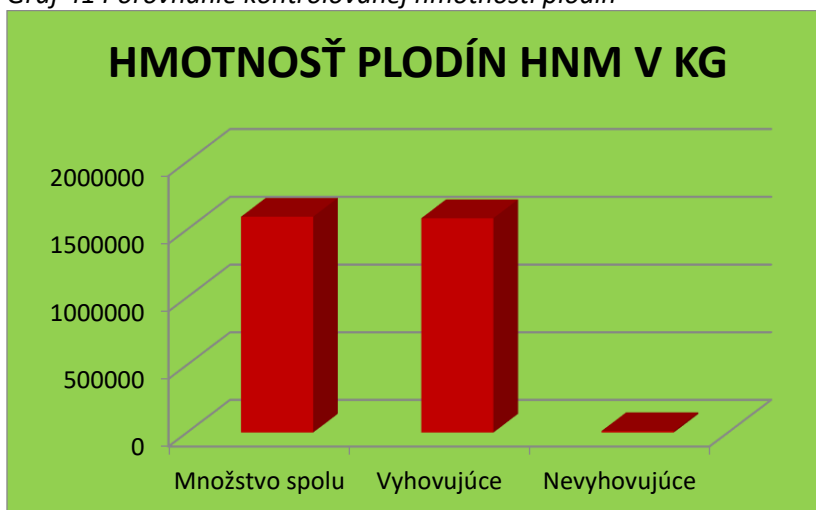
Tabuľka 88 Počet kontrol pri dovoze a vývoze

Účel kontroly	Počet kontrol	Počet HNM	Množstvo v kg
dovoz	19	42	366 664,0
vývoz	15	15	312 471,2

Graf 40 Porovnanie počtu kontrol zhody s obchodnými normami, hodnotení na mieste a nevyhovujúcich HNM na jednotlivých stupňoch

Graf 41 Porovnanie kontrolovanej hmotnosti plodín

Tabuľka 89 Prehľad počtu autorizovaných inšpektorov, počtu kontrol a počtu hodnotení zhody na mieste v jednotlivých RVPS SR

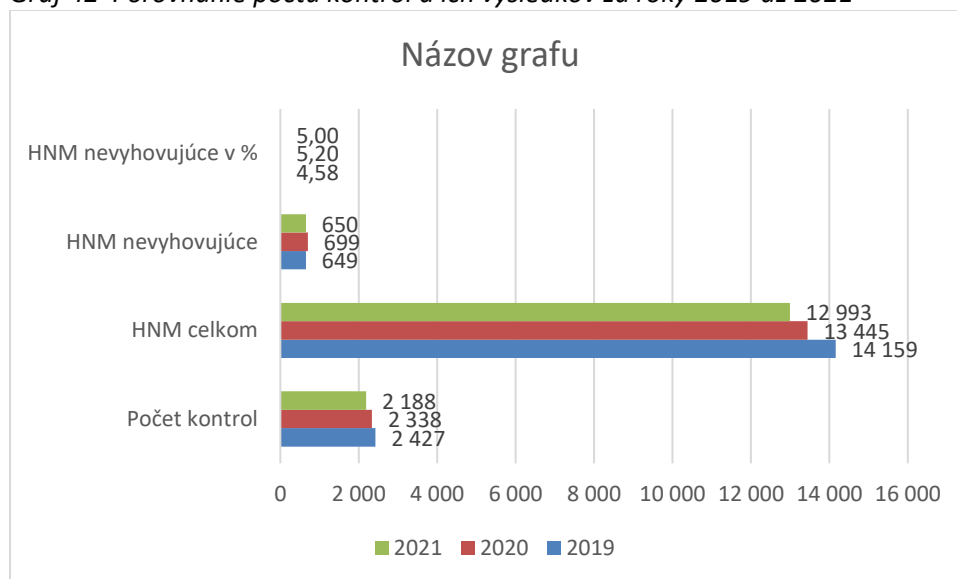
RVPS	Počet inšpektorov	Počet kontrol	Posúdenie zhody (HNM)			
			počet spolu	počet vyhovujúce	nevyhovujúce	
					počet	%
Bratislava	3	114	637	606	31	4,9
Banská Bystrica*		6	60	59	1	1,7
Bardejov	1	26	135	130	5	3,7
Čadca	1	22	230	209	21	9,1
Dolný Kubín	1	37	191	186	5	2,6
Dunajská Streda	1	61	630	589	41	6,5
Galanta	1	26	172	172	0	0,0
Humenné	1	58	242	234	8	3,3
Košice mesto	2	79	529	503	26	4,9
Komárno	3	157	712	707	5	0,7
Košice okolie	1	30	191	186	5	2,6
Lučenec	1	22	102	102	0	0,0
Liptovský Mikuláš	1	36	268	235	33	12,3
Levice	2	116	794	792	2	0,3
Michalovce	1	59	258	214	44	17,1
Martin	2	116	656	630	26	4,0
Nové Mesto nad Váhom	1	23	135	116	19	14,1
Nitra	1	52	259	243	16	6,2
Nové Zámky	1	68	318	279	39	12,3
Prievidza	2	41	478	477	1	0,2
Prešov	2	93	586	572	14	2,4
Poprad	1	65	443	391	52	11,7
Púchov	2	31	205	197	8	3,9
Rimavská Sobota	1	29	138	137	1	0,7
Rožňava	1	87	473	472	1	0,2
Šaľa	2	92	451	424	27	6,0
Senec	3	34	272	252	20	7,4
Senica nad Myjavou	1	102	405	392	13	3,2
Svidník*		21	99	99	0	0,0
Stará Ľubovňa	1	30	148	148	0	0,0
Spišská Nová Ves*		14	120	98	22	18,3
Trenčín	1	77	356	354	2	0,6
Topoľčany	2	44	311	302	9	2,9
Trnava	3	53	445	445	0	0,0
Trebišov	2	53	286	210	76	26,6
Veľký Krtíš	1	57	331	323	8	2,4
Vranov nad Topľou	1	30	154	148	6	3,9
Žilina	1	44	378	352	26	6,9
Žiar nad Hronom	1	41	201	191	10	5,0
Zvolen	1	40	194	177	17	8,8
Spolu	54	2 188	12 993	12 353	640	4,9

*RVPS bez autorizovaného inšpektora. Na RVPS Banská Bystrica vykonáva kontroly inšpektor RVPS Liptovský Mikuláš, RVPS Veľký Krtíš, RVPS Zvolen, na Spišská Nová Ves vykonáva kontroly inšpektor RVPS Poprad, na RVPS Svidník vykonáva kontroly inšpektor RVPS Bardejov a RVPS Vranov nad Topľou.

Porovnanie kontrol za roky 2019 až 2021

V roku 2021 prišlo k poklesu počtu kontrol k počtu kontrol v porovnávaných rokoch a taktiež počet HNM je najnižší. Ostatné porovnania sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách a grafoch.

Graf 42 Porovnanie počtu kontrol a ich výsledkov za roky 2019 až 2021

Tabuľka 90 Porovnanie počtu skontrolovaného tovaru a výsledkov HNM za roky 2019 až 2021

Kontroly zhody/Rok	2019	2020	2021
Tovar celkom kg	1 437 685,91	1 192 694,92	1 595 230,82
Nevyhovujúci tovar kg	23 049,26	42 001,02	11 145,67
Miesto kontroly	Počet nevyh. HNM	Počet nevyh. HNM	Počet nevyh. HNM
Maloobchod	629	686	630
Veľkoobchod	18	13	10
Prvovýroba	1	0	0
Spolu	649	699	640

Cielená kontrola - Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny po pracovnom čase

V roku 2021 vykonali autorizovaní inšpektori pre kontrolu zhody s obchodnými normami v rámci tematických kontrol po pracovnej dobe, v sobotu a nedeľu na území SR spolu 234 kontrol supermarketov a hypermarketov. Z uvedeného počtu kontrol bolo 61 kontrol so zisteniami porušenia požiadaviek na kvalitu OZ, čo je 26,1 % kontrol s nedostatkom. Počas kontroly vykonali inšpektori 1 715 hodnotení na mieste v celkovom množstve 34 874,42 kg, v 171 prípadoch plodiny nevyhoveli, čo predstavuje spolu 2 487,85 kg ovocia a zeleniny. Celkom bolo hodnotených 61 druhov ovocia a zeleniny podliehajúcim požiadavkám všeobecnej normy a požiadavkám špecifických noriem NK č. 543/2011.

11.5.2. Správne konanie

V roku 2021 bolo právoplatne ukončených 64 správnych konaní voči subjektom podnikajúcim v sektore ovocia a zeleniny za porušenie zákona č.491/2001 o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v pôsobnosti 17 RVPS. Na základe porušenia tohto zákona boli právnym subjektom uložené pokuty vo výške 112 150 €.

Tabuľka 91 Porovnanie počtu právoplatných rozhodnutí a výšky pokút v rokoch 2019 - 2021

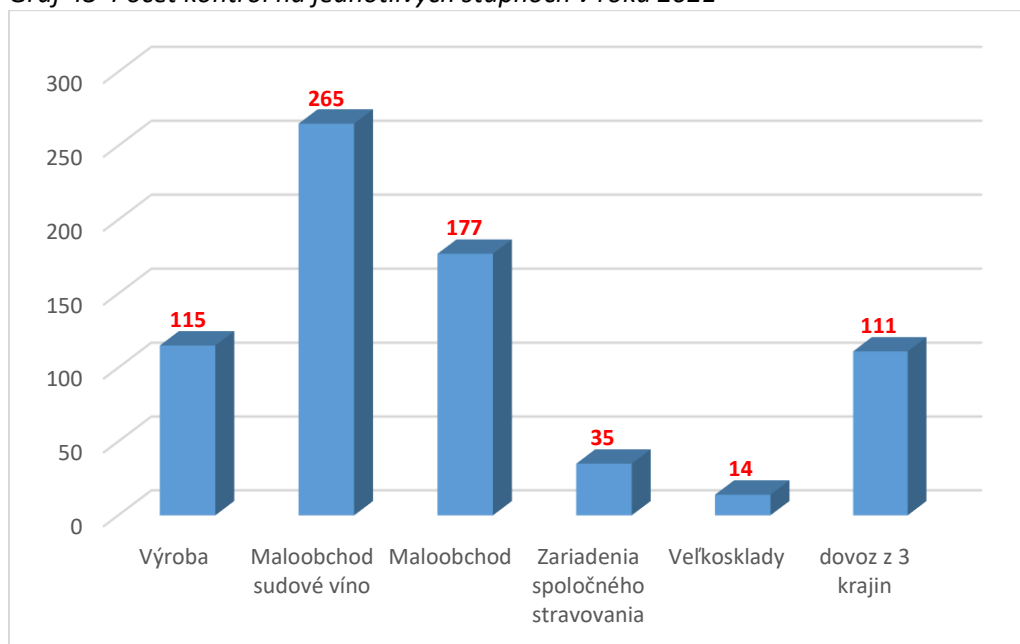
Rok	2019	2020	2021
Počet rozhodnutí	59	60	64
Výška pokuty v EUR	105 850	96 466	112 150

11.6. Kontrola kvality a zdravotnej neškodnosti vína

11.6.1. Plánované kontroly

V roku 2021 ŠVPS SR vykonávala kontrolu v zmysle zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov.

Graf 43 Počet kontrol na jednotlivých stupňoch v roku 2021

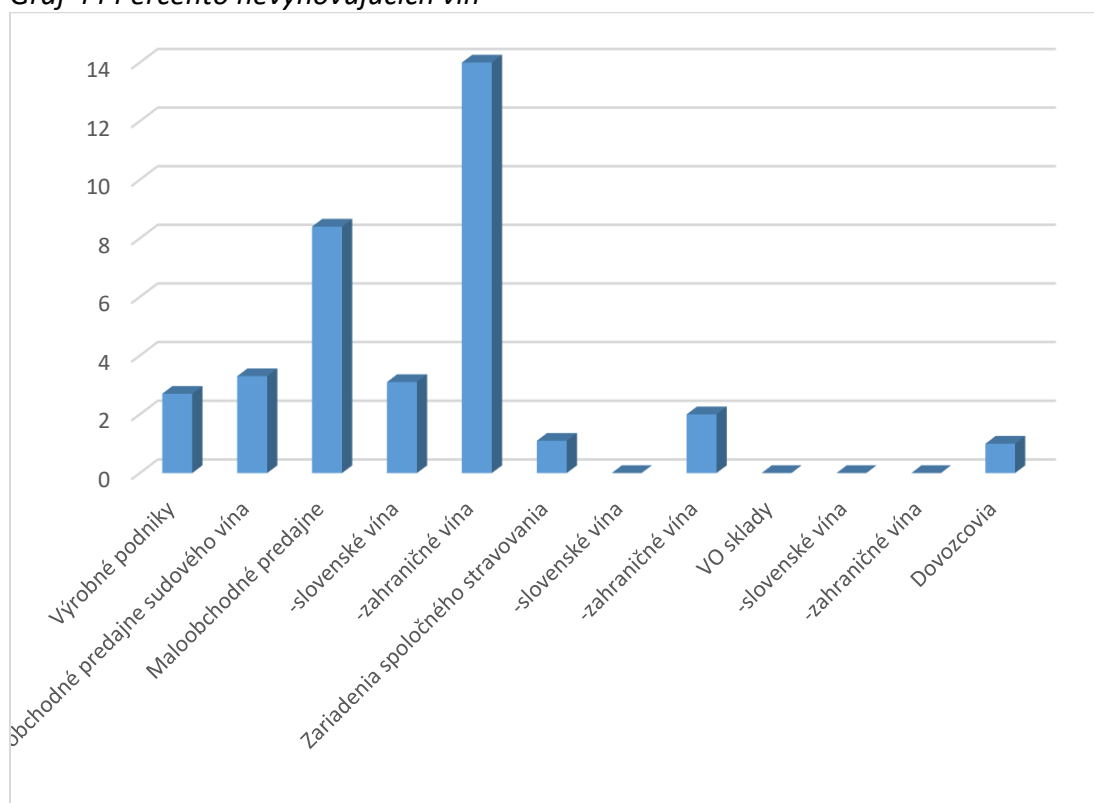

Tabuľka 92 Počet vzoriek hodnotených na mieste (HNM) a odobratých do laboratórií VPÚ SR

Miesto kontroly	Vzorky HNM	Nevyhovujúce HNM	Vzorky odobraté do laboratóriá	Nevyhovujúce vzorky v laboratóriách	Vzorky spolu/ nevyhovujúce spolu
Výrobné podniky	261	3	31	5	292/8
Maloobchodné predajne sudového vína	488	6	55	12	543/18
Maloobchodné predajne	242	1	65	25	307/26

-slovenské vína	112	0	45	5	157/5
-zahraničné vína	130	1	20	20	150/21
Zariadenia spoločného stravovania	83	1	5	0	88/1
-slovenské vína	40	0	0	0	40/0
-zahraničné vína	43	1	5	0	48/1
VO sklady	22	0	4	0	26/0
-slovenské vína	7	0	2	0	9/0
-zahraničné vína	15	0	2	0	17/0
Dovozcovia	61	1	38	0	99/1

Graf 44 Percento nevyhovujúcich vín

V roku 2021 celkovo bolo vyhodnotených 1 355 vzoriek vín, z čoho bolo nevyhovujúcich 54 vzoriek, čo predstavuje 4,0 % porušenie.

V priebehu roka 2021 sa vykonalo 1 157 hodnotení na mieste (HNM), do laboratórií VPÚ bolo odobratých 198 vzoriek z čoho 54 vzoriek bolo vyhodnotených ako nevyhovujúcich.

Porovnanie zistení v rokoch 2020 a 2021

V roku 2020 celkovo bolo vyhodnotených 1 949 vzoriek vín, z čoho bolo nevyhovujúcich 89 vzoriek, čo bola 4,56 % porušenie. V roku 2021 celkovo bolo vyhodnotených 1 355 vzoriek vín, z čoho bolo nevyhovujúcich 54 vzoriek, 4,0 % porušenie. V roku 2021 klesla porušenie o 0,56 %.

Tabuľka 93 Porovnanie počtu zistených nedostatkov v maloobchodných jednotkách

	Rok 2020	Rok 2021
Predajne sudového vína	5,3 %	3,3%
Maloobchodné jednotky	11,1 %	8,4%

Najnižšia porušenosť v kvalite bola zistená pri slovenských certifikovaných vínach s CHOP. Zatriedené vína sa predávajú hlavne vo fľašovej forme.

Kontroly v maloobchodných prevádzkach

Najviac nedostatkov bolo zistených v maloobchodných predajniach (8,4 %), pri zahraničných vínach v uvedených predajniach bola až 14 % porušenosť, hlavne v najnižších kategóriách vín BZO s uvedením odrody, ďalej vo vyšších kategóriách CHZO a CHOP. Najviac nedostatkov pri zahraničných vínach bolo pri označovaní spotrebiteľských balení t.j. neuvedenie povinných údajov v štátnom jazyku, zistené neprimerane malé dolepký v štátnom jazyku – údaje boli na dolepkách nečitateľné. Vo vínach boli zistené nedostatky tiež v sensorických znakoch - oxidácia, nečistá vôňa po prídavkoch syntetických aróm, po potuchline, prchavých kyselinách, po nečistom priebehu malolaktickej fermentácie, mikrobiálny rozklad, myšina. V chuťových parametroch - chuť nečistá po mikrobiálnych nežiadúcich procesoch, neharmonická až nezodpovedajúca hroznovému vínu. V analytických znakoch boli zistené nesprávne údaje o obsahu alkoholu a zvyškového cukru na etikete. Vína boli pôvodom z Maďarska, Talianska, Španielska a zmes vín z EU plnené do tetrapakových 1 litrových balení, 2 litrových PET fliaš a 1 litrových sklenených fliaš.

11.6.2. Cielené kontroly u vína

Cielená kontrola zameraná na predaj zahraničných vín predávaných na Slovensku

Počas cielenej kontroly v marci a v predveľkonočnom období sa inšpektori oddelenia kontroly vína zamerali na predaj zahraničných vín predávaných vo všetkých významných obchodných reťazcoch a veľkoskladoch. Kontrolované zahraničné vína boli nafľašované mimo územia SR, ako aj pri dovezených vínach v cisternovej forme a následne fľašované na Slovensku. Inšpektori kontrolu správnosti označovania hodnotili na mieste a pri podozrení na nekvalitu vína odoberali vzorky do laboratórií ŠVPÚ SR.

Celkovo bolo vykonaných 15 kontrol, počas ktorých bolo celkovo odobratých 46 vzoriek, ktoré boli odoslané na sensorické a analytické parametre. Celkovo nevyhovovalo v označovaní, sensorickým a analytickým znakom 15 vzoriek vín, čo predstavuje porušenosť 32,6 %. Najviac vzoriek 9 nevyhovovalo v sensorických parametroch – 19,5% zo všetkých nevyhovujúcich. Nedostatky boli popísané hlavne vo vône a chuti, a to pri oxidácii, znaky nežiadúceho mikrobiologického rozkladu. V analytických znakoch nevyhovovala 1 vzorka za nesprávny údaj o obsahu alkoholu. V označovaní nevyhovovalo 5 vzoriek pre neuvedenie alergénov na etikete a veľkosti písma povinných údajov.

Tabuľka 94 Zistené nedostatky podľa krajiny fľašovania:

Krajina pôvodu vína	Fľašované v	Nedostatok v sensorických znakoch	Nedostatok v analytických znakoch	Nedostatok v označovaní
Maďarsko	Maďarsko	3		
Taliansko	Taliansko	3		4
EU	Slovensko	2	1	
Čile		1		
Francúzsko	Francúzsko			1

Cielená kontrola sudových vín predávaných na Slovensku

Počas cielenej kontroly vykonanej v období september a október 2021 vykonanej v zmysle Zákona č. 313/2009 Z.z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov sa inšpektori oddelenia kontroly vína zamerali na predaj sudových vín predávaných v maloobchodných prevádzkach, špecializovaných maloobchodných prevádzkach a vo veľkoobchodných skladoch. Inšpektori pri podozrení na nekvalitu sudového vína odoberali vzorky do náhradných balení, ktoré boli následne analyzované v akreditovaných laboratóriách ŠVPÚ SR. Sensorickou a analytickou analýzou v laboratóriách ŠVPÚ bolo zistené:

Celkovo bolo vykonaných 60 kontrol počas ktorých bolo odobratých 55 vzoriek z čoho 18 vzoriek bolo nevyhovujúcich čo predstavuje 32,7 % porušeností. Odobraté vína boli pôvodom zo Slovenskej republiky, Českej republiky, Maďarska a EU spoločenstva v kategóriách najviac zastúpených vín bez zemepisného označenia s označením odrody. Najviac nedostatkov až 9 vzoriek bolo zistených pri sensorickom hodnotení pre vôňu a chuť nečistú hlavne po oxidácií, myšine, mikrobiálnom rozklade, syntetických arómach, pelargónii čo celkovo predstavuje 16,3% porušeností. V označovaní boli zistené v 5-ich prípadoch nedostatky hlavne v nepresnom údaji o obsahu alkoholu – (vždy bol nameraný nižší obsah alkoholu ako bol uvedený predajcom) čo predstavuje 9,1 % porušeností. V štyroch prípadoch bol zistený prekročený limit celkového oxidu siričitého čo predstavuje 7,2% porušeností.

Tabuľka 95 Zistené nedostatky podľa krajiny pôvodu

Pôvod vína	Počet nevyhovujúcich vzoriek pri sensorickom hodnotení	Počet nevyhovujúcich vzoriek pri označovaní	Počet vzoriek s prekročeným limitom celková síra
ČR		1	2
Maďarsko	2	2	
Slovensko	6	2	2
EU	1		

Cielená kontrola zameraná na výsledovateľnosť a označovanie predaja burčiakov

Burčiak je charakterizovaný a legislatívne stanovený v §12 Zákona č. 313/2009 Z.z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov. Ako „burčiak“ možno označiť len **kvasiaci hroznový mušt** vyrobený výlučne z hrozna dopestovaného a spracovaného na území Slovenskej republiky. Burčiak možno ponúkať spotrebiteľovi len v období roka, v ktorom sa uskutočnil zber hrozna na jeho výrobu, ktoré do 15. júla tohto roka určí ministerstvo a vyhlási vo Vestníku Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky. Počas kvasenia burčiaka možno kvasenie zastaviť a opätovne ho uviesť do kvasenia a následne ponúkať spotrebiteľovi.

Povinné označovanie na výveske alebo v ponukovom liste: Označenie „burčiak“ a údaj o výrobcovi je ten, kto predáva, povinný uviesť viditeľne na výveske v mieste predaja burčiaka. Označovanie alkoholu a minimálny a maximálny obsah v burčiaku – na výveskách a ani v ponukových nápojových listoch obsah alkoholu nemusí byť uvedený nakoľko hladina alkoholu sa v priebehu predaja mení kvasným procesom. Minimálny obsah alkoholu je stanovený v Nariadení Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 ako „Čiastočne prekvasený hroznový mušt“. Kvasiaci hroznový mušt je produkt získaný kvasením hroznového

muštu so skutočným obsahom alkoholu vyšším ako 1 obj. %, ale nižším ako tri pätiny jeho celkového obsahu alkoholu v objemových percentách.

V roku 2021 bol predaj burčiakov oficiálne zahájený od 15.8., tak ako je stanovený termín v platnej slovenskej legislatíve podľa zákona o vinohradníctve a vinárstve. Nakoľko teľ roku 2021 bolo dozrievanie hrozna posunuté asi o dva týždne, burčiak sa začal predávať vo väčšom počte až od septembra.

Štátna veterinárna a potravinová správa SR od septembra do 20. októbra vykonala 72 kontrol v špecializovaných predajniach sudových vín a v zariadeniach spoločného spravovania a na jarmokoch. Celkovo bolo ohodnotených 40 vzoriek predávaného burčiaku. Pri kontrolách burčiakov inšpektori hodnotili burčiak v sensorických znakoch na mieste. Oproti minulosti farba burčiakov bola mliečno žltozelená jednoznačne poukazujúc na odkalenie muštov bez výraznejších sedimentov. Vôňa a chuť vyhovujúca svieža po hrozne. Kvalita burčiakov v sensorických znakoch bola zodpovedajúca a nezistili sa podstatné nedostatky v kvalite. Možno konštatovať, že v roku 2021 je ponúkaný burčiak s minimálnymi nedostatkami. Vo väčšine predajcovia počas kontrol predložili nadobúdacie doklady od registrovaných výrobcov burčiakov. V 4-och prípadoch predajca nevedel zdokladovať pôvod predávaného burčiaku a odmietol súčinnosť pri výkone kontroly. V týchto prípadoch bola vykonaná súčinnosť s políciou Slovenskej republiky. V týchto prípadoch Štátna veterinárna a potravinová správa SR pristupuje k začatiu správneho konania a uloženie sankčného postihu.

11.6.3. Správne konania

Vína so zistenými nedostatkami boli stiahnuté z predaja a voči predajcom bolo začaté správne konanie vo veci uloženia pokuty. O množstve stiahnutého vína z predaja ako aj o likvidácii vína musel predajca informovať ŠVPS SR v rámci priebehu správneho konania. Celkovo bolo vydaných 27 rozhodnutí v správnom konaní.

12. Kontrola klasifikácie jatočne opracovaných tiel hovädzieho dobytku a ošípaných.

Kontrola klasifikácie jatočných tiel hovädzieho dobytku a ošípaných sa vykonáva na celom území Slovenskej republiky na 101 bitúnkoch. Klasifikácia jatočných tiel HD a ošípaných je povinná, musia ju vykonávať všetky bitúanky v Slovenskej republike. Úradná kontrola klasifikácie JOT sa vykonáva na základe zákona č. 491/2001 Z.z. o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ)č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007. Inšpekčnú skupinu tvorili v roku 2021 -2 autorizovaní inšpektori ŠVPS SR.

Klasifikácia jatočných tiel hovädzieho sa vykonáva na 56 bitúnkoch. Z uvedeného počtu sa na 1 bitúanku sa poráža viac ako 75 ks hovädzieho dobytku za týždeň a na 55 bitúnkoch sa poráža menej ako 75 ks hovädzieho dobytku za týždeň.

Klasifikácia jatočných tiel ošípaných sa vykonáva na 45 bitúnkoch. Z uvedeného počtu sú 2 veľkokapacitné s kapacitou porážania nad 500 ks ošípaných týždenne a 43 nízko kapacitných s kapacitou porážania menej ako 500 ks ošípaných týždenne.

V roku 2021 bolo vykonaných spolu 152 kontrol klasifikácie JOT hovädzieho dobytku a ošípaných.

Tabuľka 96 Kontroly klasifikácie rok 2021

Hovädzí dobytok Porážanie Počet kusov/ týždeň	Počet bitúnkov	Frekvencia kontrol	Minimálny počet kontrol za rok	Skutočný počet kontrol	% plnenia
1 - 10	40	1	40	49	122,5
11 - 74	15	2	30	27	90,0
75 a viac	1	8	8	5	62,5
SPOLU	56		78	81	103,8
Ošípané Porážanie Počet kusov / týždeň	Počet bitúnkov	Frekvencia kontrol	Minimálny počet kontrol za rok	Skutočný počet kontrol	% plnenia
1 - 200	37	1	37	51	137,8
201- 499	6	2	12	12	100,0
500 a viac	2	8	16	8	50,0
SPOLU	45		65	71	109,2

Tabuľka 97

Zistené nedostatky pri kontrole za rok 2021	počet nedostatkov
nadhodnocovanie tried mäsitosti HD	21
podhodnocovanie tried mäsitosti HD	4
nadhodnocovanie tried pretučnenosti HD	17
podhodnocovanie tried pretučnenosti HD	12
nesprávne opracovanie jatočného tela HD	18
nedostatky pri označovaní HD	16
nesprávne zatriedenie jatočných tiel ošípaných	31
nesprávne opracovanie jatočného tela ošípaných	95
nesprávne miesto vpichu	13
nesprávny uhol vpichu	6
nevykonávanie klasifikácie	1

Uvedené nedostatky boli riešené uložením opatrení na mieste, ktorých plnenie bolo kontrolované pri následnej kontrole.

13. Potraviny živočíšneho pôvodu

Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu vykonávali príslušné orgány veterinárnej správy v roku 2021 podľa Viacročného plánu úradných kontrol vypracovaného na roky 2021- 2024 v súlade s rozhodnutím Komisie 2007/363/ES. Úradné/veterinárne kontroly produktov živočíšneho pôvodu sa vykonávali podľa zákona č.39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a podľa zákona č.152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov v súlade s nariadením (EÚ) 2017/625 v záujme ochrany zdravia

zvierat a zdravia ľudí na všetkých stupňoch potravinového reťazca (od prvovýroby až po maloobchodný predaj) (Príloha č. 2).

Hlavným cieľom úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu bolo overovanie dodržiavania právnych predpisov v tejto oblasti. Špecifickými strategickými cieľmi v tejto oblasti boli:

1. Zisťovanie mikrobiologickej kontaminácie a chemickej kontaminácie (kontaminanty, rezíduá veterinárnych liekov, rezíduá pesticídov, prídavné látky)
2. Kontrola označovania potravín (alergény) v záujme ochrany zdravia spotrebiteľov
3. Ochrana spotrebiteľov pred klamaním a ilegálnymi praktikami (kontrola označovania a zloženia potravín)
4. Monitorovať riziko z mikrobiologickej kontaminácie salmonelami v záujme ochrany zdravia spotrebiteľov.
5. Zdravotná kontrola mäsa z jatočných ošípaných a z diviacej populácie pôvodom zo stredoeurópskeho regiónu a z ostatných členských štátov podľa aktuálnej nálezovej situácie AMO

13.1. Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby

Úradné/veterinárne kontroly živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby vykonávali úradní veterinárni lekári regionálnych veterinárnych a potravinových správ v registrovaných produkčných chovoch mlieka, v registrovaných zberných strediskách zveriny a v schválených chovoch nosníc (produkcia vajec).

13.1.1. Prvovýroba – surové mlieko

K 31.12.2021 bolo v Slovenskej republike registrovaných 789 produkčných chovov mlieka, z toho produkčných chovov surového kravského mlieka 446, surového ovčieho mlieka 284 a surového kozieho mlieka 59. V týchto produkčných chovoch surového mlieka bolo vykonaných spolu 810 veterinárnych kontrol. V 92 produkčných chovoch boli zistené nedostatky (11,7%), čo je zhoršenie oproti roku 2020 o 0,2 %. Najčastejšie sa zisťovali stavebno - technické nedostatky, nedostatky vo vedení dokumentácie a v dodržiavaní hygienických podmienok. Na základe zistených nedostatkov bolo spolu uložených 239 opatrení na ich odstránenie (1 rozhodnutie v správnom konaní a 97 iných opatrení RVPS) a bola uložená 1 pokuta v hodnote 400 €.

V roku 2021 sa vykonal u prvovýrobcov zaregistrovaných na priamy predaj odber 145 vzoriek surového mlieka na rezíduá inhibičných látok, všetky vzorky boli vyhovujúce.

13.1.2. Prvovýroba – zberné strediská zveri

V roku 2021 sa v Slovenskej republike nachádzalo 106 zberných stredísk na uchovávanie ulovenej voľne žijúcej zveri (ďalej len zberne), z toho 2 zberne mali prerušenú činnosť. Inšpektori jednotlivých RVPS, v ktorých pôsobnosti sa zberne nachádzajú, vykonali 249 kontrol, pri ktorých neboli zistené žiadne nedostatky.

13.1.3. Prvovýroba vajec – chovy nosníc

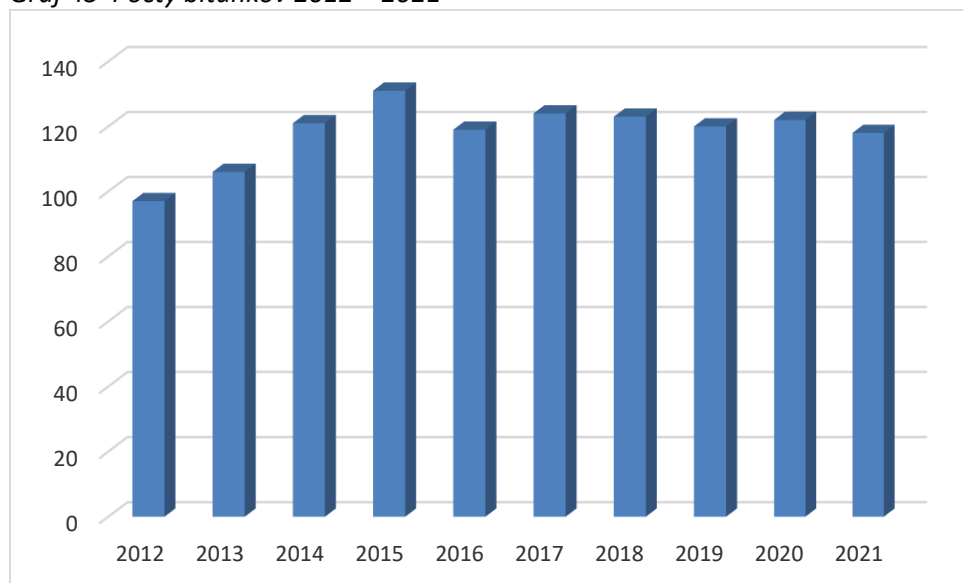
V roku 2021 bolo vykonaných 85 veterinárnych kontrol v prvovýrobe vajec - v schválených chovoch nosníc. Nedostatky neboli zistené.

13.2. Úradné/veterinárne kontroly na úrovni výroby, spracovania a skladovania produktov živočíšneho pôvodu

13.2.1. Výsledky prehliadky jatočných zvierat a mäsa

V roku 2021 úradní veterinárni lekári RVPS vykonali úradné kontroly v 118 schválených prevádzkarňach pre zabíjanie *domácich kopytníkov* (ďalej len „bitúnkov“), čo predstavuje oproti roku 2020 pokles o 4 prevádzkarne.

Graf 45 Počty bitúnkov 2012 – 2021

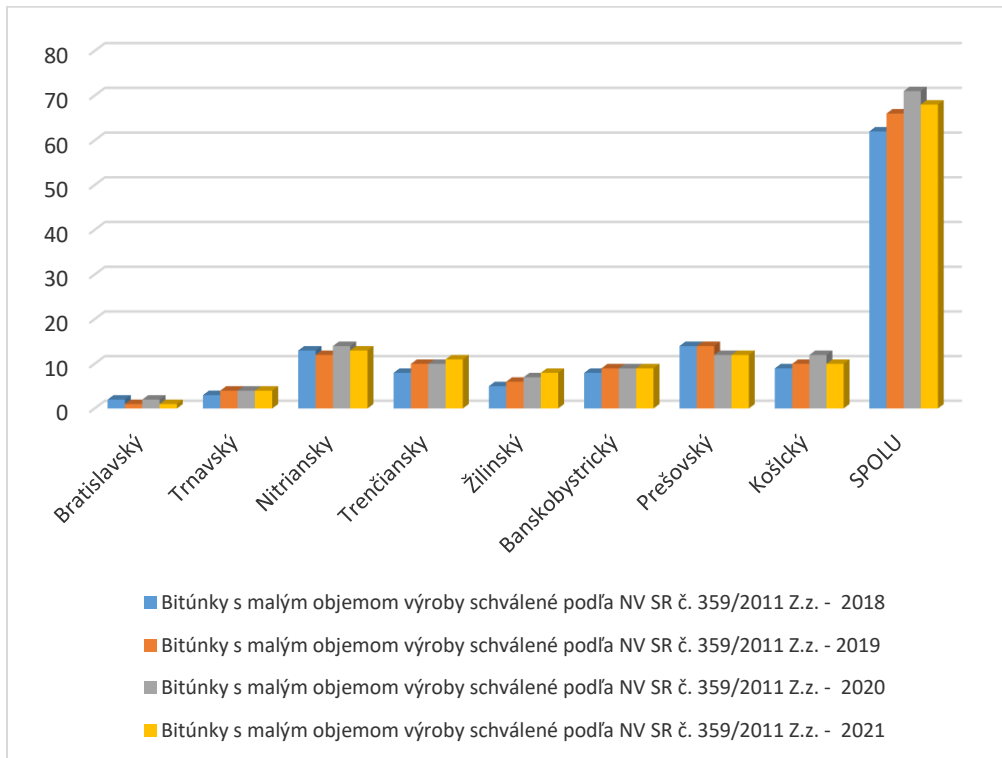

Tabuľka 98 Počet bitúnkov s malým objemom schválené podľa NV SR č. 359/2011 Z. z. za obdobie 2012 - 2021

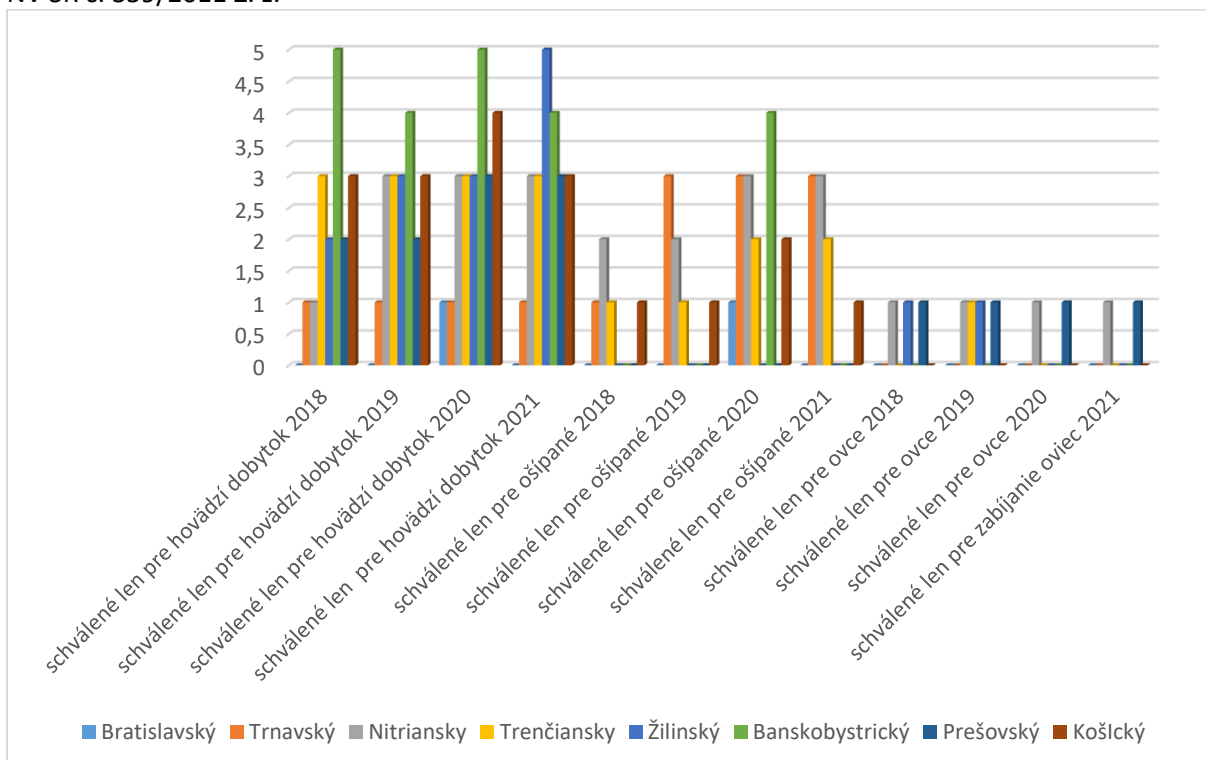
Počet bitúnkov so štruktúrnymi výnimkami	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	9	16	54	64	63	57	62	66	71	68
Percentuálny počet bitúnkov so štruktúrnymi výnimkami k celkovému počtu bitúnkov	8,6%	16,5%	44,6%	48,8%	52,1%	46,3%	50,4%	55,0%	58,1%	57,6%

Najväčšie zastúpenie u bitúnkov s malým objemom výroby sú prevádzkarne schválené len pre zabíjanie hovädzieho dobytku v počte 20 bitúnkov. U bitúnkov s malým objemom výroby schválených len pre zabíjanie ošípaných to predstavuje 9 prevádzkarní.

Graf 46 Bitúňky s malým objemom schválené podľa NV SR č. 359/2011 Z. z. za obdobie 2018-2021 podľa krajov

Graf 47 Bitúňky s malým objemom podľa druhu zabíjaných domácich kopytníkov schválené podľa NV SR č. 359/2011 Z. z.

Veterinárne prehliadky *ante mortem* a *post mortem* boli vykonané celkom u 760 539 kusov domácich kopytníkov, čo predstavuje oproti r. 2020 pokles o 50 298 kusov. Od

začiatku roka 2019 je preukázaný systematický pokles v zabíjaní domácich kopytníkov na slovenských bitúnkoch. Podrobnosti a údaje o ostatných prehliadkach uvádza tabuľka.

Tabuľka 99

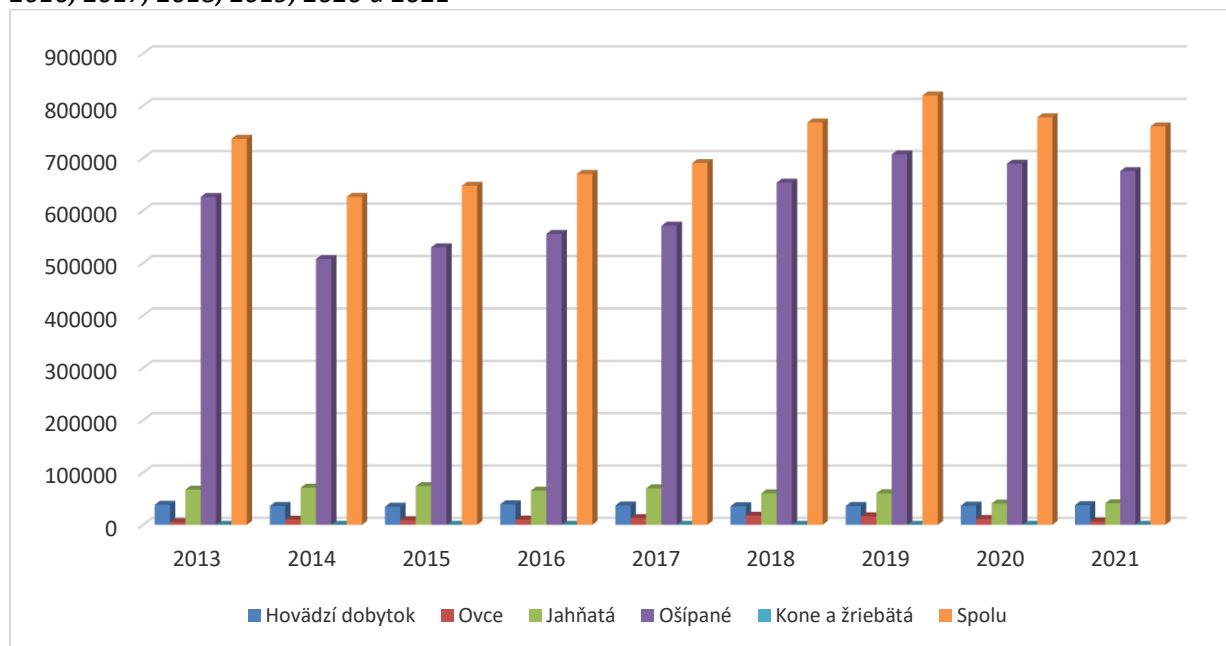
Počet prehliadnutých ks zvierat	spolu	pôvod SR	pôvod EÚ a mimo EÚ	Z toho ČR	Nepožítateľné telá	naliehavé zabitia spolu	naliehavé zabitia na malých bitúnkoch
domáce kopytníky	760 539	552 641	207 898		625	91	3
hydina	4 6190 919	4 2501 919	3 688 420	3 537 312	504 233		

Tabuľka 100

Počet prehliadnutých ks zvierat	vysoká zver	zajacovitá zver	bažantia zver	pštrosy	nepožítateľné telá
voľne žijúca a farmová zver	17 208	3 288	2 867	66	125

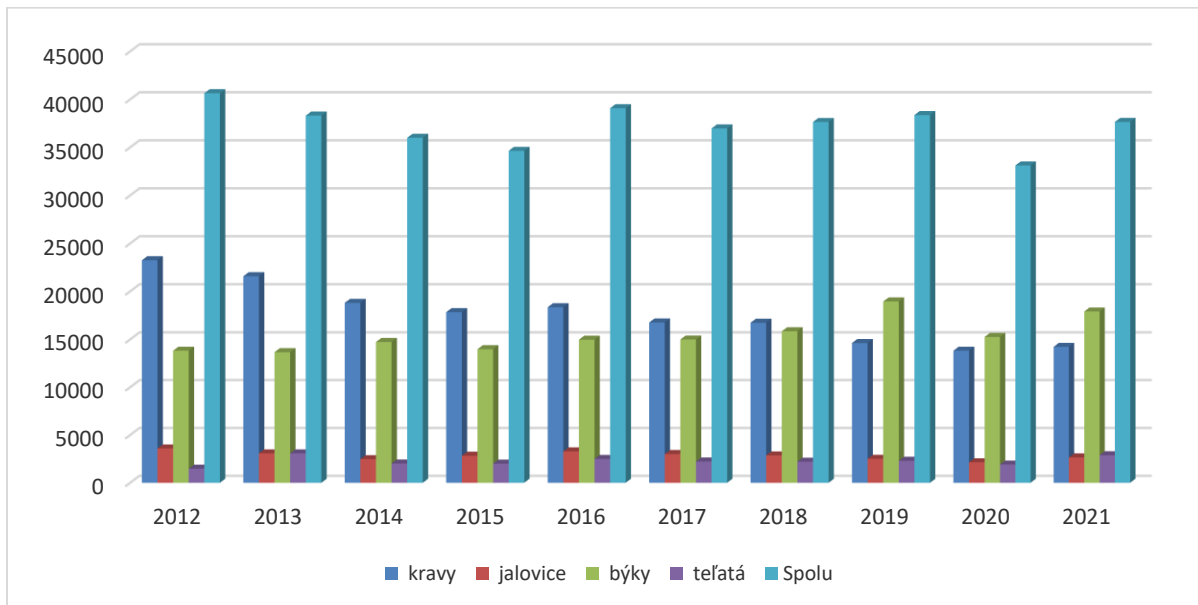
Graf 48

Veterinárna prehliadka domácich kopytníkov v schválených prevádzkarňach v roku 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 a 2021

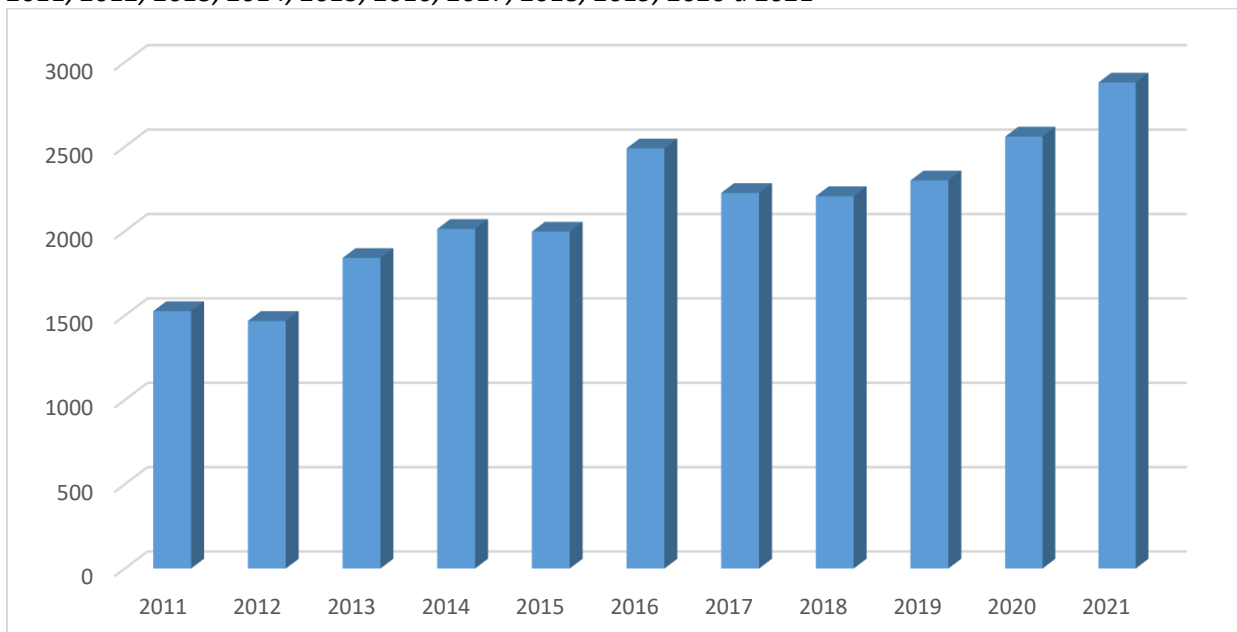
Graf 49

Počet zabíjajúcich domácich kopytníkov - hovädzieho dobytku v schválených prevádzkarňach v roku 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 a 2021

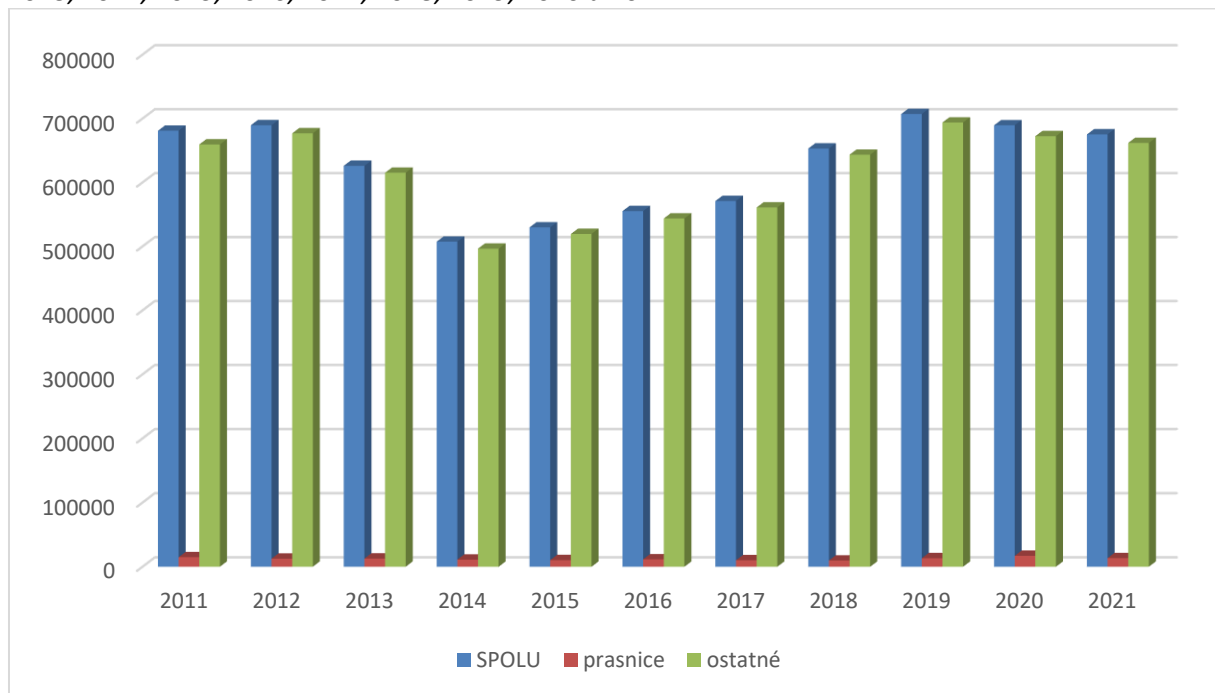
Graf 50

Počet zabíjajúcich domácich kopytníkov - teľiat a mladého hovädzieho dobytku do 12 mesiacov v roku 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 a 2021

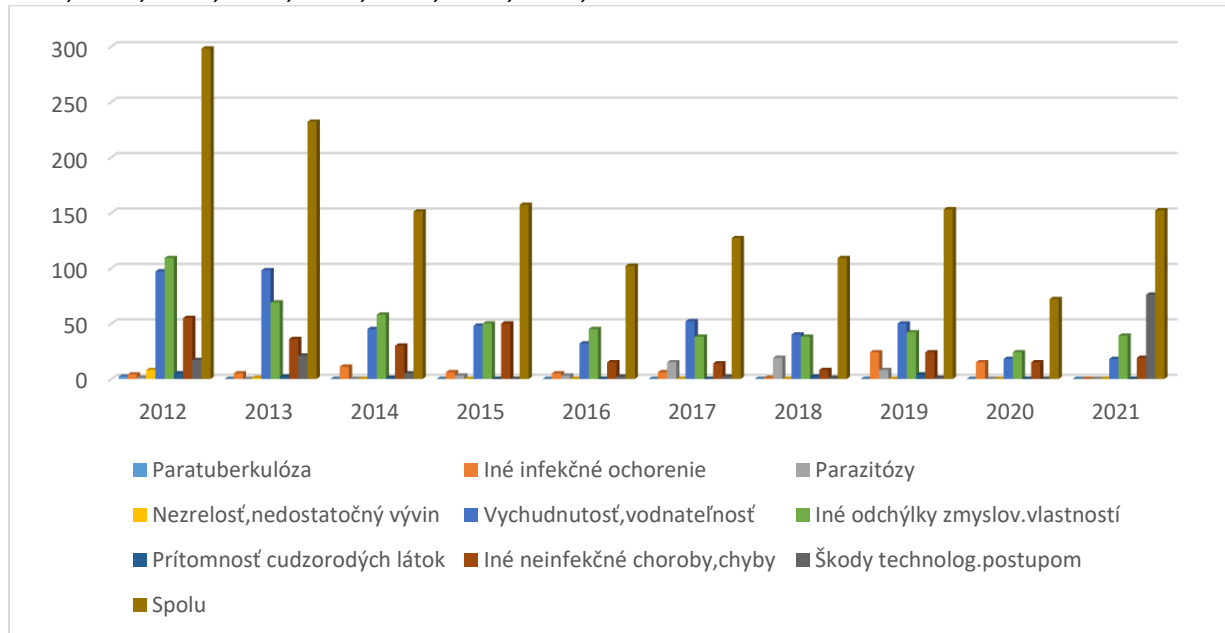
Graf 51

Počet zabitých domácich kopytníkov - ošípaných v schválených prevádzkarňach v roku 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 a 2021

Graf 52

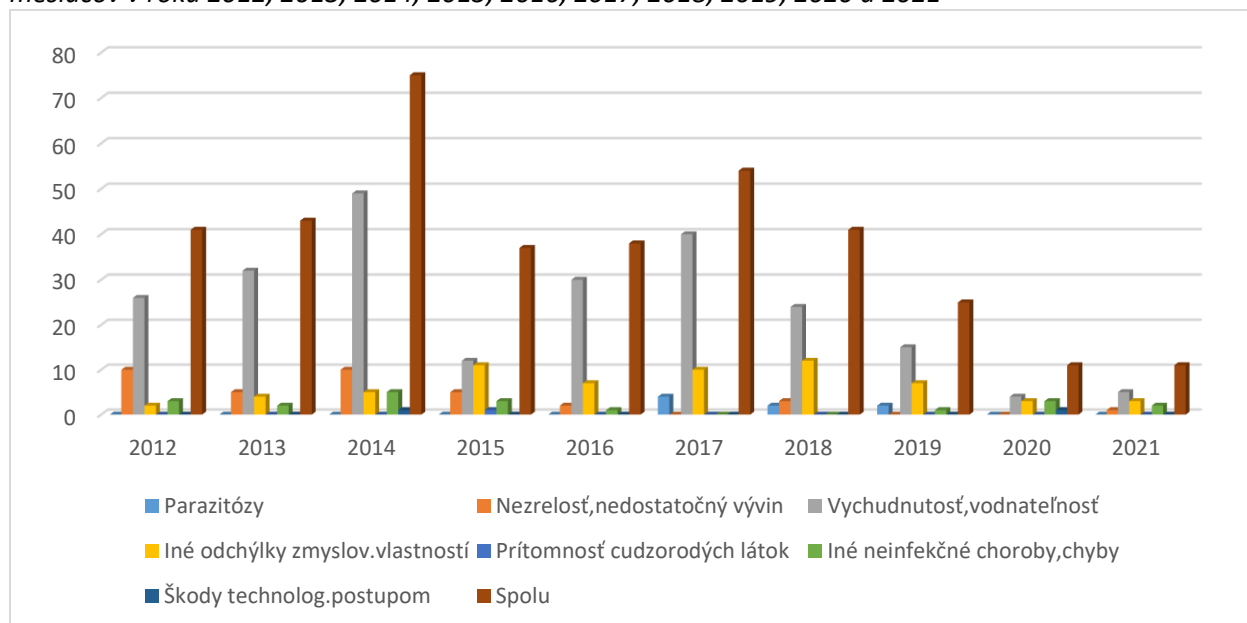
Výsledky pri prehliadke jatočných tel post mortem u hovädzieho dobytku nad 12 mesiacov v roku 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 a 2021

Pri úradnej veterinárnej prehliadke jatočných tiel hovädzieho dobytku boli najčastejšou diagnózou parazitózy, najmä pre nález živých motolíc v žilčovodoch pečeni u 400 kusov a v prípade chronických zmien u 366 kusov pečeni, čo v prípade celkovej motoličnatosti hovädzieho dobytku predstavuje oproti roku 2020 pokles nálezov o 50 kusov.

Graf 53

Výsledky pri prehliadke jatočných tiel post mortem u teliat a mladého hovädzieho dobytku do 12 mesiacov v roku 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 a 2021

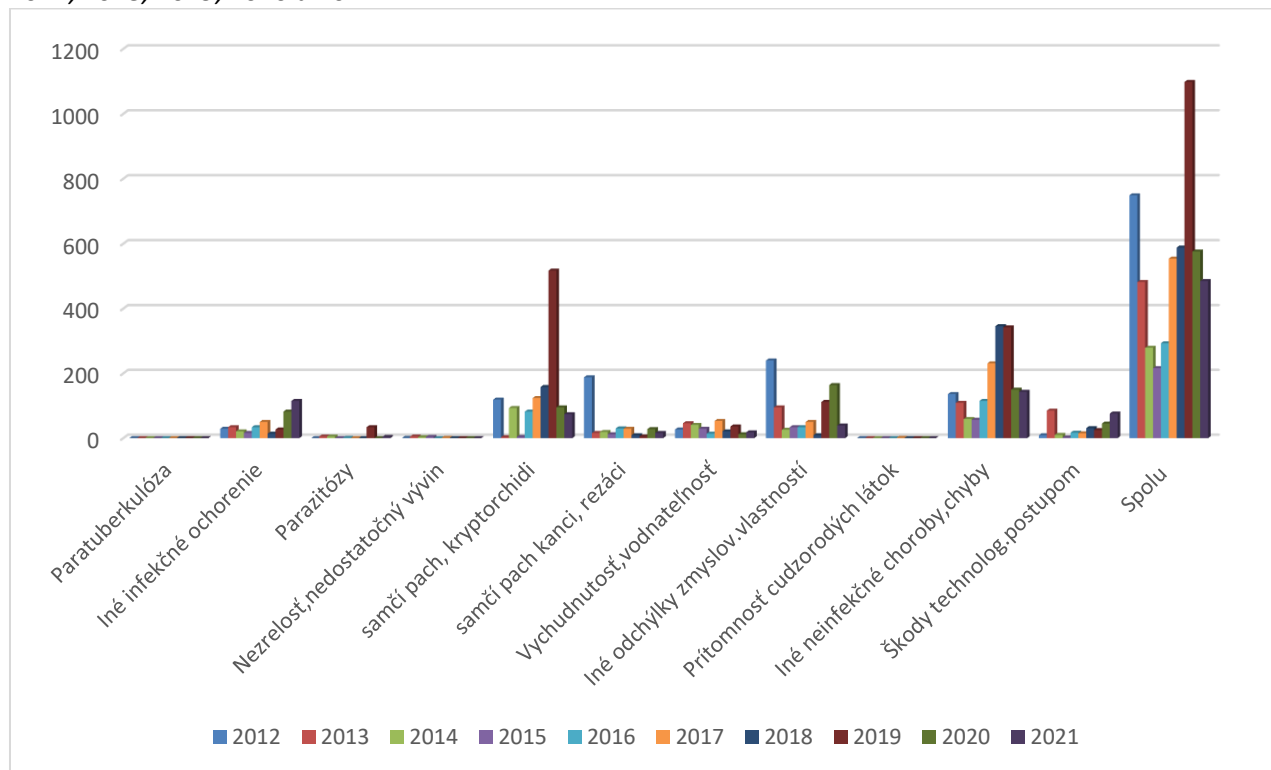

Pri úradnej veterinárnej prehliadke jatočných tiel mladého hovädzieho dobytku (teliat) vo veku do 12 mesiacov, prevažne najčastejšou diagnózou bola vychudnutosť a vodnateľnosť (hydrémia) mäsa a iné odchýlky zmyslových vlastností u 11 tiel, čo predstavuje v porovnaní s r. 2020 pokles nálezov o 1 kus jatočného tela.

V prípade jatočných oviec 14 jatočných tiel bolo posúdených ako nepožiteľné pre zistené odchýlky zmyslových vlastností, vychudnutosť, vodnateľnosť, iné neinfekčné choroby a škody spôsobené technologickým postupom. V prípade parazitóz v 48 prípadoch bol zistený nález živých motolíc a v 1025 prípadoch s nálezom chronických zmien po parazitózach, čo predstavuje v porovnaní s r. 2020 pokles o 794 nálezov. Z ďalších parazitóz boli zistené echinokokóza u 775 jatočných tiel, pľúcna červivosť u 701 jatočných tiel a sarkocystóza u 91 jatočných tiel.

Graf 54

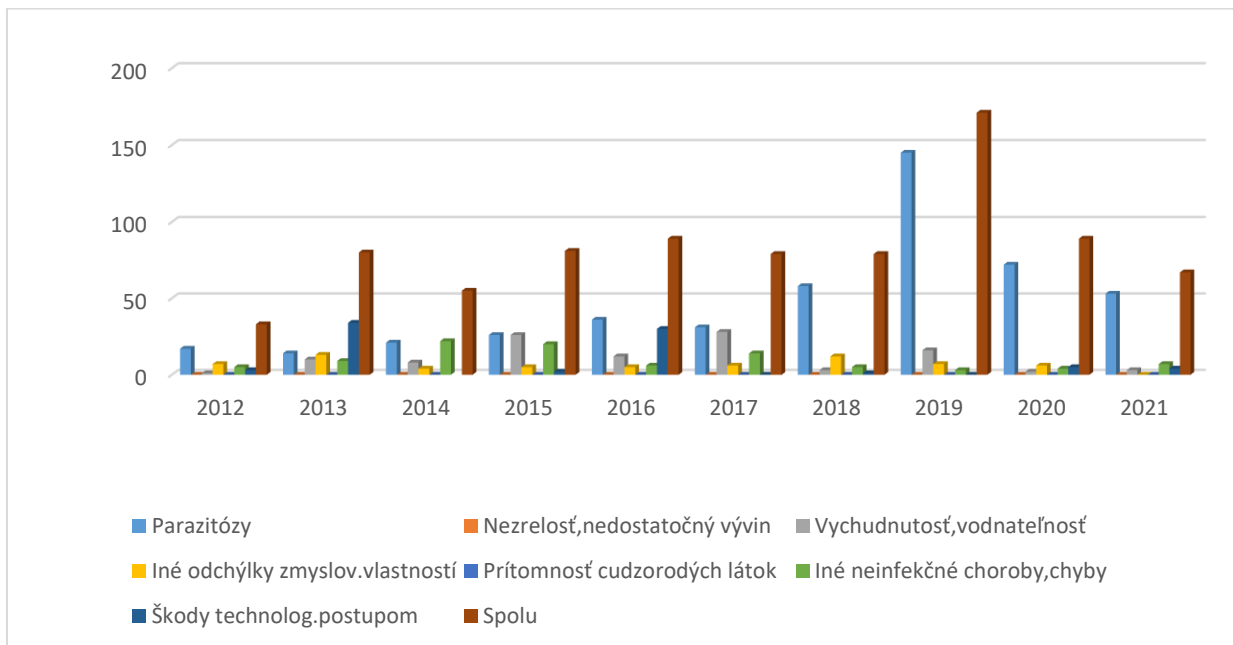
Výsledky pri prehliadke jatočných tiel post mortem u ošípaných v roku 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 a 2021

U ošípaných boli najčastejšími zisteniami parazitózy, najmä askaridózy u 22 553 prípadov, čo predstavuje v porovnaní s r. 2020 pokles o 1202 kusov tiel jatočných ošípaných. Pre výrazné odchýlky zmyslových vlastností najmä v prípade samčieho pachu z kancov a kryptorchidov bolo posúdených 90 jatočných tiel ako nepožiteľné, čo oproti roku 2020 predstavuje pokles o 33 jatočných tiel. Ochorenia neinfekčného charakteru, vodnateľnosť mäsa, vychudnutosť, iné odchýlky zmyslových vlastností a škody technologickým postupom boli zistené u 391 kusov tiel jatočných ošípaných, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2020 pokles o 62 kusov tiel jatočných ošípaných. Výrazný pokles bol potvrdený v prípade iných odchýlok a zmyslových vlastností o 125 kusov tiel jatočných ošípaných.

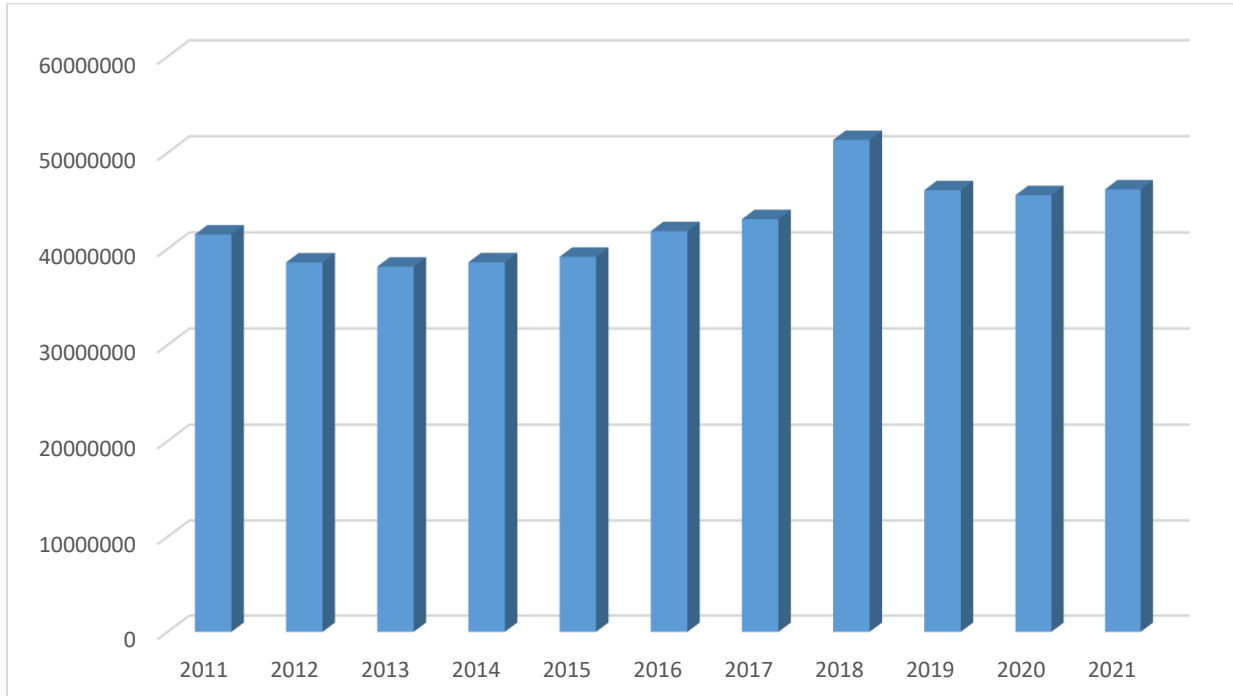
Graf 55

Výsledky pri prehliadke jatočných tel post mortem u oviec v roku 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 a 2021

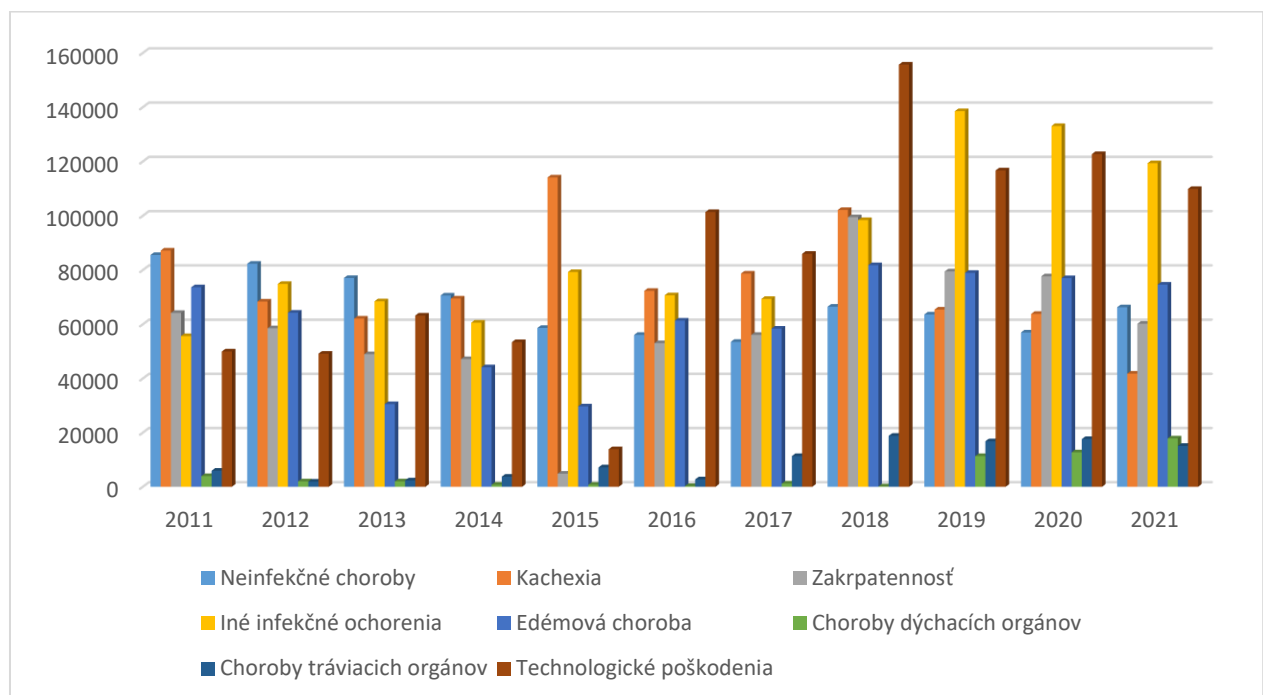
Graf 56

Veterinárna prehliadka hydiny v schválených prevádzkarňach v roku 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 a 2021

Graf 57

Výsledky pri prehliadke jatočných tiel post mortem u hydiny v roku 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 a 2021

Pri úradnej veterinárnej prehliadke tiel jatočnej hydiny prevažne najčastejšou diagnózou boli neinfekčné ochorenia, technologické poškodenia, zakrpatenosť, kachexia, edémová choroba, choroba tráviacich a dýchacích orgánov a vodnateľnosť. Porovnaním z r. 2020 bolo v prípade technologických poškodení tiel hydiny zistený pokles nálezov o 10 729 kusov hydiny.

Odbor vzoriek na laboratórne vyšetrenie sa vykonávalo v rámci úradných prehliadok ante mortem a post mortem podľa Delegovaného Nariadenia Komisie (EÚ) č. 2019/624 vždy, ak to bolo potrebné na dosiahnutie konečnej diagnózy alebo na zisťovanie prítomnosti choroby zvierat alebo pri podozrení na rezíduá antimikrobiálnych látok.

13.2.2. Úradné kontroly a audity v schválených prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu a v schválených skladoch

• Veterinárne kontroly v schválených prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu a v schválených skladoch

V roku 2021 úradní veterinárni lekári/veterinárni inšpektori vykonali v 1 533 schválených prevádzkarňach a v schválených skladoch spolu 16 161 veterinárnych kontrol. Nedostatky boli zistené v 159 prevádzkarňach (10,38%). Spolu bolo zistených 849 nedostatkov. Najčastejšie zisťovanými boli stavebno - technické nedostatky (poškodené steny, podlahy, stropy), nedostatky v čistote priestorov a zariadení a v HACCP. Za zistené nedostatky bolo prevádzkovateľom potravinárskych podnikov uložených 950 opatrení (v 2 rozhodnutiach a v 324 iných opatreniach), 16 pokút v hodnote 17 960 €.

• Audity prevádzkarní

V roku 2021 vykonali 2 RVPS spolu 7 auditov prevádzkarní v sektore mäsovej výroby, škvarené živočíšne tuky, ošetrené žalúdky, mechúre a črevá. Hodnotenie: v sektore mäsovej výroby, škvarené živočíšne tuky, ošetrené žalúdky, mechúre a črevá bol ako výborný

vyhodnotený systém správnej hygienickej praxe v 3 prevádzkarňach a systém založený na zásadách HACCP v 3 prevádzkarňach a ako prijateľný vyhodnotený systém správnej hygienickej praxe v 4 prevádzkarňach a systém založený na zásadách HACCP v 4 prevádzkarňach. Ani v jednej auditovanej prevádzkarni nebol systém vyhodnotený ako neprijateľný alebo neuspokojivý.

- **Schvaľovanie prevádzkarní**

V roku 2021 RVPS na základe žiadosti prevádzkovateľov potravinárskych podnikov vykonávali osobitné veterinárne kontroly na mieste v prevádzkarňach, ktoré podliehajú schváleniu (sklady, samostatne stojace prebaľovacie prevádzkarne, bitúanky pre domáce kopytníky a hydinu, rozrábkarne mäsa domácich kopytníkov a hydiny, prevádzkarne na manipuláciu so zverou a rozrábkarne ich mäsa a mäsa zveriny zo zveri z farmových chovov, výroba mäsových výrobkov, škvarených živočíšnych tukov a oškvarok, mletého mäsa, mäsových prípravkov a mechanicky separovaného mäsa, prevádzkarne pre produkty rybolovu, prevádzkarne na spracovanie mlieka vrátane salašov, triediarne a spracovateľské prevádzkarne vajec, spracovateľské prevádzkarne na ošetrované žalúdky, mechúre a črevá, balenie medu) a na základe týchto osobitných kontrol vydali 110 rozhodnutí o podmienenej schválení prevádzkarne, 34 rozhodnutí o predĺžení podmienenej schválení a 140 rozhodnutí o úplnom schválení prevádzkarne. 18 prevádzkovateľom, ktorí nevykonávali danú činnosť nepretržite po dobu 12 mesiacov a 64 prevádzkovateľom, ktorí oznámili ukončenie činnosti, na ktorú bolo vydané rozhodnutie o schválení, vydali RVPS rozhodnutia o zrušení schválenia. Zoznam schválených prevádzkarní je prístupný na internetovej stránke ŠVPS SR <http://www.svsr.sk>.

13.2.3. Veterinárne kontroly v schválených/určených prevádzkarní - Africký mor ošípaných

V súvislosti s africkým morom ošípaných v Slovenskej republike a na základe VYKONÁVACIEHO NARIADENIA KOMISIE (EÚ) 2021/605, ktorým sa stanovujú osobitné opatrenia na kontrolu afrického moru ošípaných, RVPS v SR vykonávajú osobitné schvaľovanie bitúankov, rozrábkarní a prevádzkarní na spracovanie mäsa podľa článku 41 hore uvedeného Vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ). Týka sa prevádzkarní, ktoré si podali žiadosť o schválenie na zabíjanie jatočných ošípaných, získavanie mäsa z nich a výrobu produktov z mäsa z jatočných ošípaných pôvodom z reštrikčných oblastí s výskytom afrického moru ošípaných (AMO).

K 31.12.2021 bolo RVPS schválených:

- 36 bitúankov pre zabíjanie ošípaných
- 59 rozrábkarní pre bravčové mäso
- 9 prevádzkarní na mleté mäso
- 15 prevádzkarní pre mäsové prípravky
- 46 spracovateľských prevádzkarní pre mäsové výrobky
- 34 spracovateľských prevádzkarní pre škvarené živočíšne tuky a oškvarky
- 5 spracovateľských prevádzkarní pre ošetrované žalúdky, mechúre a črevá
- 4 prevádzkarne pre manipuláciu so zverou
- 3 rozrábkarne pre mäso z diviačej zveri

13.3. Kontroly zásielok pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu

V roku 2021 sa pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín vykonali veterinárne kontroly pri 1 158 zásielkach, ktoré predstavovali 14 239 962 kg. V rámci týchto veterinárnych kontrol bolo odobratých 48 vzoriek.

13.4. Veterinárne kontroly v mieste určenia zásielok produktov živočíšneho pôvodu dodávaných z ostatných členských štátov

V roku 2021 bolo v SR zaregistrovaných 3 063 miest určenia a RVPS vykonali 3 305 veterinárnych kontrol zásielok produktov živočíšneho pôvodu dodávaných z ostatných členských štátov. Pri zistení nedostatkov bolo uložených 37 opatrení. Bolo uložených 11 pokút v celkovej sume 4 960 € podľa zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti. Najčastejšie zisťovanými nedostatkami boli: nedostatky, ktoré sa týkali nenahlasovania zásielok alebo oneskorené hlásenie zásielok, nedostatky v dokumentácií a označovaní, stavebno-technické nedostatky.

Pri kontrolách v mieste určenia bolo v roku 2021 odobratých 1 335 vzoriek produktov živočíšneho pôvodu, 20 vzoriek bolo nevyhovujúcich (1,5%).

13.5. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu na úrovni maloobchodu

13.5.1. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu v maloobchodných prevádzkarniach

Výsledky úradných kontrol potravín živočíšneho pôvodu vykonávané na úrovni maloobchodných predajní okrem odberu vzoriek sú spoločné s výsledkami úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu. V roku 2021 bolo skontrolovaných 10 136 maloobchodných prevádzkarní, v ktorých sa uskutočnilo 30 409 úradných kontrol potravín, nedostatky boli zistené v 1 602 prevádzkarniach. Najviac nedostatkov sa týkalo celkovej hygieny.

13.5.2. Priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu, mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej

RVPS priebežne vykonávali registráciu na základe žiadosti prvovýrobcov a užívateľov poľovných revírov, ktorí vykonávajú priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu [surové mlieko, vajcia, med, produkty akvakultúry (ryby)], mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej. V roku 2021 bolo vykonaných 557 kontrol, u 9 prevádzkovateľov bolo zistených 23 nedostatkov. V roku 2021 bol u prvovýrobcov zaregistrovaných na priamy predaj malých množstiev surového mlieka na farme vykonaný odber 145 vzoriek surového mlieka na vyšetrenie na rezíduá inhibičných látok. Rezíduá sa nezistili v žiadnej vzorke.

K 31.12.2021 bolo spolu zaregistrovaných 9 748 prvovýrobcov a užívateľov poľovných revírov.

Tabuľka 101 Prehľad počtu zaregistrovaných prvovýrobcov/užívateľov poľovných revírov podľa druhu produktov živočíšneho pôvodu dodávaných v malých množstvách

Druh produktov živočíšneho pôvodu dodávaných v malých množstvách	Počet zaregistrovaných prvovýrobcov/užívateľov poľovných revírov
Produkty akvakultúry (ryby)	136
Surové mlieko	430
Vajcia	744
Včelí med	6 544
Mäso z hydiny zabitej na farme	308
Mäso z domácich králikov zabitých na farme	104
Voľne žijúca zver a zverina z nej	1 482
Spolu:	9 748

13.5.3. Automaty na predaj surového kravského mlieka

K 31.12.2021 sa v zozname vedenom ŠVPS SR nachádzalo 99 zaregistrovaných mliečnych automatov na predaj surového kravského mlieka, čo je o 4 mliečne automaty menej ako bolo v roku 2020. V roku 2021 bolo 5 zrušených a zaregistrovaný bol 1 nový mliečny automat. Jednotlivé RVPS, v ktorých pôsobnosti sa nachádzajú mliečne automaty posielajú na ŠVPS SR za každý jeden automat mesačne aj kĺzavý geometrický priemer CPM a PSB. Tieto informácie sa na ŠVPS SR spracovávajú, aktualizujú a mesačne vyhodnocujú.

13.5.4. Veterinárne kontroly v registrovaných prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu

V roku 2021 bolo podľa § 40 zákona č. 39/2007 Z. z. registrovaných 391 maloobchodných prevádzkarní vykonávajúcich výrobné činnosti, v ktorých bolo vykonaných 1 146 úradných kontrol. Nedostatky boli zistené v 33 prevádzkarniach (8,44%). Najčastejšie išlo o nedostatky v hygiene priestorov a zariadení a stavebno-technické nedostatky. K 31.12.2021 bolo podľa zákona č. 39/2007 Z. z. registrovaných 158 skladov, v ktorých bolo vykonaných 289 úradných kontrol. Nedostatky boli zistené v 4 skladoch (1,38%), jednalo sa hlavne o stavebno-technické nedostatky.

13.5.5. Úradné kontroly produktov rybolovu, ktoré sa týkajú informácií pre spotrebiteľov

V roku 2021 inšpektori RVPS vykonali spolu 2 514 úradných kontrol produktov rybolovu a akvakultúr podľa Kapitoly IV nariadenia (EÚ) č.1379/2013, ktoré sa týkajú informácií pre spotrebiteľov. Pri úradných kontrolách neboli zistené nedostatky.

13.6. Odber vzoriek

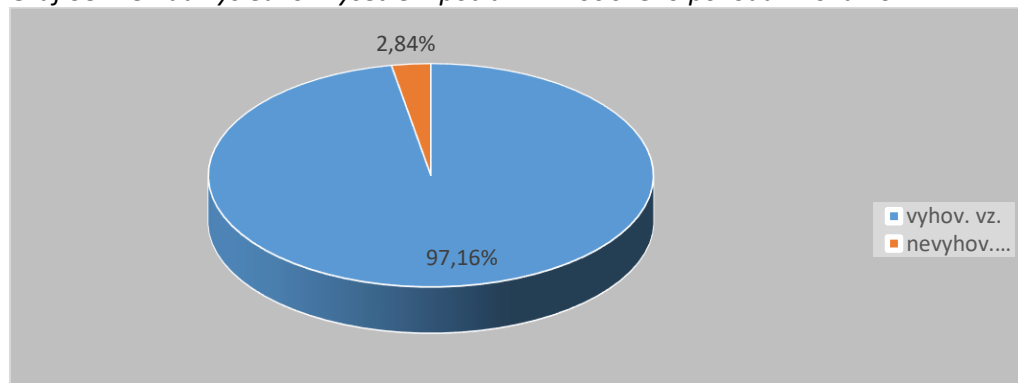
V roku 2021 bolo odobratých 4 685 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu a 251 vzoriek (prevažne sterov) zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *Listeria monocytogenes*.

13.6.1. Odber vzoriek potravín živočíšneho pôvodu

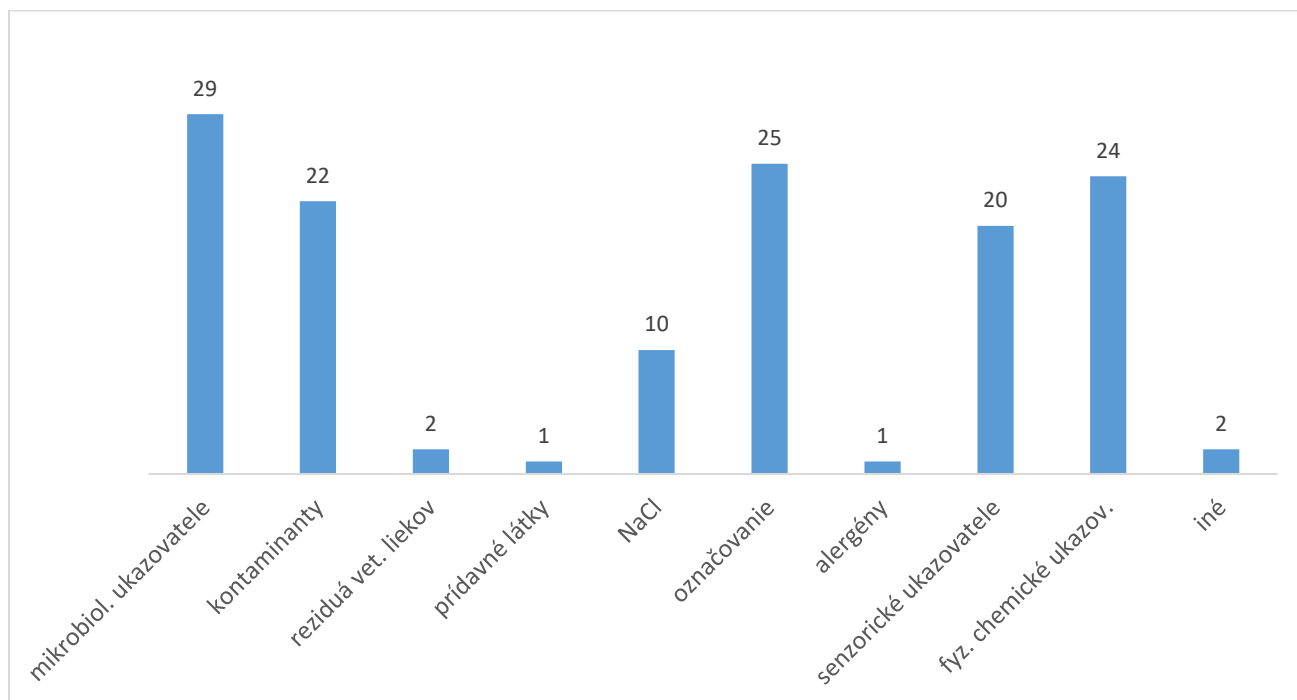
V roku 2021 bolo odobratých spolu 4 685 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu, nevyhovelo 133 vzoriek (2,84%), čo je v porovnaní s rokom 2020 zlepšenie o 0,6%. Najviac, 29 vzoriek, nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám, fyzikálno-chemickým ukazovateľom nevyhovelo 24 vzoriek. Požiadavkám na označovanie nevyhovelo 25 vzoriek, sensorickým požiadavkám nevyhovelo 20 vzoriek, kontaminanty boli zistené u 22 vzoriek, na obsah osobitnej prísady - NaCl nevyhovelo 10 vzoriek, požiadavkám na prídavné látky nevyhovela 1 vzorka požiadavkám na označovanie alergénov nevyhovela 1 vzorka a po 2 vzorky nevyhoveli požiadavkám na rezíduá veterinárnych liekov a obsah parazitov.

Analýza odobratých vzoriek potravín živočíšneho pôvodu v roku 2021 je v prílohe č. 3.

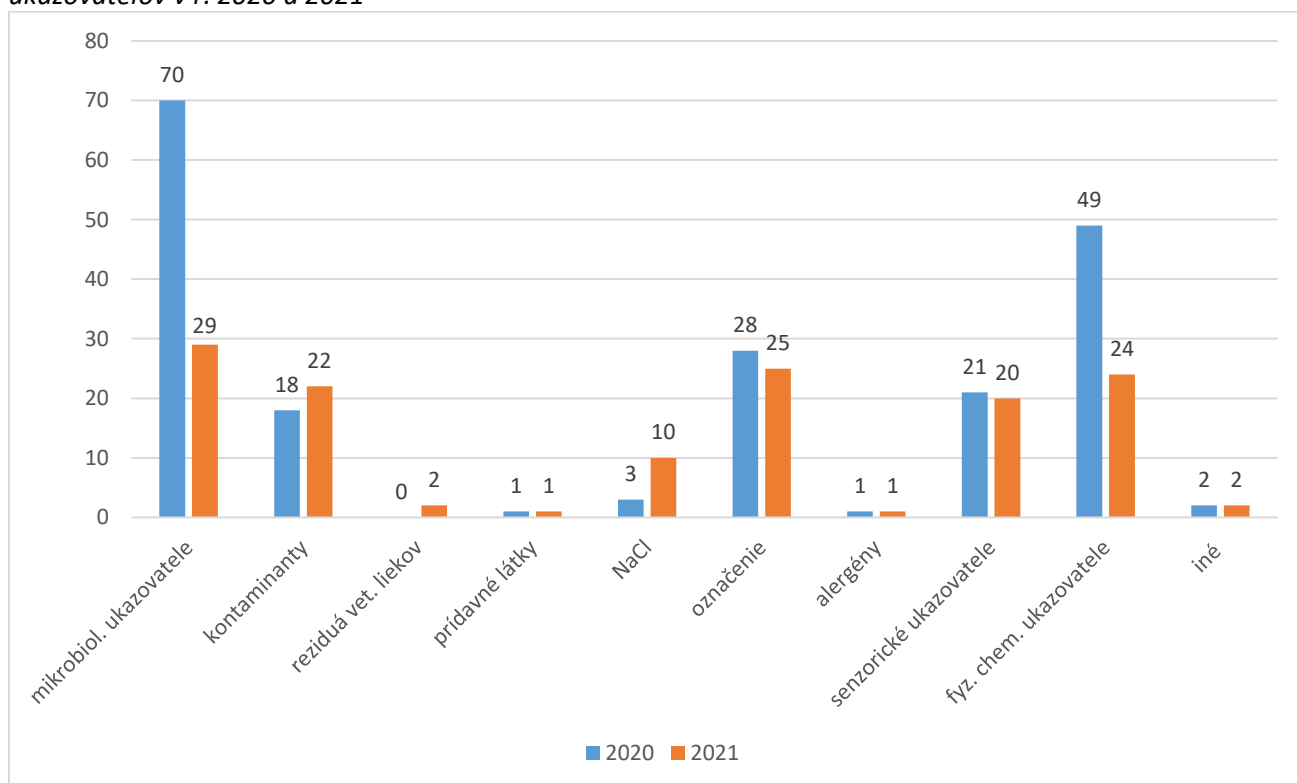
Graf 58 Prehľad výsledkov vyšetrení potravín živočíšneho pôvodu v roku 2021

Graf 59 Prehľad počtu nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu podľa ukazovateľov v r. 2021

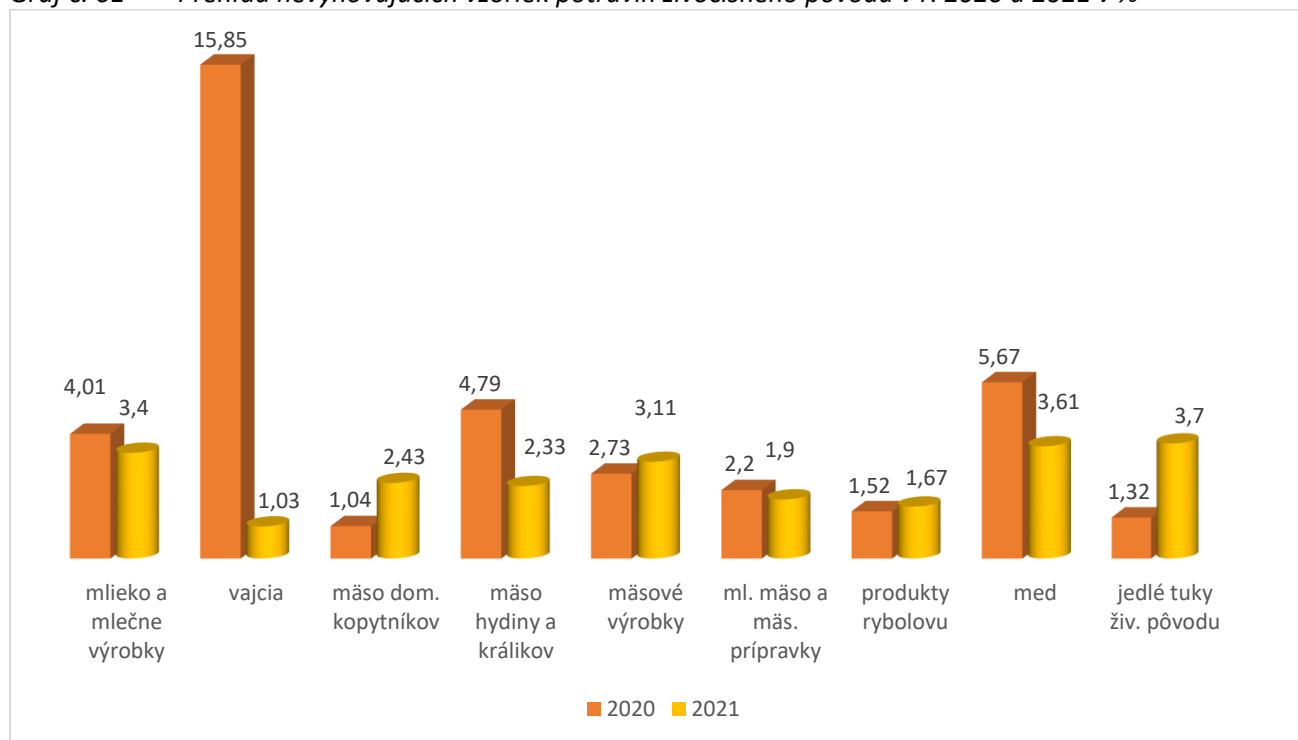

Graf 60 Prehľad počtov nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu podľa vyšetrených ukazovateľov v r. 2020 a 2021

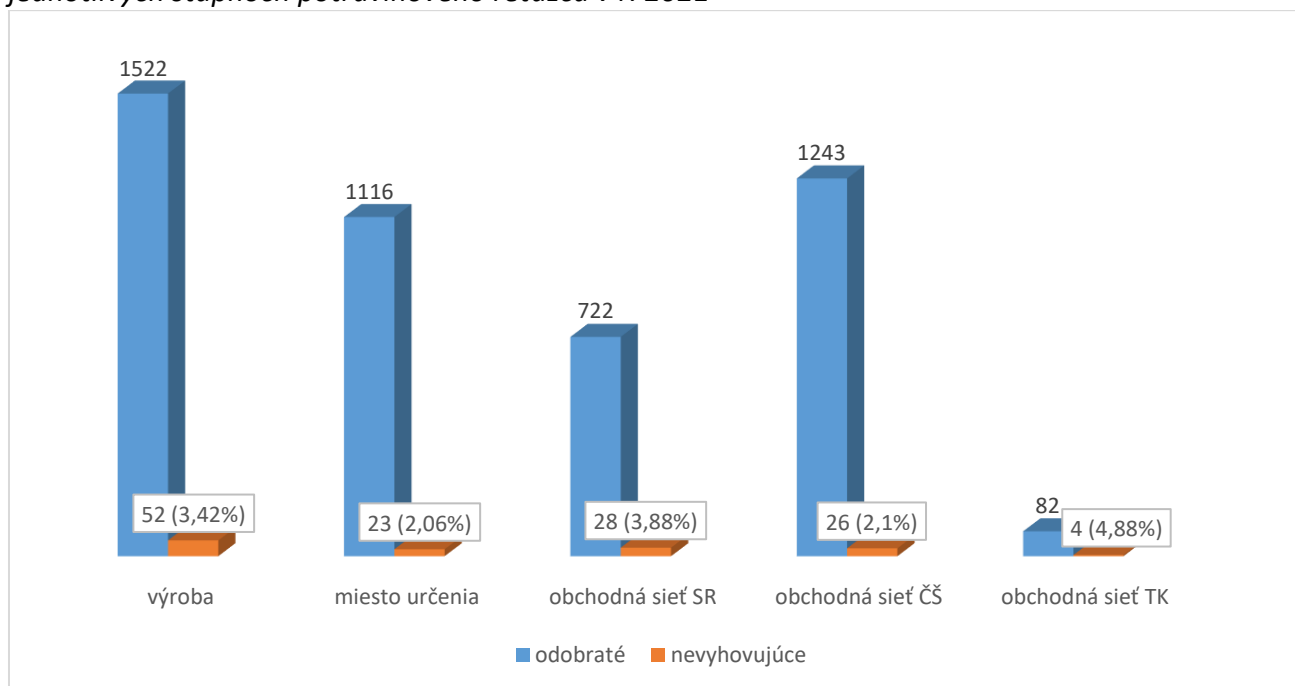
Podľa jednotlivých druhov potravín živočíšneho pôvodu najvyššie percento nevyhovujúcich vzoriek bolo pri jedlých tukoch živočíšneho pôvodu 3,7%. Percento nevyhovujúcich vzoriek pri ďalších produktoch živočíšneho pôvodu bolo nasledovné: med 3,61%, mlieko a mliečne výrobky 3,4%, mäsové výrobky 3,11%, mäso domácich kopytníkov 2,43%, mäso hydiny a králikov 2,33%, mleté mäso a mäsové prípravky 1,9%, produkty rybolovu 1,67% a vajcia 1,03%. Vyhoveli všetky vzorky zveriny, mechanicky separovaného mäsa, želatíny a vaječných výrobkov.

Graf č. 61 Prehľad nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu v r. 2020 a 2021 v %

Vzorky potravín živočíšneho pôvodu boli odoberané na všetkých stupňoch potravinového reťazca (Príloha č. 4). V spracovateľských prevádzkarniach (výroba) bolo odobratých 1 522 vzoriek, nevyhovelo 52 (3,42%), čo je oproti roku 2020 zlepšenie o 1,72%. V maloobchodnej sieti bolo spolu odobratých 2 047 vzoriek, nevyhovelo 58 (2,83%) (v roku 2020 nevyhovelo 2,69%); z toho bolo odobratých 722 vzoriek domáceho pôvodu, nevyhovelo 28 (3,88%) (v roku 2020 4,19%); z ostatných členských štátov bolo odobratých a vyšetrených 1 243 vzoriek, nevyhovelo 26 (2,1%) (v roku 2020 nevyhovelo 1,5%); z tretích krajín bolo odobratých 82 vzoriek potravín, nevyhoveli 4 vzorky (4,88%) (v roku 2020 6,1%). V mieste určenia potravín živočíšneho pôvodu pochádzajúcich z ostatných členských štátov bolo odobratých a vyšetrených 1 116 vzoriek, 23 vzoriek nevyhovelo (2,06%) (v roku 2020 nevyhovelo 2,65%).

Graf 62 Prehľad počtu odobratých vzoriek a nevyhovujúcich vzoriek potravín živ. pôvodu na jednotlivých stupňoch potravinového reťazca v r. 2021

13.6.2. Analýza výsledkov podľa jednotlivých druhov potravín živočíšneho pôvodu

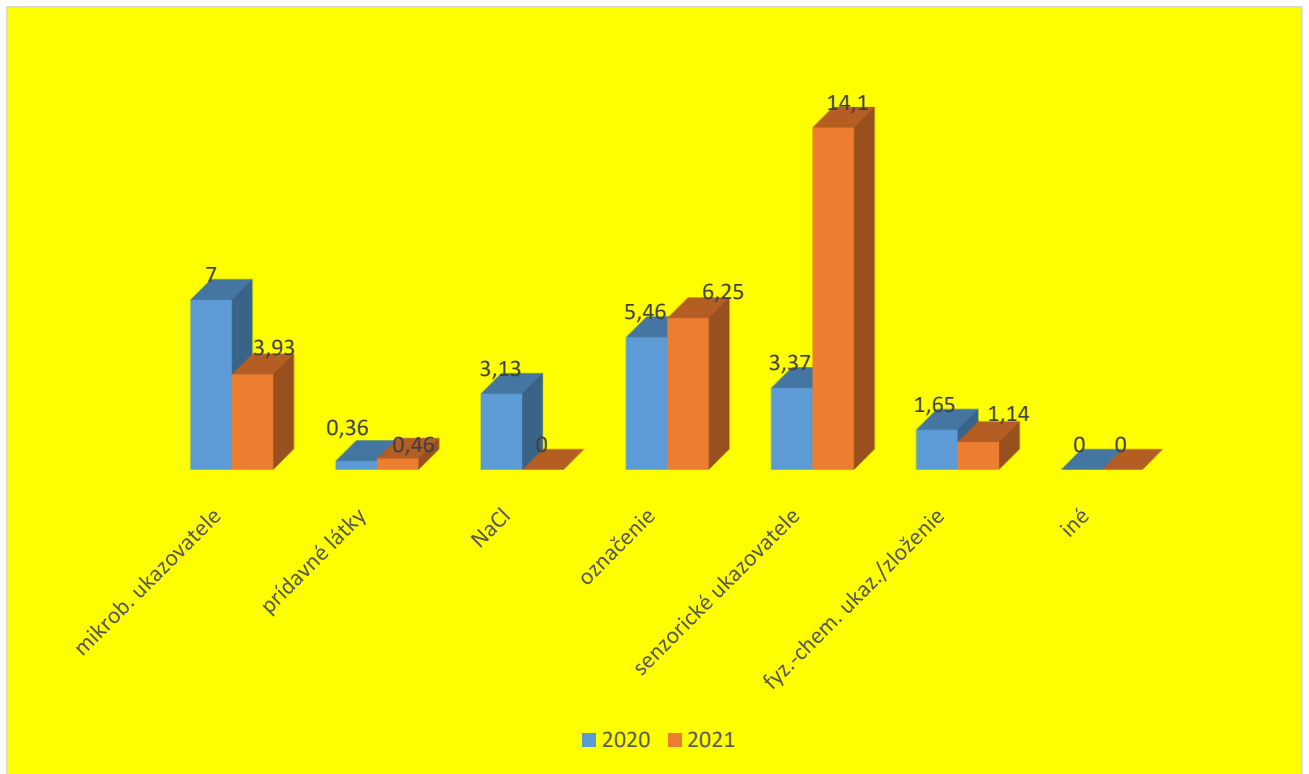
- **Mlieko a mliečne výrobky**

V roku 2021 bolo v rámci úradnej kontroly spolu vyšetrených 1 293 vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov, nevyhovelo 44 vzoriek (3,4%), čo je zlepšenie v porovnaní s rokom 2020 o 0,61%. Z celkového počtu 1 293 vzoriek bolo vyšetrených 351 vzoriek surového mlieka a mliečnych výrobkov vyrobených zo surového mlieka, nevyhovelo 17 vzoriek (4,84%) a 942 vzoriek tepelne ošetrovaného mlieka a mliečnych výrobkov vyrobených z tepelne ošetrovaného mlieka, nevyhovelo 27 vzoriek (2,87%).

Najväčší počet vzoriek nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám - 17 vzoriek (3,93% z počtu odobratých vzoriek na mikrobiológiu). V 2 vzorkách mliečnych výrobkov sa zistila prítomnosť patogénneho mikroorganizmu *Listeria monocytogenes* a v 2 vzorkách prítomnosť plesní. V ostatných vzorkách (išlo o vzorky syrov vyrobených zo surového mlieka) sa zistilo prekročenie prípustného množstva mikroorganizmov *Staphylococcus aureus*, ktoré svedčia o sekundárnej kontaminácii. Požiadavkám na zloženie nevyhoveli 3 vzorky (1,14% z počtu vzoriek odobraných na zloženie). Požiadavkám na označovanie nevyhovelo 13 vzoriek (6,25% z počtu odobratých vzoriek na označovanie). Sensorickým požiadavkám nevyhovelo 10 vzoriek (14,1% z počtu odobratých vzoriek na sensorické hodnotenie), vo väčšine prípadov išlo o vzorky odobraté na základe sťažností a podnetov spotrebiteľov.

Jedna vzorka nevyhovela požiadavkám na prídavné látky (0,46%). Všetky vzorky vyhovel požiadavkám na kontaminanty, rezíduá inhibičných látok/rezíduá veterinárnych liekov, na osobitnú prísadu NaCl a požiadavkám na označovanie alergénov, rezíduá pesticídov, prítomnosť cudzích tukov

Graf 63 Nevyhovujúce analýzy vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov v r. 2020 a 2021 (v %)

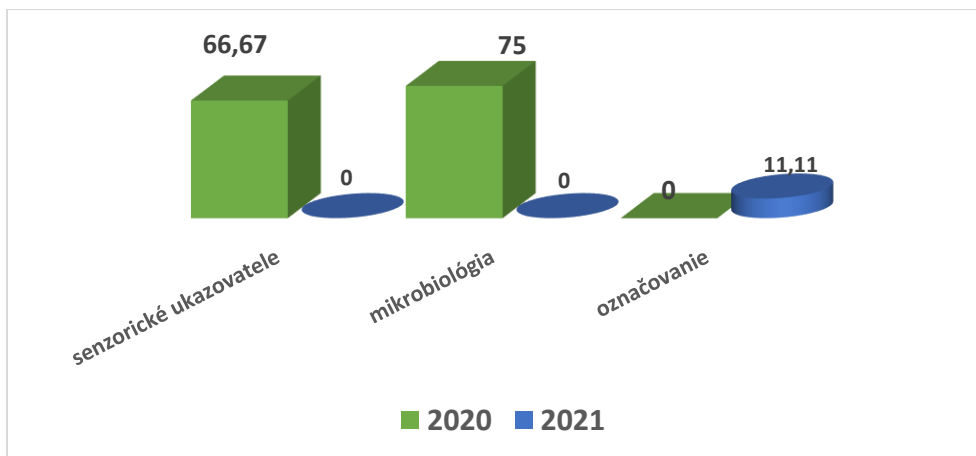

- **Vajcia a vaječné výrobky**

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2021 odobratých 97 vzoriek vajíčok, nevyhovela 1 vzorka (1,03 %), čo je v percentuálnom vyjadrení zlepšenie o 14,82 % oproti roku 2020. Vzorka nevyhovela požiadavkám na označovanie - stredná výška písma 0,9 mm, plocha obalu väčšia ako 80 cm², stredná výška písma musí byť väčšia ako 1,2 mm (11,11 % z počtu vzoriek odobratých na označovanie).

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2021 odobratých 9 vzoriek vaječných výrobkov, všetky vzorky boli vyhovujúce.

Graf 64 Nevyhovujúce analýzy vzoriek vajíčok v r. 2020 a 2021 v %

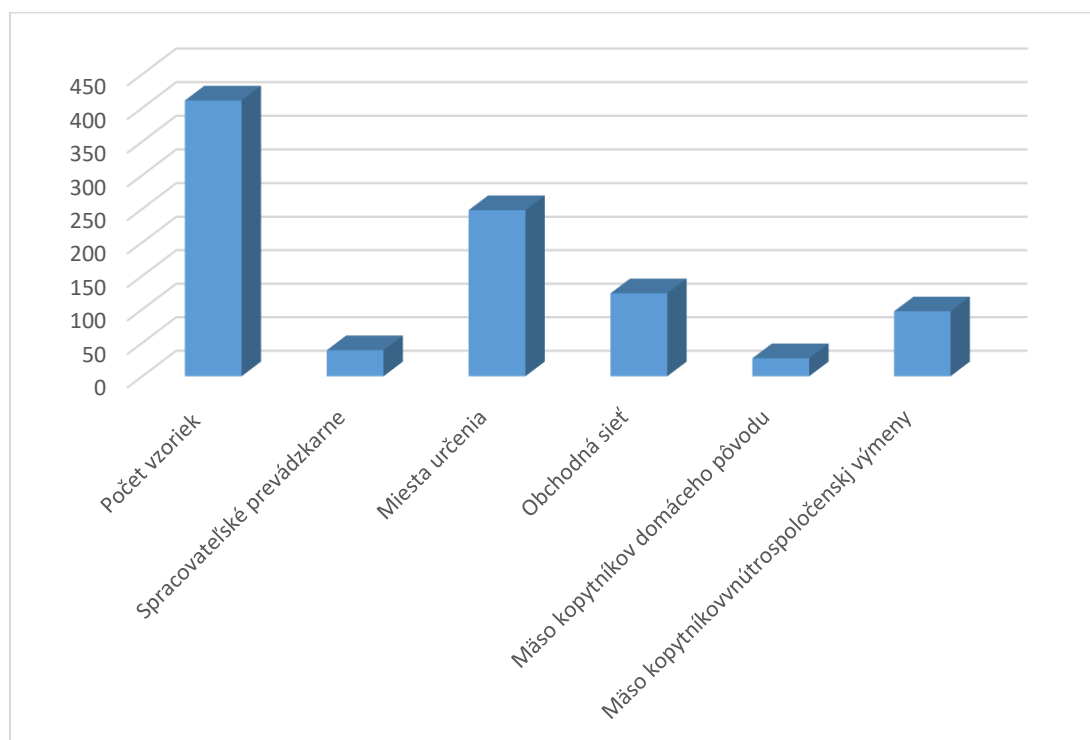
- **Mäso domácich kopytníkov**

V roku 2021 bolo v prevádzkarniach, v obchodnej sieti a v miestach určenia odobratých spolu 411 vzoriek mäsa domácich kopytníkov. Z toho vo výrobe 39 vzoriek, v miestach určenia 248 vzoriek a v obchodnej sieti 124 vzoriek. Z laboratórnych analýz bolo na mikrobiologické vyšetrenie veterinárnymi inšpektormi odobratých 10 vzoriek, na rezíduá inhibičných látok (RIL) 297 vzoriek, kontaminanty 95 vzoriek, na označovanie 74 vzoriek a zmyslové ukazovatele 35 vzoriek. Z vyššie uvedených vzoriek nevyhovelo celkom 10 vzoriek (2,4%); z toho pre rezíduá veterinárnych liečiv 1 vzorka, pre označovanie 2 vzorky a pre senzorické ukazovatele 7 vzoriek.

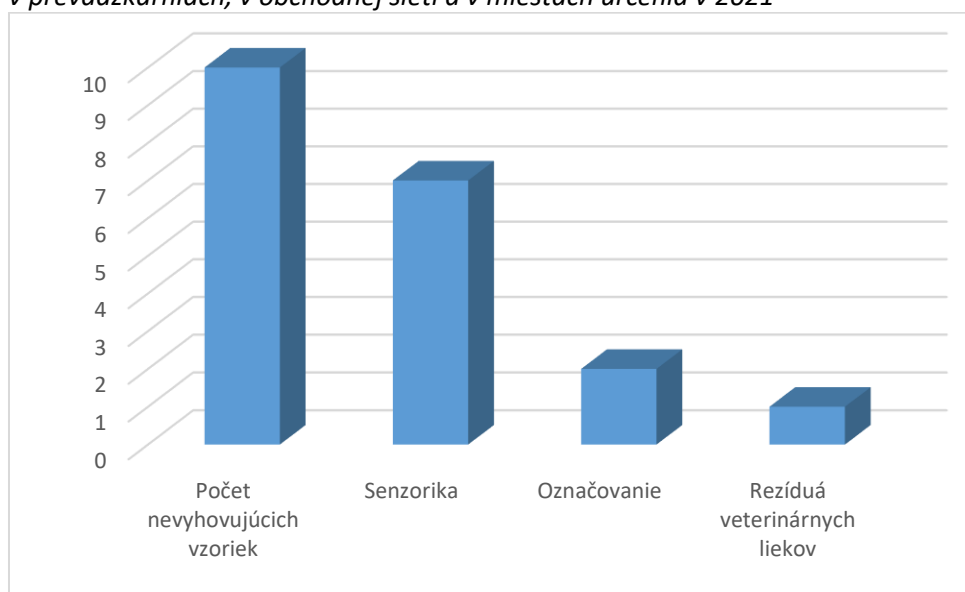
V prevádzkarniach schválených na zabíjanie domácich kopytníkov bolo pri veterinárnej prehliadke post mortem odobratých celkom 134 vzoriek, z toho na mikrobiologické vyšetrenie 79 vzoriek a na rezíduí veterinárnych liekov (inhibičných látok) 55 vzoriek. Z vyššie uvedených vzoriek nevyhoveli celkom 3 vzorky (2,24%) pre nález patogénnych mikroorganizmov.

Graf 65

Počet odobratých vzoriek mäsa domácich kopytníkov v prevádzkarniach, v obchodnej sieti a v miestach určenia v 2021

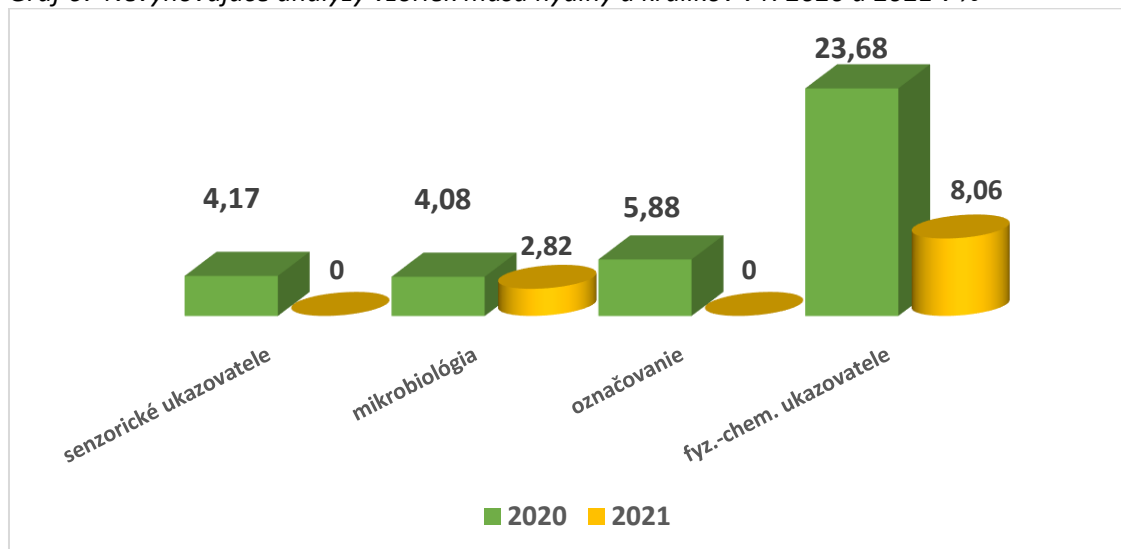
Graf 66 Počet nevyhovujúcich analýz vzoriek mäsa domácich kopytníkov podľa analýzy v prevádzkarniach, v obchodnej sieti a v miestach určenia v 2021

- **Mäso hydiny a králikov**

V roku 2021 bolo odobratých 473 vzoriek mäsa hydiny a králikov, nevyhovelo 11 vzoriek (2,33 %), čo je zlepšenie v porovnaní s r. 2020 o 2,46 %. 6 vzoriek nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám (2,82 % z počtu vzoriek odobratých na mikrobiologické ukazovatele) - vo všetkých vzorkách bola zistená prítomnosť *Salmonella enterica* sérovar *enteritidis*. Päť vzoriek nevyhovelo požiadavkám na fyzikálno - chemické ukazovatele - celkový obsah vody nad stanovený limit (8,06 % z počtu vzoriek odobratých na fyzikálno - chemické ukazovatele). Nevyhovujúce vzorky boli odoberané na základe podnetov a podaní, v rámci plánovaných úradných kontrol alebo v rámci cielených kontrol.

Graf 67 Nevyhovujúce analýzy vzoriek mäsa hydiny a králikov v r. 2020 a 2021 v %

- **Zverina**

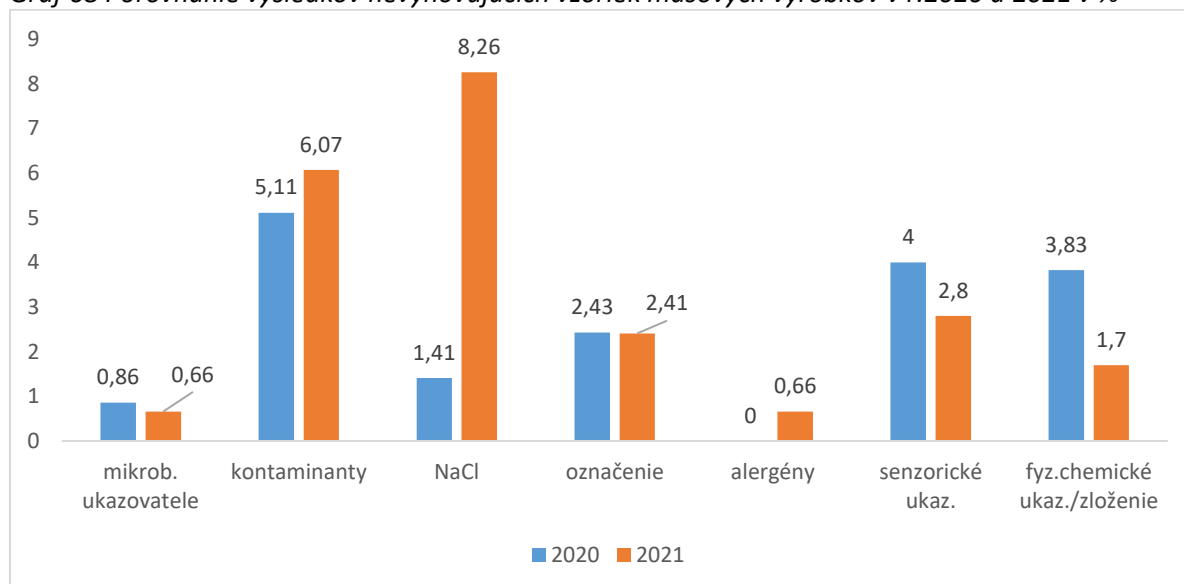
V roku 2021 bolo odobratých 10 vzoriek zveriny, všetky vzorky boli vyhovujúce.

- **Mäsové výrobky**

Pri úradných kontrolách bolo v roku 2021 odobratých 1449 vzoriek mäsových výrobkov, celkovo nevyhovelo 45 vzoriek (3,11%), čo je oproti roku 2020 mierne zhoršenie o 0,38%.

Požiadavkám na označovanie nevyhovovali 4 vzorky (2,41 % z odobratých vzoriek; v roku 2020 nevyhovelo 2,43 %); najčastejšie išlo o nesplnenie požiadavky na strednú výšku písma. V jednej vzorke sa zistila prítomnosť alergénov (glutén) neuvedených v označení (0,66%); v roku 2020 sa nepreukázalo zistenie v žiadnej vzorke. 5 vzoriek nevyhovelo požiadavkám na zloženie (1,70% z analyzovaných na ukazovatele kvality); v roku 2020 to bolo 3,87%, čo je zlepšenie o 2,13% (vo všetkých prípadoch sa zistila prítomnosť hydínového proteínu, ktorý nebol uvedený v zložení); prekročenie najvyššieho prípustného množstva NaCl sa zistilo v 10 vzorkách (8,26% z vyšetrených, čo je zhoršenie oproti roku 2020 o 6,85%). 3 vzorky nevyhoveli sensorickým požiadavkám (2,80%). 3 vzorky nevyhoveli mikrobiologickým kritériám (0,66% z vyšetrených - zistenie patogénneho mikroorganizmu *Listeria monocytogenes*), v roku 2020 to bolo 1,82%. Požiadavkám na kontaminanty nevyhovelo 19 vzoriek (6,07% z vyšetrených – neprípustný obsah PAU), v roku 2020 to bolo 5,11%.

Graf 68 Porovnanie výsledkov nevyhovujúcich vzoriek mäsových výrobkov v r.2020 a 2021 v %

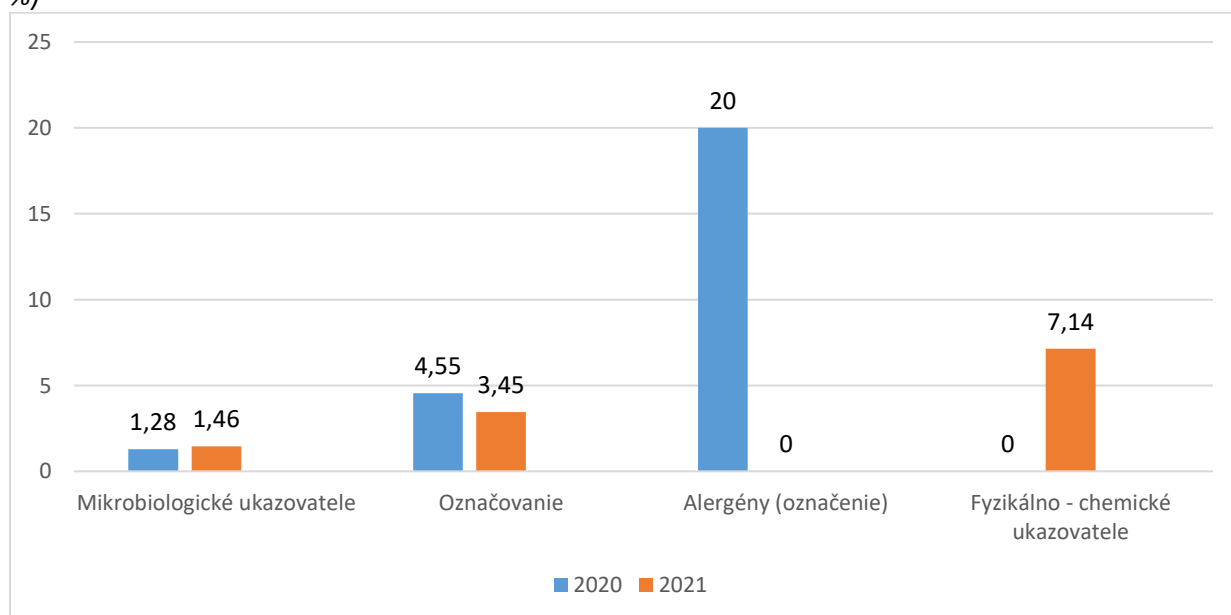
- **Mleté mäso a mäsové prípravky, mechanicky separované mäso**

V roku 2021 bolo v SR v rámci úradnej kontroly odobratých RVPS 211 vzoriek mletého mäsa a mäsových prípravkov.

Nevyhoveli 4 vzorky mletého mäsa a mäsových prípravkov (čo je 1,9% z celkového počtu odobratých vzoriek). Pre mikrobiologické kritériá nevyhoveli 2 vzorky (čo je 1,46% z počtu odobratých vzoriek na mikrobiológiu), 1 vzorka nevyhovela kvôli nesprávnemu označeniu (čo je 3,45% z počtu odobratých vzoriek na označovanie) a 1 vzorka nevyhovela fyzikálno - chemickým ukazovateľom (čo je 7,14% z počtu odobratých vzoriek na fyzikálno - chemické ukazovatele).

V roku 2021 bolo v rámci úradnej kontroly odobratých 5 vzoriek mechanicky separovaného mäsa, všetky vzorky boli vyhovujúce.

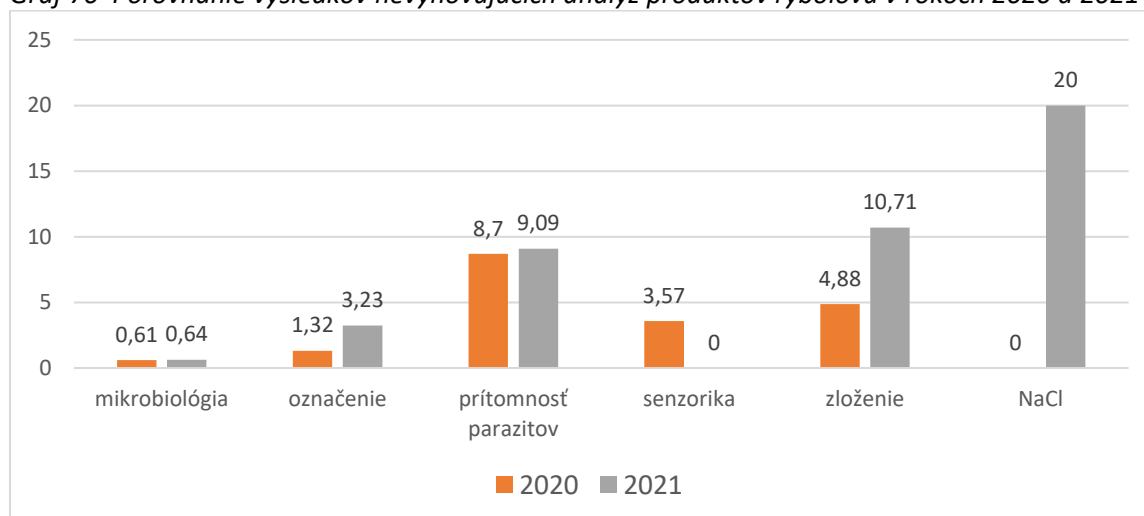
Graf 69 Nevyhovujúce analýzy vzoriek mletého mäsa a mäsových prípravkov v rokoch 2020 a 2021 (v %)

- Produkty rybolovu**

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2021 vyšetrených spolu 420 vzoriek produktov rybolovu, z toho nevyhovujúcich bolo 7 vzoriek (1,67%), čo je mierne zhoršenie oproti roku 2020 o 0,15%. 4 vzorky (6,45%) nevyhoveli požiadavkám na označovanie - 1 vzorka nebola v súlade s výživovými údajmi uvedenými na obale (vyšší obsah soli), klamlivé deklarovanie pevného podielu u glazúrovaných rýb (1 vzorka) a obsahu rybieho mäsa (2 vzorky). Požiadavkám na zloženie nevyhoveli 3 vzorky (10,71%) - klamlivé deklarovanie pevného podielu u glazúrovaných rýb (1x) a obsahu rybieho mäsa (2x). Jedna vzorka nevyhovela mikrobiologickým požiadavkám (0,64%) z dôvodu zistenia prítomnosti *Listerie monocytogenes*. V dvoch vzorkách (9,09%) sa zistila prítomnosť mŕtvych škrkaviek *Anisakis*. Všetky vzorky vyhoveli požiadavkám na kontaminanty, rezíduá veterinárnych liekov, prídavné látky a senzorickým požiadavkám.

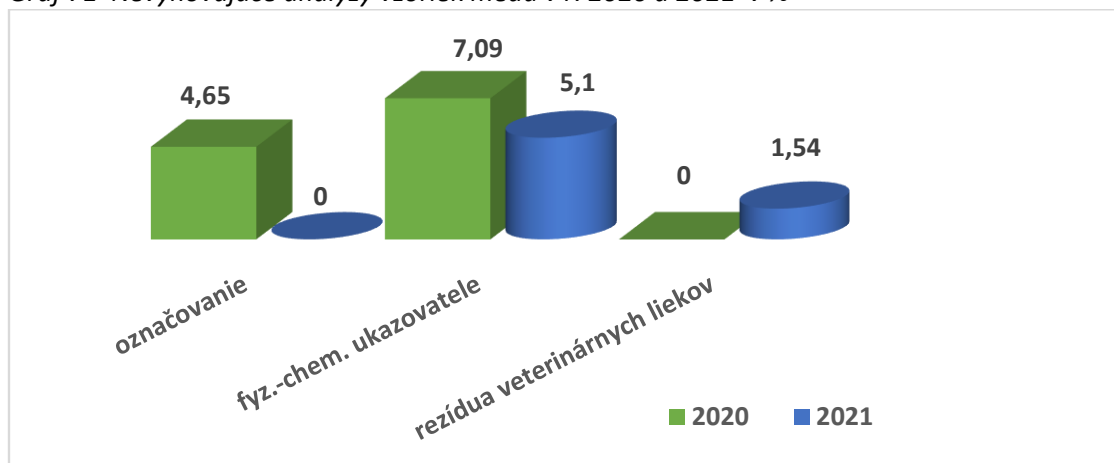
Graf 70 Porovnanie výsledkov nevyhovujúcich analýz produktov rybolovu v rokoch 2020 a 2021 v%

- **Med**

V roku 2021 bolo odobratých 166 vzoriek medu, 6 vzoriek (3,61 %) bolo nevyhovujúcich. Oproti roku 2020 ide o zlepšenie o 2,06 %. Hlavnou príčinou nevyhovujúcich vzoriek (tak ako v rokoch 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 a 2020) bolo nedodržanie požiadaviek na zloženie (nevyhovelo 5 vzoriek, čo je 5,10 % z počtu vzoriek odobratých na zloženie). V štyroch vzorkách boli prekročené požiadavky na množstvo hydroxymetylfurfuralu. V jednej vzorke bola diastatická aktivity pod stanovený limit. V jednej vzorke medu sa zistila prítomnosť rezíduí veterinárnych liekov – tylozín (1,54 % z počtu vzoriek odobratých na rezíduá veterinárnych liekov)

Graf 71 Nevyhovujúce analýzy vzoriek medu v r. 2020 a 2021 v %

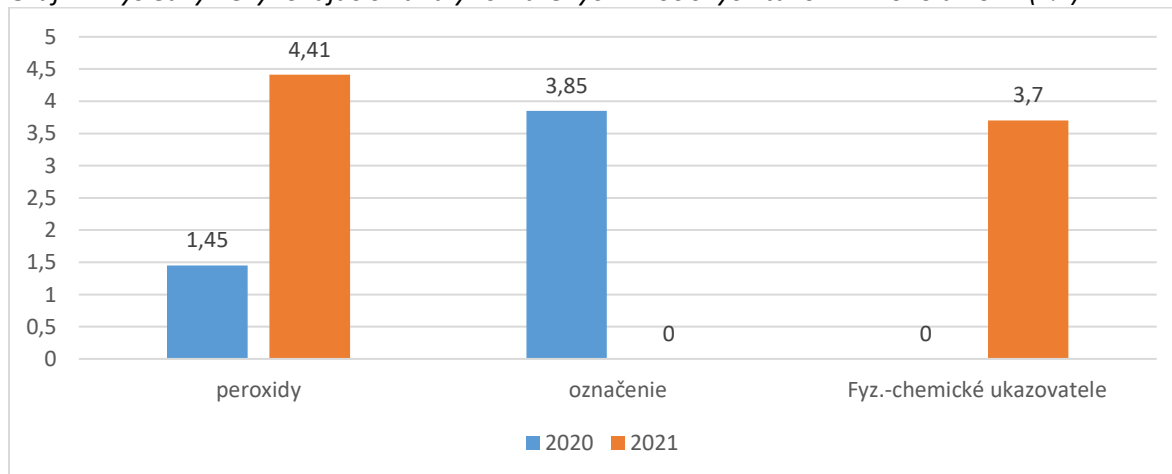
- **Želatína**

V roku 2021 boli odobratých 6 vzoriek želatíny na ľudskú spotrebu. Všetky vzorky vyhovovali.

- **Škvarené živočíšne tuky**

V roku 2021 bolo v rámci úradnej kontroly odobratých 135 vzoriek škvarených živočíšnych tukov; nevyhovelo 5 vzoriek (3,70%), čo je zhoršenie oproti roku 2020 o 2,38%. 3 vzorky nevyhoveli pre prekročenie maximálneho limitu pre peroxididy, dve vzorky pre nesplnenie normy pre voľné mastné kyseliny.

Graf 72 Výsledky nevyhovujúcich analýz škvarených živočíšnych tukov v r.2020 a 2021 (v%)

13.6.3. Odber vzoriek zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *Listeria monocytogenes*

V prevádzkarniach, ktoré vyrábajú potraviny živočíšneho pôvodu určené na priamu spotrebu, ktoré môžu predstavovať riziko *Listeria monocytogenes* pre verejné zdravie, bolo v roku 2021 v súlade s nariadením Komisie (ES) č.2073/2005 o mikrobiologických kritériách pre potraviny v platnom znení odobratých 251 vzoriek zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *Listeria monocytogenes*. Všetky vzorky boli vyhovujúce.

13.7. Cielené kontroly a osobitné kontroly produktov živočíšneho pôvodu

13.7.1. Cielené kontroly produktov živočíšneho pôvodu

- **Cielená kontrola – Veľká noc 2021**

V období pred Veľkou nocou boli vykonané cieľové kontroly potravín živočíšneho, rastlinného a zmiešaného pôvodu, ktoré sa tradične konzumujú v období Veľkej noci. Pri týchto kontrolách bolo odobratých 159 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu, nevyhovelo 7 vzoriek (4,4%).

- **Cielená kontrola hydínového mäsa pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín**

Kontrola bola zameraná na odber vzoriek hydínového mäsa pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín. Okrem odberu vzoriek predmetných produktov živočíšneho pôvodu vykonávali RVPS aj kontrolu dokumentov sprevádzajúcich predmetné zásielky produktov živočíšneho pôvodu v zmysle Nariadenia (EÚ) č. 931/2011 o požiadavkách na vysledovateľnosť stanovených nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 v súvislosti s potravinami živočíšneho pôvodu (ďalej Nariadenia (EÚ) č. 931/2011) a pri kontrole v mieste určenia vykonávali aj kontrolu nahlasovania predmetných zásielok produktov živočíšneho pôvodu do elektronického systému štátnej veterinárnej a potravinovej správy. Kontrola bola vykonávaná v miestach určenia (skladoch) alebo v rozrábkarňach, prebaľovacích prevádzkarňach, kde neboli predmetom odberu finálne výrobky, ale surovina pôvodom z iných členských štátov alebo tretích krajín v príjmovej chladiarni, ktorá bola do daných prevádzkarní dodaná ako do miesta určenia. Kontrola bola vykonávaná aj v maloobchodnej sieti v prípade, ak uvedené maloobchodné siete boli miestom určenia predmetných produktov živočíšneho pôvodu.

Celkovo bolo prekontrolovaných 124 právnych subjektov, 150 prevádzok, bolo vykonaných 237 úradných kontrol, nedostatky neboli zistené pri žiadnej kontrole.

V rámci kontrol bolo odobratých 220 vzoriek, boli podrobené laboratórnym vyšetreniam - mikrobiológia, rezíduá veterinárnych liekov, fyzikálno - chemické ukazovatele - stanovenie celkového obsahu vody. Z uvedeného počtu odobratých vzoriek 6 vzoriek nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy (2,73%).

- **Cielená kontrola mlieka a výrobkov z mlieka dodaných z iných členských štátov a tretích krajín**

Predmetom cieľovej kontroly bol odber vzoriek mlieka a výrobkov z mlieka dodaných z iných členských štátov a tretích krajín. Vzorky boli podrobené laboratórnemu vyšetreniu na mikrobiologické ukazovatele, označenie, fyzikálno-chemické ukazovatele (zloženie), prídavné látky (konzervačné látky) a osobitné prísady (NaCl). Okrem odberu vzoriek bola predmetom cieľovej kontroly aj kontrola vysledovateľnosti podľa Vykonávacieho Nariadenia Komisie (EÚ) č. 931/2011.

Celkovo bolo vykonaných 148 kontrol, nedostatky, ktoré by nesúviseli s nevyhovujúcou analýzou vzoriek, neboli zistené. V rámci tejto cieľovej kontroly bolo spolu odobratých a vyšetrených 157 vzoriek, 6 vzoriek nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy (3,82%),

konkrétne 5 vzoriek nevyhovelo požiadavkám na označovanie a jedna vzorka nevyhovela vo fyzikálno-chemickom ukazovateli a v označovaní.

- **Cielená kontrola medu v miestach určenia**

Kontrola bola zameraná na odber vzoriek medu (bez akýchkoľvek iných pridaných látok) pôvodom z krajiny v EÚ alebo mimo EÚ, zmes medov z EÚ, zmes medov mimo EÚ, zmes medov EÚ a mimo EÚ. Okrem odberu vzoriek vykonávali RVPS aj kontrolu dokumentov sprevádzajúcich predmetné zásielky produktov živočíšneho pôvodu v zmysle Nariadenie (EÚ) č. 931/2011 a pri kontrole v mieste určenia vykonávali aj kontrolu nahlasovania predmetných zásielok produktov živočíšneho pôvodu do elektronického systému štátnej veterinárnej a potravinovej správy.

Kontrola a odber vzoriek bol realizovaný v miestach určenia a v prevádzkarňach pre zber a balenie medu.

Celkovo bolo prekontrolovaných 15 právnych subjektov, 18 prevádzok, bolo vykonaných 26 úradných kontrol, nedostatky neboli zistené pri žiadnej kontrole.

V rámci kontrol bolo odobratých 26 úradných vzoriek, ktoré boli podrobené laboratórnym vyšetreniam - označenie, fyz. - chem. znaky: zloženie - sacharóza, glukóza, fruktóza, hydroxymetylfurfural, enzýmová aktivita cudzích enzýmov, E150d amoniakový sulfitový kulér (v prípade tmavo sfarbených medov), všetky vzorky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy.

- **Cielená kontrola mletého mäsa, mäsových prípravkov a zveriny z farmových chovov pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín v miestach určenia**

Predmetom kontroly bolo mleté mäso a mäsové prípravky a zverina z farmových chovov. Vykonával sa úradný odber vzoriek pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín v miestach určenia. Okrem odberu vzoriek predmetných produktov živočíšneho pôvodu vykonávali RVPS aj kontrolu dokumentov sprevádzajúcich predmetné zásielky produktov živočíšneho pôvodu v zmysle Nariadenia (EÚ) č. 931/2011 a kontrolu nahlasovania predmetných zásielok produktov živočíšneho pôvodu do elektronického systému štátnej veterinárnej a potravinovej správy.

Celkovo bolo prekontrolovaných 21 právnych subjektov, 34 prevádzok, bolo vykonaných 51 úradných kontrol, nedostatky boli zistené pri 1 kontrole (1,96%).

V rámci kontrol bolo odobratých 66 úradných vzoriek, ktoré boli podrobené laboratórnym vyšetreniam - mikrobiológia, označenie, senzorické hodnotenie, prídavné látky, rezíduá veterinárnych liekov, všetky vzorky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy.

- **Cielená kontrola bezchybnosti mäsa z domácich kopytníkov**

Predmetom kontroly bolo uvádzanie mäsa na trh priamo pre konečného spotrebiteľa prostredníctvom maloobchodu (supermarkety, malé obchody, špecializované predajne mäsa), veľkoobchodu (veľkoobchodné predajne) a/alebo prostredníctvom miest určenia v rámci výmen s inými členskými krajinami.

Vykonaných bolo 421 úradných kontrol so zistenými 2 nedostatkami v sprievodnej dokumentácii. Odobratých bolo 201 úradných vzoriek so zistením dvoch nevyhovujúcich vzoriek (1%).

- **Cielená kontrola produktov rybolovu**

Cielená kontrola produktov rybolovu v roku 2021 bola zameraná na odber vzoriek údených balených rýb z iných členských štátov a tretích krajín v maloobchodnej sieti na mikrobiologické vyšetrenie na počet *Listeria monocytogenes* a na kontrolu dodržiavania požiadaviek podľa vykonávacieho nariadenia (EÚ) č.931/2011). Spolu bolo odobratých a laboratórne vyšetrených 107 vzoriek, všetky vzorky vyhoveli. RVPS vykonali 135 kontrol výsledovateľnosti, nedostatky neboli zistené.

- **Cielená kontrola zabezpečenia označovania bravčového, ovčieho, kozieho, hydinového mäsa a produktov z nich**

Kontrola označovania predmetných druhov mias a produktov z nich bola zameraná na všetky fázy výrobného procesu - od zabitia, rozrobenia mäsa, skladovania, až po zabalenie a uvádzanie na trh konečnému spotrebiteľovi prostredníctvom maloobchodu, veľkoobchodu a prostredníctvom miest určenia v rámci výmen s inými členskými štátmi. Celkovo bolo prekontrolovaných 1 763 právnych subjektov, 4 495 prevádzok, bolo vykonaných 5 684 úradných kontrol, nedostatky boli zistené pri 7 kontrolách (0,12%).

- **Cielená kontrola vaječ pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín**

Kontrola bola zameraná na odber vzoriek vaječ (iba surových) pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín. Okrem odberu vzoriek vykonávali RVPS aj kontrolu dokumentov sprevádzajúcich predmetné zásielky produktov živočíšneho pôvodu v zmysle Nariadenie (EÚ) č. 931/2011 a kontrolu nahlasovania predmetných zásielok produktov živočíšneho pôvodu do elektronického systému štátnej veterinárnej a potravinovej správy. Kontrola bola vykonávaná v miestach určenia.

Celkovo bolo prekontrolovaných 14 právnych subjektov, 22 prevádzok, bolo vykonaných 44 úradných kontrol, nedostatky neboli zistené pri žiadnej kontrole.

V rámci kontrol bolo odobratých 36 úradných vzoriek, ktoré boli podrobené laboratórnym vyšetreniam na rezíduá veterinárnych liekov, všetky vzorky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy.

- **Cielená kontrola nakrájaných mäsových výrobkov na *Listeria monocytogenes***

Predmetom cielenej kontroly mäsových výrobkov bol odber vzoriek balených nakrájaných mäsových výrobkov (okrem fermentovaných mäsových výrobkov), ktoré boli laboratórne vyšetrené na *Listeria monocytogenes*. Spolu bolo odobratých 216 vzoriek, jedna vzorka nevyhovela (0,46%). V roku 2020 vyhoveli všetky vzorky; v roku 2019 nevyhoveli 3 vzorky.

- **Cielená kontrola mäsových výrobkov na dôkaz prítomnosti hydinového proteínu**

Predmetom cielenej kontroly mäsových výrobkov bol odber vzoriek mäkkých mäsových výrobkov, ktoré nemajú v zložení uvedené hydinové mäso, hydinové mechanicky separované mäso a hydinové kože na dôkaz hydinového proteínu. Spolu bolo odobratých 183 vzoriek, nevyhovelo 5 vzoriek (2,73%).

Predmetom cielenej kontroly bola aj kontrola výsledovateľnosti – dodržiavanie Vykonávacieho Nariadenia Komisie (EÚ) č. 931/2011 a kontrola nahlasovania zásielok produktov živočíšneho pôvodu do elektronického systému štátnej veterinárnej a potravinovej správy. Spolu bolo vykonaných 255 kontrol, nedostatky neboli zistené.

- **Cielená kontrola zameraná na kontrolu nahlasovania zásielok potravín do elektronického systému Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR, „evidencia zásielok“**

Cielená kontrola zameraná na kontrolu nahlasovania zásielok potravín dodávaných z iných členských štátov a tretích krajín do miest určenia do elektronického systému Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR „evidencia zásielok“. Celkovo bolo prekontrolovaných 321 právnych subjektov, 357 prevádzok, bolo vykonaných 390 úradných kontrol, nedostatky boli zistené pri 12 kontrolách (3,08%).

- **Cielená kontrola dodávok hydinového mäsa v schválených potravinárskych prevádzkarňach - rozrábkarne hydinového mäsa a prebaľovacie prevádzkarne**

Kontrola dodávok hydinového mäsa v schválených potravinárskych prevádzkarňach - rozrábkarne hydinového mäsa a prebaľovacie prevádzkarne so zameraním na kontrolu

dokumentov sprevádzajúcich dodávky hydinového mäsa v zmysle Nariadenia (EÚ) č. 931/2011, kontrolu sprostredkovateľov a zároveň aj kontrolu dodávok hydinového mäsa zo Slovenskej republiky (Chované: Slovenská republika, Zabité: Slovenská republika).

Celkovo bolo prekontrolovaných 57 právnych subjektov, 59 prevádzok, bolo vykonaných 62 úradných kontrol, nedostatky boli zistené pri 1 kontrole (1,61%).

- **Cielená kontrola na bitúnkoch, rozrábkarňach, v spracovateľských prevádzkarniach pre mäsové výrobky, mraziarenských skladov a maloobchodných prevádzkarní v súvislosti s opatreniami súvisiacimi s výskytom afrického moru ošípaných v Poľsku (dodatok 1, dodatok 2)**

Uvedená cieľená kontrola pozostávala z:

- Cielená kontrola na bitúnkoch, rozrábkarňach, v spracovateľských prevádzkarniach pre mäsové výrobky, mraziarenských skladov a maloobchodných prevádzkarní v súvislosti s opatreniami súvisiacimi s výskytom afrického moru ošípaných v Poľsku (CK 23/499)
- Cielená kontrola zásielok bravčového mäsa dovezeného z Poľska pre pozitívny nález amoxicilínu - číslo cieľenej kontroly 23/499 - dodatok 1.
- Cielená kontrola v rozrábkarňach, v spracovateľských prevádzkarniach pre mäsové výrobky a mraziarenských skladov v súvislosti s opatreniami súvisiacimi s výskytom afrického moru ošípaných v pôvodom z Maďarska, Nemecka a z ostatných členských štátov podľa aktuálnej nálezovej situácie - číslo cieľenej kontroly 23/499 - dodatok 2

Cielená kontrola 23/499 s dodatkami 1 a 2, bola zameraná na spracovateľské prevádzkarne (bitúnky, rozrábkarne, prevádzkarne pre mäsovú výrobu) a miesta určenia zásielok (mraziarenské sklady a maloobchodné prevádzkarne) v súvislosti s opatreniami súvisiacimi s výskytom afrického moru ošípaných v Poľsku, Maďarsku, Nemecku a v ostatných členských štátov podľa aktuálnej nálezovej situácie.

V rámci cieľenej kontroly a jej dodatkov bolo celkovo vykonaných 1 435 kontrol, jedna kontrola s nedostatkom ohľadom označovania bravčového mäsa. Veterinárnymi inšpektormi bolo odobratých spolu 1 327 vzoriek na laboratórne vyšetrenie AMO.

- **Cielená kontrola vysledovateľnosti bravčového mäsa z jatočných ošípaných pôvodom z reštrikčných oblastí afrického moru ošípaných podľa VYKONÁVACIEHO NARIADENIA KOMISIE (EÚ) 2021/605**

Cielená kontrola bola zameraná na vysledovateľnosť bravčového mäsa, jeho pôvodu z reštrikčných oblastí afrického moru ošípaných uvedených v prílohe I časť II a/alebo III Vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2021/605 v platnom znení.

V období od 23.9.2021 do 31.12.2021 bolo spolu vykonaných 410 týchto cieľených kontrol, z toho na bitúnkoch 70, u distribútorov 2, dodávanie miestnym prevádzkam 1, hyper a supermarkety 3, malé predajne 13, ambulatný predaj 1, predaj konečnému spotrebiteľovi 1, preprava 1, rozrábky 151, veľkoobchodný sklad 4, výroba 163 kontrol.

Pri kontrolách neboli zistené žiadne nedostatky.

- **Cielené sledovanie Vianoce 2021**

Počas cieľenej kontroly potravín živočíšneho, rastlinného a zmiešaného pôvodu, ktoré sa predávajú v akcii a konzumujú v období Vianoc a Nového roku bolo v mesiacoch november a december spolu vykonaných 1 386 cieľených kontrol potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu, ktoré sa tradične predávajú v akcii a konzumujú v období Vianoc a Nového roku. Zistilo sa 16 nedostatkov. Pri týchto kontrolách bolo odobratých 216 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu, nevyhovelo 10 vzoriek (4,63%).

13.7.2. Osobitné kontroly

V roku 2021 boli vykonané 4 osobitné kontroly:

- **Monitorovanie tradične údeného mäsa a mäsových výrobkov s povolenými výnimkami z uplatňovania maximálnych hodnôt obsahu polycyklických aromatických uhľovodíkov (PAU)**

V roku 2021 pokračovali RVPS v monitorovaní tradične údeného mäsa a mäsových výrobkov s povolenými výnimkami z uplatňovania max. hodnôt obsahu PAU. K 31.12.2021 bolo v SR 12 prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, u ktorých príslušné RVPS vykonali spolu 15 kontrol (na mieste v prevádzkarni).

Súčasťou monitorovania bol aj odber vzoriek, ktoré boli laboratórne vyšetrené na PAU. Spolu bolo odobratých 12 vzoriek, 1 vzorka nevyhovela (8,33%).

- **Odber vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov, ktoré sú predmetom vývozu do Číny na detekciu RNA vírusu SARS-Cov-2**

ŠVPS SR nariadila RVPS, v pôsobnosti ktorých sa nachádzajú prevádzkarne schválené pre vývoz mlieka a mliečnych výrobkov do Číny, vykonávať cielenú kontrolu, ktorej predmetom bol odber úradných vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov. Odber vzoriek sa týkal tých druhov mliečnych výrobkov, ktoré sa už vyvážajú do Číny. Odobratých bolo 13 vzoriek a všetky boli vyhovujúce.

- **Kontrola čistoty zvierat v prevádzkarňach schválených na zabíjanie domácich kopytníkov a kontrola hygienických procesov pri jatočnom opracovaní ich tiel**

V roku 2021 vykonali úradní veterinárni lekári na bitúnkoch pre HD a ovce v SR spolu 158 týchto úradných kontrol.

Prevádzkovatelia 38 bitúnkov pre zabíjanie HD mali v roku 2021 v uzatvorených zmluvách s dodávateľmi jatočného hovädzieho dobytku požiadavku na čistotu zvierat, pričom počas kontrolovaného obdobia v 6 prípadoch sa zistili nedostatky v čistote dodaných zvierat a uplatnil sa sankčný postih pri dodávke znečistených jatočných zvierat.

Čistenie hovädzieho dobytku sa na bitúnkoch vykonávalo vystrihovaním, odrezávaním nečistôt ante mortem, pokiaľ to bolo možné; post mortem po omráčení a po vykruvení pred sťahovaním kože sa odstránili hrubé nečistoty, ktoré by mohli kontaminovať jatočné telo. Povrchová kontaminácia mäsa (tiel) črevným a bachorovým obsahom pri vykolovaní nebola zistená. V 2 prípadoch u jedného prevádzkovateľa sa zistilo nevykonávanie - odkladanie píly/sekáča na mäso po každom použití do sterilizátora.

Na bitúnkoch, ktoré zabíjali jatočné ošípané bolo vykonaných 86 kontrol.

Dočistenie znečistených dodaných jatočných ošípaných sa vykonávalo intenzívnym sprchovaním pred zabitím prípadne manuálnym dočistením. Ošípané sa dočisťovali vo vise; v 1 prípade nebolo telo ošípanej dostatočne dočistené. Zisťovaná prípadná povrchová kontaminácia jatočných tiel črevným obsahom po vykolovaní sa odstraňovala vyhovujúcim spôsobom (orezaním).

V prípade zistených nedostatkov boli nariadené opatrenia na mieste.

- **Úradné kontroly označovania a používania prídavných látok v mäsových výrobkoch a mäsových prípravkoch**

V roku 2021 inšpektori RVPS vykonali v prevádzkarňach na výrobu mäsových výrobkov a v prevádzkarňach na výrobu mäsových prípravkov úradné kontroly označovania a používania prídavných látok podľa nariadenia (ES) č.1333/2008 a úradné kontroly označovania mäsových výrobkov a mäsových prípravkov z hľadiska prídavných látok podľa nariadenia (EÚ) č.1169/2011 na overenie informovania spotrebiteľa. V prevádzkarňach na výrobu mäsových výrobkov bolo vykonaných 231 úradných kontrol, pri ktorých boli zistené 4

nedostatky (2x bol zistený nesúlad údajov na etikete výrobku a skutočne pridaných prídavných látok, 2x prekročenie maximálneho limitu prídavnej látky) a 75 kontrol bolo vykonaných v prevádzkarňach na výrobu mäsových prípravkov, zistený bol 1 nedostatok.

13.8. Politika kvality

Podľa § 9a zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a podľa nariadenia (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny vykonávajú orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy na trhu úradnú kontrolu poľnohospodárskych výrobkov a potravín s chráneným označením pôvodu (CHOP), s chráneným zemepisným označením (CHZO) a s označením zaručenej tradičnej špeciality (ZTŠ). Súčasťou úradných kontrol je aj kontrola oprávnenosti použitia symbolu EÚ na týchto potravinách.

V roku 2021 bolo v obchodnej sieti vykonaných spolu 757 úradných kontrol, pri ktorých boli skontrolované potraviny živočíšneho pôvodu s chráneným označením. Spolu bolo prekontrolovaných 2060 výrobkov, z toho bolo 392 výrobkov s chráneným označením pôvodu, 1155 výrobkov s chráneným zemepisným označením a 513 výrobkov s označením zaručená tradičná špecialita. Podľa krajiny pôvodu išlo najmä o výrobky zo Slovenska, Českej republiky, Talianska, Nemecka, Grécka, Litvy, Španielska, Francúzska, Maďarska a z iných krajín. Pri uvedených kontrolách neboli zistené nedostatky.

13.9. Kontroly označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa

V Slovenskej republike bolo v roku 2021 vykonaných spolu 2 926 kontrol označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z neho vo všetkých fázach výroby:

- Na bitúnkoch 114 kontrol,
- v rozrábkarniach 221 kontrol
- vo výrobe 108 kontrol
- v skladoch, baliarňach a u distribútorov 93 kontrol,
- v maloobchodných, ambulatných a stánkových predajniach 993 kontrol
- v stredných predajniach bolo 645 kontrol,
- Hypermarkety a supermarkety 752 kontrol. Bez nálezov.

Všetky vykonané kontroly boli bez nedostatkov.

Pri kontrolách označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z neho neboli odobraté žiadne vzorky.

13.10. Kontroly odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu na schválených bitúnkoch a schválených rozrábkarniach

V roku 2021 vykonali úradní veterinárni lekári RVPS spolu v SR 190 kontrol na 100 schválených bitúnkoch, zameraných na odstraňovanie a likvidáciu špecifikovaného rizikového materiálu (ďalej len „ŠRM“) z jatočných tiel. Pri týchto kontrolách neboli zistené nedostatky. V rozrábkarniach mäsa domácich kopytníkov bolo v roku 2021 vykonaných spolu 15 kontrol, pri ktorých neboli zistené nedostatky.

13.11. Domáce zabíjačky – monitorovanie BSE, TSE a trichinelózy

V roku 2021 pri nahlásených domácich zabíjačkách hovädzieho dobytku (3 356 ks HD do 24 mesiacov a 2 888 ks HD nad 24 mesiacov veku) nebola odobratá ani jedna vzorka na vyšetrenie BSE.

Na zabíjanie ošípaných, ktoré boli zabíjané v domácnosti chovateľov/majiteľov v roku 2021 bolo nahlásených spolu 19 128 ks. Z nich sa vyšetrovali ošípané v oblastiach so zvýšeným rizikom výskytu svalovca u voľne žijúcej zveri (diviaky, líšky), alebo na žiadosť chovateľa/majiteľa - spolu 1 017 ks vzoriek. Všetky vyšetrenia na trichinelózu pri domácich zabíjačkách ošípaných boli negatívne.

Odbery vzoriek na TSE u malých prežúvavcov v domácich chovoch neboli vykonané.

13.12. Školenia a následné skúšky poľovníkov a preškolenia poľovníkov

V roku 2021 vykonala ŠVPS SR ako organizátor prostredníctvom IVVL 9 školení na udelenie certifikátu na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení, ktorých sa zúčastnilo spolu 183 poľovníkov. Po absolvovaní školení sa konalo 13 záverečných skúšok, ktorých sa zúčastnilo spolu 171 poľovníkov (z celkového počtu poľovníkov 183, ktorí sa zúčastnili školenia boli 5 poľovníci s titulom MVDr., ktorí podľa legislatívy nemusia vykonávať záverečnú skúšku na udelenie a získanie certifikátu).

Úspešným absolventom skúšky vystavila ŠVPS SR certifikát na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení, s dobou platnosti na 5 rokov.

V roku 2021 sa konalo aj 8 preškolení poľovníkov, ktoré sa prvý krát konali kvôli situácii s Covid 19 aj online formou. Preškolení sa zúčastnilo spolu 344 poľovníkov. Všetkým účastníkom preškolenia vystavila ŠVPS SR nové certifikáty s dobou platnosti na ďalších 5 rokov.

K 31.12.2021 bolo v Slovenskej republike platných 3 492 certifikátov na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení.

13.13. Značka kvality SK 2021 - potraviny živočíšneho pôvodu

Okrem kontrol vykonaných v zmysle zákona o potravinách, boli inšpektormi RVPS v roku 2021 vykonané aj kontroly v zmysle „Národného programu podpory poľnohospodárskych výrobkov a potravín.

Pri kontrolách inšpektori RVPS zisťujú, či výrobok spĺňa všetky požiadavky uvedené v zásadách, tzn. najmä či:

- výrobca spĺňa požiadavky zákona o potravinách, ako aj príslušnej národnej a európskej legislatívy vzťahujúcej sa k predmetnému výrobku, súlad/nesúlad s označovaním, aj kontrolu označovania výrobku,
- výrobok spĺňa parametre uvedené v technickej dokumentácii, ktorú výrobca ako prílohu predkladal k žiadosti o udelenie značky; inšpektori venovali osobitnú pozornosť posúdeniu údajov v kolónke „nadštandardné kvalitatívne vlastnosti“
- výrobok spĺňa požiadavku na predpísané % zastúpenia surovín domáceho pôvodu,
- všetky fázy výrobného procesu sú uskutočňované na území Slovenskej republiky, s výnimkou surovín z dovozu.

V roku 2021 inšpektori RVPS vykonali na základe žiadostí spolu 55 kontrol na udelenie a predĺženie ZK SK, pri ktorých skontrolovali spolu 272 výrobkov živočíšneho pôvodu.

13.14. Opatrenia na zabezpečenie účinnosti

13.14.1. Opatrenia na zabezpečenie dodržiavania predpisov prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov

Nové, aktualizované alebo revidované postupy kontroly

V záujme zabezpečenia jednotného postupu vykonávania úradných/veterinárnych kontrol produktov živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike ŠVPS SR vypracovala 80 nových alebo aktualizovaných dokumentovaných postupov a ďalších informácií určených pre RVPS.

Osobitné iniciatívy v oblasti kontroly

Od 1. januára 2017 nadobudol účinnosť zákon č.376/2016 Z.z, ktorým sa novelizoval zákon č.152/1995 Z.z. o potravinách, na základe ktorého potraviny po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti, len ak sú bezpečné, môže prevádzkovateľ bezodplatne previesť charitatívnym organizáciám. ŠVPS SR vedie na svojej internetovej stránke aktuálny zoznam zaregistrovaných charitatívnych organizácií pre nakladanie s potravinami po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti. K 31.12.2021 bol ich počet 32.

Na základe analýzy rizika ŠVPS SR rozhodnutiami povolila v kalendárnom roku 2021 výnimku z frekvencie bakteriologického odberu vzoriek (počet aeróbnych mikroorganizmov, Enterobacteriaceae a Salmonella) z povrchov jatočných tiel domácich kopytníkov piatim prevádzkovateľom bitúnkov a 1 povolenie prevádzkarni vyrábajúcej mleté mäso a mäsové prípravky v malých množstvách. Rozhodnutia o povolení výnimky sa týkali prevádzkarní s malým objemom výroby, ktoré mali schválenú výnimku z požiadaviek na konštrukciu, usporiadanie a vybavenie podľa Nariadenia vlády SR č.359/2011 Z. z.

Daňové úrady v zmysle zákona č. 35/2019 Z. z. o finančnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 26 ods. 7 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a oddelenia policajného zboru v zmysle zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov a zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zaslali v roku 2021 na ŠVPS SR (odbor Hygieny produktov živočíšneho pôvodu) spolu 15 výziev o poskytnutí informácií, ktoré ŠVPS odstúpila na 40 RVPS, tieto vypracovali a zaslali 600 odpovedí.

Výsledky úradných kontrol potravín sú zverejňované na webe na Portáli úradných kontrol - <http://www.svps.sk/puk/> .

Poskytovanie poradenstva alebo informácií prevádzkovateľom potravinárskych podnikov

Zástupcovia ŠVPS SR sa v roku 2021 tak ako v predchádzajúcich rokoch zúčastňovali ako lektori v rámci rôznych školiacich seminárov organizovaných súkromnými organizáciami pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov (napr. školenia pre salaše pred začiatkom salašnickej sezóny organizované Zväzom chovateľov oviec a kôz na Slovensku, v súvislosti s AMO poradenstvo pre Slovenský zväz spracovateľov mäsa a Zväz chovateľov ošípaných na Slovensku).

Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov sú o aktuálnych informáciách, ktoré sa týkajú postupov ŠVPS SR vo vzťahu k prevádzkovateľom potravinárskych podnikov a o legislatíve informovaní prostredníctvom internetovej stránky ŠVPS SR <http://www.svpsr.sk/>. Na internetovej stránke je pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov zverejnený aktuálny zoznam schválených prevádzkarní pre produkty živočíšneho pôvodu.

13.14.2. Audity FVO

V roku 2021 bolo vykonaných 5 auditov z Európskej komisie, ktoré sa týkali produktov živočíšneho pôvodu:

DG(SANTE) 2021-7251 S CIEĽOM POSÚDIŤ KONTROLY DOBRÝCH ŽIVOTNÝCH PODMIENOK ZVIERAT POČAS ZABÍJANIA A SÚVISIACICH ÚKONOV v dňoch 2.- 12. februára 2021

DG(SANTE) 2021-7241 S CIEĽOM VYHODNOTIŤ VYKONÁVANIE KONTROL ZDRAVIA ZVIERAT V SÚVISLOSTI S AFRICKÝM MOROM OŠÍPANÝCH v dňoch 22. 2.- 9. 3. 2021

DG (SANTE) 2021-7159 Všeobecný audit, ktorého cieľom je overenie plnenia odporúčaní z predchádzajúcich auditov (General Follow-Up Audit) v dňoch 15.-19. marca 2021

DG(SANTE) 2021-7202 S CIEĽOM ZHODNOTIŤ KONTROLU REZÍDUÍ A KONTAMINANTOV V ŽIVÝCH ZVIERATÁCH A ŽIVOČÍŠNYCH PRODUKTOCH v dňoch 17. 5.- 3. 6. 2021

DG(SANTE) 2021-7163, ktorého cieľom bolo vyhodnotiť zavedené systémy kontroly bezpečnosti potravín, ktorými sa riadi produkcia produktov rybolovu a ich uvádzanie na trh v dňoch 6.-17. septembra 2021

13.14.3. Audity z iných krajín

V roku 2021 sa vykonal jeden audit. Išlo o audit Ruskej federácie, ktorý sa vykonal virtuálne od 20.-24.9.2021, ktorého predmetom bol sektor mlieka.

13.14.3. Zmeny a doplnenia národného plánu kontroly

Bol vypracovaný viacročný plán úradných kontrol na roky 2021-2024.

14. Laboratórna diagnostika

Odbor laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému s certifikácie metodicky usmerňuje Štátny veterinárny a potravinový ústav pri výkone analýz úradne odobratých vzoriek.

Zamestnanci odboru sa zúčastnili nasledovných školení:

- 4 školenia Better Training for Safer Food (kontaminanty v potravinách a certifikácia výrobkov s chráneným označením)

Laboratórnu diagnostiku vykonával v rámci úradnej kontroly v oblasti ochrany zdravia zvierat, bezpečnosti a kvality potravín, surovín a krmív od 1.1.2021 do 31.12.2021 Štátny veterinárny a potravinový ústav na 3 Veterinárnych a potravinových ústavoch a 1 Veterinárnom ústave. Spolu v týchto diagnostických laboratóriách v roku 2021 pracovalo 258 pracovníkov, z toho 125 vysokoškolsky vzdelaných, 104 stredoškolsky vzdelaných a 29 pomocného personálu.

14.1. Úradné laboratóriá-Štátny veterinárny a potravinový ústav v Dolnom Kubíne

14.1.1. Veterinárny a potravinový ústav Bratislava s detašovaným skúšobným laboratóriom Nitra

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- na vyšetrenie salmonel,
- vykonávanie rádiologických kontrol životného prostredia, tak ako sú definované v Technickej správe Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu vrátane vzoriek

vstupných a výstupných surovín, polotovarov a hotových produktov poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva ako aj základné prvky životného prostredia,

- monitorovanie prítomnosti hormonálnych látok, ich rezíduí v živých zvieratách a v jednotlivých produktoch (matriciach) živočíšneho pôvodu,
- analýzy produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu na obsah rezíduí pesticídov, 3-MCPD, solanínu, kyseliny kyanovodíkovej.

V rámci ústavu je 14 národných referenčných a referenčných laboratórií.

Väčšina odborných činností je sústredená na 1 pracovisku – Botanická 17 v Bratislave. Detašované pracovisko v Nitre vykonávalo iba úlohy súvisiace s činnosťou Národného referenčného laboratória pre mlieko a mliečne výrobky a referenčného laboratória rádiometrie a rádiológie.

14.1.2. Veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín s detašovaným skúšobným laboratóriom Prešov

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- oblasť listérií a kamylobakterov a verotoxinogénnych *E. coli*,
- analýzy rezíduí antibiotík podľa Nariadenia 470/2009 vrátane použitia screeningových a post screeningových metód,
- analýzy aditívnych látok v potravinách, analýzy PAU, tropánových alkaloidov,
- analýzy medu na rezíduá ATB a dôkaz falšovania medu,
- analýzy na úseku chorôb rýb, produktov rybolovu, dôkaz falšovania druhov rýb,
- analýzy v oblasti antimikrobiálnej rezistencie,
- analýzy GMO v potravinách.

V rámci ústavu je 17 národných referenčných a referenčných laboratórií.

14.1.3. Veterinárny ústav Zvolen

Vykonával analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- úlohy monitorovania chorôb zvierat a preventívnu kontrolu prenosných ochorení a ich diagnostiku,
- spoluprácu pri vypracovaní národných programov ozdravovania pre jednotlivé druhy zvierat,
- vykonávanie epidemiologických štúdií, vyšetrovaní ochorení zvierat v rámci ozdravovacích, eradikačných a kontrolných programov ako i programov monitorovania besnoty u domácich a voľne žijúcich zvierat, zhubnej katarálnej horúčky oviec, transmisívnych spongiformných encephalopatií u hovädzieho dobytku a oviec a pod.,
- vykonávanie monitoringu nových ochorení napr. Schmallerbergov vírus, Africký mor ošípaných a pod.,
- zhromažďovanie údajov národnej databanky výskytu klasického a afrického moru ošípaných u domácich ošípaných a u diviakov, besnoty u domácich a voľne žijúcich zvierat, bovinej spongiformnej encefalopatie, scrapie a genotypizácie oviec.

V rámci ústavu je 15 národných referenčných a referenčných laboratórií.

14.1.4. Veterinárny a potravinový ústav Košice

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- vykonávanie analýz podľa národného programu kontroly na stanovenie prítomnosti dioxínov, furánov, dioxínom podobných PCB vo vybraných potravinách,
- vykonávanie analýz chemických prvkov a ťažkých kovov,
- analýzy mykotoxínov,
- skúšanie krmív živočíšneho a rastlinného pôvodu so zameraním na diagnostiku prítomnosti živočíšnych proteínov v krmivách.

V rámci ústavu je 7 národných referenčných a referenčných laboratórií.

14.2. Vyhodnotenie údajov o laboratórnom vyšetrení úradných vzoriek

Z údajov z laboratórneho vyšetovania vo veterinárnych a potravinových ústavoch a veterinárnom ústave vypracovali pracovníci odboru laboratórnej diagnostiky tieto súhrnné správy:

- The European Union One Health 2020 Zoonoses Report, ktorá bola zaslaná do Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín
- Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike za rok 2020
- Annual Report on surveillance for avian influenza in poultry and wild birds in Member States of the European Union in 2020, ktorá bola zaslaná do EFSA
- Správa o kontrole rezíduí pesticídov v potravinách za rok 2020 (spracovaná 2x: 1x pre potreby EFSA v predpísaných formátoch a rozsahu a 1x pre MPRV SR s podrobným komentárom k výsledkom)

14.2.1. Vyhodnotenie kontroly rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného a živočíšneho pôvodu

Kontrola rezíduí pesticídov v potravinách vychádza z aktuálnej legislatívy EÚ. Na ŠVPS SR bol pre rok 2021 vypracovaný „Viacročný kontrolný program pre rezíduí pesticídov v potravinách a detskej výžive v SR“, ktorý bol schválený na MPRV SR. (Kontrola detskej výživy sa vykonáva v rezorte Ministerstva zdravotníctva SR, ktoré zároveň poskytuje podklady do tohto programu). V uvedenom dokumente bol určený druh a počet vzoriek potravín, ktoré sa majú analyzovať v rokoch 2021 až 2023 ako aj rozsah analytov, ktoré sa majú v odobratých vzorkách v danom roku analyzovať. Predmetom kontroly sú podľa viacročného plánu vzorky potravín, pochádzajúce od domácich pestovateľov, vzorky pochádzajúce z krajín EÚ ako aj vzorky pochádzajúce z tretích krajín. Analýzou vzoriek odobratých na zisťovanie prítomnosti a množstva rezíduí pesticídov je poverený ŠVPÚ - VPÚ Bratislava, národné referenčné laboratórium pre rezíduá pesticídov.

Výsledky kontroly za rok 2021

Inšpektori RVPS odobrali na analýzu rezíduí pesticídov 378 vzoriek ovocia, zeleniny, obilia, strukovín a olejnín ako aj výrobkov z nich, 24 vzoriek hovädzieho tuku a slepačích vajec. Potraviny pochádzali z domácej produkcie, zo štátov EÚ a z tretích krajín. V 265 analyzovaných vzorkách t. j. v 70,1 % z celkového počtu vzoriek bola zistená prítomnosť aspoň jedného pesticídu. Kontrola prítomnosti rezíduí pesticídov sa vykonáva aj pri importe ovocia, zeleniny alebo iných určených potravín z tretích krajín v mieste vstupu. V roku 2021 boli odobraté a analyzované vzorky z 5 takýchto zásielok.

Porušenie platnej potravinovej legislatívy sme zaznamenali u 18 vzoriek (4,8 %), ktoré boli vyhodnotené po započítaní neistoty merania ako „nevyhovujúce“.

Prehľad výsledkov analýz je zhrnutý v nasledovnej tabuľke:

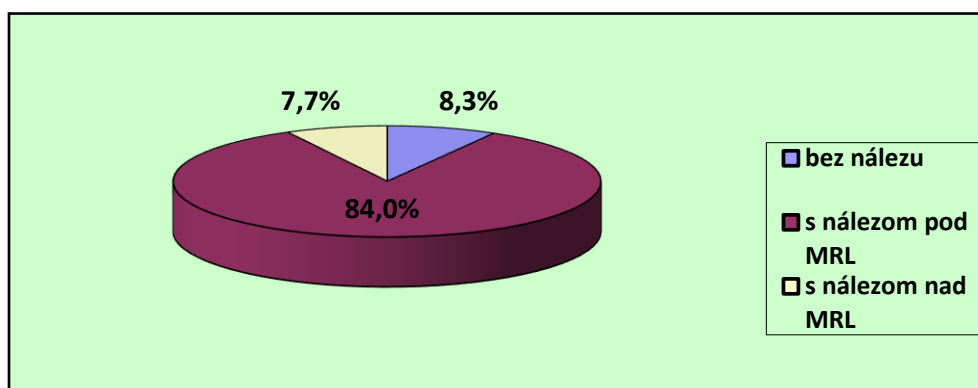
Tabuľka 102 Kontrola rezíduí pesticídov v roku 2021

Kategória potravín	Počet vzoriek			
	celkom	< LOQ**	>LOQ	nad MRL (vyhodnotené ako nevyhovujúce)
Ovocie	169	14	155	13
Zelenina	138	54	84	2
Ostatné potraviny rastlinného pôvodu	47	21	26	3
Potraviny živočíšneho pôvodu	24	24	0	
BIO potraviny*	12	12	0	
SPOLU	378	113	265	18

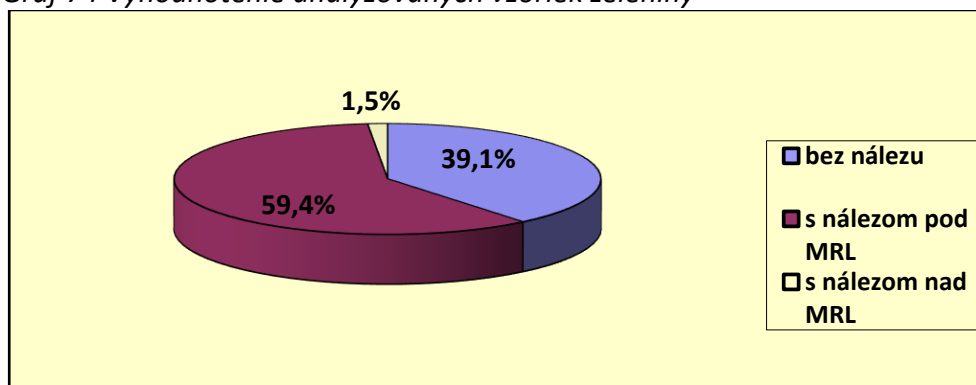
*vzorky sú započítané vo vzorkách ovocia, zeleniny alebo iných druhov analyzovaných potravín

**limit kvantifikácie použitej analytickej metódy

Graf 73 Vyhodnotenie analyzovaných vzoriek ovocia

Graf 74 Vyhodnotenie analyzovaných vzoriek zeleniny

Uvedené grafy vyjadrujú skutočnosť, že pesticídy sa vo väčšom rozsahu aplikujú na ovocie ako na zeleninu, čo potvrdzuje vyššie % (viac ako 90 %) vzoriek ovocia s nálezom rezíduí pesticídov. V súlade s uvedeným sme v roku 2021 zaznamenali významné zvýšené % vzoriek ovocia s nálezom nad MRL (8,3%) v porovnaní s rokom 2020 (3,7%). Na základe analýzy rizika k zvýšenému počtu nevyhovujúcich vzoriek prispela zvýšená frekvencia odberu a analýzy vzoriek citrusových plodov pôvodom z Turecka. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sme naopak u zeleniny zaznamenali zníženie % nevyhovujúcich vzoriek (o 2,6%).

Zistenia rezíduí pesticídov vo vzorkách niektorých skupín a druhov ovocia a zeleniny poskytujú nasledovné tabuľky.

Tabuľka 103 Prehľad nálezov rezíduí pesticídov vo vybraných druhoch ovocia za rok 2021

Plodina	Počet vzoriek	Počet vzoriek s nálezom nad LOQ*	% počtu vzoriek s nálezom nad LOQ k počtu analyzovaných vzoriek danej potraviny	Počet nevyhovujúcich vzoriek
Citrusové ovocie	57	56	98,2	12
Jadrové ovocie	46	44	95,6	
Kôstkové ovocie	10	8	80,0	
Hrozno	17	15	88,2	1
Jahody	18	16	88,9	
Drobné bobuľové ovocie	8	4	50,0	
Exotické ovocie	13	12	92,3	

*zistená prítomnosť aspoň jedného pesticídu nad LOQ (z množiny analyzovaných pesticídov v danej vzorke potraviny)

Tabuľka 104 Prehľad nálezov rezíduí pesticídov vo vybraných druhoch zeleniny a zemiakov za rok 2021

Plodina	Počet vzoriek	Počet nálezov nad LOQ*	% počtu vzoriek s nálezom nad LOQ k počtu analyzovaných vzoriek danej potraviny	Počet nevyhovujúcich vzoriek
Zemiaky	13	5	38,5	
Koreňová zelenina	5	5	100,0	
Plodová zelenina	63	38	60,3	
Hlúbová zelenina	16	7	43,6	
Šaláty a vňate	28	22	78,6	2
Huby	12	7	58,3	

Informácie o nevyhovujúcich vzorkách ovocia, zeleniny a iných potravín:

- **Mandarinky**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídov fenvalerate, namerané množstvo 0,094 mg/kg;
- **Mandarinky**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídu chlorpyrifos-methyl, namerané množstvo 0,276 mg/kg;
- **Mandarinky**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídu chlorpyrifos-methyl, namerané množstvo 0,056 mg/kg;
- **Mandarinky**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídov chlorpyrifos-methyl, namerané množstvo 0,093 mg/kg a buprofezin 0,033 mg/kg;
- **Baby špenát**, pôvod Česká republika, prekročená hodnota u pesticídu sulfoxaflor namerané množstvo 0,28 mg/kg;
- **Baby špenát**, pôvod Holandsko, prekročená hodnota u pesticídu phenmedipham namerané množstvo 0,065 mg/kg;
- **Citróny**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídu chlorpyrifos namerané množstvo 0,03 mg/kg a fenbutatin oxid 0,12 mg/kg;
- **Citróny**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídu buprofezin namerané množstvo 0,053 mg/kg a prochloraz 0,89 mg/kg;

- **Fazuľa biela**, pôvod Etiópia, prekročená hodnota u pesticídu malathion namerané množstvo 0,089 mg/kg;
- **Pšenica**, pôvod SR, prekročená hodnota u pesticídu chlorpyrifos-methyl namerané množstvo 0,038 mg/kg;
- **Pšenica**, pôvod SR, prekročená hodnota u pesticídu chlorpyrifos namerané množstvo 0,042 mg/kg;
- **Grepfruit**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídu chlorpyrifos namerané množstvo 0,028 mg/kg a fenbutatin oxid 0,035 mg/kg;
- **Grepfruit**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídu chlorpyrifos-methyl namerané množstvo 0,022 mg/kg;
- **Grepfruit**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídu chlorpyrifos-methyl namerané množstvo 0,135 mg/kg a buprofezin 0,031 mg/kg;
- **Grepfruit**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídu chlorpyrifos-methyl namerané množstvo 0,026 mg/kg;
- **Grepfruit**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídu chlorpyrifos namerané množstvo 0,12 mg/kg a chlorpyrifos-methyl 0,052 mg/kg;
- **Pomaranče**, pôvod Egypt, prekročená hodnota u pesticídu chlorpyrifos, namerané množstvo 0,028 mg/kg;
- **Hrozno stolové**, pôvod Taliansko, prekročená hodnota u pesticídu chlorpyrifos namerané množstvo 0,03 mg/kg;

Kontrola bioproduktov na prítomnosť rezíduí pesticídov

V priebehu roku 2021 sme odobrali a analyzovali na prítomnosť rezíduí pesticídov 12 vzoriek potravín organického poľnohospodárstva. Odobraté a analyzované boli bioprodukty domáceho pôvodu ale aj z iných krajín, nakoľko tieto sa nachádzajú na našom trhu vo vyššom podiele ako domáce BIO potraviny. V žiadnej z analyzovaných vzoriek bioproduktov nebola zistená prítomnosť rezíduí pesticídov nad LOQ aplikovanej analytickej metódy.

14.2.2. Vyhodnotenie odberu vzoriek a analýz dioxínov, furánov, dioxinom podobných PCB vo vybraných potravinách

V roku 2021 vykonali RVPS odber úradných vzoriek vybraných potravín za účelom analýz dioxínov, furánov a dioxinom podobných PCB (DL PCB). Inšpektori odobrali vzorky potravín domáceho pôvodu, vzorky potravín pôvodom z iných členských štátov a vzorky pochádzajúce z tretích krajín. Všetkých **118** vzoriek bolo analyzovaných na ŠVPÚ – VPÚ Košice skríningovou metódou DR CALUX.

V jednej vzorke surového kravského mlieka (SKM) bolo zistené prekročenie obsahu maximálnej hodnoty sumy dioxínov a DL PCB a následnou konfirmačnou analýzou vzorky na Slovenskej zdravotníckej univerzite metódou HRGC/HRMS potvrdený nadlimitný nález 6,7 pg/g tuku (WHO-PCDD/F-PCB-TEQ). Vzorkovaná dávka SKM bola zlikvidovaná a príslušná RVPS v súčinnosti s PPP vykonala legislatívou stanovené postupy, t.j. pravidelné monitorovanie obsahu dioxínov a DL PCB v SKM a vyšetrovanie zdroja kontaminácie. V ďalších analyzovaných vzorkách SKM, odobratých u dotknutého producenta, nebol zistený nadlimitný obsah dioxínov a DL PCB.

U ostatných analyzovaných vzoriek nebolo zistené prekročenie legislatívou stanoveného maximálneho limitu.

Tabuľka 105 Sumárny prehľad zistených hladín dioxínov, furánov a DL PCB v roku 2021

Komodita	Počet vzoriek	Nameraná hodnota		Max.limit	Merná jednotka
		Min.	Max.		
Mäso z hovädzieho dobytká	17	<LOQ	2,5	4,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z oviec	2	0,8	2,2	4,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z ošípaných	30	<LOQ	0,8	1,25	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z hydiny	6	<LOQ	1,9	3,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Ryby	15	<LOQ	1,1	6,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Rybacie výrobky-konzervy	5	<LOQ	3,9	6,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Trešcia pečeň (konzerva)	3	11,6	16,9	20,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Surové mlieko ovčie, kravské, kozie	30	<LOQ	6,7	5,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Vajcia slepačie čerstvé	7	<LOQ	1,9	5,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Rastlinné oleje a tuky	2	0,4	0,5	1,25	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mliečne výrobky, syry	1	0,6	0,6	5,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)

14.2.3. Vyhodnotenie cieľného odberu vzoriek na stanovenie množstva kyseliny kyanovodíkovej (HCN) v marhuľových jadrách a prítomnosti tropánových alkaloidov vo vybraných komoditách

V roku 2021 na ŠVPÚ-VPÚ Bratislava bola zavedená a akreditovaná nová metóda na stanovenie HCN v marhuľových jadrách a na ŠVPÚ-VPÚ Dolný Kubín bola zavedená a akreditovaná metóda na stanovenie tropánových alkaloidov v rôznych komoditách. ŠVPS SR vykonala následne cieľnú kontrolu so zameraním na stanovenie uvedených látok v potravinách na slovenskom trhu.

Na stanovenie HCN bolo odobratých 9 vzoriek marhuľových jadier. Vo všetkých analyzovaných vzorkách boli zistené významné nálezy HCN v koncentrácii od 278 mg/kg až 2723,3 mg/kg. Legislatívou stanovený max. limit je 20 mg/kg (*pozn.: aktuálne sa v pracovnej skupine EK pre kontaminanty rokuje o jeho zmene – zvýšení max. limitu v uvedenej komodite*). Vzorky marhuľových jadier pochádzali z Uzbekistanu, Číny, Pakistanu a Grécka. Inšpektori RVPS nariadili PPP stiahnuť všetky dotknuté dávky z trhu. O nevyhovujúcich nálezoch SR zaslala hlásenia do európskeho systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá (RASFF).

Na stanovenie tropánových alkaloidov bolo odobratých 9 rôznych druhov potravín (špenát, sušená petržlenová vňať, majorán, cirok, proso, pukancová kukurica a bio čaj z morušových listov). V dvoch analyzovaných vzorkách bola zistená prítomnosť tropánových alkaloidov (atropínu a skopolamínu): v petržlenovej vňati v množstve 1708 µg/kg (pôvod SR)

a v pukancovej kukurici (pôvod Maďarsko) v množstve 56 µg/kg. Vo vzorkách ostatných analyzovaných potravín nebola zistená prítomnosť atropínu a skopolamínu. Pre tropánové alkaloidy vo vybraných komoditách sú už stanovené harmonizované max. limity, ale v zmysle legislatívy ich bude možné uplatňovať až od 1. septembra 2022.

14.2.4. Vyhodnotenie cielenej kontroly zameranej na zistenie prítomnosti anorganického arzenu (iAs) vo vybraných vzorkách potravín

Nariadenie (EÚ) č. 2015/1006 je novelou nariadenia (EÚ) č. 1881/2006, ktoré upravuje maximálne limity kontaminantov v potravinách. Uvedenou novelou nariadenia bol v roku 2016 stanovený maximálny limit pre anorganický arzén (iAs) vo vybraných potravinách (ryža a ryžové výrobky). Národné referenčné laboratórium pre kovy a dusíkaté zlúčeniny na VPÚ Košice zaviedlo, validovalo a akreditovalo metódu na stanovenie iAs. V decembri v roku 2020 vydal Európsky úrad pre bezpečnosť potravín vedeckú správu o chronickej dietárnej expozícii európskej populácie iAs, v ktorej sa uvádza možné riziko najmä pre tých spotrebiteľov, ktorí z dôvodu intolerancie na glutén uprednostňujú ryžu ako obilninovú zložku stravy. Na základe uvedeného a s cieľom zistiť možnú dietárnu záťaž z iAs u slovenského spotrebiteľa sme pristúpili k cielenej kontrole, pri ktorej inšpektori RVPS odobrali spolu 15 vzoriek potravín. V laboratóriu boli analyzované vzorky 12-tich vzoriek rôznych druhov ryže a výrobkov z ryže z rôznych krajín pôvodu. U žiadnej z analyzovaných vzoriek nebolo zistené prekročenie stanoveného max. limitu iAs. V rámci kontroly boli odobraté a analyzované aj 2 vzorky šampiňónov (namerané hodnoty iAs: 0,017 mg/kg a 0,014 mg/kg) a 1 vzorka morských rias (nameraná hodnota iAs: 0,037 mg/kg). Pre šampiňóny a morské riasy nie je doposiaľ stanovený harmonizovaný max. limit.

15. Systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá

Bezpečnosť potravín a krmív patrí medzi strategické záujmy verejnosti. Prostredníctvom systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá (Rapid Alert for Food and Feed – „RASFF“) sa podporujú opatrenia členských štátov umožnením rýchlej výmeny informácií o rizikách, ktoré predstavujú potraviny alebo krmivá, a o opatreniach, ktoré boli alebo majú byť prijaté ako reakcia na tieto riziká.

Tabuľka 106 Typy oznámení

Varovné oznámenie (alert)	je oznámenie v systéme iRASFF o závažnom priamom alebo nepriamom riziku pochádzajúcom z potravín, materiálov prichádzajúcich do styku s potravinami alebo krmív v zmysle článku 50 nariadenia (ES) č. 178/2002 a článku 29 nariadenia (ES) č. 183/2005, ktoré vyžaduje alebo by mohlo vyžadovať rýchle konanie zo strany iného člena siete RASFF;
Informatívne oznámenie (information)	je oznámenie v systéme iRASFF o závažnom priamom alebo nepriamom riziku pochádzajúcom z potravín, materiálov prichádzajúcich do styku s potravinami alebo krmív v zmysle článku 50 nariadenia (ES) č. 178/2002 a článku 29 nariadenia (ES) č. 183/2005, ktoré nevyžaduje rýchle konanie zo strany iného člena siete RASFF; informatívne oznámenie vyžadujúce si ďalší postup: je informatívne oznámenie v súvislosti s produktom, ktorý sa uvádza alebo sa môže uvádzať na trh v inej krajine člena siete RASFF;

	informatívne oznámenie nevyžadujúce si ďalší postup: je informatívne oznámenie v súvislosti s produktom, ktorý: <ul style="list-style-type: none"> a) je buď prítomný iba v krajine oznamujúceho člena siete, alebo b) nebol uvedený na trh c) už nie je na trhu
Oznámenie o zamietnutí na hraničnom priechode (border rejection)	je oznámenie v systéme iRASFF o zamietnutí šarže, kontajnera alebo nákladu potravín, materiálov prichádzajúcich do styku s potravinami alebo krmív, ako sa uvádza v článku 50 ods. 3 písm. c) nariadenia (ES) č. 178/2002, z dôvodu rizika vymedzeného v bode 8;
Oznámenie o novinkách (news)	je oznámenie v systéme iRASFF týkajúce sa rizika pochádzajúceho z potravín, materiálov prichádzajúcich do styku s potravinami alebo krmív v zmysle článku 50 nariadenia (ES) č. 178/2002 a článku 29 nariadenia (ES) č. 183/2005, ktoré má neformálny zdroj, obsahuje neoverené informácie alebo obavy ako zatiaľ neidentifikovaný produkt

15.1. Členovia Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike

Do systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá boli v roku 2021 začlenené tieto subjekty úradnej kontroly:

- ŠVPS SR - kontaktné miesto
- 40 RVPS
- 3 hraničné inšpekčné stanice (letisko Bratislava, Vyšné Nemecké, Čierna nad Tisou)
- Úrad verejného zdravotníctva SR (ÚVZ SR)
- 36 regionálnych úradov verejného zdravotníctva
- Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ÚKSÚP)
- v krízových situáciách sa do siete zapájajú aj MPRV SR a MZ SR

15.2. Výsledky činnosti Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike

Zaslané oznámenia zo SR do EK – podľa typu oznámení

V roku 2021 zaslalo kontaktné miesto SR do Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá („RASFF“) 34 oznámení. Z toho 1 oznámenie bolo stiahnuté EK z dôvodu nedostatočného preukázania priameho alebo nepriameho rizika pre zdravie spotrebiteľa.

Z tohto počtu bolo:

- ✓ 10 varovných oznámení (29,4 %),
- ✓ 10 informatívnych oznámení vyžadujúcich ďalší postup (29,4 %),
- ✓ 13 informatívnych oznámení nevyžadujúcich ďalší postup (38,3 %),
- ✓ 1 oznámenie o zamietnutí na hraničnom prechode (2,9 %)

V 34 zaslaných oznámeniach boli najviac zastúpené potraviny, pričom výrobky rastlinného pôvodu – 15 oznámení (44,1 %) prevládali nad potravinami živočíšneho pôvodu -

8 oznámení (23,5 %), 9 oznámení bolo zaslaných v kategórii dietetické, fortifikované potraviny a doplnková výživa a 2 oznámenia na materiál v kontakte s potravinami (32,4 %).

Z celkového počtu bolo 30 oznámení zaslaných na základe úradných kontrol na trhu, 1 oznámenie na základe kontroly na hraničnom prechode, 1 oznámenie zaslané na základe monitorovania médií, 1 oznámenie na základe podnetu spotrebiteľa a 1 oznámenie na základe ochorenia z potravín.

Z celkového počtu 67,6 % oznámení zaslala ŠVPS SR (t. j. 23 oznámení na potraviny rastlinného a živočíšneho pôvodu) a 32,4 % oznámení zaslal ÚVZ SR (t. j. 9 oznámení na doplnkovú výživu a 2 oznámenia na materiál v kontakte s potravinami). ÚKSU ako člen Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá nezaslal žiadne oznámenie.

Zaslané oznámenia SR do EK – podľa kategórie výrobkov

Výrobky, ktoré boli predmetom hlásení patrili do 10 rôznych kategórií. Najviac oznámení bolo z kategórie „ovocie a zelenina“ (celkom 11 oznámení). Zastúpenie jednotlivých kategórií výrobkov v oznámeniach v roku 2021 je znázornené v grafe č. 75.

Graf 75 Oznámenia zaslané SR do EK v roku 2021 podľa kategórie výrobku

Prehľad druhov rizika v oznámeniach zaslaných SR do EK cez RASFF

V roku 2021 bolo identifikovaných celkom 11 druhov rizík. Podrobnejšie informácie o výskyte jednotlivých druhov rizík v rôznych typoch zaslaných oznámení sa nachádzajú v tabuľke č. 107.

Tabuľka 107 Druhy rizík v rôznych typoch zaslaných oznámení

Druh rizika	Počet oznámení celkom	Varovné oznámenia	Zamietnuté na hraniciach	Informatívne oznámenia vyžadujúce ďalší postup	Informatívne oznámenia nevyžadujúce ďalší postup
patogénne mikroorganizmy	6	2	-	-	4
mykotoxíny	2	1	1	-	-
mikrobiálna kontaminácia	2	-	-	2	-
rezíduá pesticídov	7	-	-	-	7
nové potraviny	7	-	-	7	-
parazity	1	-	-	1	-
obsah primárnych aromatických amínov	1	1	-	-	-
polycyklické aromatické uhľovodíky	3	2	-	-	1
ťažké kovy	3	3	-	-	-
dusičnany	1	-	-	-	1
rastlinné toxíny	1	1	-	-	-

Prehľad o všetkých zistených rizikách vo výrobkoch v zaslaných oznámeniach sa nachádza v tabuľke č. 99.

Tabuľka 108 Druhy zistených rizík podľa krajiny pôvodu a kategórie výrobku

Druh rizika	Zistené riziko	Výrobok	Krajina pôvodu	Kategória výrobku
patogénne mikroorganizmy	Salmonella enterica ser. Enteritidis	chladené kuracie prsia	Poľsko	hydina a výrobky z hydiny
		chladené kuracie štvrte		
		chladené kuracie mäso		
	Salmonella enterica subsp. Enteritidis	hlboko mrazené mleté mäso	Poľsko	mäso a mäsové výrobky
Salmonella Derby	mletý mäsový prípravok	Poľsko		
Salmonella Enteritidis	potraviny na báze obilnín pre dojčatá a malé deti	neuvedená	obilniny a pekárenské výrobky	
mykotoxíny	nadlimit aflatoxínu B ₁ a aflatoxínov celkom	pistáciové jadrá	Irán	orechy, výrobky z orechov a semená
		sušené figy	Turecko	ovocie a zelenina
mikrobiálna kontaminácia	prítomnosť plesní Penicillium sp., Mycelia sterilia	krowky	Poľsko	cukrovinky
	prítomnosť plesní Penicillium sp., Aspergillus sp., Mucor sp.	fazuľa biela	Poľsko	ovocie a zelenina

rezíduá pesticídov	nepovolená látka chlórpyrifos-metyl	mandarínky 2x	Turecko	ovocie a zelenina
	nepovolená látka chlórpyrifos-metyl	grapefruit červený 2x	Turecko	
	nepovolená látka chlórpyrifos a fenbutatín oxid	grapefruit červený	Turecko	
	nepovolená látka chlórpyrifos a fenbutatín oxid	citróny	Turecko	
	nepovolená látka chlórpyrifos	biele stolové hrozno	Taliansko	
nové potraviny	nepovolená nová potravina	doplňková výživa 5x	Česká republika	dietetické potraviny, doplňková výživa a fortifikované potraviny
	nepovolená nová potravina	doplňková výživa	Holandsko	
	zakázaná látka yohimbin	doplňková výživa	Česká republika	
parazity	mŕtve larvy parazita čeľade Anisakidae	mrazená morská štika	Španielsko	ryby a výrobky z nich
obsah primárnych aromatických amínov	migrácia primárnych aromatických amínov	nylonová naberačka na špagety	cez Poľsko	materiály prichádzajúce do styku s potravinami
polycyklické aromatické uhľovodíky	prekročenie benzo(a)pyrénu a sumy PAU4	kakaový prášok	Čína	kakao a kakaové prípravky, káva a čaj
	prekročenie benzo(a)pyrénu a sumy PAU4	goralská klobása	Poľsko	mäso a mäsové výrobky (okrem hydiny)
	prekročenie benzo(a)pyrénu a sumy PAU4	šunková klobása údená	Poľsko	mäso a mäsové výrobky (okrem hydiny)
ťažké kovy	ortuť	výživový doplnok	Spojené štáty	dietetické potraviny, doplňková výživa a fortifikované potraviny
	kadmium	sklenený hrnček	distribúované Nemeckom	materiály prichádzajúce do styku s potravinami
		bio kakaový prášok	Ekvádor	kakao a kakaové prípravky, káva a čaj
dusičnany	vysoký obsah dusičnanov	špenát chladený	Taliansko	ovocie a zelenina
rastlinné toxíny	otrava jedlom spôsobená tropánovými alkaloidmi	hlbokozmrazený špenát	Slovensko	ovocie a zelenina

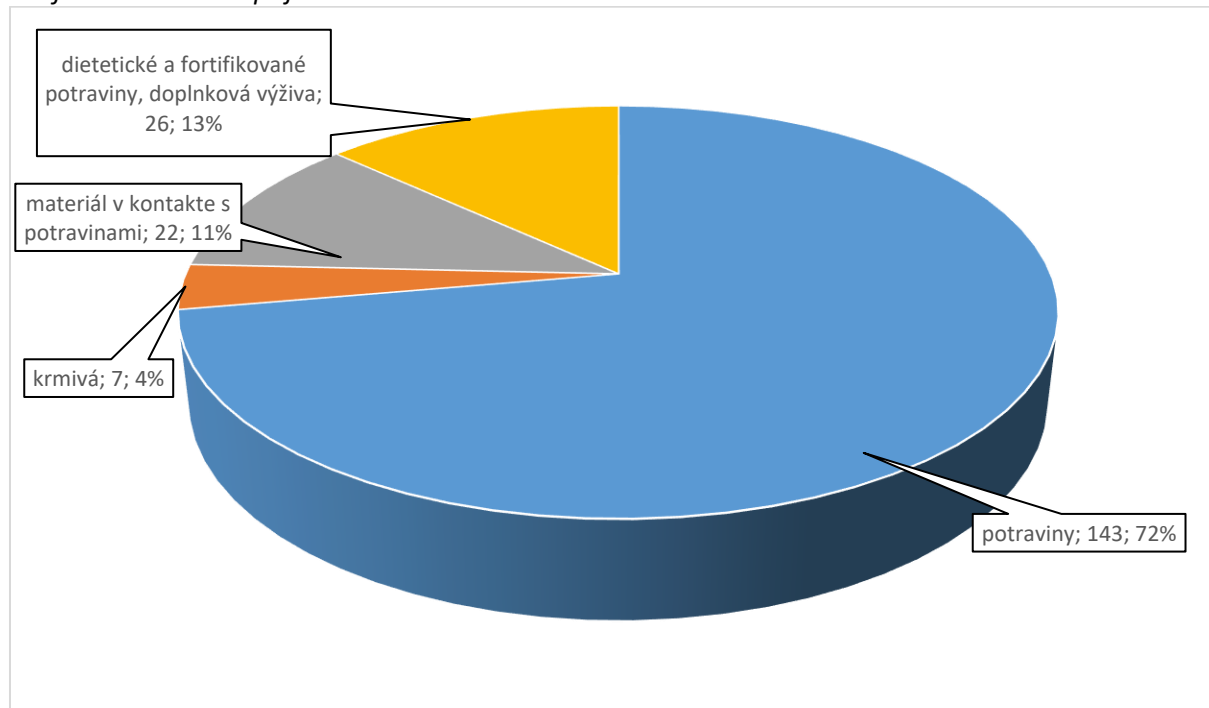
Hodnotenie rizika pre potreby RASFF

Hodnotenie rizika pre potreby Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá vykonával aj v roku 2021 Výskumný ústav potravinársky (VÚP), ako rezortné pracovisko pre hodnotenie rizika, ktorý bol pre túto činnosť poverený MPRV SR. VÚP na základe žiadostí kontaktného miesta vyhodnotil v 16 vzorkách ovocia a zeleniny rôzne nálezy rezíduí pesticídov ako aj multireziduálneho nálezu 11 druhov rezíduí v jednej vzorke ovocia (grapefruit červený) a v jednej vzorke hlbokozmrazeného špenátového pretlaku nález tropánových alkaloidov. Posudzovaných bolo 12 vzoriek ovocia (grepy 5x, mandarínky 3x, citróny 2x, pomaranče 1x, hrozno biele stolové 1x), 3 vzorky zeleniny (baby špenát 2x, hlbokozmrazený špenátový pretlak 1x), 1 vzorka fazule bielej a 1 vzorka pšenice. VÚP na základe správy EFSA zistil v 5 prípadoch, že nálezy rezíduí pesticídov môžu predstavovať zdravotné riziko pre deti a dospelých, v jednom prípade nálezu tropánových alkaloidov výpočtom vyhodnotil riziko pre deti a dospelých. Nálezy rezíduí pesticídov v ostatných posudzovaných prípadoch nepredstavovali riziko pre deti a dospelých.

Oznámenia prijaté Slovenskou republikou z EK.

V roku 2021 prijala SR cez kontaktné miesto systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá 198 oznámení z EK - DG Sanco (Directorate G – Veterinary and International affairs, G4 – Food, Alert system and training). Z tohto počtu bolo 115 varovných oznámení, 38 informatívnych oznámení vyžadujúcich ďalší postup, 36 informatívnych oznámení nevyžadujúce ďalší postup a 9 oznámení o zamietnutí na hraničnom prechode. V týchto oznámeniach bola Slovenská republika buď miestom distribúcie, tranzitu alebo krajinou pôvodu.

Graf 76 Oznámenia prijaté z EK v roku 2021

V 143 prijatých oznámeniach o nebezpečných potravinách prevládali oznámenia na výroby rastlinného pôvodu (64 %).

Vo všetkých 198 prijatých oznámeniach bolo 57 % výrobkov pôvodom z členských štátov EÚ (vrátane SR), 39 % výrobkov pochádzalo z tretích krajín (najväčší počet z Číny, Indie a Turecka), zvyšné 4% boli oznámenia bez udanej krajiny pôvodu výrobku.

Ku všetkým prijatým oznámeniam boli vykonané úradné kontroly: 62 % kontrol vykonali orgány v pôsobnosti ŠVPS SR, 34 % kontrol vykonali orgány v pôsobnosti MZ SR a 4 % kontrol vykonali orgány v pôsobnosti ÚKSUP. Niektoré kontroly boli vykonané spoločne zodpovednými organizáciami. O výsledkoch kontrol Slovensko zaslalo informácie do EK formou následných oznámení.

Slovensko ako krajina pôvodu v oznámeniach z EK

V 15 prijatých oznámeniach z EK v roku 2021 sa Slovensko vyskytovalo ako krajina pôvodu:

- Vysoký obsah kyanidov (amygdalínu) vo výživovom doplnku, 3 oznámenia. RASFF notifikácie zaslala Česká republika.
- Salmonella Enteritidis v chladenom hydinovom mäse. RASFF notifikáciu zaslalo Poľsko.
- Ambrosia v krmive- slnečnicové semená. RASFF notifikáciu zaslalo Dánsko.
- Fumoniziny v bio kukuričných wafliach. RASFF notifikáciu zaslalo Nemecko.
- Salmonella Enteritidis v chladenom kuracom mäse. RASFF notifikáciu zaslalo Poľsko.
- Nepovolené koloidné striebro vo výživovom doplnku. RASFF notifikáciu zaslalo Maďarsko.
- Salmonella Enteritidis v mrazenej polievkovej zmesi. RASFF notifikáciu zaslalo Estónsko.
- Listeria monocytogenes vo vegánskych ryžových rolkách. RASFF notifikáciu zaslalo Rakúsko.
- Salmonella Enteritidis v chladenom kuracích prsiach. RASFF notifikáciu zaslala Česká republika.
- Listeria monocytogenes v hotovom jedle losos so zeleninou. RASFF notifikáciu zaslalo Rakúsko.
- Chlórpýrifos v krmnej múke. RASFF notifikáciu zaslalo Rakúsko.
- Salmonella Enteritidis v mrazenom kuracom mäse. RASFF notifikáciu zaslalo Francúzsko.
- Vysoký obsah mikroorganizmov (E.coli, koagulazopozitívne stafylokoky) v hotovom jedle - cestoviny s vajíčkom. RASFF notifikáciu zaslalo Rakúsko.

Tabuľka 109 Príklady oznámení na výrobky predávané v Slovenskej republike, ktoré prijala SR z EK v roku 2021

Kategória výrobku	Druh rizika	Výrobok	Krajina pôvodu
obilniny a pekárske výrobky	ochratoxín A	bio hnedá basmati ryža	Pakistan
	thiamethoxam a nepovolené látky carbendazim a tricyclazole	basmati ryža	India
	nepovolená látka etylénoxid	cestoviny	Holandsko
kakao a výrobky z kakaa, káva a čaj	glutén	Bio čokoláda bez gluténu-crispy čokoládové srdcia	Nemecko
	THC nadlimit	bio konopný čaj	Rakúsko
	THC a CBD nadlimit		Slovinsko
	nedostatočné označenie	biela čokoláda	Belgicko

cukrovinky	kúsky drôtu	lízanky	Česká republika
	nepovolená látka etylénoxid	modelovacia poťahovacia cukrárska hmota	Maďarsko
	neoznačené arašidy	vegánska čokoládová tyčinka	Nemecko
	neoznačené lieskovce	malinové cookies	Rakúsko
dietetické a fortifikované potraviny, doplnková výživa	kadimum nadlimit	Nestle Ryžova krupička, Nestle Ovocná kaša	Španielsko, Poľsko
	nepovolená látka 1,3- dimethylamylamin (DMAA)	výživový doplnok	USA
	nepovolená látka 1.3 DMAA a yohimbine		Veľká Británia
	nepovolená látka yohimbin		Švajčiarsko
	benzo(a)pyrén a PAU nadlimit		USA
		bio rakytníkový olej	Čína
	vysoký obsah hliníka a olova	kremelina	Belgicko
	úlomky skla	výživový doplnok	Nemecko
	nepovolené látky sibutramín a fenolftaleín		Hong Kong
	nepovolená látka etylénoxid		Slovinsko
			Nemecko
			Belgicko
			Veľká Británia
			Francúzsko
	India		
	Poľsko		
olovo	ostropestrecová kaša s hlivou	Česká republika	
THC a nepovolená zložka novej potraviny CBD	konopný olej	Poľsko	
mlieko a výrobky z mlieka	nepovolená látka etylénoxid	Kunín mliečny dezert	Česká republika
tuky a oleje	3 MCPD	rafinovaný palmový olej	Nemecko
	THC a CBD	bio konopný olej	
krmivo pre spoločenské zvieratá	deoxylivalenol	pop corn na krmne účely	Maďarsko
	Salmonella Infantis	žuvačky pre psov	Poľsko
	nepovolená aditívna látka	krmivo pre psy a mačky	
	nepovolené zložky v krmive- krevety	krmivo pre hydinu	Belgicko
	vysoký obsah canthaxanthinu	doplnkové krmivo pre vtáky	
ryby a výrobky z rýb	Listeria Monocytogenes	marinované slede s cibuľou	Česká republika

kôrovce a výrobky z nich	vysoký počet Escheria col	živé mušle (Mytilus galloprovincialis)	Španielsko	
	vysoký obsah siričitanov	mrazené krevety (nephrops norvegicus)	Veľká Británia	
materiál v kontakte s potravinami	migrácia primárnych aromatických amínov	naberačka	Čína	
		nylonový kuchynský riad		
	migrácia formaldehydu a melamínu	bambusový hrnček		
	migrácia olova	tanier OPAL		
	migrácia olova a niklu	elektrický hrniec na víno		
	migrácia prchavých látok	silikónové poháriky pre batolaťá		
	migrácia cyclosiloxane	silikónová forma na muffiny		
	olupovanie povrchu	forma na bábovku		
	nepovolená látka melamín	nádoba na chlieb, s vekom		
	zhoršenie organolept. vl. potravín	plastový pohár		
	PP a ryžové šupky	obedový box natural		
	nepovolené použitie bambusových vlákien a iných rastl. vlákien	plastový riad		
	zmes bambusových vlákien, kukuričného prášku a melamínu	materiál v kontakte s potravinami		
	nepovolené použitie	výrobky z bambusových vlákien a melamínu		
		výrobky z bambus. a kukurič. vlákna a melamínu		
	nepovolené použitie bambusové vlákna, melamín a kukuričný škrob	bambusové nádoby		
	pravdepodobne použité bambusové vlákna sú plastové	detský melamínový riad s bambusovými vláknami		Francúzsko
	nepovolené bambusové vlákna v plastových materiáloch	melamínový riad s bambus. vláknami		
	riziko odlomenia hrotov	ručné strúhadlo		Hong Kong
	migrácia primárnych aromatických amínov	obojstranná grilovacia panvica		
nepovolené bambusové a kukuričné vlákna	detský melamínový riad s bambusovými a kukuričnými vláknami	Dánsko		
plastové a bambusové materiály	CHLEBAK	Poľsko		

hlavonožce a výrobky z nich	kadmium nadlimit	kalmáre	Falklandské ostrovy
ovocie a zelenina	prochloraz	mandarinky	Turecko
		citróny	
	nepovolená látka chlórpyrifos	mandarinky	
	nepovolená látka chlórpyrifos-methyl	grepy	
	nepovolené látky fenvalerate a chlórpyrifos-methyl	mandarinky	
	rezídua pesticídov	vyničové listy varené, solené	
	nepovolená látka chlórpyrifos	Kôpor	Egypt
	nepovolená látka chlórpyrifos-metyl	pomaranče	
	nepovolená látka E 905	čerstvý maniok	Kostarika
		čerstvý ananás	
	úlomky skla	plátky červenej repy	Maďarsko
	nepovolená látka Perilla oil	morské riasy korenené	Južná Kórea
	pleseň, zmenené senzorické vlastnosti	nakladané plátky cvikle	Poľsko
	neoznačený zeler	mrazená zeleninová zmes	Rakúsko
		mrazená zelenina	Belgicko
	nadlimitné množstvo jódu	pražené riasy	Čína
	oxid siričitý	Shiitake huby	
	nepovolené látky na ošetrovanie povrchu	mango	Bazília
	Salmonella	banánové chipsy	Filipíny
	minerálny olej	sušené hrozienka	Irán
E. coli	výhonky China rose	Holandsko	
bylinky a koreniny	nepovolená látka etylénoxid	thajská koreniaca zmes	Francúzsko
		sezamové semeno a koreniaca zmes	
		čierne korenie	
		bio zázvor	India
		moringa prášok	
		mletý zázvor	
		rasca	
	mletý zelený jačmeň	Čína	
	PAU nadlimit	mleté čierne korenie	Srí Lanka
	nepovolená látka chlórpyrifos	nasekaná mäta	Egypt
	chlorothalonil	sušená bazalka	
neoznačený SO2	mletá škorica		

	aflatoxíny	mletý muškátový oriešok	Maďarsko
	Salmonella Enteritidis	mexické korenie	Mexiko
mäso a výrobky z mäsa	kúsky kovu	plátky salámy pre deti	Nemecko
	nepovolená látka etylénoxid	mäsové guľky	
	neoznačené mandle	vegetariánske párky	
	šigatoxin-produkujúca Escherichia coli	hovädzie zadné mäso	Argentína
		telacie mäso	Belgicko
orechy, výrobky z orechov a semená	nepovolená látka etylénoxid	sezamové semeno lúpané	India
		sezam-dmBio Kerne & Saaten Granola 500 g, dmBio Paleo Müsli 500 g	
		sezamové semeno	Burkina Faso
		grissini	Taliansko
	aflatoxíny	bio arašidové maslo	Holandsko
		lieskovce	Azerbajdžan
iné potravinové výrobky/zmiešané	kúsky plastu	vegetariánsky burger	Holandsko
	nová potravina (June beetle - Phyllophaga)	jedlý hmyz	Thajsko
	nepovolená látka etylénoxid	sezamové semená použité na výrobu baklažánovej nátierky	Francúzsko
		bambusový extrakt	India
	neoznačené arašidy	koreniaca zmes Mon Bouillon	Taliansko
nealkoholické nápoje	vysoký obsah etylénglykolu	MONSTERS energetický nápoj	
	úlomky skla	Coca Cola	Taliansko
	nepovolené sladidlo sukralóza	kakaový nápoj v prášku	Česká republika
polievky, bujóny, omáčky a koreniny	gluten	EKO Chili sin carne-liofilizované jedlo, bezglutenové	Poľsko
	nedeklarovaná horčica	sečuánska omáčka	Maďarsko
prídavné látky a ochucovadlá	kúsky drôtu	dihydrát citrónanu trojsodného	Belgicko
	nepovolená látka etylénoxid	guarová guma	India
		extrakt z listov kari	
		aditívum	Taliansko
		karobová guma	
		xantanová guma	Čína
			Veľká Británia
	doplňková výživa	Nemecko	
prídavné látky	Francúzsko		

spracované výrobky	nepovolená látka etylénoxid	krém do toriet-karobová guma E410	Turecko
		Silver Multi TUBE/QC10	Slovinsko
zmrzliny a dezerty	nepovolená látka etylénoxid	zmrzlina	Poľsko
			Slovinsko
			Francúzsko
hydina a výrobky z hydiny	Salmonella enterica ser. Enteritidis	mrazené kuracie stehná	Poľsko
		mechanicky separované hyd.mäso	
		kuracie diely	
		čerstvé kuracie štvrtky	
		mrazené kuracie stehná	
		čerstvé hydínové mäso	
		hydínové diely	
		hydina	
		čerstvé hydínové mäso	
		kuracie mäso	
		chladené hydínové mäso	
		kuracie filety	
		chladené kuracie mäso	
	Salmonella enterica serovar Infantis	filety z kuracích prs-mrazené, vákuovo balené	Poľsko
		hydínové diely	
	Salmonella Derby	kuracie mäso	Poľsko
	Salmonella enterica serovar Newport	chladené kuracie prsia	Poľsko
		hydínové diely	
		jatočné telá a časti hydiny	
		kuracie mäso	
		hydínové mäso	
		kuracie diely chladené	
	Salmonella Enteritidis a Salmonella Typhimurium	hydínové mäso	Poľsko
amoxicilín a enrofloxacín	hydínové mäso	Poľsko	
Salmonella enterica serovar Infantis	chladené hydínové prsia	Ukrajina	

hotové jedlá a snacky	nepovolená látka etylénoxid	kuracie kari bez lepku	Švédsko
-----------------------	-----------------------------	------------------------	---------

15.3. Informácie pre spotrebiteľov

V roku 2021 boli spotrebiteľia informovaní v reálnom čase aj o zistených nevyhovujúcich výrobkoch, ktoré sa vyskytli na slovenskom trhu prostredníctvom internetovej stránky ŠVPS SR <http://www.svps.sk/potraviny/informacie.asp>

16. Systém administratívnej pomoci a spolupráce

Systém AAC (Administrative Assistance and Cooperation system) (ďalej „systém AAC“) je špecializovaný elektronický nástroj pre výmenu informácií v prípadoch, ktoré vyžadujú administratívnu pomoc. Systém pomáha členským štátom pri implementácii administratívnej pomoci a požadovanej spolupráci, pretože poskytuje technické prostriedky pre bezpečnú výmenu informácií medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a Komisiou.

AAC systém bol zriadený v zmysle Vykonávacieho Rozhodnutia Komisie (EÚ) 2015/1918 z 22. októbra 2015 a oficiálne začal fungovať v novembri roku 2015. Stanovuje pravidlá týkajúce sa zriadenia a používania systému administratívnej pomoci a spolupráce na podporu výmeny informácií medzi príslušnými orgánmi členských štátov a medzi nimi a Komisiou. Z nariadenia (EÚ) č. 2017/625 vyplýva povinnosť pre členské štáty vzájomného poskytovania administratívnej pomoci, spolupráce a výmeny informácií s cieľom účinného riešenia cezhraničných prípadov porušenia predpisov a rovnako vyplýva povinnosť pre Komisiu, ktorej cieľom je koordinovať činnosť členských štátov v prípadoch, ak ide o rozšírené alebo opakované prípady porušenia predpisov, alebo ak sa členské štáty nedokážu dohodnúť na spôsobe riešenia týchto prípadov.

16.1. Styčné orgány v systéme administratívnej pomoci a spolupráce

Styčným orgánom menovaným v súlade s článkom 35 ods. 1 nariadenia (ES) č. 882/2004 bolo v Slovenskej republike Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR - odbor bezpečnosti potravín pre problematiku nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod do 1.3.2020. ŠVPS SR bola poverená MPRV SR funkciou špecializovaného styčného orgánu pre oblasť podvodov s potravinami a krmivami.

Poverením ŠVPS SR výkonom funkcie styčného orgánu pre administratívnu pomoc a spoluprácu (AAC) začala od 1.3.2020 ŠVPS SR plniť aj funkciu kontaktného bodu pre AAC v Slovenskej republike. ŠVPS SR je tak jednotným kontaktným bodom (Single contact point-SCP) pre systémy RASFF, FF a AAC.

Predmetom systému AAC- non-compliance issues – je problematika nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod. Od mája 2019 boli vytvorené podmienky na integráciu AAC systému do RASFF systému. iRASFF platforma bola rozšírená o sekciu AAC. Nová verzia iRASFF sa stala spoločným nástrojom pre výmenu informácií pre oba systémy, RASFF aj AAC od októbra 2019.

Kritériami pre zasielanie oznámení v rámci Administratívnej asistencie a spolupráce sú:

- Administratívna pomoc/spolupráca na prípadoch nedodržovania predpisov bez podozrenia na potravinový podvod
- Rozširujúce sa a opakujúce sa prípady, kde je potrebná spolupráca vo viac ako jednom ČŠ

16.2. Výsledky činnosti systému administratívnej pomoci a spolupráce v Slovenskej republike

Oznámenia týkajúce sa nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod - zaslané do AAC AA

V rámci problematiky nedodržovania predpisov zaslala ŠVPS do systému AAC 24 oznámení o nevyhovujúcich výrobkoch. Najviac hlásení (12) na základe žiadosti úradu verejného zdravotníctva bolo na výživové doplnky. Predmetné výrobky, predovšetkým konopné oleje, ponúkané na predaj prostredníctvom internetového predaja, nevyhoveli na prítomnosť nepovolenej novej zložky potravinovej canabidiol (CBD) - 10 oznámení. Dve oznámenia boli zaslané na nepovolenú novú potravinu serratiopeptidázu. V 11 prípadoch bola o spoluprácu požiadaná Česká republika a v jednom prípade Rakúsko. Na potraviny živočíšneho pôvodu boli hlásené 3 oznámenia (neoznačený hydínový proteín v klobáskach, nadlimitné množstvo peroxidov v husacej masti a nedodržanie množstva rybieho mäsa v aljašskej treske). Všetky 3 oznámenia sa týkali výrobkov poľského pôvodu. Na potraviny rastlinného pôvodu bolo zaslaných 8 oznámení s najčastejším typom porušenia nesprávneho označenia výrobkov, výrobkov s nevyhovujúcim zložením a prítomnosti cudzích telies. Výrobky pochádzali z Českej republiky, Maďarska, Poľska a Bulharska.

Oznámenia týkajúce sa nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod - prijaté z AAC AA.

V rámci problematiky nedodržovania predpisov prijala ŠVPS zo systému AAC celkovo 53 oznámení. Najviac oznámení (9) bolo prijatých v súvislosti s nesprávnym označením nevyhovujúcich výživových doplnkov a použitím neschválených/nepovolených látok v týchto doplnkoch. Tieto oznámenia boli zaslané na kontaktný bod pre AAC Úradu verejného zdravotníctva na vedomie alebo prešetrenie. 18 oznámení na komodity rastlinného pôvodu bolo prijatých s rôznym typom nesúladu (nepovolené látky, sensorické zmeny, nesprávne označenie, nepovolený spôsob ošetrovania/spracovania). Na živočíšne komodity bolo hlásených 11 oznámení s typom porušenia: nesprávne označenie, nesprávne ošetrovanie/spracovanie, nesprávne podmienky spracovania alebo skladovania. V ďalších prípadoch boli predmetom spolupráce živé zvieratá, krmivo, prípravky na ochranu rastlín a výživové doplnky. V 15 oznámeniach bolo Slovensko uvedené ako krajina pôvodu. V súvislosti s prijatými oznámeniami bolo vykonaných 14 úradných kontrol.

Konkrétne oznámenia prijaté zo systému AAC boli podnetom k vykonaniu kontroly príslušnými orgánmi úradnej kontroly. Nakoľko mnohé prípady sú ešte v štádiu riešenia, zasielajúce štáty sú o výsledkoch našich kontrol informované priebežne.

17. Systém potravinových podvodov (Food Fraud)

Predmetom systému Food Fraud – je problematika potravinových podvodov. Koncom roka 2020 EK začala uskutočňovať integráciu FF systému do RASFF systému. iRASFF platforma bude rozšírená o sekciu FF. Nová verzia iRASFF sa stala spoločným nástrojom pre výmenu informácií pre všetky 3 systémy, RASFF, AAC a FF od marca 2021.

Kritériami pre zasielanie oznámení v rámci potravinového podvodu (Food Fraud) sú:

- Úmyselné porušenie potravinového práva EÚ
- Ekonomický zisk/dopad
- Klamanie zákazníkov (spotrebiteľov, prevádzkovateľov)

Oznámenia zaslané Slovenskom do AAC FF - potravinový podvod

V roku 2021 zaslalo kontaktné miesto pre podvody v potravinách a krmivách v Slovenskej republike do systému Food Fraud 2 oznámenia s podozrením na podvodné praktiky. Predmetom jedného oznámenia bol extra panenský olivový olej pôvodom zo Španielska s nevyhovujúcim označením. Odobraté boli 3 vzorky predmetného výrobku, ktoré boli následne odoslané do nezávislých akreditovaných laboratórií (Laboratory of the Institute for Oliveculture, Slovenia, Laboratorio Agrario Pintor, Valencia, Španielsko a Indlab laboratorio agroalimentario industrial s.l., Španielsko). Analyzované vzorky neboli v súlade s požiadavkami Nariadenia Komisie č. 2568/91 o charakteristikách olivového oleja a oleja z olivových zvyškov a o príslušných analytických metódach. Olej bol zaradený do kategórie lampantový olej, respektíve panenský olivový olej. V rámci oznámenia sme požiadali príslušný kontrolný orgán v Španielsku o prešetrenie zisteného nedostatku.

Predmetom druhého oznámenia bol sekaný kebab hydínový pôvodom z Poľska, ktorý nevyhovoval v zmysle označenia - množstvo mäsa vo výrobku nebolo v súlade s hodnotou deklarovanou na etikete výrobku. Analyzovaná vzorka nebola v súlade s požiadavkami Nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom. V rámci oznámenia sme požiadali príslušný kontrolný orgán v Poľsku o prešetrenie zisteného nedostatku. Kontrolný orgán v Poľsku analýzou vzorky u výrobcu potvrdil zistený nedostatok.

Oznámenia prijaté Slovenskom zo systému AAC FF - potravinový podvod

Prostredníctvom kontaktného miesta pre podvody v potravinách a krmivách prijala Slovenská republika 34 oznámení. Predmetom oznámení boli potraviny živočíšneho pôvodu - 3 oznámenia, rastlinného pôvodu - 4 oznámenia, živé zvieratá, prípravky na ochranu rastlín a výživové doplnky. Najviac oznámení bolo hlásených s podozrením na podvodné praktiky súvisiace s obchodovaním so živými domácimi zvieratami (18 oznámení), väčšina z nich mala pre kontrolný orgán len informatívny charakter. Išlo predovšetkým o falšovanie dokladov a nelegálny obchod so psami pôvodom najmä z Ukrajiny, Ruska a Veľkej Británie. Na Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky bolo preposlaných 6 oznámení poukazujúcich na nepovolené ošetrenie, nesprávne označenie alebo prekročenie množstva aktívnych zložiek v prípravkoch na ochranu rastlín. Jednotlivé oznámenia podľa kategórie výrobku boli zaslané na kontrolné orgány RVPS, ÚVZ SR a ÚKSÚP. V súvislosti s prijatými oznámeniami bolo vykonaných 8 úradných kontrol.

Všetky povinnosti zadávania údajov pre všetky 3 systémy plní ŠVPS SR. Jej úlohou je informovať členské štáty EÚ o zisteniach v oblasti rýchleho výstražného systému, administratívnej spolupráce a oblasti podvodov. Zároveň je koordinátorom odovzdávania informácií prostredníctvom týchto systémov na zodpovedné orgány úradnej kontroly v SR. Kontaktným bodom pre všetky 3 systémy v SR sú rovnakí pracovníci - kontaktné osoby pre RASFF z Odboru laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému a certifikácie.

18. Certifikácia

18.1. Politika kvality

Politikou kvality v podmienkach Európskej únie sa rozumie zabezpečenie ochrany poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov a potravín a podpora ich predaja s tým, že tieto potraviny spĺňajú určité kvalitatívne parametre, ktoré ich odlišujú od ostatných

obdobných výrobkov svojimi presne definovanými požiadavkami na ich surovinové zloženie a technologický postup výroby.

Vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) č. 668/2014, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky sú uvedené symboly Únie pre:

- chránené označenie pôvodu, CHOP (Protected designation of origin, PDO)

- chránené zemepisné označenie, CHZO (Protected geographical indication, PGI)

- zaručená tradičná špecialita, ZTŠ (Traditional speciality guaranteed, TSG).

Štátna veterinárna a potravinová správa SR má vytvorený Certifikačný orgán pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky, ktorý je autorizovaný na kontrolu overovania dodržiavania špecifikácie poľnohospodárskych výrobkov a potravín pred ich umiestnením na trh a na kontrolu overovania dodržiavania špecifikácie liehovín so zemepisným označením pred ich umiestnením na trh na základe **Rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 7054/2021-840 zo dňa 28.10.2021**. Certifikačný orgán získal splnením požiadaviek ISO/EC 17065:2012 spôsobilosť vykonávať certifikáciu/posudzovanie zhody poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov. Akreditácia bola udelená Slovenskou národnou akreditačnou službou (SNAS) **Osvedčením č. P-025 zo dňa 30.07.2021 a platí do 31.10.2026**

Pracovníci certifikačného orgánu sa nezaoberajú žiadnymi aktivitami, ktoré by mohli znížiť dôveru v certifikačnú činnosť, popísané a zavedené postupy sú pre nich záväzné, dodržiavajú ochranu vlastníckych práv žiadateľov a dôvernosc informácií. Pravidlá postupu a riadenia pre vykonanie posúdenia zhody sú popísané v Príručke kvality.

Služby, ktoré certifikačný orgán poskytuje sú určené na:

- overovanie dodržiavania špecifikácie poľnohospodárskych, potravinárskych výrobkov a liehovín, ktoré sú zapísané v registroch Európskej únie ako „chránené označenie pôvodu“, „chránené zemepisné označenie“ alebo „zaručená tradičná špecialita“ pred ich uvedením na trh,
- pravidelný dozor nad certifikovanými výrobkami, ktorý sa vykonáva raz za 12 mesiacov.

Certifikačný orgán pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky ŠVPS SR je jediným autorizovaným orgánom pre overovanie dodržiavania špecifikácie poľnohospodárskych, potravinárskych výrobkov a liehovín, ktoré sú zapísané v registroch Európskej únie ako

„chránené označenie pôvodu“, „chránené zemepisné označenie“ alebo „zaručená tradičná špecialita“ v Slovenskej republike.

18.2. Vydané certifikáty

Na Certifikačný orgán pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky ŠVPS SR bolo v roku 2021 doručených 6 žiadostí o certifikáciu výrobkov. V priebehu roka 2021 bolo spolu vydaných 5 nových certifikátov.

Pri overovaní dodržiavania špecifikácie výrobku u jedného výrobcu bola zistená nezhoda, výrobcovi bola zaslaná výzva na odstránenie zistenej nezhody, následnou kontrolou bola opakovane zistená nezhoda, na základe ktorej výrobcovi nebol udelený certifikát.

Tabuľka 110 Certifikáty vydané certifikačným orgánom v roku 2021

č. certifikátu	Žiadateľ	Výrobok s chráneným označením
001/2021	Liptovské pekárne a cukrárne VČELA – Lippek k.s., 1.mája 1919, 031 01 Liptovský Mikuláš	Bratislavský rožok, ZTŠ
002/2021	PD Liptovské Revúce, 034 74 Liptovské Revúce 297	Ovčí salašnícky údený syr, ZTŠ
003/2021	Prievidzské pekárne a cukrárne, a.s., Košovská cesta 12, 971 01 Prievidza	BRATISLAVSKÝ ROŽOK, ZTŠ
004/2021	Liptovská potravinárska spoločnosť, s.r.o., Kosovo 1553, 034 01 Ružomberok	Liptovské droby, CHZO
005/2021	Štefan Tkáč-GURMÁN Beňadiková 79, 032 04 Liptovský Ondrej	Liptovské droby, CHZO

18.3. Dozor nad certifikovanými výrobkami

V rámci plánu overovania dodržiavania špecifikácie certifikovaných výrobkov na rok 2021 bol vykonaný dozor u výrobcov nad 55 certifikovanými výrobkami, čo je o 26 viac v porovnaní s rokom 2020. Certifikačný orgán vydal potvrdenia platnosti certifikátov pre 43 certifikovaných výrobkov. Dozor nad 6 certifikovanými výrobkami, bol ukončený začiatkom roka 2022. Ďalej pri dozore dvoch certifikovaných výrobkoch bolo vydané rozhodnutie o pozastavení certifikátu - z dôvodu ukončenia výroby zo strany výrobcu a na základe opakovane zistenej nezhody vlastností certifikovaného výrobku a výrobného procesu s určenými technickými požiadavkami. Vykonanie dozoru u jedného výrobcu nebolo možné, vzhľadom na sezónnosť výroby certifikovaného výrobku. Dozor bude vykonaný bezprostredne po zahájení výroby certifikovaného výrobku v novej sezóne. Pri dozore nad 3 certifikovanými výrobkami boli zistené nedostatky, ktoré sú riešené 2 následnými kontrolami odstránenia zisteného nedostatku a 1 mimoriadnym dozorom. Kontroly sú toho času v procese realizácie.

Tabuľka 111 Platnosť certifikátov potvrdená v roku 2021

č. certifikátu	Výsledok dozoru – platnosť overená dňa	Výrobca	Výrobok
001/2018	18.01.2021	Másterský potravinový spolok v Stupave (Ing. Peter Lachkovič, Stupava)	Stupavské zelé, CHOP
002/2020	18.01.2021	Mäsokombinát Púchov s.r.o., Púchov	Spišské párky, ZTŠ
015/2019	26.01.2021	BGV, s.r.o., Hniezde	Spišská borovička, CHZO
001/2017	02.02.2021	OSIVO a.s., Zvolen	Levický slad, CHZO
004/2020	26.02.2021	Mäsokombinát Púchov s.r.o., Púchov	Liptovská saláma, ZTŠ
007/2020	01.03.2021	GAS FAMILIA, s.r.o., Stará Ľubovňa	Spišská borovička, CHZO
001/2015	18.03.2021	GVP, s.r.o., Humenné	Spišské párky, ZTŠ
005/2020	07.04.2021	SYRMIX s.r.o., Zázrivá	Zázrivský korbáčik, CHZO
006/2020	07.04.2021	SYRMIX s.r.o., Zázrivá	Zázrivské vojky, CHZO
009/2020	20.04.2021	SYPAZ s.r.o., Zázrivá	Zázrivský korbáčik, CHZO
008/2020	20.04.2021	SYPAZ s.r.o., Zázrivá	Zázrivské vojky, CHZO
009/2018	13.05.2021	PEKATEKA, s.r.o., Most pri Bratislave	Bratislavský rožok, ZTŠ
014/2020	13.05.2021	Mäsokombinát NORD Svit, s.r.o., Svit	Spišské párky, ZTŠ
012/2020	14.05.2021	Mäsokombinát NORD Svit, s.r.o., Svit	Tradičné špekačky, ZTŠ
013/2020	14.05.2021	Mäsokombinát NORD Svit, s.r.o., Svit	Liptovská saláma, ZTŠ
009/2011	24.05.2021	Jakub Ilavský, s.r.o., Trenčín - Záblatie	Spišské párky, ZTŠ
010/2020	02.06.2021	ALBO SK, s.r.o., Zázrivá	Zázrivský korbáčik, CHZO
011/2020	02.06.2021	ALBO SK, s.r.o., Zázrivá	Zázrivské vojky, CHZO
003/2020	03.06.2021	SVAMAN spol. s.r.o., Myjava	Spišské párky, ZTŠ
001/2012	08.06.2021	ALTHAN, s.r.o., Humenné	Spišské párky, ZTŠ
015/2020	22.06.2021	Slovenský potravinársky priemysel a.s., Bratislava (YEME)	Bratislavský rožok, ZTŠ

č. certifikátu	Výsledok dozoru – platnosť overená dňa	Výrobca	Výrobok
015/2011	30.06.2021	Mäso Parížek s.r.o., Martin	Spišské párky, ZTŠ
004/2019	12.07.2021	Michal Rajček-Fa Emont, Kvetoslavov	Bratislavský rožok, ZTŠ
002/2019	21.07.2021	DALTON, s.r.o., Košice	Spišské párky, ZTŠ
018/2020	29.07.2021	ŠMV s.r.o., Stará Ľubovňa	Spišské párky, ZTŠ
001/2013	02.08.2021	Hôrka, s.r.o., Trenčianska Teplá	Spišské párky, ZTŠ
019/2020	09.08.2021	Berto sk, s.r.o., Vysoká pri Morave	Spišské párky, ZTŠ
022/2020	17.08.2021	SYREX, s.r.o., Zázrivá	Zázrivský korbáčik, CHZO
021/2020	17.08.2021	SYREX, s.r.o., Zázrivá	Zázrivské vojky, CHZO
006/2018	06.09.2021	hamsal, s.r.o., Čadca	Tradičné špekačky, ZTŠ
002/2011	09.09.2021	TAURIS a.s., Rimavská Sobota	Spišské párky, ZTŠ
016/2020	13.09.2021	Ing. Vojtech Gottschall BAGETA, Pezinok	Bratislavský rožok, ZTŠ
003/2019	21.09.2021	MECOM GROUP s.r.o., Humenné	Pražská šunka, ZTŠ
011/2019	05.10.2021	CIMBALÁK s.r.o., Bardejov	Spišské párky, ZTŠ
012/2019	22.10.2021	FantastiCo s.r.o., Bratislava	Bratislavský rožok, ZTŠ
009/2019	26.10.2021	F-K pekáreň s.r.o., Komárno	Bratislavský rožok, ZTŠ
006/2019	03.11.2021	KA-AN, s.r.o., Skalica	Skalický trdelník, CHZO
013/2011	04.11.2021	Jinex, s.r.o., Žilina	Spišské párky, ZTŠ
002/2018	10.11.2021	Jinex, s.r.o., Žilina	Tradičné špekačky, ZTŠ
001/2020	22.11.2021	Mäspoma spol., s.r.o., Zvolen	Žitavská paprika, CHOP
017/2020	23.11.2021	MAMA GROUP, s.r.o., Holíč	Skalický trdelník, CHZO
025/2020	07.12.2021	Róbert Gašparík – mäsovýroba s.r.o., Trnava	Spišské párky, ZTŠ

č. certifikátu	Výsledok dozoru – platnosť overená dňa	Výrobca	Výrobok
005/2017	14.12.2021	Lebeco s.r.o., Kolárovo	Bratislavský rožok, ZTŠ

18.4. Zrušené certifikáty

V roku 2021 bolo vydané 1 rozhodnutie o zrušení certifikátu z dôvodu ukončenia výroby certifikovaného výrobku. Informácie sú uvedené v tabuľke č. xxx

Tabuľka 112 Zoznam zrušených certifikátov

č. certifikátu	Dátum zrušenia certifikátu	Výrobca	Výrobok	Dôvod zrušenia
020/2020	17.08.2021	Pavol Mandinec, Dolina 122, 027 05 Zázrivá	Zázrivský korbáčik, CHZO	ukončenie výroby certifikovaného výrobku

Manažment certifikačného orgánu sa zaviazal k spracovaniu, zavedeniu a udržiavaniu účinného systému manažérstva kvality (SMK) na všetkých úrovniach riadenia a zodpovedá za trvalé vyhodnocovanie funkčnosti a účinnosti SMK a za prijímanie adekvátnych opatrení. Pri zabezpečovaní cieľov Politiky kvality boli v roku 2021 vykonané 3 interné audity SMK, ktorých výsledkom bola 1 nehoda a 1 nápravné opatrenie. Nápravné opatrenie bolo zrealizované v stanovenom časovom intervale. V roku 2021 bolo ďalej uskutočnené 1 svedecké posúdenie zmluvného inšpektora pri výkone overovania dodržiavania špecifikácie u klienta certifikačného orgánu a 1 horizontálny audit certifikačného pracovníka, ktorými boli zhodnotené viaceré kritériá na kompetentnosť pracovníkov zapojených do certifikačných činností, ako napr. odborné vedomosti, spôsobilosť na výkon overovania dodržiavania špecifikácie, ďalej objektívny, nestranný a nediskriminačný spôsob pri výkone certifikačných činností ako aj dôvernosť o získaných informáciách.

19. Informačné technológie a ich význam pre činnosť organizácie

V roku 2021 sa Odbor informatiky prioritne zameriaval na zabezpečenie základných úloh v oblasti informatiky a informačnej bezpečnosti v rámci Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky (ŠVPS SR) a jej priamo riadených organizácií, a to predovšetkým:

- zabezpečeniu elektronickej komunikácie medzi jednotlivými organizáciami v rámci ŠVPS SR a jej priamo riadenými organizáciami,
- udržiavanie technických podmienok na prácu z domu,
- zabezpečeniu informačnej bezpečnosti,
- vývoju nových informačných systémov,
- rozvoju jednotlivých existujúcich informačných systémov a spracovávaní informácií v rámci svojich kompetencií.

- tvorbe nových užívateľských aplikácií a úprave a inovácii existujúcich užívateľských aplikácií z dôvodu promptného reagovania na požiadavky odborných útvarov, legislatívnych zmien a z dôvodu úspory finančných a personálnych nákladov ŠVPS SR a jej priamo riadených organizácií.

Odbor informatiky v rámci zabezpečenia lepšej komunikácie a vzdelávania v období stále nepriaznivej pandemickej situácie v roku 2021 rozširoval nástroj MS Teams, ktorý slúži primárne na videokonferencie a zabezpečenie vzdelávania zamestnancov ŠVPS SR a podriadených organizácií. Súčasne sa rozširovalo technické zázemie na realizáciu vzdialenej komunikácie pre ŠVPS SR a podriadené organizácie.

V priebehu roku 2021 prebiehali aktualizácie informačného systému na procesy spojené s automatizovanou správou registratúry – Fabasoft eGov-Suite na ŠVPS SR a podriadených organizáciách. Zamestnanci ŠVPS SR aj podriadených organizácií boli preškoľovaní pre jeho používanie.

Pôsobnosť odboru informatiky bola zameraná najmä na nasledovné oblasti:

1. Správa, rozvoj, údržba a administrácia užívateľských stolných počítačov a notebookov ŠVPS SR a podriadených organizácií.
2. Obnova hardvéru ŠVPS SR a podriadených organizácií:

a. stolné počítače	80ks,
b. notebooky	27ks,
c. mobilné telefóny	23ks,
d. kancelárske tlačiarne	9ks,
e. prenosné tlačiarne	10ks,
f. multifunkčné zariadenia	42ks,
g. servery pre RVPS	31ks.
3. Obnova a aktualizácie softvéru serverov, stolných počítačov a notebookov na ŠVPS SR a v podriadených organizáciách.
4. Správa aplikovaných IS z EU implementované v jednotlivých členských štátoch.
5. Aktívna účasť na pracovných skupinách EU v oblasti informačných systémov a spracovávaní dát.
6. Správa aplikačných IS využívaných jednotlivými odbornými útvarmi ŠVPS SR a jej priamo riadených organizácií:
 - *KIČ* – Kontrolná inšpekčná činnosť v oblasti potravinového dozoru,
 - *VIS* – Veterinárny informačný systém pre oblasť veterinárneho dozoru,
 - *Portál ŠVPS SR* – intranet ŠVPS SR
 - *ROTZ* – Register odchytených túlavých zvierat,
 - *Fabasoft eGOV-suite* – správa registratúry,
 - *CESKO1* – kontrola pohody zvierat počas prepravy,
 - *CESKO2* – kontroly zvierat na bitúnkoch a farmách,
 - *Nepovolený rybolov* – Evidencia a vyhodnocovanie nezákonného rybolovu,
 - *Krížové plnenie*- výkon kontrol krížového plnenia,
 - *Portál úradných kontrol* – Komplexný graficky orientovaný portál pre širokú verejnosť so zobrazením potravinových kontrol a zobrazovaním právoplatných rozhodnutí o kontrolách,
 - *AMO, KMO, Besnota* – evidencia a ekonomická kontrola záznamov AMO, KMO a Besnoty,
 - *Evidencia liekov* – evidencia podaných antimikrobiálnych veterinárnych liečiv,
 - *Dual Quality* - Duálna kvalita potravín predávaných v členských štátoch EÚ.

7. Správa a údržba Microsoft Endpoint Configuration Manager v prostredí ŠVPS SR, RVPS (40x), HIS (3x) a na detašovaných pracoviskách v zmysle využívania licencií „software assurance“ k produktom spoločnosti Microsoft.
8. Metodické riadenie konfigurácií Firewallov a nastavení VPN ŠVPS SR a jednotlivých RVPS (40x), HIS (3x) a na detašovaných pracoviskách.
9. Správa databáz vedených a využívaných v jednotlivých IS.
10. Správa a údržba webového sídla ŠVPS SR.
11. Správa, rozvoj, údržba a administrácia IS a serverov ŠVPS SR.
12. Správa a údržba antivírusových a antispamových systémov.
13. Rozvoj a administrácia sietí a IS priamo riadených organizácií.
14. Správa, údržba, tvorba a inovácia Intranetového Portálu ŠVPS SR s modulmi:
 - Certifikácia - Veterinárna certifikácia zásielok zvierat a produktov určených na obchod v rámci EÚ a na vývoz do tretích krajín,
 - Cielené kontroly – evidencia a správa cielených kontrol,
 - Service Desk - elektronické prijímanie a evidenciu požiadaviek a incidentov, inštalčné média pre programy používané na základe multilicencii MS Office, MS Windows, SAP, ESET, odporúčaná konfigurácia výpočtovej techniky, inštalácia programov,
 - Zásielky – Informačný systém zriadený za účelom evidencie produktov živočíšneho pôvodu, nespracovanej zeleniny, ovocia a vedľajších živočíšnych produktov, ktoré sú predmetom obchodu s členskými štátmi EU, na úrovni ŠVPS SR a RVPS,
 - Denník HIS – Evidencia a spracovanie zásielok na jednotlivých hraničných inšpekčných staniach,
 - Prípisy - Prípisy, metodické pokyny, usmernenia, smernice, manuály a ostatné dokumenty vydávané jednotlivými odbormi a oddeleniami na ŠVPS SR – spracovaná nová verzia,
 - Rezervácia techniky - Rezervácia techniky ŠVPS pre služobné účely,
 - Správa kolegov – kontakty - Správa užívateľov informačného systému PORTAL, úprava informácií o užívateľoch na úrovni ŠVPS SR a RVPS, správa kontaktov,
 - Križové plnenie - Výkon kontrol križového plnenia, odbúranie manuálneho systému evidencie plnenia kontrol na RVPS pomocou emailov,
 - KOBRA - aktualizácia a integrácia modulu KOBRA (Kontroly počas prepravy) do IS PORTAL,
 - integrácia číselníka právnických subjektov získavaných zo Štatistického úradu do modulov IS PORTAL,
 - Prevádzky RVPS – komplexná evidencia a správa prevádzok v pôsobnosti ŠVPS SR a RVPS,
 - Pasportizácia – evidencia výpočtovej techniky na RVPS,
 - Evidencia aplikovaných veterinárnych liekov – evidencia podaných antimikrobiálnych veterinárnych liečiv.

V roku 2021 sa Odbor informatiky mimo zabezpečenia základných úloh v oblasti informatiky a informačnej bezpečnosti v rámci Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR a jej priamo riadených organizácií podieľal aj na dopytovo-orientovaných projektoch " Manažment údajov Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky " a „Zlepšenia eGov služieb Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky “.

Projekty boli vyhlásené v rámci operačného programu Integrovaná infraštruktúra Ministerstvom dopravy a výstavby Slovenskej republiky v zastúpení Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky. Pre oba vyššie uvedené projekty, v celkovom objeme schváleného nenávratného finančného príspevku vo výške 7 650 011,99 EUR, boli v prvom polroku zrealizované prípravné práce na spustenie verejného obstarávania. V druhej polovici roka 2021 boli realizované verejné obstarávania pre oba zmienené projekty spolu so začatím vyhodnocovania ponúk od uchádzačov. Výsledkom kombinácie oboch projektov bude Komplexný veterinárny a potravinový informačný systém (KVEPIS).

Hlavnými cieľmi implementácie KVEPIS sú:

- Vybudovať centrálnu úložisko údajov.
- Zvýšiť početnosť ročne vykonaných úradných kontrol modernizáciou, optimalizáciou a čiastočnou automatizáciou procesov ŠVPS SR a súvisiacich organizácií prostredníctvom informačného systému KVEPIS.
- Zvýšiť kvalitu výkonu úradných kontrol s cieľom minimalizácie výskytu procesných chýb a s cieľom zabezpečiť vysoký štandard zdravia zvierat, vysokú úroveň bezpečnosti potravín, krmív a zvýšiť dôveru spotrebiteľov zavedením inovatívnych postupov.
- Skrátiť čas potrebný na výkon úradných kontrol elektronizáciou, integráciou a čiastočnou automatizáciou administratívnych procesov a činností spojených s koordináciou všetkých organizačných zložiek kontroly.
- Vybudovať a zaviesť procesy elektronickej ambulantnej knihy v podmienkach SR.
- Vybudovať a zaviesť procesy elektronickej bitúnkovej knihy v podmienkach SR.
- Občanom, firmám, poľnohospodárom a potravinárom zjednodušiť dostupnosť služieb a odstrániť zbytočnú administratívnu záťaž vybudovaním kvalitných elektronických služieb KVEPIS.

Cieľom projektov je tiež podporiť a usmerniť aktivity, ktoré zabezpečia nastavenie systematického manažmentu údajov ŠVPS SR, ich zdieľanie a publikovanie vo forme referenčných a otvorených údajov, využívanie dát v rámci procesov ŠVPS SR, ako aj aktivity čistenia údajov pre dosiahnutie požadovanej kvality dát.

20. Rozpočet organizácie

20.1. Rozpis ukazovateľov verejného rozpočtu a jeho plnenie za rozpočtové organizácie v riadení ŠVPS SR vrátane vlastnej činnosti ŠVPS SR

Tabuľka 113 Prehľad príjmov a výdavkov k 31.12.2021

ukazovateľ	Fc	rozpočet schválený	rozpočet upravený	skutočnosť k 31.12.2021	prekročenie	%
PRÍJMY celkom		4 652 900,00	4 022 163,75	4 094 183,76	72 020,01	101,79
rozpočtové		4 652 900,00	3 990 000,00	4 018 617,55	72 020,01	
mimorozpočtové			32 163,75	75 566,21	0,00	
VÝDAVKY celkom		25 983 648,00	34 142 279,79	34 117 714,60	24 565,19	99,93
podľa kategórií		25 983 648,00	34 142 279,79	34 117 714,60	24 565,19	99,93
610	0421	12 610 484,00	14 575 352,00	14 557 153,96	18 198,04	99,88
620	0421	4 476 722,00	5 877 350,54	5 870 989,14	6 361,40	99,89

630	0421	8 683 942,00	11 268 292,77	11 268 291,02	1,75	100,00
640	0421	212 500,00	454 276,25	454 276,25	0,00	100,00
700	0421	0,00	1 763 426,00	1 763 422,00	4,00	100,00
700	0132	0,00	203 582,23	203 582,23	0,00	100,00
podľa prvku		25 983 648,00	34 142 279,79	34 117 714,60	24 565,19	99,93
0900801	0421	21 524 648,00	27 328 839,37	27 304 275,48	24 563,89	99,91
0900802	0421	2 405 000,00	3 017 219,91	3 017 218,91	1,00	100,00
08W0102	0421	24 000,00	24 000,00	24 000,00	0,00	100,00
0900803	0421	1 250 000,00	2 693 786,28	2 693 786,28	0,00	100,00
08W0101	0411	0,00	22 852,00	22 852,00	0,00	100,00
OEKOK03	0132	780 000,00	1 055 582,23	1 055 581,93	0,30	100,00
podľa zdroja		25 983 648,00	34 142 279,79	34 117 714,60	24 565,19	99,93
111		25 983 648,00	33 338 209,79	33 313 644,60	24 565,19	99,93
131I		0,00	80 400,00	80 400,00	0,00	100,00
131J		0,00	274 530,00	274 530,00	0,00	100,00
131K		0,00	449 140,00	449 140,00	0,00	100,00

20.2. Plnenie príjmov štátneho rozpočtu k 31.12.2021

20.2.1. Príjmy štátneho rozpočtu

V súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov boli rozpísané záväzné ukazovatele príjmov štátneho rozpočtu pre ŠVPS SR na rok 2021 v celkovej výške 4 652 900 Eur.

V zmysle ustanovenia § 18 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov boli ŠVPS SR upravené záväzné ukazovatele príjmov štátneho rozpočtu na rok 2021 na celkovú výšku 3 990 000 Eur.

Tabuľka 114

ukazovateľ	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutočnosť k 31.12.2021	%
PRÍJMY CELKOM	4 652 900,00	4 022 163,75	4 094 183,76	101,79
rozpočtové	4 652 900,00	3 990 000,00	4 018 617,55	
rozpočtové - z vlastníctva (210)	100 000,00	90 000,00	92 364,65	
rozpočtové - ostatné (221)			165,50	
rozpočtové - pokuty (222)	0,00	2 050 000,00	2 068 515,35	
rozpočtové – poplatky (223)	4 552 900,00	1 850 000,00	1 857 572,05	
mimorozpočtové		32 163,75	75 566,21	
kapitálové			8 534,00	
iné príjmy			183,85	
ostatné			34 684,61	
poistné plnenie (72e)		32 163,75	32 163,75	

20.2.2. Kapitálové príjmy

V roku 2021 odpredala ŠVPS SR prebytočný hnutelný majetok vo výške 8 434,00 Eur.

Tabuľka 115

	skutočnosť k 31.12.2021
RVPS Banská Bystrica	148,00
RVPS Žiar nad Hronom	505,00
RVPS Dunajská Streda	481,00
ŠVPS SR Bratislava	7 300,00
Spolu	8 434,00

20.2.3. Príjmy z poistných udalostí

V roku 2021 bolo **povolené prekročenie** rozpočtu príjmov – príjmy z poistných udalostí vo výške 32 163,75 Eur.

- zdroj 72e - poistné udalosti
príjmová časť - skutočnosť 32 163,75 Eur
výdavková časť – skutočnosť 32 163,75 Eur

20.2.4. Príjmy z EÚ

V roku 2021 bol schválený rozpočet príjmov od medzinárodnej organizácie – granty programov EÚ 1 400 000,00 Eur
– plnenie z EÚ 1 217 816,27 Eur

Tabuľka 116 Zdroj 36

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2021
AMR rezistencia	47 447,58
Aviárna influenza	16 138,77
TSE - scrapie	74 435,45
KMO	33 804,01
Modrý jazyk	12 444,62
Salmonella	326 160,36
Besnota	344 962,96
AMO	304 118,57
AMO – ohniská	58 303,95
PRÍJEM CELKOM	1 217 816,27

20.2.5. Príjmy – duálna kvalita – Projekt č. 811210 – CONS-CPC-2017

ŠVPS SR ako koordinátor projektu podpísala spolu so Štátnym veterinárnym a potravinovým ústavom v Dolnom Kubíne (ďalej len „ŠVPÚ“) grantovú dohodu za účelom realizácie Projektu č. 811210 - CONS – CPC – 2017 Slovakia. ŠVPS SR v roku 2021 neprijala žiadny nenávratný finančný príspevok na financovanie projektu od poskytovateľa grantu, ktorým je Európska komisia zastúpená Consumer, Health, Agriculture and Food Executive Agency.

Tabuľka 117

		Príjem
Zostatok z roku 2019	4 833,74	
Príjem z EÚ		0,00
Spolu		0,00

20.2.6. Pohľadávky z príjmov RO

Tabuľka 118

POHLADÁVKY CELKOM	20 083 804,89
poplatky z veterinárnych kontrol	238 073,57
pokuty	19 845 663,49
zhoda	67,83
pohľadávky z minulých rokov	17 703 863,38
poplatky z veterinárnych kontrol	89 943,14
pokuty	17 613 920,24
zhoda	0,00
rok 2021	2 375 196,62
poplatky z veterinárnych kontrol	156 151,11
pokuty	2 218 977,68
zhoda	67,83

20.3. Čerpanie výdavkov rozpočtu k 31.12.2021

20.3.1. Program 0900801 – Koordinácia vstupov a zodpovednosť za zdravie zvierat a potravinovú bezpečnosť

V rámci bežných výdavkov na programe 0900801 – Koordinácia vstupov a zodpovednosť za zdravie zvierat a potravinovú bezpečnosť ŠVPS SR čerpała v roku 2021 finančné prostriedky v objeme 26 435 560,62 Eur, z toho na mzdy 15 517 198,12 Eur, na odvody 5 791 368,99 Eur, na prevádzkové náklady 4 772 388,27 Eur a na bežné transfery 354 605,24 Eur.

20.3.1.1. Prehľad o čerpaní bežných výdavkov

Tabuľka 119 Zdroj 111

Program 0900801	Finančná položka	skutočnosť k 31.12.2021
mzdy	610	14 557 153,96
odvody	620	5 870 989,14
prevádzka	630	4 658 434,13
transfery	640	454 276,25
spolu		26 435 560,62

Bežné výdavky boli v roku 2021 čerpané na **99,98 %**, nedočerpané finančné prostriedky rozpočtu: **24 565,19€**, v tom na kategórii:

- 610 24 563,89
- 620 6 361,40
- 630 1,75
- 640 0,00

20.3.1.2. Výdavky súvisiace s COVID – opatreniami

V záujme predchádzania vzniku a šírenia respiračného ochorenia vyvolaného novým koronavírusom COVID-19 prijalo ŠVPS SR viaceré opatrenia na zaistenie ochrany života, zdravia a bezpečnosti zamestnancov na pracovisku v zmysle zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov. K takýmto opatreniam patrí povinnosť zamestnávateľa poskytnúť zamestnancovi potrebné a účinné osobné ochranné pracovné prostriedky chrániace zamestnanca pred biologickými nebezpečenstvami (napr. ochranné rúška a respirátory na ochranu dýchacích orgánov, ochranné rukavice, dezinfekčné prostriedky na ochranu rúk a pod.). Zamestnanci ŠVPS SR a jej 41 podriadených organizácií vykonávajú svoju prácu nielen v interiéri – v kancelárskych priestoroch, ale hlavne v exteriéri pri výkone kontrolnej činnosti v rôznych druhoch prevádzok, skladov a v potravinárskych prevádzkach. ŠVPS SR preto muselo v roku 2021 zabezpečiť nákup osobných ochranných pracovných prostriedkov, najmä nákup rúšok, respirátorov, rukavic, ochranných odevov a dezinfekčných prípravkov z dôvodu prevencie pred možným ochorením a ochrany inšpektorov pri výkone rizikovej činnosti pri zabezpečovaní kontrol potravinovej bezpečnosti a kontrol na farmách a bitúnkoch. V roku 2021 boli pravidelne vykonávané dezinfekcie kancelárskych a ubytovacích priestorov a mimoriadne dezinfekcie z dôvodu zistených pozitívnych prípadov ochorenia na COVID – 19 zamestnancov a ubytovaných v zariadeniach ŠVPS SR. V nadväznosti na prijaté opatrenia ÚVZ boli zrušené zahraničné pracovné cesty a obmedzené pracovné cesty v rámci SR.

ŠVPS SR čerpala v roku 2021 finančné prostriedky na sanáciu výdavkov priamo implikovaných vznikom pandémie súvisiacej s ochorením COVID – 19 v celkovej sume 126 934,08 Eur, z toho z programu 0900801 v sume 111 530,26 Eur a z programu 0EK0K03 v sume 15 403,82 Eur.

20.3.1.3. Prehľad o čerpaní transferových výdavkov - kategória 640

Tabuľka 120 Zdroj 111

Finančná položka		skutočnosť k 31.12.2021
642012	odstupné	138 681,84
642013	odchodné	209 102,38
642015	náhrady DPN	100 105,00
642030	príplatky a príspevky	6 387,03
Spolu		454 276,25

20.3.1.4. Prehľad o čerpaní výdavkov na nariadené kontroly

Tabuľka 121 Zdroj 111

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2021
Počet osôb, ktoré kontroly vykonali	2 346
Počet nadčasových hodín a hodín pohotovosti	28 530,04
Výdavky	295 172,09
mzdy	208 879,06
odvody	72 773,00

cestovné výdavky (doprava, stravné)	7 997,65
všeobecný materiál	1 970,70
pohonné hmoty – služobné vozidlá	3 551,68

20.3.2. Program 0900802 – Veterinárna a potravinová ochrana a kontrola

V rámci programu 0900802 – Veterinárna a potravinová ochrana a kontrola ŠVPS SR čerpala finančné prostriedky v objeme 2 662 558,91 Eur na výkon monitoringu a nového monitoringu, výkon analýz, kontrol, realizácie vyšetrení, laboratórnej diagnostiky, odberov, skladovanie a transportu vzoriek na vyšetrenie a ostatných nevyhnutných úkonov vykonávaných v súvislosti so zabezpečením veterinárnej a potravinovej ochrany a kontroly.

20.3.2.1. Prehľad o čerpaní výdavkov na programe 0900802

Tabuľka 122 zdroj 111

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2021
AMR NAP 2020	44 537,40
Cielená kontrola na PCB	509,60
Salmonela brojlery	2 210,40
Covid – 19	1 660,00
Došetrovanie MLZ	23,70
IBR	269 967,20
Monitoring AMR	58 412,10
Mor včelieho plodu	9 309,00
NPKR EÚ	669,20
NPKR	178,30
Odber vzoriek HIS	4 240,10
Pesticídy	164 011,40
Potraviny – arbitrážna vzorka	20,00
Potravinová bezpečnosť	709,52
Rádiohygienická kontrola	28 811,10
Školské mlieko, ovocie	6 477,60
Trichinelóza diviakov	13 800,50
Trichinelóza líšok	3 341,40
Trichinely	51 672,74
VPO krmivá	1 490,80
Ostatné	16 879,23
Neinfekčné choroby	144,20
Spolu	679 075,49

Tabuľka 123 zdroj 131I

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2021
AMO	72,32
AMO plastové boxy	44 678,76
AMO OOPP	17 855,54
AMO všeobecný materiál	15 112,91
AMO dezinfekcia	2 680,47
Spolu	80 400,00

Tabuľka 124 zdroj 131J

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2021
AMO kafiléria	270 681,60
AMO OOPP	3 578,40
Spolu	274 260,00

20.3.2.2. Prehľad o čerpaní výdavkov na VPO

Tabuľka 125 Zdroj 111

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2021
Služby súkromných veterinárnych lekárov (SVL)	580 631,47
Vyšetrovanie krmív	102 436,33
Krmivá vedľajších živočíšnych produktov	21 074,59
Národný program kontroly reziduí (NPKR)	131 476,29
Monitoring poľovnej zveri (MLZ)	28 045,64
BSE – služby SVL	495 551,19
Africký mor ošípaných-materiál	323 118,89
VŽP - § 29a)	6 205,09
Mor včelieho plodu	258 737,07
Pepsín	21 798,25
Aviárna influenza	62,46
Brucelóza	14 346,15
celkom	1 983 483,42

20.3.3. Program 08W0102 – potravinový dozor

ŠVPS SR v zmysle § 37 ods. 4 zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve vykonáva kontrolu vinárov, obchodníkov a maloobchodníkov. ŠVPS SR vykonáva kontrolu kvality, zdravotnej neškodnosti, označovania, balenia a vysledovateľnosti vinárskych produktov určených na uvádzanie na trh u vinárov, obchodníkov, maloobchodníkov a vína dovezeného v spotrebiteľskom balení z tretích krajín, kontrolu kvality, zdravotnej neškodnosti, označovania a vysledovateľnosti vinárskych produktov určených na ďalšie spracovanie, vykonáva kontrolu kvality, označovania a zdravotnej neškodnosti sudového vína, vykonáva kontrolu dodržiavania hygienických požiadaviek podľa osobitného predpisu (Nariadenie (ES)č. 852/2004).

20.3.3.1. Prehľad o čerpaní výdavkov – SOT víno

Tabuľka 126 Zdroj 111

ukazovateľ	rozpočet	rozpočet	Skutočnosť
	schválený	upravený	k 31.12.2021
Program 08W0102	24 000,00	24 000,00	24 000,00

20.3.4. Program 0900803 – eradikácia chorôb

Na programe 0900803 – eradikácia chorôb ŠVPS SR v roku 2021 čerpala finančné prostriedky v objeme 2 693 786,28 Eur na zabezpečenie monitoringu, kontroly, eradikácie zvierat a ostatných činností vykonávaných v súvislosti s výskytom chorôb ako africký mor ošípaných, brucelóza, vtáčia chrípka a ďalších zdravotne závažných chorôb.

20.3.4.1. Prehľad o čerpaní výdavkov na eradikačné choroby

Tabuľka 127 Zdroj 111

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2021
Africký mor ošípaných	862 012,00
AMO - CK	8 940,40
Besnota	491 527,85
Chovné krdle	146 942,76
KMO	114 632,80
Krdle nosníc	369 100,77
Modrý jazyk	32 860,30
Salmonela morky	1 271,20
Scrapie	2 967,00
Vtáčia chrípka	28 097,20
Zástrelné za diviaky a líšky	635 434,00
spolu	2 693 786,28

20.3.5. Programe 08W010I – Odborná činnosť pre bezpečnosť potravín

Na programe 08W010I boli ŠVPS SR účelovo určené finančné prostriedky v celkovom objeme 22 852,00 Eur na plnenie projektov hodnotenia rizika NKB – rozširovanie sa škodlivých organizmov z hľadiska zdravia zvierat.

Na zavedenie laboratórnej metódy stanovenia tropánových alkaloidov v potravinách a čiastočné financovanie akreditácie uvedenej metódy boli čerpané finančné prostriedky v objeme 3 680 Eur.

V rámci projektu Prevalencia a štúdium génov rezistencie a virulentného faktora izolátov MRSA (*Staphylococcus aureus*) získaných z mäsa odobraného z obchodnej siete boli čerpané finančné prostriedky v objeme 9 000,00 Eur.

Na odber vzoriek a analýzy hodnotenie rizika *Toxoplasma gondii* v potravinovom reťazci a v prírodných rezervoároch ŠVPS SR čerpala finančné prostriedky v objeme 6 500,00 Eur.

V súvislosti s novým vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2021/882 z 1. júna 2021, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2283 povoľuje umiestnenie sušených lariev múčiara obyčajného *Tenebrio molitor* na trh ako novej potravine a ktorým sa mení vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/2470, ŠVPS SR čerpala účelovo určené finančné prostriedky v objeme 2 750,00 Eur na zavedenie laboratórnej detekčnej metódy na zisťovanie prítomnosti zložiek hmyzu (múčiar obyčajný) v potravinách.

Účelovo určené finančné prostriedky vo výške 922,00 Eur ŠVPS SR čerpala na čiastkové dofinancovanie akreditácie laboratórnej metódy stanovenia tropánových alkaloidov v potravinách.

Tabuľka 128 Zdroj 111

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2021
Metóda stanovenia tropánových alkaloidov	4 602,00
MRSA	9 000,00
Toxoplazma gondii	6 500,00
Múčiar obyčajný	2 750,00
spolu	22 852,00

20.3.6. Program OEKOK03 – podporná infraštruktúra

Na programe OEKOK03 čerpala ŠVPS SR v roku 2021 finančné prostriedky v objeme 851 999,70 Eur. Finančné prostriedky boli použité na úhradu poplatkov za komunikačnú infraštruktúru a telekomunikačné služby z dôvodu zabezpečenia plynulého chodu ŠVPS SR, podriadených organizácii RVPS a ÚŠKVBL, na zabezpečenie nákupu a obmenu výpočtovej a telekomunikačnej techniky na ústredí ŠVPS SR, v podriadených organizáciách RVPS, ÚŠKVBL ako i na novovznikajúcich bitúnkoch.

Tabuľka 129 Zdroj 111

ukazovateľ	rozpočet schválený	rozpočet upravený	skutočnosť k 31.12.2021
632003	200,00	0,00	0,00
632004	37 339,00	61 277,45	61 277,45
632005	703 050,00	166 552,17	166 552,17
633002	17 276,00	333 565,10	333 565,10
633003	500,00	44 954,97	44 954,97
633004	0,00	67,78	67,78
633013	0,00	1 360,66	1 360,66
633 018	0,00	23 817,14	23 817,14
633019	0,00	1 409,80	1 409,80
635002	19 820,00	37 413,73	37 413,73
635003	420,00	2 118,22	2 118,22
635004	100,00	153,70	153,70
635009	1 295,00	106 064,95	106 064,65
635010	0,00	1 820,33	1 820,33
637040	0,00	71 424,00	71 424,00
Spolu	780 000,00	852 000,00	851 999,70

20.3.7. Kapitálové výdavky

ŠVPS SR čerpala v roku 2021 finančné prostriedky na kapitálové výdavky v objeme 1 967 004,23 Eur.

Tabuľka 130

názov	Upravený rozpočet	skutočnosť	Viazanie KV
Klimatizácia ŠVPS	80 140,00	80 136,00	0,00
	18 000,00	0,00	18 000,00
Chladiace boxy AMO	2 924 172,00	1 428 084,00	1 496 088,00
Osobné automobily	550 000,00	254 932,00	295 068,00
	270,00	270,00	0,00
Server	50 000,00	4 582,23	45 417,77
Výpočtová technika	199 000,00	199 000,00	0,00
Laboratórna technika	99 616,00	0,00	99 616,00
AMR Softvér	70 000,00	0,00	70 000,00
Prístroje na usmrcovanie zvierat	40 000,00	0,00	40 000,00
Dochádzkový systém	50 000,00	0,00	50 000,00
Diskové pole	100 000,00	0,00	100 000,00
Spolu		1 967 004,23	2 214 189,77

Na konci roka 2021 boli ŠVPS SR viazané kapitálové prostriedky vo výške 2 214 189,77 Eur, ktoré budú použité v roku 2022.

20.4. Výdavky na samostatných účtoch ŠVPS SR

20.4.1. Zdroj 36 – program 0900803

Tabuľka 131 Zdroj 36

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2021
Vtáčia chrípka	5 020,40
TSE – scrapie	16 887,00
KMO	64 189,30
Modrý jazyk	24 072,20
Salmonelly	86 798,96
Salmonelly morky	1 092,00
Besnota	95 669,25
AMO	254 280,00
Ostatné (AMO CK)	8 120,00
Zástrelné za diviaky	179 669,00
Spolu	735 798,11

20.4.2. Zdroj 11P1

Duálna kvalita – Projekt č. 811210 – CONS-CPC-2017

ŠVPS SR ako koordinátor projektu podpísala spolu so Štátnym veterinárnym a potravinovým ústavom v Dolnom Kubíne (ďalej len „ŠVPÚ“) grantovú dohodu za účelom realizácie Projektu č. 811210 - CONS – CPC – 2017 Slovakia. V rámci projektu ŠVPS SR čerpa

v roku 2021 finančné prostriedky v objeme 1 363,75 Eur na mzdy, odvody na zabezpečenie realizácie projektu.

Tabuľka 132 Zdroj 11P1

		Príjem	skutočnosť k 31.12.2021
Zostatok z roku 2020	4 833,74		
Príjem z EÚ		0,00	
ŠVPÚ Dolný Kubín			0,00
Mzdy			993,20
Odvody			370,55
Materiál			0,00
Zostatok			3 469,99

20.4.3. Krížové kontroly

V zmysle dokumentu „Systém krížového plnenia č. 1511/2017-640 z 20.4.2017, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1306/2013 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky, delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č.640/2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 ŠVPS SR neprijala v roku 2021 žiadne finančné prostriedky na samostatný účet „Križové plnenie ŠVPS SR“ vedený v štátnej pokladnici. K 31.12.2021 bol zostatok na samostatnom účte Križového plnenia ŠVPS SR 13,71 eur.

20.4.4. Prehľad o mimorozpočtových účtoch

Tabuľka 133

	zostatky k 31.12.2021
účet ES úročený	2 668 834,17
križové kontroly	13,71
depozit	643 716,64
sociálny fond	51 820,97

20.5. Verejné obstarávanie zákaziek na dodanie tovaru, na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác v roku 2021.

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ v procese verejného obstarávania a zadávaní zákaziek na dodanie tovaru, zákaziek na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác postupuje v súlade so zákonom č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ si plní povinnosť plne elektronickej komunikácie prostredníctvom certifikovaného informačného systému, ktorý musí spĺňať od 19.10.2018 požiadavky stanovené v § 20 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

ŠVPS SR realizuje proces verejného obstarávania od jeho prípravy, určenia a vykonania správneho postupu verejného obstarávania až po dodanie tovaru, poskytnutie služby alebo uskutočnenia stavebnej práce tak, aby jeho výsledkom bol výber najvhodnejšieho zmluvného

vzťahu a aby vynaložené finančné prostriedky na obstaranie predmetu zákazky boli primerané požadovanej kvalite a cene.

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ volí postupy verejného obstarávania tak, aby boli dodržané základné princípy verejného obstarávania a to princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov, princíp transparentnosti, princíp proporcionality a princíp hospodárnosti a efektívnosti.

20.5.1. Realizované verejné súťaže

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ v roku 2021 realizoval tieto verejné súťaže:

Tabuľka 134

Por. č.	Postup vo verejnom obstarávaní	Predmet zákazky	Názov Zákazky
1.	nadlimitná verejná súťaž uskutočňovaná s využitím EO.EKS	dodanie tovaru	Dodanie služobných motorových vozidiel.
2.	nadlimitná verejná súťaž uskutočňovaná s využitím EO.EKS	dodanie tovaru	Dodanie chladiacich boxov na uloženie ulovených tiel zveri.
3.	podlimitná zákazka s použitím EKS	dodanie tovaru	Dodanie služobného motorového vozidla.
4.	podlimitná zákazka s použitím EKS	poskytnutie služby	Stravovacie karty.
5.	podlimitná zákazka s použitím EKS	dodanie tovaru	Dodanie serverov a záložných zdrojov.
6.	podlimitná zákazka s použitím EKS	dodanie tovaru	Dodanie služobného motorového vozidla.
7.	podlimitná zákazka s použitím EKS	dodanie tovaru	Nákup multifunkčných zariadení.
8.	zákazka s nízkou hodnotou použitím EKS	dodanie tovaru	Predĺženie licencií k antivírusovému softvéru „ESET“.
9.	zákazka s nízkou hodnotou použitím EKS	dodanie tovaru	Nákup licencií pre platformu Microsoft Office 365 E1.
10.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Výmena pôvodných vnútorných klimatizačných zariadení v administratívnej budove „A“ ŠVPS SR.
11.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	dodanie tovaru	Dodanie licencií pre Symantec Messaging Gateway a Backup Exec.
12.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby/ tovar	Dobudovanie požiarnej signalizácie v priestoroch administratívnej budovy „B“, garáží a hangáru ŠVPS SR.
13.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby/tovar	Oprava a výmena vstavaných skríň v piatich kanceláriách v administratívnej budove „A“ ŠVPS SR.
14.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Maľovanie priestorov a súvisiace práce v DaUZ ŠVPS SR Dudince.
15.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Výmena kotlov a ich súčastí v kotolni UZ ŠVPS SR na Záhradníckej ul. v Bratislave z dôvodu ich havarijného stavu.

16.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Produktová, servisná a technická podpora VIS.
17.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	stavebné práce	Oprava fontány v areáli ŠVPS SR.
18.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Služby externého projektového riadenia pre projekt Zlepšenie eGov služieb ŠVPS SR.
19.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Služby externého projektového riadenia pre projekt Manažment údajov ŠVPS SR.
20.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby/ tovar	Vybudovanie novej klimatizácie v priestoroch jedálne a v ubytovacích priestoroch v administratívnej budove „B“ ŠVPS SR, vrátane vypracovania projektovej dokumentácie.
21.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Oprava odstránenie havarijného stavu elektrických rozvodov, káblov(hliníkových), zásuviek a osvetlenia v administratívnej budove „A“ ŠVPS SR a s tým súvisiacu výmenu osvetlenia v priestoroch archívu a registratúry ŠVPS SR.
22.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	stavebné práce	Odstránenie nevyhovujúceho hygienického a havarijného stavu sociálnych zariadení v UZ ŠVPS SR, Záhradnícka ul. v Bratislave.
23.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	dodanie tovaru	Dodanie výpočtovej techniky.
24.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Zabezpečovanie komplexných služieb BOZP a OPP pre ŠVPS SR a organizácie v jej priamom riadení.

20.5.2. Finančné príspevky z Európskych štrukturálnych a investičných fondov

ŠVPS SR sa v roku 2020 stala prijímateľom dvoch nenávratných finančných príspevkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov na tieto projekty

- **Zlepšenie E-GOV služieb ŠVPS SR.**
Nenávratný finančný príspevok vo výške 4 997 007,99 s DPH.
- v roku 2021 bola realizovaná verejná súťaž na hlavné aktivity projektu, ktoré môžu začať po ukončení kontroly celého procesu verejnej súťaže a jeho schválení Úradom pre verejné obstarávanie.
- **Manažment údajov ŠVPS SR.**
Nenávratný finančný príspevok vo výške 2 653 004,00 s DPH.
- v roku 2021 bola realizovaná verejná súťaž na hlavné aktivity projektu, ktoré môžu začať po ukončení kontroly celého procesu verejnej súťaže a jeho schválení Úradom pre verejné obstarávanie.

21. Personálne otázky

21.1. Zamestnanci ŠVPS SR a jej podriadených organizácií

ŠVPS SR je rozpočtová organizácia s celoslovenskou pôsobnosťou, začlenená do rezortu MPRV SR. V jej riadiacej pôsobnosti je celkom 41 štátnych rozpočtových organizácií a 2 príspevkové organizácie (ŠVPÚ a IVVL), zriaďovateľom ktorých je MPRV SR. Celkový evidenčný počet zamestnancov ŠVPS SR je **1 227** zamestnancov, z toho v ŠVPS SR a riadených rozpočtových organizáciách celkom **967** zamestnancov a v príspevkových organizáciách celkom **260** zamestnancov.

21.2. Národný plán vzdelávania

Ako po každý rok, aj v priebehu celého roku 2021 prebiehalo odborné vzdelávanie zamestnancov v súlade s Národným programom vzdelávania vo vzdelávacom zariadení ŠVPS SR v Inštitúte vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach.

Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov (ďalej len „IVVL“) je vzdelávacie a kongresové zariadenie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR primárne zamerané na rozvoj ľudských zdrojov. Dôraz je kladený na celoživotné vzdelávanie zamestnancov organizácií ŠVPS SR v oblastiach zdravia a ochrany zvierat, zahraničných vzťahov, dovozoch a vývozoch, hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie, hygieny produktov živočíšneho pôvodu, kontroly potravín rastlinného pôvodu, rýchleho výstražného systému, certifikácie a laboratórnej diagnostiky. IVVL v sledovanom období vykonával činnosti podľa Zriaďovacej listiny a Štatútu organizácie.

IVVL v posudzovanom období zabezpečoval v zmysle Kontraktu číslo 429/2020/MPRVSR-520 zo dňa 16.12.2020 celoživotné vzdelávanie zamestnancov orgánov veterinárnej správy v oblastiach zdravia a ochrany zvierat, hygieny produktov živočíšneho pôvodu, kontroly potravín rastlinného pôvodu, hygieny krmív, veterinárnej ekológie a veterinárnej farmácie, zahraničných vzťahov, dovozov a vývozov, kontroly a auditu, legislatívy a laboratórnej diagnostiky.

V predmetnej oblasti sa celoživotné vzdelávanie veterinárnych lekárov a inšpektorov pôsobiacich vo veterinárnej oblasti opiera predovšetkým o nariadenie EP a Rady č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, nariadeniami (ES) 852/2004 a č. 853/2004. Pre vykonávanie efektívnych a účinných úradných kontrol a iných úradných činností a v konečnom dôsledku pre bezpečnosť a zdravie ľudí, zvierat a rastlín a ochranu životného prostredia je požadované, aby kontrolné orgány mali dobre vyškolený personál, ktorý má dostatočné vedomosti o všetkých záležitostiach relevantných pre správne uplatňovanie právnych predpisov Únie. Z pohľadu celoživotného vzdelávania za najdôležitejšie možno pokladať každoročné vzdelávanie inšpektorov organizácií ŠVPS SR, ktorí vykonávajú úradné kontroly a iné úradné činnosti podľa čl. 5 bod 4. nariadenia EP a Rady č. 2017/625. Vyhláška o postgraduálnom vzdelávaní určuje minimálny rozsah postgraduálneho vzdelávania pre úradných veterinárnych lekárov v rozsahu 20 hodín ročne a pre veterinárnych asistentov a zamestnancov úradných veterinárnych laboratórií 15 hodín ročne.

Vzdelávanie k získaniu odbornej spôsobilosti pracovníkov agrosektora vyplýva z príslušnej legislatívy ako napríklad: Nariadenie Rady (ES) č. 1/2005 o ochrane zvierat počas prepravy, Nariadenie vlády SR č. 377/2012 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely, Nariadenie vlády SR č. 432/2012 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat počas usmrcovania, Nariadenie vlády SR č. 359/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na niektoré potravinárske prevádzkarne a na malé množstvá, Vyhláška MPRV SR č. 13/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o skúškach poľovníkov o hygiene a ochrane zdravia osôb, o vedení evidencie a o požadovaných hláseniach, Vyhláška MPRV SR č. 283/2020 Z. z. o podrobnostiach o ochrane spoločenských zvierat, požiadavkách na odchyt túlavých zvierat a požiadavkách na karanténne stanice a útulky pre zvieratá a iné, alebo na základe akreditácie vzdelávacieho programu MŠVVaŠ SR, ako napr. Prevencia chorôb kopýt a paznechtov u koní, hovädzieho dobytku a ošípaných - Podkúvač, paznechtár.

Pre rok 2021 organizácia naplánovala zabezpečiť 55 vzdelávacích aktivít rôznej úrovne a rozsahu s celkovým počtom 2300 vyškolených osôb. Z tohto počtu bolo pre organizácie štruktúry ŠVPS SR v rámci Národného programu vzdelávania (ďalej len „NP“) pre rok 2021 naplánovaných 25 aktivít pre 1 500 inšpektorov.

V súvislosti s pandémiou a s rizikami šírenia ochorenia COVID-19 prezenčná forma všetkých naplánovaných školení vzdelávania bola obmedzená resp. v priebehu roka pozastavená. Následne v súvislosti s pandémiou boli pozastavené aj ďalšie aktivity IVVL ako sú krátkodobé prenájmy priestorov pre ďalšie vzdelávanie a aktivity v oblasti ubytovacích služieb, ktoré vykonávame, so súhlasom zriaďovateľa, ako podnikateľskú činnosť.

S uvoľnením niektorých opatrení počas letných mesiacov organizácia mohla zabezpečiť iba niektoré školenia, ktoré organizuje na komerčnej báze pre záujemcov mimo štruktúry organizácií ŠVPS SR. Pretože organizácia nemohla plniť svoje úlohy počas väčšiny mesiacov roka 2021 po dohode so ŠVPS SR sa plánované vzdelávacie aktivity v NP uskutočňovali dištančnou formou.

Rovnako aj školenia iného zamerania pre cieľové skupiny mimo štruktúru ŠVPS SR, ako ochrana zvierat pri preprave, odchyt túlavých zvierat, ochrana zvierat počas usmrcovania, ochrana zvierat používaných na vedecké a vzdelávacie účely, nemohli byť realizované prezenčnou formou. K 31.12.2021 bolo vyškolených prezenčnou a dištančnou formou spolu 5 070 inšpektorov v rámci NP. Z tohto počtu bolo vyškolených prezenčnou formou na 1 aktivite 170 inšpektorov a dištančnou formou na 36 aktivitách 4900 inšpektorov. Prezenčne sme mohli zabezpečiť školenie iba v mesiaci jún a to tiež za obmedzených podmienok.

Mimo NP sme uskutočnili aj vzdelávanie v atestačnej príprave na atestačnú skúšku 1. a 2. stupňa v odboroch podľa vyhlášky o postgraduálnom vzdelávaní. Z dôvodu pandemických opatrení bolo vzdelávanie súčasťou dištančného vzdelávania Národných programov. Vzdelávanie v právnej problematike pre atestáciu 1. stupňa sa uskutočnilo dištančne v dvoch školeniach pre 47 atestantov. Atestačnú skúšku na atestáciu 1. stupňa absolvoval jeden inšpektor v odbore hygiena potravín.

Okrem vzdelávacích aktivít pre zamestnancov veterinárnej správy a úradných veterinárnych laboratórií IVVL zabezpečuje aj vzdelávacie aktivity pre agropotravinársky sektor a ostatné cieľové skupiny. Tieto aktivity sa realizovali priebežne počas celého sledovaného obdobia. Spolu na 49 vzdelávacích aktivitách získalo odbornú spôsobilosť 1282 fyzických osôb. Plán pre rok 2021 bol stanovený na 30 aktivít pre 800 účastníkov. Uvedené školenia boli hradené účastníkmi školení okrem seminárov zameraných na aktuálnu situáciu s africkým morom ošípaných na Slovensku, ktoré sa konali bezodplatne.

Celkovo k 31.12.2021 bolo zrealizovaných 89 aktivít s účasťou 6443 osôb.

Tabuľka 135

Por. č.	Názov vzdelávacej aktivity	Počet aktivít	Počet účastníkov
I. Celoživotné vzdelávanie zamestnancov organizácií ŠVPS SR			
A: Národný program vzdelávania podľa odborných činností			
1.	Zdravie a ochrana zvierat	4	310
2.	Zahraničné vzťahy, dovozy a vývozy	6	1 261
3.	Kontrola krmív, ekológia a veterinárna farmácia	7	531
4.	Hygiena produktov živočíšneho pôvodu	8	1382
5.	Kontrola potravín rastlinného pôvodu	8	853
6.	Odbor kontroly a auditu	1	353
7.	Odbor laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému a certifikácie	3	380
<i>Spolu Národný program:</i>		37	5 070
B: Ďalšie vzdelávanie			
8. 8. a	Atestačná príprava 1. stupňa Právna problematika pre atestantov	<i>V rámci bodu A 2</i>	47
9.	Atestačná príprava 2. stupňa	<i>V rámci bodu A</i>	21
10.	Atestačná skúška na atestáciu 1. stupňa	1	1
11.	Právna problematika	<i>V rámci bodu 8.a</i>	22
<i>Spolu Ďalšie vzdelávanie:</i>		3	91
<i>Spolu A + B: Zamestnanci organizácií ŠVPS SR</i>		40	5161
II. Vzdelávacie aktivity pre ostatné cieľové skupiny			
12.	Ochrana zvierat pri preprave	12	221
13.	Školenie poľovníkov o hygiene zveriny a ochrane zdravia ľudí	9	183
14.	Skúšky poľovníkov	13	171
15.	Preškolenie poľovníkov	7	344
16.	Ochrana zvierat počas usmrcovania	4	76
17.	Ochrana zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely – teoretická časť	1	76
18.	Ochrana zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely – preškolenie	1	45
19.	Odchyt túlavých zvierat	2	186
<i>Spolu Ostatné cieľové skupiny:</i>		49	1 282
Spolu počet aktivít a počet účastníkov k 31.12.2021		89	6 443

Národný program vzdelávania

Učebné osnovy a programy NP boli členené podľa jednotlivých odborných činností ŠVPS SR.

Odbor zdravia a ochrany zvierat ŠVPS SR, pripravil školenia pokrývajúce praktický výkon a implementáciu platnej legislatívy so zameraním na platnosť nového zákonníka zdravia zvierat (platného od 21.4.2022). Zároveň sa pokračovalo v precizovaní a jednotnému výkladu postupov kontrolnej činnosti pre oblasť pohody zvierat a kontroly identifikácie a registrácie zvierat. Podobne ako v roku 2020 aj v roku 2021 boli nosné témy monitorovanie, eradikácia a zdoľovanie chorôb a nákaz zvierat, udržanie štatútu Slovenska bez výskytu nákaz, zabránenie zavlečenia nákaz na územie SR a reakcia /pripravenosť/ znalosť novovznikajúcich chorôb. Mimoriadne dôležitým okruhom bol opäť Africký mor ošípaných (AMO) s vývoj situácie, vydávanie a uplatňovanie opatrení, zabránenie šírenia vírusu do chovov domácich ošípaných a celkový manažment diviacej zveri. Súčasťou školení bola aj interpretácia výsledkov monitorovania v súvislosti s nákazami ako besnota, tuberkulóza, Q horúčka, Rhinopneumónia koní, či katarálna horúčka oviec (Bluetongue), salmonelové programy, vývoj situácie vo vysokopatogénnej vtácej chrípke. Školenia sa venovali aj okruhom kontroly karanténnych staníc a útulkov, registrovania/schvaľovania a premiestňovania rýb, odchyty túlavých zvierat registru, aktuálnemu centrálnemu registru spoločenských zvierat. Samostatnou kapitolou v rámci školení bol výkon kontrol identifikácie a registrácie hospodárskych zvierat (hlavne zameranie v súvislosti s AMO a na ošípané) a hodnotenie a implementácia odporúčaní auditov servisov Európskej Komisie pokiaľ ide o AMO resp. ochranu zvierat počas usmrcovania. V neposlednom rade sa školenia zamerali aj na okruh ochrany zvierat počas prepravy a podmienkam premiestňovania zvierat na výstavu Agrokomplex.

Odbor kontroly krmív, ekológie a veterinárnej farmácie ŠVPS SR, rozdelil vzdelávacie aktivity do piatich oblastí:

- Kontrola krmív, medikované krmivá – s dôrazom na aktuálne platnú legislatívu, úradné kontroly krmív, schvaľovanie a povoľovanie používania krmív s obsahom živočíšnych zložiek. Inšpektori získali informácie z hľadiska riešenia problematiky pri odbere vzoriek krmív, oboznámili sa s postupmi pri riešení nevyhovujúcich výsledkov vyšetrení.
- Transmisívne spongiformné encefalopatie (TSE) - odbor upriamil pozornosť na plnenie Národného programu eradikácie TSE, na zmeny v metodickom pokyne pre TSE na rok 2021, na aktuálne informácie k problematike TSE v zmysle EÚ legislatívy a aktuálnu nákazovú situáciu na Slovensku a v Európe. Súčasťou školení bol aj Chovateľský program na rezistenciu oviec voči TSE a vyhodnotenie genotypizácie oviec za posledné roky so zameraním na uznávanie štatútov hospodárstiev podľa miery rizika klasickej scrapie..

- Veterinárna farmácia - Veterinárni inšpektori boli vyškolení o postupe pri ukladaní pokút podľa zákona 362/2011 Z. z., o aktuálnej legislatíve na úseku veterinárnej farmácie. Školenia boli zamerané na hlásenie spotreby antimikrobík prostredníctvom elektronickej aplikácie pre súkromných veterinárnych lekárov. Boli prediskutované aktuálne problémy pri riešení podnetov na úseku veterinárnej farmácie.- Rezíduá – veterinárni inšpektori boli vyškolení v oblasti rezíduí so zameraním na postup pri šetrení nevyhovujúcich nálezov a nevyhnutnej dokumentácie k nevyhovujúcim nálezom. V nadväznosti na problematiku bolo školenie zamerané na vyberanie poplatkov a ukladania sankcií.

- Odbor vzdelával aj v oblasti vedľajších živočíšnych produktov (VŽP), predovšetkým v oblasti vysledovateľnosti pri nakladaní s VŽP, z hľadiska prepravy a obchodných dokladov.

Odbor hygieny produktov živočíšneho pôvodu ŠVPS SR rozdelil školiace bloky podľa jednotlivých sektorov s primárnym zameraním na veterinárne a úradné kontroly potravín živočíšneho pôvodu, plánovanie a odber vzoriek produktov živočíšneho pôvodu v roku 2021, vyhodnotenie auditu v roku 2020 a informácie k plánovanému auditu v roku 2021, ciele kontroly a ich vyhodnotenie:

- Mlieko a salaše – úradné kontroly salašov a mliekarní vo výrobe a spracovaní kravského, ovčieho a kozieho mlieka, skúsenosti s riešením praktických prípadov z praxe, vady syrov a technologických postupov pri výrobe syrov,
- Mäso domácich kopytníkov – vyhodnotenie veterinárnych kontrol na úseku zabíjania domácich kopytníkov a úradné kontroly mäsa v sektore čerstvého mäsa domácich kopytníkov, úradné kontroly v rozrábkarniach, v spracovateľských prevádzkarniach pre mäsové výrobky a mraziarenských skladov v súvislosti s opatreniami súvisiacimi s výskytom afrického moru ošípaných v ostatných členských štátoch a v Slovenskej republike u bravčového mäsa pôvodom z ošípaných z reštrikčných oblastí AMO podľa VYKONÁVACIEHO NARIADENIA KOMISIE (EÚ) 2021/605, aktuálna situácia a vyhodnotenie, audit FVO DC(SANTE)/2022-7463, s cieľom vyhodnotiť zavedené kontrolné systémy, ktorými sa riadi výroba hovädzieho mäsa a jeho uvádzanie na trh, vrátane vysledovateľnosti, porovnanie počtov zabitého HD v CEHZ a vo výkaze VET. 4-04 na niektorých bitúnkoch v SR,
- Zverina – informácie k auditu v SR na AMO, rozdelenie poľovných revírov (PR) v SR do jednotlivých častí, platné usmernenia vydané ŠVPS SR, mimoriadne núdzové opatrenia k AMO, schvaľovanie prevádzkarní podľa čl. 41 VNK 2021/60, premiestňovanie ulovenej voľne žijúcej diviacej zveri v súvislosti s AMO,
- Sklady – metodický pokyn pre schvaľovanie, registráciu a výkon úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu v skladoch,
- Čerstvé hydinové mäso, vajcia a med – samostatné školenie v sektore hydinové mäso, vajcia, med sa v roku 2021 neuskutočnilo,
- Produkty rybolovu – analýza výsledkov úradných kontrol za predchádzajúci rok, nová legislatíva EÚ, aktualizované dokumentované postupy, zistenia z vnútorných auditov a auditov Európskej komisie (EK) týkajúce sa produktov rybolovu, správa EÚ o zoonózach so zameraním na produkty rybolovu, označovanie pôvodu základnej zložky, aktuálne problémy v sektore, kontrolované rozmrazovanie produktov rybolovu, používanie prídavných látok v produktoch rybolovu, informácie týkajúce sa auditu EK na Slovensku, ktorého cieľom bolo vyhodnotiť zavedené systémy kontroly bezpečnosti potravín, ktorými sa riadi výroba a umiestňovanie na trh produktov rybolovu, zmeny v odbere vzoriek v príslušnom roku, ciele kontroly.
- Mäsové výrobky – školenie týkajúce sa mäsových výrobkov vrátane škvarených živočíšnych tukov, oškvarkov, ošetrovaných čriev mechúrov a žalúdkov sa v roku 2021 neuskutočnilo ako samostatné školenie, ale ako školiace bloky v rámci iných školení organizovaných Odborom hygieny produktov živočíšneho pôvodu. Predmetom školenia bolo: správna prax na redukciu kontaminácie mäsových výrobkov polycyklickými aromatickými uhlíkovodíkmi pri údení tradičným spôsobom, analýza výsledkov odberu vzoriek mäsových výrobkov za predchádzajúci rok, sklo ako fyzikálne nebezpečenstvo, označovanie pôvodu základnej zložky, zapisovanie údajov z úradných kontrol do KIČ, mäsové polokonzervy a konzervy, postup pri zistení prítomnosti *Listeria monocytogenes*, veterinárne kontroly týkajúce sa identifikačných značiek

a vysledovateľnosti mäsových výrobkov v súvislosti s africkým morom ošípaných; nová legislatíva EÚ, zmeny v odbere vzoriek v príslušnom roku, cielené kontroly.

Odbor vzdeláva aj úradných veterinárnych asistentov a v uplynulom roku školenie upriamil na aktuálnu situáciu na úseku zabíjania domácich ošípaných so zameraním k AMO, vyhodnotenie auditu DG (SANTE) 2020-6929 v SR, výkon prehliadky ante mortem a post mortem domácich kopytníkov a hydiny v súlade s novou legislatívou.

Odbor kontroly potravín rastlinného pôvodu ŠVPS SR, rozdelil vzdelávacie aktivity na úseku úradnej kontroly potravín rastlinného pôvodu na niekoľko oblastí a to:

- Kontrola spotrebiteľskej balenej vody a aktuálna situácia na úseku nápojov
- Spracované ovocie a zelenina, pochutiny a novinky v prvovýrobe (príklady z praxe)
- Pekárska a cukrárska výroba v nadväznosti na nar. (ES) č. 1333/2008
- Krížové plnenie
- Kakao, čokoláda, cukrovinky, výrobky zo škrobu, oleje, cukry - výroba, špecifické požiadavky na označovanie, najčastejšie zisťované nedostatky pri výkone ÚK
- Čerstvé ovocie a zelenina - kontroly v zmysle Zákona č. 491/2001
- Víno vz. Správne konania
- Školenie k cielenej kontrole - malé množstvá, trhoviská, ambulatný predaj

Odbor auditu a kontroly ŠVPS SR, v aplikácii zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, poukázal na zmenu systému evidencie podaní a žiadostí pre orgány veterinárnej a potravinovej správy. Súčasťou školení bola prezentácia novej Smernice ŠVPS SR na prijímanie, evidenciu a vybavovanie podaní, prezentácia novej Smernice ŠVPS SR na prijímanie, evidenciu a vybavovanie žiadostí o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z.z., prezentácia novej Smernice ŠVPS SR na prijímanie, evidenciu a vybavovanie sťažností podľa zákona č. 9/2010 Z.z., ako aj prezentácia novej Smernice ŠVPS SR na prijímanie, evidenciu a vybavovanie petícií podľa zákona č. 85/1990 Z.z.

Odbor laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému a certifikácie ŠVPS SR realizoval školenia zamerané na kontrolu rezíduí pesticídov v potravinách v roku 2021, zamerail sa aj na nedostatky a problémy pri výkone úradnej kontroly pesticídov v potravinách. Uskutočnil školenie inšpektorov spolupracujúcich s certifikačným orgánom, oboznámil inšpektorov s plánom monitoringu antimikrobiálnej rezistencie a s jeho výsledkami za predchádzajúci rok.

Odbor legislatívny a právny nerealizoval samostatné školenia v oblasti legislatívy, v oblasti správneho a priestupkového práva z dôvodu, že v danej oblasti nenastali žiadne legislatívne zmeny, ktoré by bolo potrebné preškoľovať v rámci samostatných školení. Tieto témy však boli zahrnuté do jednotlivých školení v rámci odborných úsekov ŠVPS SR (zdravie zvierat, potraviny rastlinného pôvodu, víno), na ktorých participovali aj zástupcovia odboru legislatívneho a právneho ako lektori a uvedené témy v spojitosti s odbornými témami previazali.

Odbor zahraničných vzťahov, dovozov a vývozov ŠVPS SR, obsah školení upriamil na spustenie nových modulov v systéme TRACES NEW TECHNOLOGY. V nadväznosti na avizované zmeny v procese certifikácie, ktoré značne ovplyvnili prácu ÚVL, boli organizované školenia rozdelené do jednotlivých blokov – CHED A, CHED P, LMS kontaktné body, Intra modul, EXPORT A DOCOM. Ďalšie školenie bolo pripravené v spolupráci s odborom hygieny produktov živočíšneho pôvodu pre ÚVL, ktorí vykonávajú kontrolu produktov rybolovu v súvislosti s implementáciou nariadenia Rady (ES) č. 1224/2009.

22. Vyhodnotenie kontrolnej činnosti

22.1. Interné audity

Odbor auditu a kontroly ŠVPS SR vykonával v roku 2021 vnútorný audit riadených organizácií podľa § 6 ods. 2 písm. a) zákona NR SR č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej v tejto kapitole aj „zákon č. 39/2007 Z.z.“) a podľa § 23 ods. 7 zákona NR SR č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej v tejto kapitole aj „zákon č. 152/1995 Z.z.“) a v súlade s článkom 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách.

ŠVPS SR realizovala výkon interných auditov podľa Smernice ŠVPS SR na výkon interných auditov č. ev. 783/2021zo dňa 28.01.2021 (ďalej len „Smernica interných auditov“). Avšak z dôvodu zavedenia preventívnych opatrení na zníženie rizika šírenia infekcie COVID – 19, vysokej chorobnosti zamestnancov interného auditu a zamestnancov auditovaných organizácií a v súlade s článkom 10 Smernice interných auditov v priebehu roka 2021, ŠVPS SR revidovala svoj Program interných auditov na rok 2021 (ďalej v tejto kapitole aj „Program auditov“) sedem krát. ŠVPS SR všetky realizované interné audity vykonala v súlade so zdokumentovanými postupmi a podľa revidovaného Programu auditov.

Interný audit v roku 2021 vykonávali siedmi kvalifikovaní interní audítori na úseku:

- ochrany zvierat,
- veterinárnej certifikácie zásielok živých zvierat
- laboratórnej diagnostiky,
- monitoringu rezíduí určitých látok v živých zvieratách a potravinách,
- úradných kontrol potravín,
- rýchleho výstražného systému pre potraviny a krmivá.

Cieľom interných auditov bolo:

- vyhodnotenie dodržiavania všeobecných a špecifických požiadaviek na úradné kontroly
- vyhodnotenie účinnosti, efektívnosti a hospodárnosti systému plánovania a výkonu úradnej kontroly a iných úradných činností vykonávaných príslušnými orgánmi
- overenie účinnosti plánovaných opatrení a posúdenie vhodnosti plánovaných opatrení na dosiahnutie cieľov na národnej a regionálnej úrovni.

Dodatočným cieľom jedného dištančného auditu bolo aj získanie podkladov pre plnenie budúcich úloh, najmä z pohľadu elektronizácie systému plánovania, evidencie a vyhodnocovania výsledkov úradných kontrol.

Dva interné audity boli dodatočné audity na overenie správnosti zavedenia nápravných opatrení prijatých príslušnými tromi regionálnymi veterinárnymi a potravinovými správami na základe odporúčaní predchádzajúcich interných auditov.

22.1.1. Interné audity podľa zákona NR SR č. 152/1995 Z. z.

ŠVPS SR v schválenom Programe auditov plánovala vykonať šesť interných auditov podľa zákona č. 152/1995 Z.z., zahŕňajúcich dvanásť auditovaných organizácií.

V snahe maximálneho využitia kapacít odboru auditu a kontroly ŠVPS SR počas zavedenia preventívnych opatrení na zníženie rizika šírenia infekcie COVID – 19 a s cieľom získania podkladov pre plnenie budúcich úloh, najmä z pohľadu elektronizácie systému plánovania, evidencie a vyhodnocovania výsledkov úradných kontrol, odbor auditu a kontroly ŠVPS SR

vykonal štyri audity prezenčnou metódou a jeden interný audit použitím dištančnej metódy tzv. „desk study“.

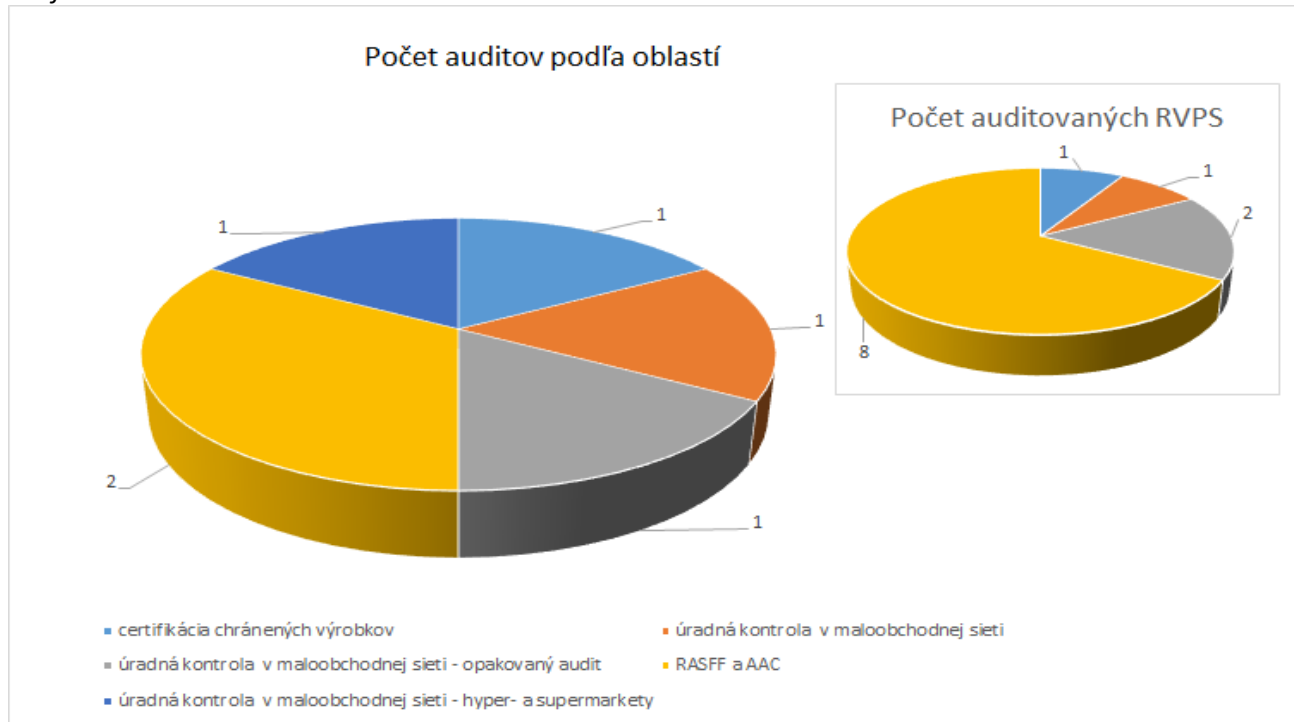
Cieľom štyroch interných auditov vykonaných prezenčnou metódou, bolo vyhodnotenie účinnosti, efektívnosti a hospodárnosti systému plánovania a výkonu úradnej kontroly, vrátane odberu úradnej vzorky, v maloobchodnej sieti (dva interné audity z toho jeden opakovaný audit a druhý posunutý audit z predchádzajúceho programovacieho obdobia) a pri riadení úradných kontrol v rámci systému rýchleho výstražného systému pre potraviny a krmivá (RASFF) a systému administratívnej pomoci a spolupráce (AAC) (dva interné audity).

Cieľom dištančného interného auditu bolo vyhodnotenie účinnosti, efektívnosti a hospodárnosti systému plánovania a výkonu úradnej kontroly, vrátane odberu úradnej vzorky, v maloobchodnej sieti hyper- a supermarketov, ako aj posúdenie schopnosti systému identifikovať porušenie legislatívnych požiadaviek, nekalých a podvodných praktík PPP a overenie účinnosti plánovaných opatrení a ich vhodnosti na dosiahnutie cieľov na národnej a regionálnej úrovni vrátane správnosti vykonania dodatočnej veterinárnej kontroly alebo dodatočnej úradnej kontroly potravín a jej spoplatnenia, účinnosti a včasnosti nariadených opatrení a účinnosti, primeranosti a odrádzajúceho účinku ukladaných sankcií. Audit bol realizovaný dištančnou metódou, zaslaním dotazníka a vyhodnotením predložených informácií, získaných od štatisticky významného množstva vzoriek ôsmich RVPS v SR, čo predstavuje celkom 20% orgánov úradnej kontroly potravín podliehajúcich ŠVPS SR. Tieto RVPS neboli priamym predmetom individuálneho auditu, ale ich odpovede na dotazník boli interným auditom vyhodnotené z pohľadu účinnosti, efektívnosti a hospodárnosti systému organizácie úradnej kontroly s cieľom zlepšenia systému úradnej kontroly potravín a s cieľom zhromaždiť informácie, ktoré môžu byť užitočné pre plnenie budúcich úloh ŠVPS SR najmä z pohľadu ďalšej elektronizácie systému plánovania, evidencie a vyhodnocovania výsledkov úradných kontrol.

ŠVPS SR v roku 2021 realizovala interné audity podľa zákona č. 152/1995 Z.z. v nasledovných oblastiach:

- 1x systém certifikácie chránených výrobkov
- 1x systém výkonu úradnej kontroly potravín pri uvádzaní potravín v maloobchodnej sieti
- 1x systém výkonu úradnej kontroly potravín pri uvádzaní potravín v maloobchodnej sieti – opakovaný audit
- 2x rýchly výstražný systém pre potraviny a krmivá a systém administratívnej pomoci a spolupráce
- 1x systém výkonu úradnej kontroly potravín pri uvádzaní potravín v maloobchodnej sieti v hyper- a supermarketoch na vzorke ôsmich RVPS v SR

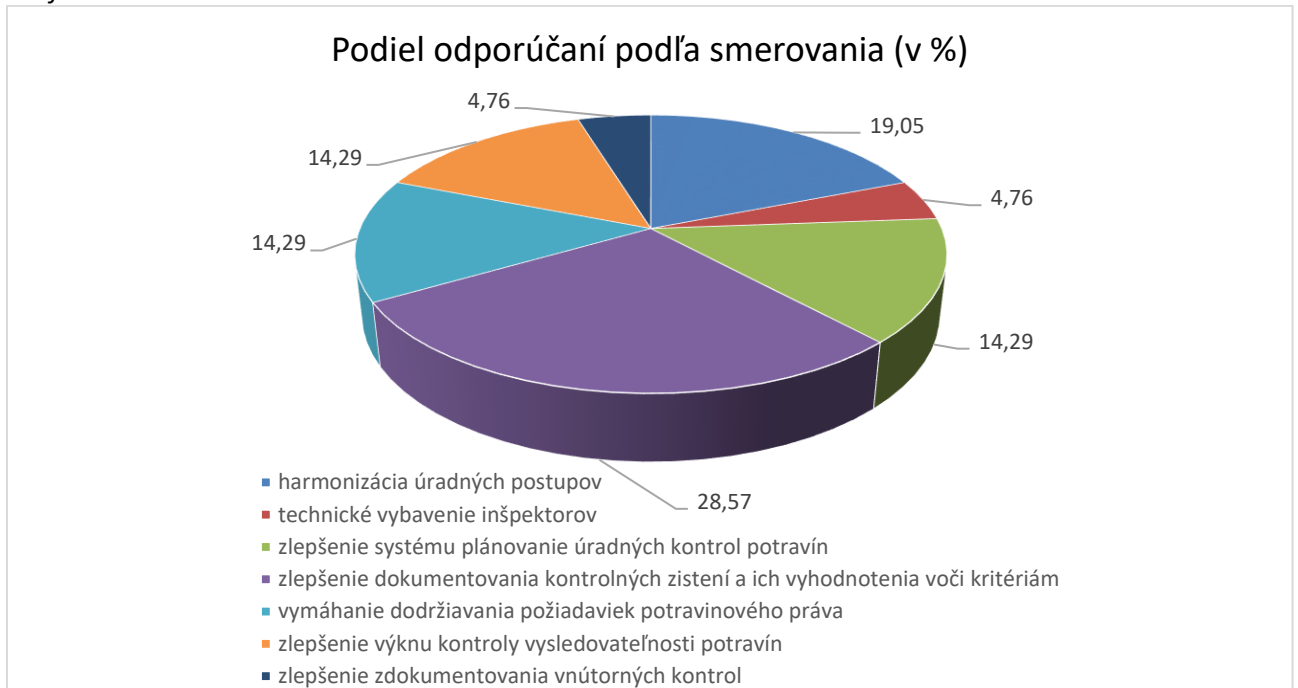
Graf 77

Interný audit na základe preukázaných zdokumentovaných zistení dal celkom 21 odporúčaní, z ktorých interný audit adresoval 14 priamo auditovaným organizáciám, štyri odporúčania adresoval interný audit na spoločné riešenie ŠVPS SR a auditovaných RVPS a tri odporúčania adresoval vedeniu ŠVPS SR vo vzťahu k zlepšeniu systému úradných kontrol potravín a vo vzťahu k plneniu budúcich úloh, najmä z pohľadu elektronizácie systému plánovania, evidencie a vyhodnocovania výsledkov úradných kontrol. Odporúčania interných auditov smerovali k:

- zlepšeniu harmonizácie úradných postupov pri úradnej kontrole potravín
- doplneniu technického vybavenia inšpektorov úradnej kontroly potravín
- prehodnoteniu a realistickej úprave centrálnemu nastaveniu plánovania úradných kontrol potravín alebo k zlepšeniu zavedeného systému plánovania úradných kontrol potravín na princípoch rizikového plánovania
- zlepšeniu zdokumentovania kontrolných zistení z úradných kontrol potravín a ich vyhodnotenia voči kritériám úradnej kontroly potravín
- zlepšeniu vymáhania dodržiavania požiadaviek potravinového práva
- posúdeniu možností elektronizácie plánovania úradných kontrol potravín a ich zdokumentovania s cieľom zvýšiť kvalitu a konzistentnosť výslednej dokumentácia s dopadom na účinnosť vymáhania plnenia legislatívnych požiadaviek
- zvýšeniu kvality zdokumentovania výsledkov vnútorných kontrol.

Graf 78

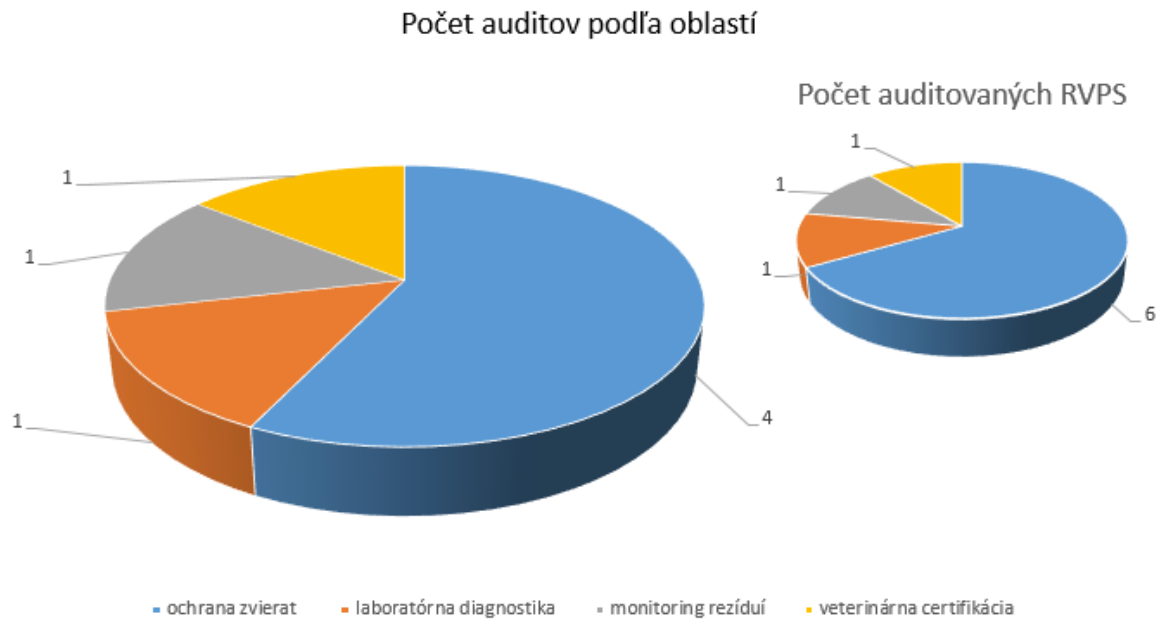
Auditované organizácie v zmysle platnej Smernice interných auditov predložili k odporúčaniam analýzu príčin zistených nesúládov a návrh nápravných a preventívnych opatrení. Vedúci audítori vyhodnotili každé predložené opatrenie a na základe predpokladu jeho účinnosti na zlepšenie systému navrhli termín na overenie splnenia každého z opatrení.

22.1.2. Interné audity podľa zákona NR SR č. 39/2007 Z. z.

ŠVPS SR v schválenom Programme auditov plánovala vykonať sedem interných auditov podľa zákona č. 39/2007 Z.z. a všetky realizovala s posunmi termínov podľa schválených revízií programu interných auditov ŠVPS SR. Auditované boli nasledujúce oblasti:

- 4x systém veterinárnych kontrol na úseku ochrany zvierat
- 1x systém laboratórnej diagnostiky
- 1x systém veterinárnych kontrol na úseku monitoringu rezíduí
- 1x systém veterinárnych kontrol na úseku veterinárnej certifikácie.

Graf 79

Interný audit na základe preukázaných zdokumentovaných zistení dal celkom 21 odporúčaní auditovaným organizáciám a vedeniu ŠVPS SR na zlepšenie systému úradnej veterinárnej kontroly v nasledujúcich oblastiach:

- zlepšenie včasnosti aktualizácie základnej riadiacej dokumentácie
- zlepšenie evidencie príjmu a vybavenia podaní
- modernizácia laboratórneho vybavenia
- zlepšenie zdokumentovania kontrolných zistení z veterinárnych kontrol a ich vyhodnotenia voči kritériám kontroly
- zosúladenie informácií zverejňovaných ŠVPS SR a ŠVPÚ
- zabezpečiť systematickú kontrolu vrátených plánov prepravy na dlhé cesty
- zlepšenie vymáhania dodržiavania požiadaviek vo veterinárnej oblasti zlepšenie včasnosti aktualizácie zoznamov schválených/registrovaných prevádzkarní/činností v pôsobnosti RVPS
- zlepšenie prenosu informácií
- zlepšenie súladu výkonu veterinárnych kontrol so zdokumentovanými postupmi
- zlepšenie využívania systému vzájomnej administratívnej pomoci medzi príslušnými orgánmi členských štátov
- spresnenie vzorov úradnej dokumentácie.

Graf 80

Na implementáciu odporúčaní prijali auditované subjekty opatrenia v zmysle Smernice interných auditov. Všetky prijaté opatrenia auditované organizácie zaslali na Odbor auditu a kontroly ŠVPS SR, kde ich vedúci audítor audítorskej skupiny vyhodnotil a posúdil ich účinnosť/potenciálnu účinnosť.

22.2. Vnútorne kontroly

Vnútorne kontroly zabezpečujú jednotlivé odbory ŠVPS SR v spolupráci a/alebo za koordinácie Odboru auditu a kontroly ŠVPS SR v súlade s polročnými plánmi kontrolnej činnosti.

22.2.1. Vnútorne kontroly podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z.

ŠVPS SR v roku 2021 naplánovala vykonať tridsaťštyri vnútorných kontrol podľa zákona č. 10/1996 Z.z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (v tejto kapitole ďalej len „zákon č. 10/1996 Z.z.“). Z dôvodu zavedenia preventívnych opatrení na zníženie rizika šírenia infekcie COVID – 19 bolo počas roka 2021 realizovaných celkom sedemnaásť vnútorných kontrol, z toho dve opakované kontroly. Ostatné nerealizované plánované vnútorné kontroly budú predmetom prehodnotenia na nasledovné plánované kontrolné obdobie.

Z celkového počtu siedmich realizovaných vnútorných kontrol bolo šiestimi vnútornými kontrolami identifikovaných dvadsaťdeväť zistení na zlepšenie výkonu štátnej správy kontrolovaných organizácií.

Vnútorne kontroly:

- celkom 17
- bez zistených nezhôd 10
- so zistenými nezhodami 7

Graf 81

Vzhľadom na obmedzenú kontrolnú činnosť je medziročné vyhodnotenie výsledkov aj za rok 2021 výrazne poznamenané. Skreslenie výsledkov vnútornej kontroly je spôsobené aj 19 nezhodami identifikovanými počas jednej z vnútorných kontrol, ktorou ŠVPS SR preverovala plnenie opatrení na troch samostatných úsekoch riadenia vo veterinárnej oblasti a v oblasti veterinárnej farmácie, čo predstavuje 50% všetkých zistení vnútornej kontroly² ŠVPS SR.

V prípadoch zistenia nesúlady so všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo s internými predpismi pracovníci kontroly v zmysle zákona č. 10/1996 Z.z a v súlade s internou Smernicou vypracovali Protokol o výsledku kontroly a o jeho prerokovaní vypracovali Zápisnicu o prerokovaní protokolu, v ktorej nariadili kontrolovanému subjektu opatrenia v zmysle zákona č. 10/1996 Z.z., okrem ostatnej kontroly z roku 2021, kde ešte kontrolovanému subjektu plynie lehota na prijatie nápravných opatrení a ich notifikáciu ŠVPS SR. Ostatné kontrolované organizácie prijali termínované opatrenia na odstránenie zistených nezhôd, ktorých preverenie z dôvodu stále platných reštriktívnych opatrení nemohli byť v plnom rozsahu preverené na mieste.

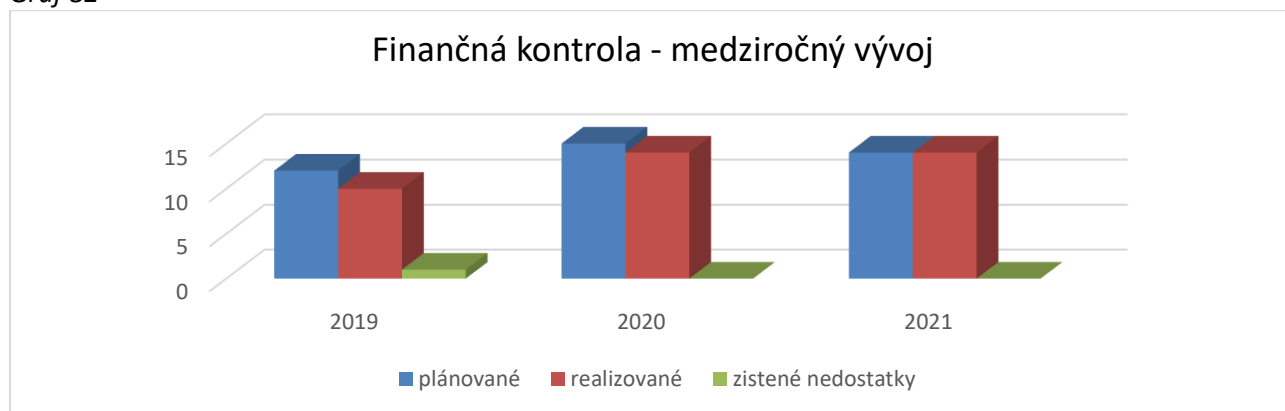
22.2.2. Vnútorne kontroly podľa zákona NR SR č. 357/2015 Z.z.

Sekcia ekonomiky ŠVPS SR vykonáva vnútorné kontroly dodržiavania hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami a s majetkom štátu v súlade so zákonom č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (v tejto kapitole ďalej len „zákon č. 357/2015 Z.z.“).

² Výsledky vnútorných kontrol sú predmetom obmedzenia prístupu k informáciám podľa § 11 ods. 1 písm. h) zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, z uvedených dôvodov ŠVPS SR nesprístupňuje bližšie informácie o výsledkoch vnútorných kontrol podľa zákona č. 10/1996 Z.z.

Z celkového počtu 14 plánovaných vnútorných kontrol podľa zákona č. 357/2015 Z.z. sekcia ekonomiky ŠVPS SR v roku 2021 vykonala všetkých 14 kontrol, rozdelené na úseky odboru rozpočtu a financovania a odbor správy majetku štátu a investícií.

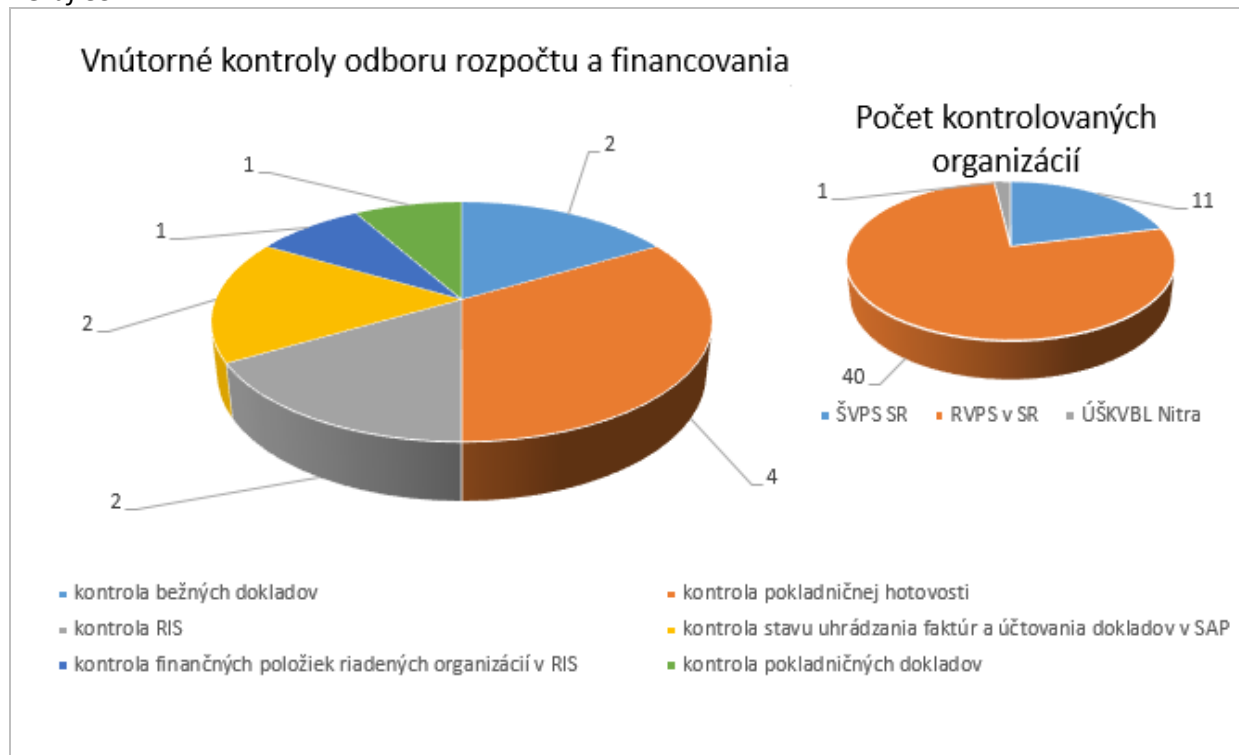
Graf 82

Na úseku odboru rozpočtu a financovania ŠVPS SR realizovala kontroly týchto oblastí:

- Kontrola bežných dokladov za II. polrok 2020
- Kontrola bežných dokladov za I. polrok 2021
- Kontrola pokladničnej hotovosti
- Kontrola RIS – tvorba a realizácia ELÚROV ŠP a SAP
- Kontrola stavu uhrádzania faktúr a účtovania dokladov v SAP
- Kontrola finančných položiek riadených organizácií v RIS-e (40 RVPS a ÚŠKVBL Nitra)
- Kontrola pokladničných dokladov za I. štvrtrok 2021.

Graf 83

Na úseku odboru správy majetku štátu a investícií ŠVPS SR realizovala kontroly týchto oblastí:

- Kontrola spracovania registratúrnych záznamov v registratúrnom stredisku ŠVPS SR podľa Zmluvy na správu registratúry
- Kontrola stavu používaných pečiatok zamestnancami ŠVPS SR a likvidácia nepoužiteľných pečiatok – neplatné, poškodené a nečitateľné úradné pečiatky.

V oblasti finančnej kontroly vnútorné kontroly v roku 2021 neidentifikovali nedostatok počas žiadnej z realizovaných vnútorných finančných kontrol.

22.3. Iné podania, sťažnosti, petície a sprístupňovanie informácií.

ŠVPS SR a jej riadené organizácie v roku 2021 prijali, riešili alebo odstúpili inému príslušnému orgánu štátnej/verejnej správy podania, sťažnosti a petície v celovom počte **3 551**:

- **3 837 podnetov (vrátane podnetov prijatých v roku 2020),**
- **18 sťažností (vrátane sťažností prijatých v roku 2020)** podľa zákona č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach
- **137 žiadostí o informácie (vrátane žiadostí prijatých v roku 2020)** podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám,
- **1 petíciu** podľa zákona č. 85/1990 Z.z. o petičnom práve.

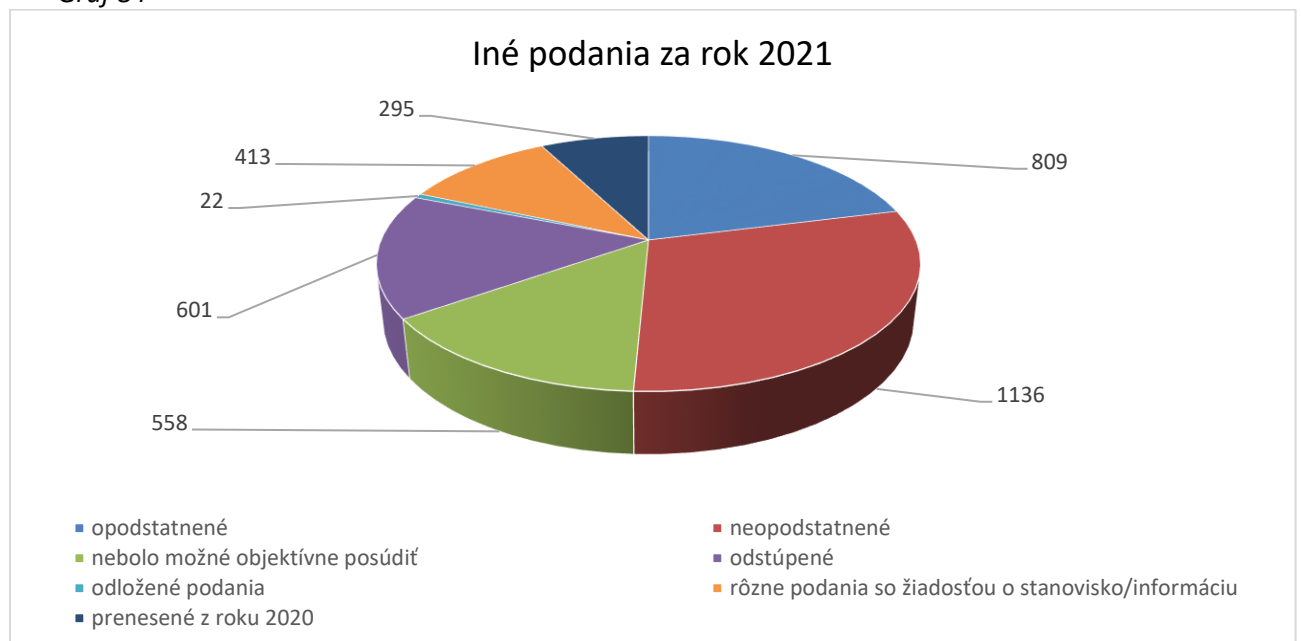
A. Iné podania

ŠVPS SR a jej riadené organizácie v roku 2021 prijali, riešili alebo odstúpili 3837 podnetov, z ktorých bolo 3542 prijatých v roku 2021 a 295 prenesených z roku 2020.

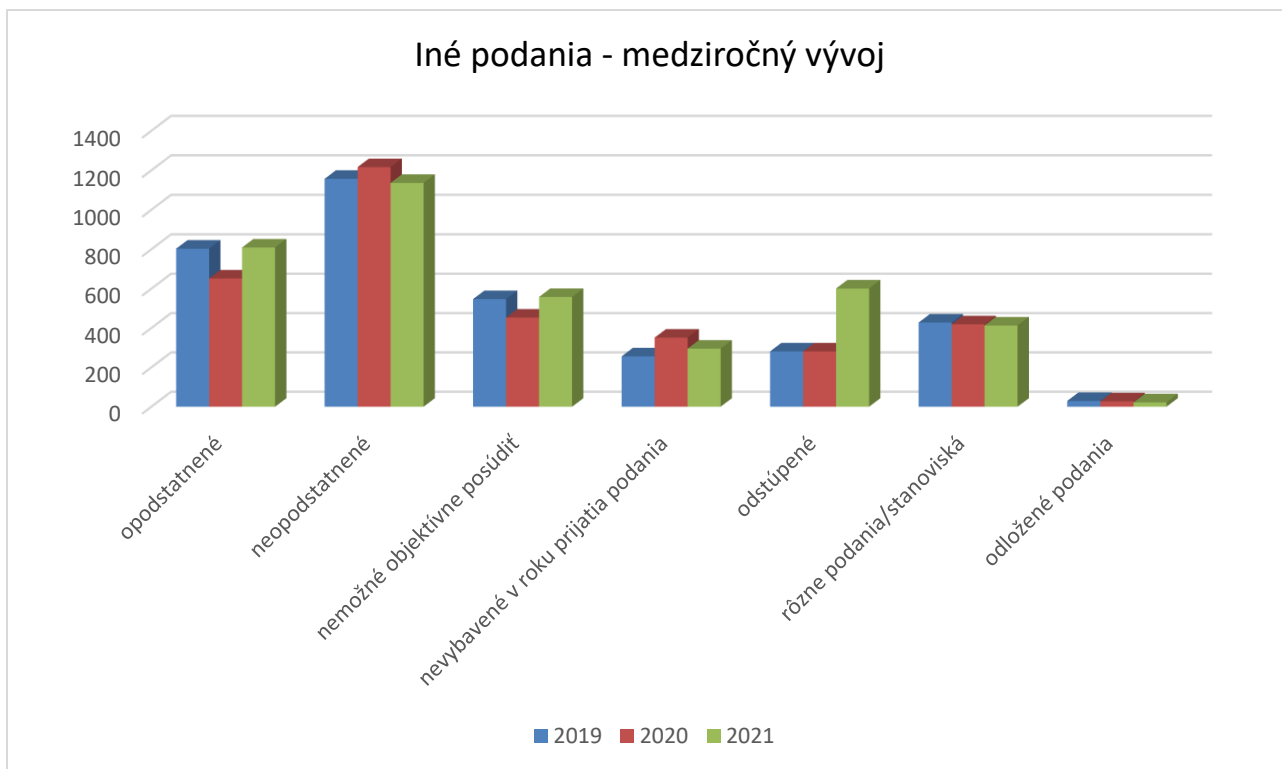
Iné podania boli vybavené nasledovne:

• opodstatnené	809
• neopodstatnené	1136
• nebolo možné objektívne posúdiť	558
• odstúpené	601
• odložené podania	22
• rôzne podania so žiadosťou o stanovisko/informáciu	413
• prenesené z roku 2020	295

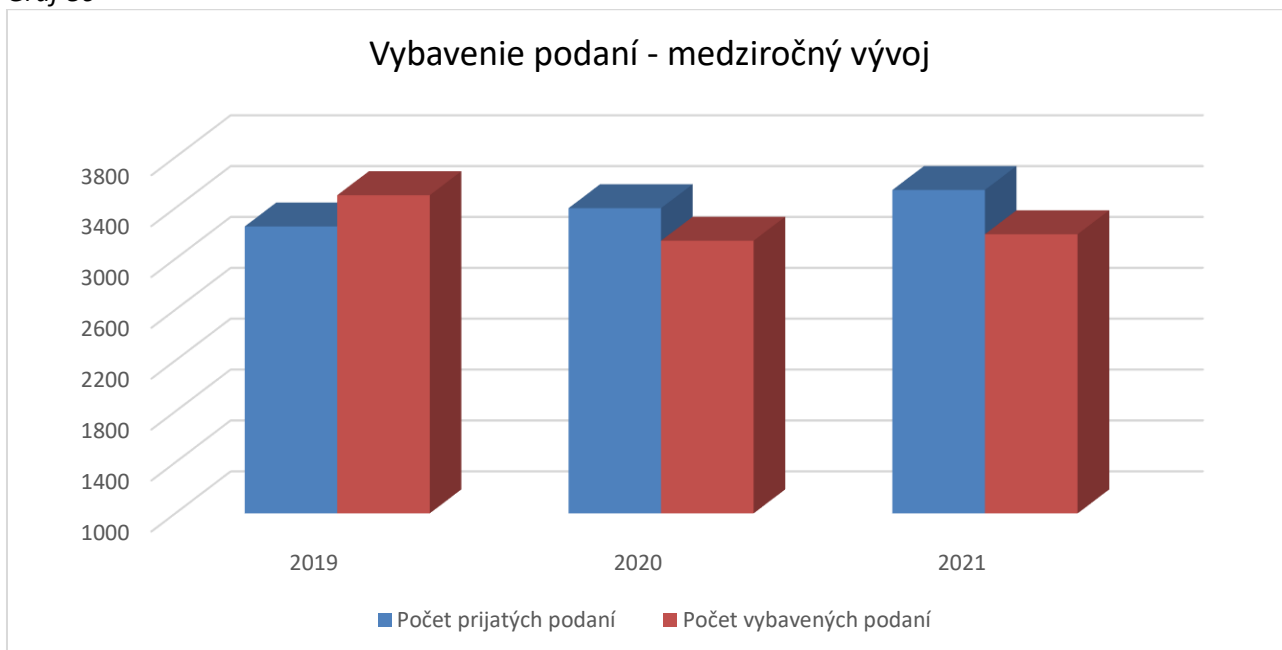
Graf 84

Graf 85

Graf 86

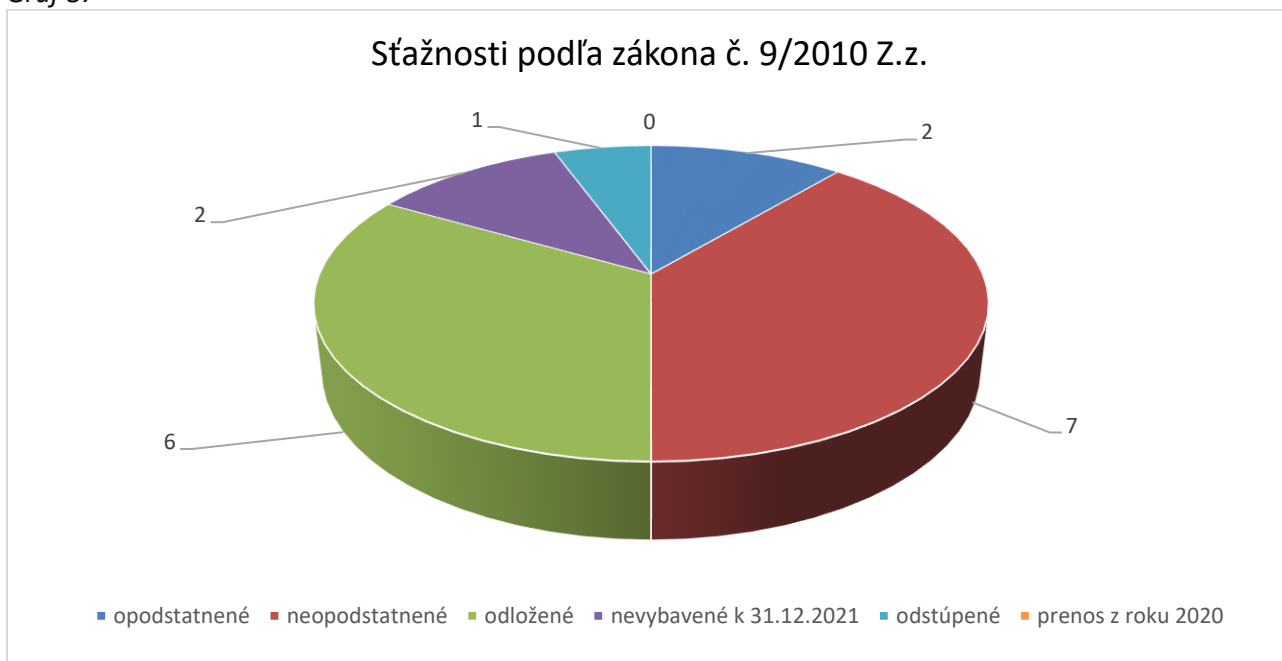
B. Sťažnosti

ŠVPS SR a jej podriadené organizácie v roku 2021 prijali osemnásť sťažností a vybavili šesťnásť sťažností na svoju činnosť alebo činnosť podriadených organizácií. Pri všetkých vybavených sťažnostiach bolo postupované v súlade so zákonom č. 9/2010 Z.z. a sťažnosti a boli vybavené nasledovne:

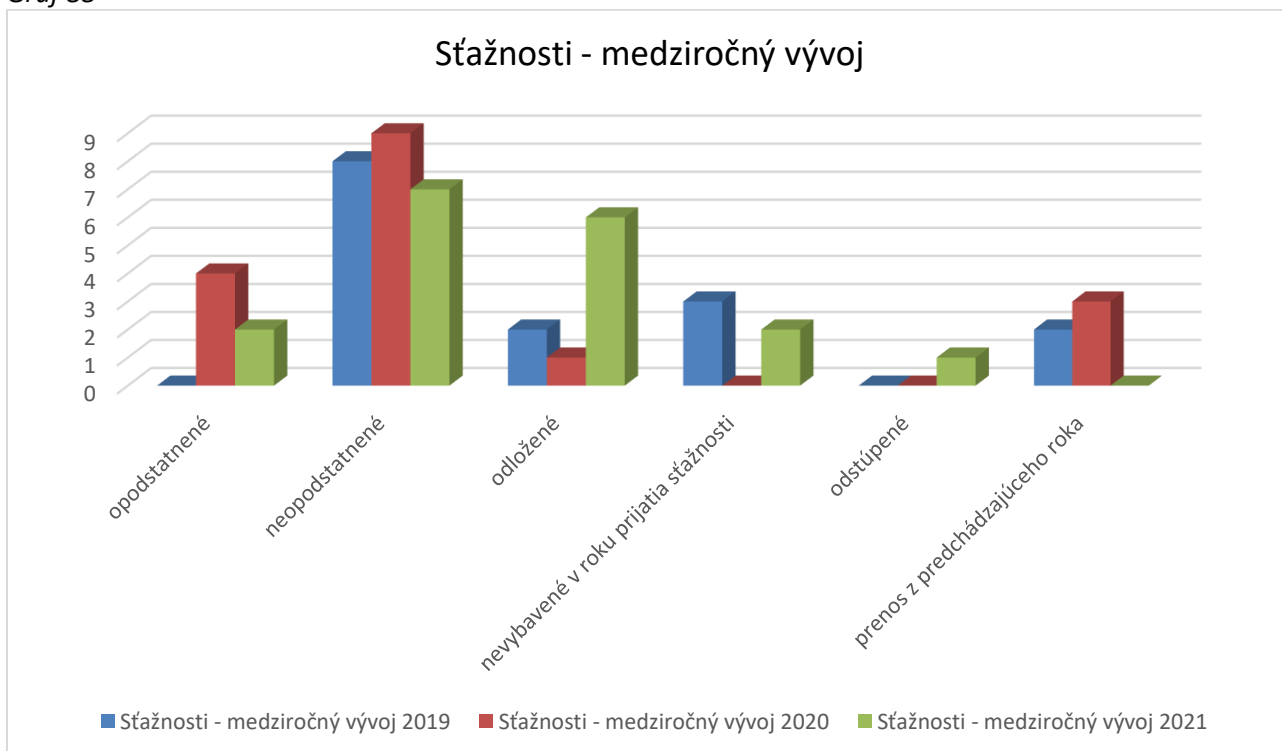
- opodstatnené

- neopodstatnené 7
- odložené 6
- prenos z roku 2020 0
- nevybavené k 31.12.2021 2
- odstúpené 1

Graf 87

Graf 88

C. Petície

ŠVPS SR v roku 2021 prijala jednu petíciu, riešenie ktorej nebolo v kompetencii orgánov veterinárnej správy. Pri vybavení petície ŠVPS SR postupovala v súlade so zákonom č. 85/1990 Zb. o petičnom práve a petíciu po prijatí, zaevidovaní a posúdení podľa obsahu odstúpila na základe vecnej a miestnej príslušnosti Miestnemu úradu Bratislava – Ružinov.

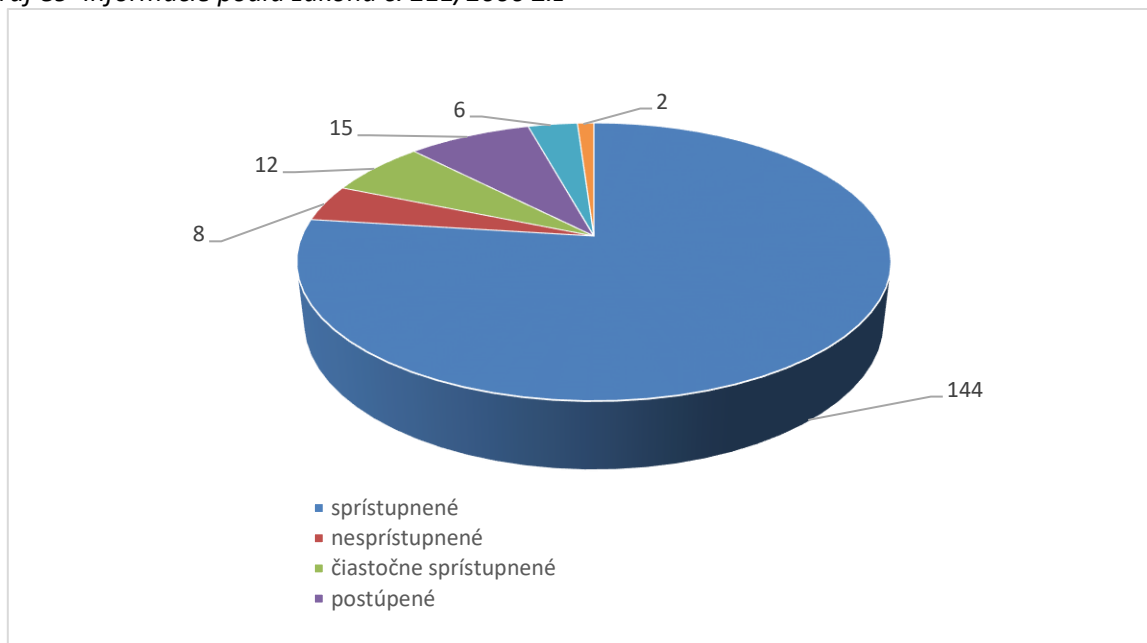
D. Sprístupňovanie informácií podľa zákona NR SR č. 211/2000 Z.z.

ŠVPS SR a jej riadené organizácie v roku 2021, podľa údajov evidovaných Odborom auditu a kontroly ŠVPS SR, prijali a vybavili 187 žiadostí o poskytnutie informácií podľa zákona NR SR č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z.z.“). Žiadosti o sprístupnenie informácií ŠVPS SR a jej riadené organizácie vybavili v súlade so zákonom č. 211/2000 Z.z. a spôsobom uvedeným v prehľade „Informácie podľa zákona č. 211/2000 Z.z.“.

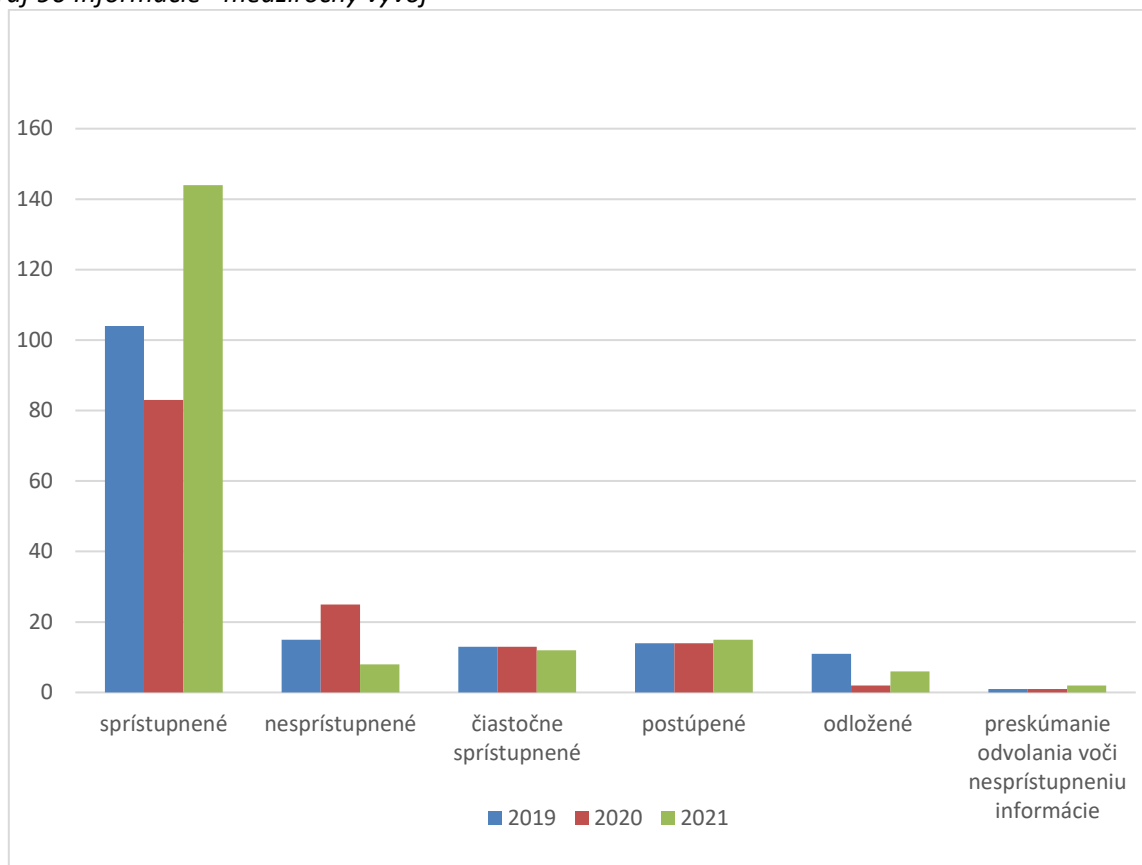
Informácie podľa zákona č. 211/2000 Z.z.

• sprístupnené	144
• nesprístupnené	8
• čiastočne sprístupnené	12
• postúpené	15
• odložené	6
• preskúmanie odvolania voči nesprístupneniu informácií	2

Graf 89 Informácie podľa zákona č. 211/2000 Z.z

Graf 90 Informácie - medziročný vývoj

ŠVPS SR analýzou výsledkov vyhodnotenia miery sprístupňovania informácií podľa zákona č. 211/2000 Z.z. zistila, že sa výrazne zmenil pomer medzi sprístupnením a nesprístupnením informácií. Medzi faktory, ktoré mohli ovplyvniť tento pozitívny posun možno považovať zlepšenie distribúcie získaných skúseností medzi jednotlivými povinnými osobami ako i zlepšenie formulovania žiadostí o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z.z. samotnými žiadateľom

HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV – VÝSTUPOV A PREZENTOVANEJ ČINNOSTI

Výsledky sú určené pre:

1. orgány štátnej správy, predovšetkým MPRV SR ako rezortné ministerstvo ŠVPS SR,
2. chovateľov hospodárskych zvierat a poľnohospodárske podniky,
3. podnikateľské subjekty, ktoré sa zaoberajú výrobou, dovozom, distribúciou a predajom produktov a tovarov živočíšneho alebo rastlinného pôvodu,
4. širokú verejnosť – občanov - vyplýva z úlohy ŠVPS SR ako orgánu potravinového dozoru SR, pričom občania sú o činnosti informovaní individuálne podľa ich požiadaviek, resp. prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov na základe komunikácie ich predstaviteľov so zástupcami ŠVPS SR.

ZÁVER

Bezpečnosť potravín je jednou z hlavných priorít v Európe. Na zaistenie bezpečnosti potravín je nevyhnutné neustále komplexne posudzovať všetky aspekty reťazca **produkcie potravín vrátane prvovýroby potravín, výroby krmív pre zvieratá produkujúce potraviny, cez výrobu, spracovanie a distribúciu potravín, ich dovoz až po predaj konečnému spotrebiteľovi**, pretože každý z týchto prvkov môže mať závažný dopad na bezpečnosť potravín, a tým aj na verejné zdravie. Do tohto komplexu bezpečnosti potravín sú zahrnuté rôzne špecifické oblasti, ako sú **krmivá pre zvieratá produkujúce potraviny vrátane medikovaných krmív a doplnkových látok do krmív, hygiena krmív a hygiena potravín, choroby prenosné zo zvierat na ľudí, najmä prostredníctvom potravín živočíšneho pôvodu (zoonotickí pôvodcovia), vedľajšie produkty živočíšneho pôvodu, rezíduá pesticídov, kontaminanty a veterinárne lieky a ich kontrola, kontrola a eradikácia chorôb zvierat, ktoré ovplyvňujú zdravie ľudí, prídavné látky do potravín, materiály prichádzajúce do styku s potravinami, pitná voda ako zložka potravín, geneticky modifikované potraviny, ako aj požiadavky na kvalitu, zloženie a označovanie potravín v záujme ochrany spotrebiteľov a zabezpečenia ich informovanosti**.

Rok 2020 bol v znamení celosvetovej koronavírusovej infekcie, ktorá oficiálne zasiahla Európu od februára. Negatívne ovplyvnila pracovný, spoločenský a sociálny život na celom svete. Situácia s COVIDOM - 19 sa priamo alebo nepriamo premietla aj do fungovania ŠVPS SR a jej riadených organizácií. Treba oceniť všetkých pracovníkov, ktorí aj napriek zdravotným rizikám zabezpečili počas núdzového stavu v súvislosti s pandémiou COVID-19 úradné kontroly na každom stupni potravinového reťazca. Udržali sme aj počas pandémie COVID 19 aktívnu medzinárodnú spoluprácu predovšetkým s Európskou komisiou a ostatnými medzinárodnými organizáciami vo všetkých odborných oblastiach. Jednalo sa o formu rokovaní a komunikácie na diaľku.

Schválením národného akčného programu na znižovanie antimikrobiálnej rezistencie sme zahájili veľmi dôležitú etapu znižovania používania antibiotík vo veterinárnej a humánnej oblasti na interdisciplinárnom a multisektoriálnom základe.

Sme presvedčení, že všetky činnosti opísané v tejto výročnej správe sú dostatočným vypovedajúcim článkom o zodpovednej úlohe a plnení si úloh a povinností všetkých pracovníkov ŠVPS SR a ňou riadených organizácií v prospech obyvateľov SR.

Príloha 1: Analýza odobratých vzoriek rastlinného pôvodu za rok 2021

Komodita	Mikrobiologické ukazovatele		Kontaminanty		Prídavné látky		Označovanie		Alergény – označovanie		GMO označovanie		Senzorické ukazovatele		Fyzikálno-chemické ukazovatele		Celkový počet analýz	Nevyhovujúce analýzy	
	PA	PNA	PA	PNA	PA	PNA	PA	PNA	PA	PNA	PA	PNA	PA	PNA	PA	PNA		Počet	%
Balené vody	27	3	30	0	4	2	4	4	0	0	0	0	1	0	14	1	77	10	13
Cestovinárske výrobky	33	0	62	0	24	0	13	2	14	0	5	0	7	0	10	0	168	2	1
Cukrárske výrobky	141	0	0	0	145	6	12	2	16	0	0	0	11	0	6	0	331	8	2
Čaj, čajové extrakty a prípravky z nich	8	0	3	0	49	0	15	2	0	0	0	0	8	0	5	0	88	2	2
Čerstvá zelenina	19	0	23 8	6	9	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	268	6	2
Čerstvé huby	0	0	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	36	0	0
Čerstvé ovocie	46	0	10 6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	153	0	0
Čokoláda a cukrovinky	13	0	0	0	180	0	62	16	37	2	0	0	18	1	51	1	361	20	6
Dehydrované pokrmy a polievky	2	0	6	0	43	0	14	1	16	0	0	0	5	0	4	0	90	1	1
Droždie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	5	0	0
Horčica a dressinky	0	0	7	0	56	0	14	0	4	0	0	0	19	0	8	0	108	0	0

Kakao a výrobky z kakaá	2	0	45	3	7	0	5	1	1	0	0	0	9	0	22	0	91	4	4
Káva, kávoviny a výrobky z nich	2	0	70	0	3	0	6	1	0	0	0	0	4	0	8	0	93	1	1
Koreniny	39	0	58	1	35	0	6	0	3	0	0	0	6	0	16	2	163	3	2
Lahôdky	95	0	0	0	51	2	17	5	12	0	0	0	9	0	0	0	184	7	4
Lieh a liehoviny	0	0	8	0	42	2	22	9	0	0	0	0	6	0	80	13	158	24	15
Majonézy a majonézové výrobky	8	0	1	0	38	0	2	0	8	0	0	0	1	0	4	0	62	0	0
Miešané alk. nápoje	0	0	3	0	40	1	14	3	0	0	0	0	1	0	18	0	76	4	5
Mlynské výrobky	1	0	86	0	4	0	5	0	4	0	6	0	10	1	27	1	143	2	1
Mrazené hotové jedlá a polotovary	1	0	1	0	4	0	9	4	3	0	0	0	0	0	0	0	18	4	2
Mrazené krémy a zmrzliny	18	0	0	0	35	1	11	1	7	0	0	0	0	0	1	0	72	2	3
Nealkoholické nápoje	10	0	71	0	265	7	18	4	1	0	0	0	5	0	12	0	382	11	3
Niektoré cukry	0	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0	0	3	0	10	0	18	0	0
Obilniny	2	0	15 5	0	2	0	4	0	1	0	25	0	11	1	13	0	213	1	0
Ocot	0	0	0	0	5	0	4	2	0	0	0	0	5	0	4	0	18	0	0
Oleje a tuky	0	0	89	0	19	0	7	3	3	0	0	0	6	3	26	0	150	6	4
Olejiny	10	0	62	0	0	0	3	0	0	0	5	0	18	1	8	0	106	1	1

Ostatné alkoholické nápoje	0	0	3	0	5	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	10	0	0
Ovocné víno, sladové víno, medovina	0	0	5	0	52	4	14	8	0	0	0	0	5	2	20	5	96	19	20
Pekárenské výrobky	36	0	79	1	299	3	23	3	15	0	0	0	25	0	31	0	508	7	1
Pivo	0	0	0	0	68	0	27	6	0	0	0	0	16	0	87	10	198	16	8
Potravinársky škrob a výrobky z neho	0	0	0	0	35	0	3	0	4	0	0	0	2	0	0	0	44	0	0
Spracované ovocie a zelenina	43	1	141	2	359	2	44	14	8	0	2	0	34	3	26	0	657	22	3
Strukoviny a výrobky zo strukovín	12	0	97	0	4	0	12	0	5	0	13	0	21	2	0	0	164	2	1
Škrupinové ovocie	7	0	149	12	6	0	11	1	1	0	0	0	58	6	10	0	242	19	8
Špeciálne výrobky z obilia	5	2	25	0	22	0	12	4	7	0	1	0	2	0	0	0	74	6	8
Termosterilizované pokrmy	5	0	6	0	17	0	2	0	10	0	0	0	1	0	6	0	47	0	0
Trvanlivé pečivo	13	0	9	0	122	2	25	7	24	0	0	0	9	1	4	0	206	10	5
Výrobky z húb	1	0	22	0	9	0	10	1	0	0	0	0	6	0	15	2	63	3	5
Výrobky z olejov a rastl. tukov	0	0	1	0	24	0	3	0	2	0	0	0	6	0	2	0	38	0	0

Výrobky zo zemiakov	5	0	5	0	9	0	2	0	0	0	0	0	8	0	2	0	31	0	0
Zemiaky	0	0	14 2	0	2	0	2	1	0	0	0	0	1	0	0	0	147	1	1

PA – počet analýz

PNA – počet nevyhovujúcich analýz

Príloha 2 Vyhodnotenie úradnej kontroly potravín živočíšneho pôvodu za rok 2021

	Primárni výrobcovia	Výrobcovia a baliarne	VOS	Výrobcovia predávajúci hlavne na maloobchodnej báze	Malé množstvá
Počet potravín. prevádzok	980	1 404	272	443	9 725
Počet kontrolovaných objektov	902	1342	240	307	624
Počet kontrol	1 255	15 047	1 675	1 172	670
Počet kontrol/objektov s nedostatkom	92	159	14	31	9
Počet nedostatkov					
Správna výrobná prax	39	211	3	17	0
Celková hygiena	157	505	19	118	8
Zloženie	0	0	0	0	0
Kontaminanty (iné ako mikrobiologické)	0	0	0	0	0
Označovanie	0	18	1	1	2
Tovar po dobe spotreby, minimálnej trvanlivosti	0	2	0	0	0
Iné*	59	69	7	15	9

*Iné – iné nedostatky, marenie výkonu, menenie, falšovanie údajov, neohlásenie zásielky, neplnenie opatrení, nesúlad s nahlásenou zásielkou, nevhodné na ľudskú spotrebu, nevyhovujúce laboratórne analýzy, nevyhovujúce suroviny, výrobky, neznámy pôvod, poškodený obal, registrácia, evidencia výsledovateľnosť, zdraviu škodlivé potraviny

Analýza odobratých vzoriek živočíšneho pôvodu za rok 2021

Komodita	Mikrobiologické ukazovatele		Kontaminanty		Rezíduá veterinárnych liekov		Prídavné látky		Osobitné prísady - NaCl		Označovanie		Alergény - označovanie		Senzorické ukazovatele		Fyzikálno-chemické ukazovatele/ zloženie		Iné*		Celkový počet odobratých vzoriek	Celkový počet nevyhovujúcich vzoriek	
	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek		Počet	%
Mlieko a mliečne výrobky vyrobené zo (so) surového (ým) mlieka (m)	142	14	20	0	159	0	4	0	2	0	8	1	0	0	4	1	18	1	7	0	351	17	4,84
Mlieko a mliečne výrobky tepelne ošetrované	291	3	47	0	39	0	213	1	24	0	200	12	58	0	67	9	245	2	28	0	942	27	2,87
Vajcia	8	0	8	0	59	0	0	0	0	0	9	1	0	0	8	0	0	0	12	0	97	1	1,03
Vaječné výrobky	2	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	3	0	9	0	0,00
Mäso domácich kopytníkov	10	0	95	0	297	1	3	0	1	0	74	2	0	0	35	7	2	0	11	0	411	10	2,43
Mäso hydiny a králikov	213	6	10	0	256	0	0	0	0	0	11	0	0	0	23	0	62	5	3	0	473	11	2,33
Zverina	1	0	5	0	4	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0,00
Mäsové výrobky	453	3	313	19	0	0	131	0	121	10	166	4	152	1	107	3	294	5	1	0	1449	45	3,11
Mleté mäso a mäsové prípravky	137	2	1	0	7	0	17	0	15	0	29	1	6	0	19	0	14	1	0	0	211	4	1,90
Mechanicky separované mäso	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0,00
Produkty rybolovu	157	1	115	0	17	0	52	0	5	0	62	4	12	0	33	0	28	3	22	2	420	7	1,66
Med	0	0	11	0	65	1	0	0	0	0	26	0	0	0	8	0	98	5	0	0	166	6	3,61
Želatína	1	0	1	0	0	0	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0,00
Jedlé tuky živočíšneho pôvodu	1	0	68	3	0	0	42	0	0	0	16	0	1	0	9	0	54	2	0	0	135	5	3,70
Spolu	1 421	29	695	22	903	2	466	1	168	10	604	25	230	1	314	20	815	24	87	2	4 685	133	2,84

Príloha 4

Prehľad výsledkov analýz odobratých vzoriek živočíšneho pôvodu vo výrobe, v mieste určenia a v obchodnej sieti za rok 2021

Komodita	Vzorky odobraté vo výrobe			Vzorky odobraté v mieste určenia			Vzorky odobraté v obchodnej sieti									Celkový sumár		
	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	Domáceho pôvodu			Vnútrospoločenskej výmeny			Dovoz z tretích krajín			Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu
							Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu			
Mlieko a mliečne výrobky vyrobené zo (so) surového (ým) mlieka (om)	305	13	318	4	0	4	22	2	24	3	2	5	0	0	0	334	17	351
Mlieko a mliečne výrobky tepelne ošetrované	228	6	234	244	7	251	149	7	156	290	6	296	4	1	5	915	27	942
Vajcia	13	1	14	27	0	27	19	0	19	37	0	37	0	0	0	96	1	97
Vaječné výrobky	4	0	4	4	0	4	0	0	0	1	0	1	0	0	0	9	0	9
Mäso domácich kopytníkov	39	0	39	246	2	248	24	3	27	92	5	97	0	0	0	401	10	411
Mäso hydiny a králikov	66	1	67	301	9	310	33	1	34	57	0	57	5	0	5	462	11	473
Zverina	6	0	6	4	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	10
Mäsové výrobky	587	27	614	115	1	116	331	13	344	371	4	375	0	0	0	1 404	45	1 449
Mleté mäso a mäsové prípravky	79	0	79	58	3	61	16	0	16	54	1	55	0	0	0	207	4	211
Mechanicky separované mäso	3	0	3	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	5
Produkty rybolovu	48	0	48	61	1	62	39	0	39	219	3	222	46	3	49	413	7	420
Med	24	0	24	18	0	18	41	2	43	54	4	58	23	0	23	160	6	166
Želatína	1	0	1	0	0	0	0	0	0	5	0	5	0	0	0	6	0	6
Jedlé tuky živočíšneho pôvodu	67	4	71	9	0	9	20	0	20	34	1	35	0	0	0	130	5	135
Spolu	1 470	52	1 522	1 093	23	1 116	694	28	722	1 217	26	1 243	78	4	82	4 552	133	4 685